

KALLELSE

Kommunstyrelsens arbetsutskott kallas till sammanträde

Dag Tisdagen den 26 april 2016
Tid Kl. 09.45
Plats Nacka stadshus, sammanträdesrummet Jelgava
Ordförande Mats Gerdau
Nämndsekreterare Görel Petersson

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut	
Ekonomi och upphandling		
4.	Marsbokslut för kommunstyrelsen KFKS 2014/441-040	
5.	Marsbokslut Nacka kommun KFKS 2016/300	
6.	Nacka kommuns inköpsprocess KFKS 2016/215	
7.	Inriktning för upphandling av lokalvård i Nacka stadshus och övriga verksamhetslokaler KFKS 2016/21-055	
8.	Inriktning för livsmedelsupphandlingar av kött, fågel och mejeri KFKS 2016/60-050, 2016/61-050, 2016/62-050, 2016/252 och 2016/254	
9.	Information inför tilldelningsbeslut i upphandling av livsmedel; färsk frukt och grönsaker, bröd och konditorivaror samt färsk och frys fisk KFKS 2016/60-050, 2016/61-050 och 2016/62-050	
10.	Information inför tilldelningsbeslut i upphandling av ekonomisystem KFKS 2015/839-050	

Kommunstyrelsens övriga ansvarsområden	
11.	Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning KFKS 2016/303
12.	Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Nacka kommun KFKS 2016/301
13.	Handlingsplan för att genomföra näringslivsstrategin KFKS 2014/785-140
14.	Volontär i Nacka år 2015, verksamhetsrapport KFKS 2016/291
15.	Frågor inför bolagisering av VA-bolag <i>Yttrande till kommunfullmäktiges revisorer</i> KFKS 2015/866-040
16.	Trafikförändringar i SL-trafiken 2016/2017 <i>Yttrande till Stockholms läns landsting</i> KFKS 2016/121-511
17.	SOU 2014:78 - Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård och SOU 2015:93 - Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt <i>Yttrande till Regeringen</i> KFKS 2016/69-177 Omedelbar justering
Motioner	
18.	Förmåns cykel till Nacka kommunens anställda <i>Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)</i> KFKS 2015/687-028
19.	Feriearbeten för alla ungdomar 16 – 18 år <i>Motion 16 november 2015 av Rolf Wasteson m fl (V)</i> KFKS 2015/749-819
20.	Utveckla fritidsgårdarna <i>Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson m fl (V)</i> KFKS 2015/741-816
21.	Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden <i>Motion den 16 november av Erik Svanfeldt m fl (S)</i> KFKS 2015/748-822

22.	Miljöcertifiering av Nackas förskolor <i>Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)</i> KFKS 2015/849-712	
23.	Information om giftfria produkter <i>Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)</i> KFKS 2016/192-1	
24.	Den psykiska hälsan hos äldre <i>Motion den 14 december 2015 av Ninni Lindberg (MP)</i> KFKS 2015/851-773	
25.	Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka <i>Motion den 1 februari 2016 av Khashayar Farmanbar med flera (S)</i> KFKS 2016/74-029	
26.	Övriga frågor	

Kommunstyrelsen

Marsbokslut för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar marsbokslutet 2016 för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har som egen nämnd ansvar för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, god livsmiljö, långsiktig hållbar utveckling och frågor som rör trygghet och säkerhet.

Det ekonomiska resultatet som samlas under rubriken ”Kommunstyrelsen”, omfattar förutom kommunstyrelsen även kommunfullmäktige, stadsledningskontoret, stödenheter, myndighets- och huvudmannaenheter, den kommunala produktionen av välfärdstjänster, lokal enheten samt fastighetsutvecklingsenheten.

Det ekonomiska resultatet för årets tre första månader är -30 miljoner, vilket är 2 miljoner kronor bättre än budget. Prognos för helåret 2016 korrigeras för lokal enheten med +7 miljoner kronor och välfärd samhällsservice med -2 miljoner kronor. Medfinansieringen av tunnelbanan innehåller på grund av lägre KPI-uppräkning drygt 9,5 miljoner i lägre kostnad för 2016.

Några mätningar av verksamhetsresultat har inte skett under årets första tre månader.

Ärendet

Kommunstyrelsens mål delas in två perspektiv; ”verksamhetsresultat” och ”insatta resurser”. Respektive perspektiv mäts med ett antal strategiska mål, som bryts ner i nyckeltal. De strategiska målen delas i två delar; dels för kommunstyrelsen i rollen att leda, samordna och ha uppsikt, dels i rollen som egen nämnd. Grönt betyder ”utmärkt”, gult ”bra” och rött ”har brister”.

Verksamhetsresultat ●

Kommunstyrelsen som egen nämnd

För kommunstyrelsens verksamhet har få mätningar genomförts under årets första kvartal. De flesta mätningarna sker under hösten. Inom den kommunala skolan har kundnöjdheten mäts under mars, men resultaten behöver analyseras och rapporteras i samband med tertialbokslutet.

Arbete med införande av det nya ärende- och dokumenthanteringssystemet Platina fortsätter under 2016. Under årets första tre månader har det även bedrivits ett intensivt arbete med att färdigställa den nya webben som ska lanseras under tertial två.

Den 24 februari genomfördes årets FöretagarTräff i Nacka strand. Träffen är Sveriges största lokala mötesplats för företagare. Nästan 200 utställare var på plats och 2 300 besökte mässan. Anna Kinberg Batra delade ut Anna Kinberg Batra ut pris till bland annat Årets Nackaföretag, Årets krog och Årets Nyföretagare.

Välfärd samhällsservice befinner sig i en ny omstruktureringfas. Överflyttning av uppdraget inom området arbetsmarknadsåtgärder har påbörjats, vilket innebär att mottagande enheter kommer att förändras. Ett nytt boende för ensamkommande flyktingbarn har startat i Storängen. Inom Omsorgen pågår förberedelser för nedläggning av ett våningsplan på daglig verksamhet SKAPA som ska vara slutförd i april. Den i oktober nystartade Hälso- och sjukvårdsgruppen börjar finna sina former. Inom Kulturverksamheten har man åter genomfört en mycket uppskattad 6-årskör. Nacka musikskola har i samarbete med Kulturhuset Dieselverkstaden genomfört ett musikarrangemang i Nacka Aula med Radiokören.

Skolvalet till höstens antagning till de kommunala skolorna har genomförts och kapaciteten på vissa enheter inom välfärd skola är ansträngd. Samrättning i årskurs 6 har genomförts. Deltagare är mycket positiva och upplever att samrättning stärker såväl likvärdighet som bedömarkompetens. Tävlingen *Hållbar utmaning 2016* har genomförts. Över 150 stycken tävlingsbidrag var anmälda och ca 80 deltog på företagarträffen och ställdes ut sina bidrag. Håkan Lans delade ut hederspris. Välfärd skola har utsett fyra stycken förskollärare till att påbörja ARETE- meriteringsprogram för särskilt yrkesskickliga förskollärare.

Kommunstyrelsen i sin roll att samordna och ha uppsiktsplikt

I sin roll att ha uppsikt över kommunens verksamheter kan kommunstyrelsen konstatera att måluppfyllelsen bland nämnderna överlag är god. Generellt har inga eller få mätningar gjorts under årets första månader.

Insatta resurser

För årets tre första månader redovisar kommunstyrelsen ett ekonomiskt överskott om två miljoner kronor jämfört med budget. Årsprognosens för helåret 2016 förändras som en följd av lägre KPI-uppräkning av medfinansieringen av tunnelbanan, förbättrat resultat inom lokalenheten samt försämrat resultat inom välfärd samhällsservice.

Driftredovisning (mnkr)	2016-03	2016-03	Avvikelse	
			för perioden	för årsprognos
Kommunstyrelsen totalt	-30	-32	2	15
Stadsledning & stödenheter (KS)	-35	-23	-12	0
Lokalenheten (KS)	10	6	5	7
Fastighetsutveckling (KS)	3	1	2	0
Myndighet- och huvudmanenheter (KS)	-1	1	-2	0
Välfärd skola (KS)	18	11	7	0
Välfärd samhällsservice (KS)	▲ -2	2	-4	-2

Kommunstyrelsen som egen nämnd

Kommunstyrelsen prognosticeras ett överskott jämfört med budget för tunnelbanan för 2016. Det beror på en positiv avvikelse på 10 miljoner kronor för medfinansiering av tunnelbana till Nacka. Orsaken är att förändringen av KPI var lägre än förväntat och uppräkningen på avsatta medel (850 miljoner kronor) blev därmed lägre än budgeterat. Tunnelbanan bokförs direkt under rubriken ”kommunstyrelsen totalt” i tabellen ovan.

Avvikelsen gällande utfall för perioden för stadsledning och stödenheter på 12 miljoner för årets första tre månader beror på att alla interna debiteringar till nämnderna inte är gjorda. Trots avvikelsen efter årets första tre månader görs bedömningen att budgeten för stadsledningskontoret och stödenheterna kommer att nås. Årsprognosens är därför oförändrad jämfört med budgeten.

Lokalenhetens utfall för årets första månader uppgår till 10 miljoner kronor. Utfallet är högre än budget och årsprognosens korrigeras från 23 miljoner kronor till 30 miljoner. Det högre utfallet förklaras bland annat av 3 miljoner kronor i försäkringsersättning för Långsjöns förskola som brann ned under 2015.

Enheter för fastighetsutveckling, inklusive markgruppen, genererar ett ekonomiskt resultat på 3 miljoner kronor., vilket är högre än den periodiserade budgeten. Skillnaden är bland annat lägre kapitaltjänstkostnader. Årsprognosens lämnas dock oförändrad.

Ekonomiskt resultat för välfärd samhällsservice är ett underskott på 4 mnkr i förhållande till budget. Årsprognosens för hela Välfärd samhällsservice bedöms bli ett underskott på 2 mnkr som beror på omställning och nedläggning av enheter inom Omsorgens dagliga verksamhet. Lokaler och personal kan inte avvecklas lika snabbt som intäkterna faller bort då de kvarvarande kunderna bereds andra lösningar. Intäktsförluster på grund av tomtplatser är

orsak till nedläggningen. Välfärd samhällsservice har tagit fram en åtgärdsplan för att minimera de ekonomiska förlusterna.

Välfärd skola omsätter 1,9 mdkr och visar för januari-mars ett ackumulerat utfall om 17,5 mnkr (2015 16,2 mnkr). Perioden visar en positiv avvikelse mot budget på 6,9 mnkr (2015 8,3 mnkr). Det positiva utfallet för perioden behövs för att täcka de dyrare sommarmånaderna samt inköp till höstterminen. Prognoserna för året är en budget i balans.

De största pågående investeringsprojekten sker inom exploateringsverksamheten, lokal enheten och fastighetsutvecklingsenheten. Större projekt som pågått under året är exempelvis Kvarnholmsförbindelsen, Finn boda varv, ny påfartsramp vid Björknäs, Strandparkens förskolas lokal anpassning och utbyggnad av Lotsens förskola.

Generellt är investeringarna lägre under årets första tre månader än budgeterat. I samband med tertialbokslutet redovisas en detaljerad uppföljning av investeringsutfallet.

Kommunstyrelsen i sin roll att samordna och ha uppsiktsplikt

I sin roll att ha uppsikt över kommunens verksamheter kan stadsledningskontoret konstatera att nämnderna överlag följer den beslutade budgeten. Flera nämnder lämnar dock årsprognoser som innebär underskott. Fler gymnasieelever än prognosisticerat betyder ökade kostnader på 6 miljoner kronor för utbildningsnämnden och fortsatt höga kostnader för särskilt boende gör att äldrenämnden försämrar sin årsprognos med 4,5 miljoner kronor. Natur- och trafiknämnden bedömer att den milda vintern 2015-2016 bör leda till ett överskott för året.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsens har ett mål att ha kommunal ekonomi i balans. Det målet är viktigt, framförallt i en växande kommun. Kommunstyrelsens samlade prognos för 2016 är i nivå med budgeten.

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

Kommunstyrelsen

Månadsbokslut mars 2016 för Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar månadsbokslut för mars 2016

Ärendet

Det ekonomiskt utfallet för perioden januari-mars 2016 var 42 miljoner kronor, 28 miljoner kronor bättre i jämförelse med budget. Den sammantagna årsprognos är 138 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor bättre än årsbudget. Den positiva avvikelsen beror bl.a. på att utfallet för skatteintäkter och utjämning förväntas bli 31 miljoner kronor högre än budget och på högre realisationsvinster från försäljningar än förväntat. Den sammantagna årsprognos för nämnderna ligger i linje med budget. Några nämnder och verksamheter lämnar dock negativa årsprognoser, de största underskotten utbildningsnämnden på -6 miljoner kronor och äldrenämnden på -4,5 miljoner kronor.

Tre månader in i 2016 låg låneskulden på samma nivå som i början av året, 700 miljoner kronor. Nettoinvesteringarna under januari-mars var knappt 100 miljoner kronor, vilket utgjorde endast ca 10 procent av det förväntade utfallet för investeringar under 2016. En justering av årsprognos kommer därför sannolikt att göras i samband med tertialbokslut 1.

Nämnderna rapporterar att verksamheterna löper på enligt plan. Inga mätningar av nyckeltal har skett under perioden och därför kommer detta bokslut endast att redogöra för det ekonomiska läget för kommunen för perioden och årsprognos för nämnder och verksamheter.

Bilaga

Månadsrapport för mars 2016 för Nacka kommun

Eva Olin
Ekonomidirektör

Maria Karlsson
Redovisningsspecialist

RAPPORT

Månadsbokslut mars 2016 för Nacka kommun

Bilaga, KFKS 2016/300

INNEHÅLL

Läget i korthet s. 2-3

Fördjupning s. 4-7

Läget i korthet – fortsatt balans i ekonomin

Lägesbedömningen i denna rapport görs utifrån det ekonomiska utfallet för januari till mars 2016 och prognosen för helåret, eftersom det inte har skett några mätningar av verksamhetsresultat än. Nämnderna rapporterar att verksamheterna löper på enligt plan och deras bedömningar för hur det går i verksamheterna kvarstår sedan årsbokslutet för 2015.

Läget för kommunen tre månader in i 2016 bedöms överlag vara bra. Det ekonomiska utfallet för perioden är bättre än budget och årsprognos för 2016 är 138 miljoner kronor, 38 miljoner kronor bättre än budget, vilket är ett resultat på en bra nivå. Det som bidrar till den positiva avvikelsen är främst skatteintäkterna, reavinster och låga räntekostnader. Det som drar ner lägesbedömningen är att flera nämnder befår att de kommer att gå med underskott 2016.

Socialnämnden och äldrenämnden hade underskott 2015 och prognostiseras fortsatta underskott 2016, fast på en betydligt lägre nivå. Det finns osäkerheter och risker som kan påverka både i positiv och negativ riktning, bl.a. kan ett nyöppnat särskilt boende leda till behov av färre hemtjänsttimmar, och inom LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har fler unga sökt dagverksamhet vilket kan påverka kostnadsutvecklingen för socialnämnden. Utbildningsnämnden befår underskott p.g.a. av att det är fler gymnasieelever än beräknat, men eftersom det är tidigt på året finns osäkerhet kring hur utfallet blir för helåret.

Kommunens låneskuld ligger kvar på samma nivå som vid ingången av året. Det är positivt att låneskulden är låg, men det beror till stor del på att planerade investeringar inte genomförts vilket kan komma att påverka kommunens förmåga att leverera goda verksamhetsresultat.

Ekonomiskt utfall bättre än budget och positiv årsprognos

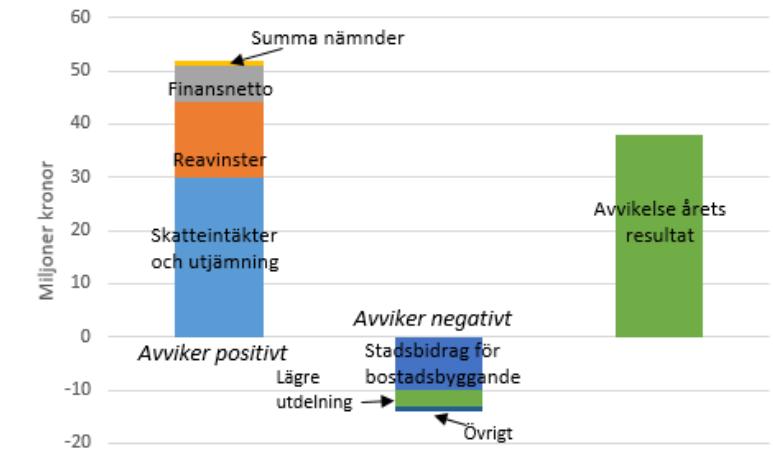
Det ekonomiska utfallet för perioden januari-mars var 42 miljoner kronor, 28 miljoner kronor bättre än budget. Den sammantagna årsprognosen för 2016 är 138 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor än budget. Det som främst bidrar till den positiva avvikelsen är att skatteintäkterna beräknas bli högre än förväntat och att kommunens reavinster från försäljningar ser ut att bli högre än budgeterat. Stadsbidrag för bostadsbyggande beräknas bli lägre än budgeterat.

Nämndernas årsprognos sammantaget i linje med budget

Nämndernas sammantagna årsprognos är en miljon kronor bättre än budget. Flera nämnder lämnar dock årsprognosser som innebär underskott, de största

inom utbildningsnämnden på -6 miljoner kronor, som beror på fler gymnasieelever än prognostiseringen, och äldrenämnden på -4,5 miljoner kronor, som bl.a. beror på att kostnaderna för särskilt boende är fortsatt höga.

Avvikeler årsprognos jämfört med budget för 2016

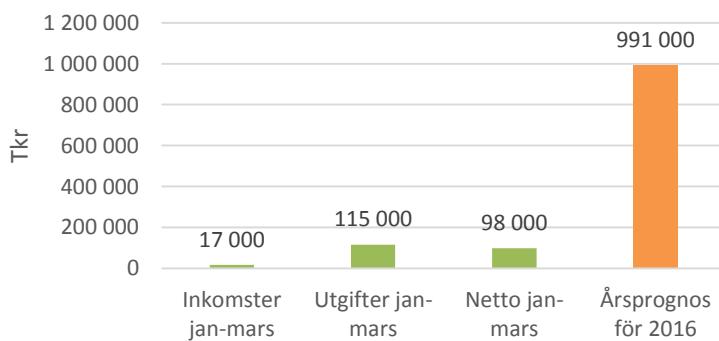

Låg nivå på nettoinvesteringar och låneskulden oförändrad

För årets tre första månader uppgår nettoinvesteringarna till 98 miljoner kronor. Utgifterna var 115 miljoner kronor och inkomsterna 17 miljoner kronor. Större projekt som pågått under perioden är Kvarnholmsförbindelsen, ny påfartsramp vid Björknäs och lokal anpassning av Strandparkens förskola.

Utfallet för nettoinvesteringarna för perioden utgjorde ungefär 10 procent av prognoserna för nettoinvesteringar under 2016. Den låga investeringsnivån beror på att flera projekt inte kommit igång som planerat, främst inom fastighetsprocessen och natur- och trafiknämnden. I samband med tertialbokslut 1 kommer sannolikt en revidering av årsprognoserna för investeringar att göras.

Investeringar under 2016

Kommunens låneskuld ligger kvar på samma nivå som vid ingången av 2016, 700 miljoner kronor, som följd av den låga investeringstakten. Detta indikerar att låneskulden inte kommer att behöva komma upp i det fastställda taket på 1,5 miljarder kronor för 2016.

Fördjupad analys

I detta avsnitt kommenteras utfall och årsprognos gällande drift och investeringar mer i detalj.

Årets resultat för kommunen

Resultaträkning (mnkr)	Januari-mars 2016			Helår 2016		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	289	352	-62	1 339	1 401	-62
Verksamhetens kostnader	-1 413	-1 489	75	-5 866	-5 927	61
Avskrivningar	-52	-58	6	-228	-232	4
Verksamhetens nettokostnader	-1 176	-1 195	19	-4 755	-4 759	3
Skatteintäkter	1 251	1 248	4	5 017	4 990	27
Generella statsbidrag och utjämning	-25	-27	1	-102	-106	4
Finansiella intäkter	-2	1	-3	22	25	-3
Finansiella kostnader	-6	-12	7	-43	-50	7
Årets resultat	42	14	28	138	100	38

Nedan följer några korta kommentar kring avvikelser i resultaträkningen.

Verksamhetens intäkter och kostnader: Verksamhetens intäkter är sammanlagt lägre än budget vilket främst beror på lägre stadsbidrag avseende flyktingmottagande och för bostadsbyggande. Realisationsvinster från försäljningar av kommunens tillgångar beräknas bli högre än budgeterat; t.ex. ger en försäljning av en tänkt skolbyggnad på Kvarnholmen i gamla Makaronifabriken en reavinst på 22 miljoner kronor.

De totala kostnaderna för verksamheterna är lägre än budget, vilket bl.a. förklaras av lägre kostnader för flyktingmottagande och för tunnelbana (se avsnitt om kommunstyrelsens ekonomiska utfall). Kostnaderna för bland annat gymnasieskola och särskilt boende för äldre är högre än budgeterat.

Skatteintäkter och generella stadsbidrag: Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning visar för perioden januari-mars ett överskott jämfört med budget med cirka 5 miljoner kronor.

Årsprognosen för skatter och generella statsbidrag är ett överskott på totalt 30,8 miljoner kronor. Skatteintäkterna beräknas bli 5 017 miljoner kronor, vilket är drygt 26,5 miljoner kronor bättre än budget. Orsaken är främst en betydligt starkare sysselsättningstillväxt och skatteunderlag än tidigare prognosar, där såväl arbetade timmar som timlönen förväntas öka.

Generella statsbidrag och utjämning ger en positiv avvikelse på drygt 4 miljoner kronor jämfört med budget (-106 miljoner kronor). Det generella statsbidraget för flyktingmottagande bidrar till den positiva avvikelsen medan främst kostnadsutjämningen medför en negativ avvikelse.

Finansiella intäkter och kostnader: Lägre utfall än budget för finansiella intäkter beror på att utdelningen från dotterbolaget Nacka stadshus blev 2,8 miljoner kronor lägre än förväntad utdelning som bokfördes i årsbokslutet 2015. Lägre utfall än budget för finansiella kostnader beror på den låga skuldsättningen.

Utfall och årsprognos för nämnder och verksamheter

Driftredovisning (mnkr)	2016-03	2016-03	Avvikelse	Avvikelse
			för perioden	för årsprognos
Kommunstyrelsen totalt	-30	-32	2	15
Stadsledning & stödenheter (KS)	-35	-23	-12	0
Lokalenheten (KS)	10	6	5	7
Fastighetsutveckling (KS)	3	1	2	0
Myndighet- och huvudmanenheter (KS)	-1	1	-2	0
Välfärd skola (KS)	18	11	7	0
Välfärd samhällsservice (KS)	▲	-2	2	-4
Arbets- och företagsnämnden	-44	-45	0	0
Fritidsnämnden	-32	-34	2	1
Kulturnämnden	▲	-33	-32	-1
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-25	-25	1	0
Natur- och trafiknämnden	-48	-64	16	2
Socialnämnden	▲	-163	-171	8
Södertörns brandförsvar	-9	-9	0	0
Utbildningsnämnden	▲	-652	-648	-4
Äldrenämnden	▲	-180	-179	0
Överförmyndarnämnden	-3	-2	-1	0
Finansförvaltningen	1 243	1 239	5	38
Summa Nacka kommun	42	14	28	39

▲ =nämnden/verksamheten prognostiseras underskott

Nedan ges en kortfattad kommentar till nämnder med negativa avvikelser samt större positiva avvikelser.

Kommunstyrelsen (KS): Avvikelsen gällande utfall för perioden för stadsledning och stödenheter beror interna mellanhavanden mellan IT- och kommunikationsenheten och andra verksamheter, som kommer ha justerats till tertialbokslut 1. Kommunstyrelsens prognostiserade överskott beror bl.a. på en positiv avvikelse på 10 miljoner kronor för medfinansiering av tunnelbana till Nacka. Orsaken är att förändringen av KPI var lägre än förväntat och uppräkningen på avsatta medel (850 miljoner kronor) blev därmed lägre än budgeterat.

Lokalenheten (inom KS): Positiv avvikelse beror bl.a. på 3 miljoner kronor mer i ersättning från försäkringsbolag avseende branden på Långsjöns förskola samt på lägre kapitaltjänstkostnader som följd av förskjutna investeringsprojekt.

Välfärd samhällsservice (inom KS): Den negativa avvikelsen beror på omställningskostnader för dagverksamheten.

Kulturnämndens prognostiserade avvikelse beror på fler elever i musikskola än budgeterat.

Natur- och trafiknämndens överskott för perioden beror bl.a. på förskjutningar i underhållsarbete i bl.a. parker, lägre kapitaltjänstkostnader som följd av förseningar i investeringsprojekt samt lägre kostnader för vinterunderhåll än budgeterat p.g.a. den milda vintern 2015-2016. Prognosen för helåret ligger på 1,5 miljoner kronor, vilket beror på lägre kostnader för vinterunderhåll än budgeterat.

Socialnämndens positiva utfall för perioden förklaras av att kostnader för fortsatt driftsättning av Pulsen combine inte varit så höga hittills, men de förväntas öka när projektet med mobila lösningen för Pulsen drar igång. Befarad underskott för året beror bl.a. på ökande kostnader för barn placerade i dagbehandling med skola inom individ- och familjeomsorgen. Den största avvikelsen när det gäller årsprognoserna rör myndighet och huvudman, vilket har att göra med den ökande mängden ärenden. Inom LSS har ett större antal unga sökt dagverksamhet jämfört med tidigare, vilket kan komma att leda till att det befarade underskottet blir större.

Utbildningsnämndens prognostiserade underskott beror på fler elever i gymnasieskolan än budgeterat och därmed fortsätter trenden från 2015 med högre kostnader. Prognoserna är dock osäker då den endast baseras på tre månader av året.

Äldrenämndens befarade underskott beror på särskilt boende där kostnaderna fortsätter att öka i samma takt som de gjorde i slutet av förra året. Ett nytt särskilt boende i Tollare öppnar under året, vilket kan komma att leda till en minskning av antalet hemtjänsttimmar och också korttidsvårdsdygn. Det finns dock osäkerheter kring detta som beror på i vilken grad de som flyttar in i boendet redan är kunder i Nacka och hur många som accepterar plats i det nya boendet.

Investeringar

Under årets tre första månader var investeringsutgifterna 115 miljoner kronor och investeringsinkomsterna 17 miljoner kronor, vilket innebär ett netto på 98 miljoner kronor. Årets prognos för nettoinvesteringar är 991 miljoner kronor och har från Mål och budget för 2016 (985 miljoner kronor) utökats med 6 miljoner kronor för Exploateringsenheten i samband med tertial 3 2015. Under januari-mars 2015 var utgifterna 121 miljoner kronor och inkomsterna 88 miljoner kronor, netto 33 miljoner kronor och årsutfallet för nettoinvesteringarna blev 387 miljoner kronor.

De största pågående investeringsprojekten sker inom områdena exploatering, fastighet och i natur- och trafik. Exploateringsenheten redovisar för perioden

nettoutgifter på 45 miljoner kronor, 16 procent av årsprognosen på 272 miljoner kronor. Kvarnholmsförbindelsen, ny påfartsramp vid Björknäs, Finnbona varv och Ältabergs område hade de största utfallen för perioden.

Nettoinvesteringar inom fastighetsprocessen var 28 miljoner kronor, sju procent av årsprognosen på 397 miljoner kronor. De största nettoinvesteringar under perioden var förvärv av bostadsrätter, Strandparkens förskolas lokalpassning och utbyggnad av Lotsens förskola.

Natur- och trafiknämnden gjorde stora reinvesteringar under perioden, både i ledningsnät och gatubelysningar. Nettoinvesteringarna var 23 miljoner kronor, åtta procent av årsprognos på 271 miljoner kronor.

Investeringar per nämnd (mnkr)	Utfall januari-mars 2016			Prognos, netto
	Inkomster	Utgifter	Netto	
Kommunstyrelsen (KS)	21	-95	-74	-718
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	-1	-1	-16
Enheten för fastighetsutveckling och lokalenheten (KS)	0	-28	-28	-397
Exploateringenheten (KS)	21	-65	-45	-278
Välfärd skola (KS)	0	-1	-1	-25
Välfärd samhällsservice (KS)	0	0	0	-2
Fritidsnämnden	0	0	0	-3
Kulturnämnden	0	0	0	0
Natur- och trafiknämnden	-4	-19	-23	-271
Gata, trafik, park och natur	-6	-8	-14	-175
Avfallsverket	0	0	0	-21
VA-verket	2	-10	-8	-75
Socialnämnden	0	-1	-1	0
Totalt nettoinvesteringar	17	-115	-98	-991

Stora nettoinvesteringar jan-mars 2016 (tkr)	Utfall januari-mars 2016				
	IB*	Inkomster	Utgifter	Netto	UB*
Finnbona varv	-2 425	4 542	-86	4 456	2 031
Ältabergs verksamhetsområde	-53 746	1 951	-53	1 898	-51 849
Ny påfartsramp vid Björknäs	-29 133	0	-11 241	-11 241	-40 374
Kvarnholmsförbindelsen	-155 569	0	-9 555	-9 555	-165 124
Reinvestering ledningsnät	-21 619	0	-5 431	-5 431	-27 049
Strandparkens förskola lokalpassning	-50	0	-4 597	-4 597	-4 647
Reinvestering gatubelysning 2016	-2 339	0	-2 823	-2 823	-5 162
Bostadsrätter förvärv	-30	0	-2 700	-2 700	-2 730
Galärvägen ny förskola Lotsen	-59 018	0	-2 542	-2 542	-61 560

*IB står för ingående balans, d.v.s. föregående års sammanlagda belopp, och UB står för utgående balans, vilket är IB plus periodens utfall

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

Kommunstyrelsen

Nacka kommuns inköpsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar information till protokollet om inköpsfunktionens utveckling i Nacka kommun.

Sammanfattning

I dagsläget finns en väl fungerande inköpsfunktion som har utvecklats de senaste åren. Det finns ett behov av att fortsätta utveckla inköpsfunktionen när kommunen växer och bygger stad. Följande områden har identifierats där utveckling av inköpsfunktionen kommer ske åren 2016-2018:

1. Strategier, mål, uppföljning och rapportering
2. Kategoristyrning
3. Personal, Organisation och kompetens
4. Processer, rutiner och flöden (P2P)
5. Policys, regler och riktlinjer
6. E-Handel
7. Miljö och socialt ansvarstagande
8. Systemstöd

Inköpsheten prioriterar och tidsätter sedan januari 2016 alla inköpsprojekt i en upphandlingsplan. Detta för att för att få en bättre styrning och kontroll samt säkerställa att rätt projekt prioriteras samt att uppföljning sker löpande av de olika inköpsprojekten.

Den utvecklade inköpsprocessen som har börjat implementeras omfattar delprocesserna behovsanalysprocess, marknadsanalysprocess, upphandlingsprocess, leveransprocess och uppföljningsprocess.

Ett arbete har också påbörjats med att tydliggöra roller och ansvar i inköpsprocessen.

Ärendet

I dagsläget finns en väl fungerande inköpsenhet som har utvecklats de senaste åren. Från årsskiftet ansvarar ekonomidirektören för inköpsprocessen. Sebastian Nordgren anställdes 1 december som inköpschef och tog 1 januari över ansvaret för inköpsenheten med 11 medarbetare.

För att säkerställa ett stöd i Nackas starka tillväxt och att denna tillväxt sker balanserat och kontrollerat krävs nya arbetssätt. Kommunen måste utveckla inköpsfunktionen för att säkerställa att effektiva och goda affärer genomförs som bidrar till ett maximalt värde för medborgarnas pengar. Den utvecklade inköpsprocessen kommer att i större utsträckning säkerställa att de leverantörer som levererar varor och tjänster till Nacka delar kommunens värderingar, uppfyller lagar och regler och agerar professionellt.

Utveckling av inköpsfunktionen

Åtta områden har identifierats inom vilka utveckling planeras under perioden 2016-2018.

Områdena är:

1. Strategier, mål, uppföljning och rapportering

Besluta inköpsstrategier samt utveckla metoder för löpande uppföljning av inköpsprocessen och de affärer som Nacka kommun gör. Utveckla informationsspridningen via bland annat internet, presentationer och möten.

2. Kategoristyrning

Utveckla en modell för kategoristyrning som passar Nacka kommuns verksamhet. Inom ramen för kategoristyrning kommer upphandlingarna planeras inom olika områden, omvärldsanalyser genomförs samt prioriteringarna mellan olika kategorier att ske. Exempel på kategorier är IT & telekommunikation, konsulter & bemanning och livsmedel. Samordning av inköp kommer att minska antalet direktupphandlingar och fler avtal tecknas som täcker hela Nacka kommuns behov. Kategoristyrning brukar medföra en ökad samordning internt, en ökad kvalité i leveranserna och bättre priser.

3. Personal, organisation och kompetens

Utveckla ett projektorienterat och konsultativt arbetssätt som erbjuder ett mycket bra stöd till verksamheten i alla delar av inköpsprocessen.

4. Processer, rutiner och flöden (P2P)

Utveckla inköpsprocessen, version 1.0 är klar, en upphandlingsplan, version 1.0 är klar, samt utveckla och implementera arbetssätt, processer och rutiner så att kommunen arbetar på ett enhetligt sätt. Utveckla avropsprocessen med hjälp av e-handel. Kommunikation av processer, rutiner och flöden internt och externt.

5. Policys, regler och riktlinjer

Alla köp som görs i Nacka kommun ska följa lagar, kommunens regelverk, till exempel inköpsplicyn, delegationsordningar och Så här gör vi i Nacka.

Inköpsheten kommer även ta fram en uppförandekod för kommunens leverantörer.

6. **E-handel**

E-handel kommer att bli ett strategiskt verktyg för inköp i Nacka kommun. Avsikten är att öka volymer, antalet varor och tjänster som köps denna väg samt att göra det enkelt för alla kollegor att göra rätt. Det kommer att innebära en minskad administration och en förbättrad kontroll av de inköp som görs innan beställningen skickas till leverantören.

7. **Miljö och socialt ansvarstagande**

Hänsyn ska tas till miljö- och socialt ansvarstagande. Upphandlingarna kan bli ett viktigt verktyg i integration av nyanlända och att säkerställa attraktiva livsmiljöer i Nacka.

8. **Systemstöd**

Utveckla en IT-infrastruktur som stödjer inköpsprocessen avseende upphandlingssystem, e-handelssystem, avtalshanteringssystem, system för leverantörsuppföljning samt informationsinhämtning, till exempel inköpskostnadsanalyser (Spendanalyser).

Nacka kommuns utvecklade inköpsprocess

Inköpsheten innebär att kommunen tar ett vidare grepp för att göra bättre affärer genom att tydligare fokusera på behovsanalysprocessen och att marknadsprocessen och leverantörsuppföljningsprocessen utvecklas.

Inköpsheten har sedan januari 2016 börjat planera och prioritera alla inköpsprojekt i en upphandlingsplan för att säkerställa att rätt projekt prioriteras, med rätt tidsättning av projekten samt att uppföljning görs löpande av de olika inköpsprojekten.

Sedan början av april har även den utvecklade inköpsprocessen börjat implementeras. Processen består av 5 delprocesser:

1. **Behovsanalysprocess**

Datainsamling & analys för att hitta fakta. I detalj besluta vad som ska köpas.

2. **Marknadsanalysprocess**

Analysera hur marknaden kan tillfredsställa de beslutade behoven? Hur påverkar marknadsläget våra affärsmöjligheter?

3. **Upphandlingsprocess**

Genomföra den beslutade upphandlingen i enlighet med lagen om offentlig upphandling.

4. **Leveransprocess**

Implementering av avtal och arbetssätt tillsammans med leverantörerna med syfte att säkerställa avtalad leverans. Kvalitetssäkra varor och tjänster som levereras till Nacka kommun.

5. **Uppföljningsprocess**

Leverantörsuppföljningen syftar till att säkerställa att leverantören uppfyller i

upphandlingen ställda krav, att leverans sker i enlighet med avtalet avseende bland annat kvalité och volym. Uppföljningsprocessen hanterar även affärsutveckling inom ramen för befintligt avtal, till exempel innovationer, ändringar i avtalet och så vidare. Analys av leveransprocessen ger viktig information inför nya upphandlingar.

Roller och ansvar

Roller och ansvar kan tydliggöras i Nacka kommun och en modell har tagits fram en för detta. Det är verksamheten som äger behoven och avtalet och som ansvarar för att definiera behoven samt ansvarar för leverans- och uppföljningsprocessen. Inköpsenheten ska stödja verksamheten med de kommersiella aspekterna i inköpsprocessens samtliga fem delprocesser och leda arbetet i upphandlingsprocessen. Alla inköp ska genomföras tillsammans med verksamheten för att säkerställa att de varor och tjänster som levereras uppfyller verksamhetens behov.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att utveckla inköpsenhetens processer och rutiner kommer på sikt leda till ett ökat strategiskt fokus på hela flödet från behov till betald faktura. Arbetet syftar till att minska antalet direktupphandlingar till förmån för större samordnade upphandlingar, ökade inköp via e-handelssystemet som bland annat möjliggör godkännande innan köp, istället för attest vid faktura, samt enklare och effektivare arbetssätt vid beställning, attestering och kontroll av kommunens inköp.

På sikt kommer den utvecklade inköpsprocessen att leda till att Nacka kommun köper varor och tjänster med rätt kvalité, till rätt kommersiella villkor och erhåller bättre priser.

Konsekvenser för barn

Enklare beställningsrutiner och rätt kvalité på alla köp som görs till skolor och omsorg innebär mer tid för Nackas personal att arbeta med sina huvudsakliga uppgifter och att kvalitén på det som köps är rätt, till exempel avseende giftfria förskolor, ekologisk eller närodlad mat och rätt behörigheter när man tar in exempelvis vikarier.

Bilagor

1. Utveckling av Inköpsfunktionen
2. Nackas Inköpsprocess inklusive roller och ansvar i Inköpsprocessen

Beslutet ska skickas till

Sebastian Nordgren, Inköpschef

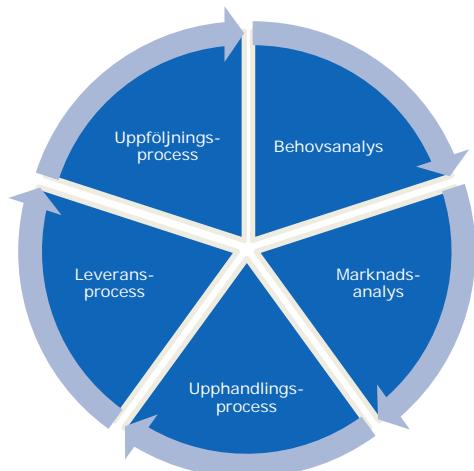
Eva Olin
Ekonomidirektör

Sebastian Nordgren
Inköpschef

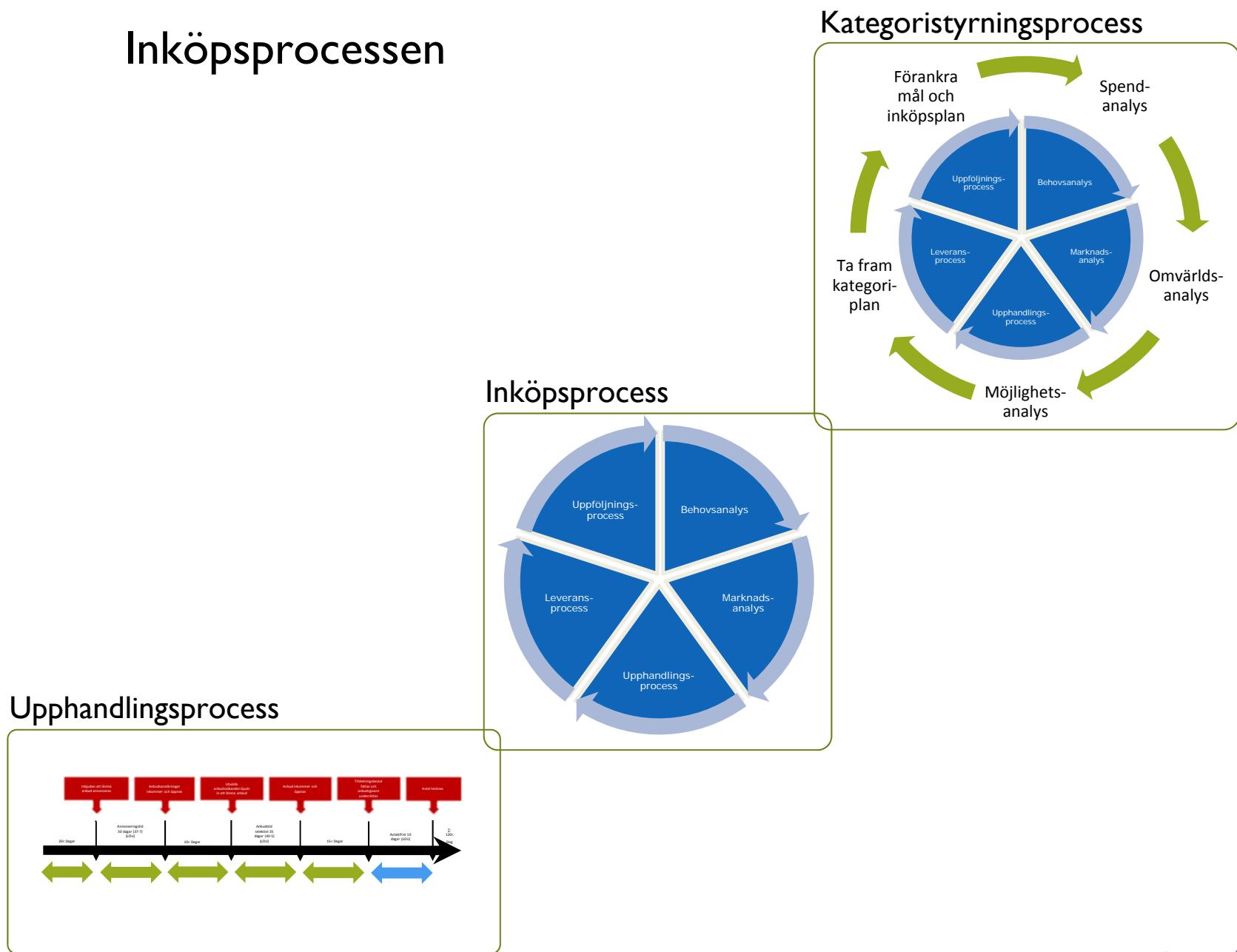
Nacka kommuns inköpsprocess

Denna presentation ...

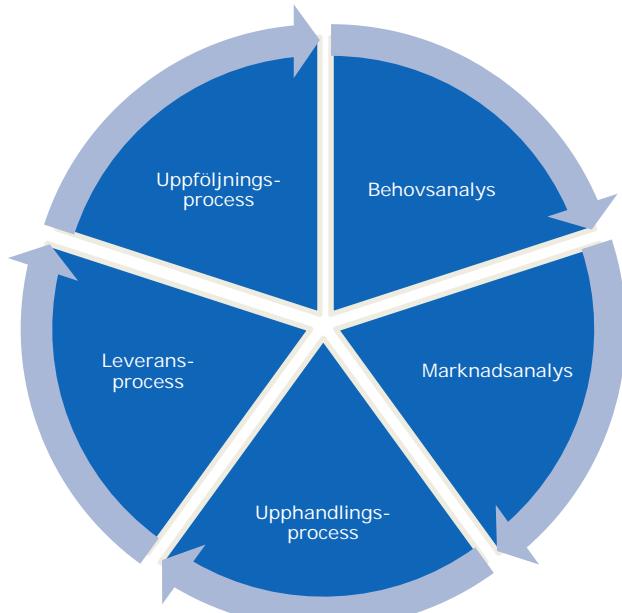
- ... Beskriver inköpsprocessen i Nacka Kommun
- ... Tydliggör roller och ansvar mellan inköpsenhet och verksamhet
- ... Ger en tydlig överblick över inköpsprocessens olika steg
- ... Upphandlingsprocessen kan ske i enlighet med LOU, LUF, LOV eller LOK
- ... Presenterar upphandlingsprocessens steg och tidplaner
- ... Tydliggör sekretess i olika steg av inköpsprocessen

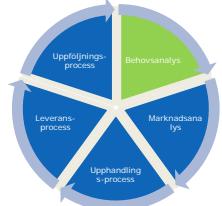
Inköpssprocessen

Inköpssprocessen

- ❑ Behovsanalys, datainsamling & analys – Hitta fakta
- ❑ Marknadsanalys – Analysera hur kan marknaden tillfredsställa behoven? Hur påverkar marknadsläget våra affärsmöjligheter?
- ❑ Upphandlingsprocesser – Genomföra beslutade upphandlingar i enlighet med LOU/LUF/LOV
- ❑ Leveransprocess Implementering av avtal och arbetssätt tillsammans med leverantörerna med syfte att säkerställa leverans. Kvalitetssäkra varor och tjänster som levereras till Nacka kommun
- ❑ Uppföljningsprocess – Leverantörsuppföljning (SRM – Supplier Relationship Management) och leverantörsvärdering (SPM – Supplier Performance Management). Analys av erfarenheter inför nya upphandlingar

Behovsanalysprocess – Datainsamling och analys

SYFTE

Syftet med Behovsanalysen är att kartlägga Nacka kommunens behov av en viss vara eller tjänst och planera för hur man ska tillgodose detta behov. Datainsamling och analys syftar till att finna fakta och förstå affärslogiken i det som ska upphandlas.

Behovsanalysen skall:

- vara tillräckligt detaljerad för att utgöra ett bra upphandlingsunderlag
  - belysa vad som är viktigt i verksamheten.
  - vara tillräckligt öppen för att ge utrymme för leverantörens egen idéer och kunskap.
  - kunna fungera som underlag för utvärdering och kontroll.

Exempel på frågor:

- Nyckelpersoner för projektet?
  - Hur kan produkten eller tjänsten definieras/specificeras? Finns standarder?
  - Kan/bör området delas in i underområden?

RESULTAT

- ❑ En noggrann analys av produkt- eller tjänsteområdet som ska upphandlas. Vad är trenderna, utvecklingen, kostnaderna etc. Beslut att köpa in eller producera i egen regi.
  - ❑ Riskanalys – Teknisk-, kvalitets- och ekonomisk risk.
  - ❑ En noggrann specifikation över VAD som skall köpas med rätt kvalité, volym, risk, kommersiella villkor samt krav på miljö- och socialt ansvarstagande mm. Denna specifikation kan senare delas in i ska- och börkrav.

CHECKLISTA

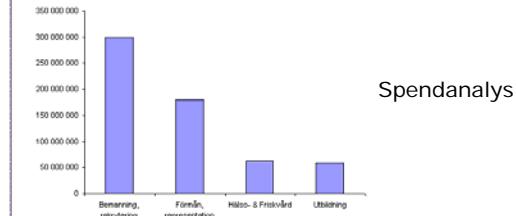
- ❑ Preliminär kravspecifikation
  - ❑ Sakägaranalys. Analys över användarna – och deras behov. Vilka delar av organisationen använder tjänsterna/produkterna? Vilka är störst
  - ❑ Tidigare leverantörsuppföljningar. SWOT?
  - ❑ Information om de produkter som köps idag inkl prisbild och volymer
  - ❑ Vilka är våra framtida behov? Förflyttningar? Miljöaspekter?
  - ❑ Hur mycket köper vi för? Total spend per produkt- eller tjänsteområde – i hela kommunen
  - ❑ Antal leverantörer – vilka bidrar till vår utveckling? Vilka är kritiska? Vilka är stora? Vilka borde vi kunna konsolidera?
  - ❑ Avtalsstatus inom området?
  - ❑ Finns tidigare upphandlingar?
  - ❑ Vad är bästa praxis inom området?
  - ❑ Tidsplan, budget
  - ❑ Ev MBL-forhandling & facklig information
  - ❑ Beslutsfattare (enl. delegationsordningen)

VERKTYG OCH MALLAR

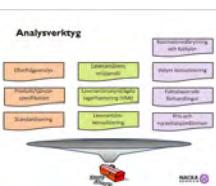
Verksamheten äger kravspecifikationen

- UC/BusinessCheck och ekonomisk data
  - Interna analyser
  - Nacka kommunens checklista vid upphandlingar
  - Teknisk specifikation eller
Funktionsspecifikation, eller ett mellanting
  - Administrativa föreskrifter
  - Gantt-schema för tidsplanering. Process- och
flödesbeskrivning.
  - Externa kanaler så som marknadsinstitut,
branschorganisationer, civilsamhället mm
  - Nacka kommunens spendanalys
  - Nacka kommunens kategoriplaner

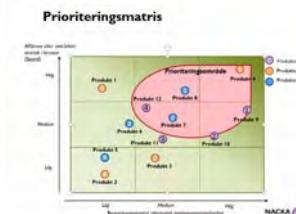
EXEMPEL

Spandanalys

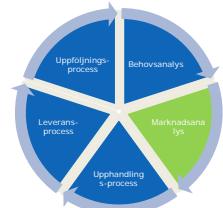
Analys-verktyg

Prioriterings-matris

Kraljic matris

Marknadsanalysprocess

SYFTE

- ❑ Syftet med marknadsanalysen är att hitta de potentiella leverantörer på marknaden som på ett konkurrenskraftigt sätt kan tillfredsställa de behov som definierats i behovsanalysen.
- ❑ I detta steg bör potentiella leverantörerna utmanas för att hitta den goda affären och säkerställa att kommunen får den kvalité som önskas till en konkurrenskraftigt totalkostnad.
- ❑ Vi skall hitta de leverantörer som kan bidra till att Nacka blir bäst på att vara kommun. Idag och i framtiden!
- ❑ LOU/LUF/LOV hindrar inte en omsorgsfull marknadskartläggning och dialog innan publicering av förfrågningsunderlaget. Lagen är ett regelverk med krav på offentligt kungörande. Det är viktigt att alla våra aktiviteter präglas av affärsmässighet och att vi behandlar alla leverantörer lika.

METOD

Informationsvägar:

- ❑ Dialog med sakagarna internt
- ❑ Dialog med marknaden och olika nätverk
- ❑ Inleda med en lång lista med alla potentiella leverantörer.
- ❑ Hitta kriterier för att värdera de egenskaper som är viktiga för Nacka i valet av leverantörer och bygga utvärderingsmodellen i Upphandlingsfasen på dessa.
- ❑ Möten med befintliga och potentiella leverantörer
- ❑ Tvärfunktionella team och workshops
- ❑ Branschföreningar, Branschrapporter, fackpress och experter
- ❑ Deltagande på mässor

RESULTAT

- ❑ En lista över alla potentiella leverantörer inkl en analys över varje leverantörs för- och nackdelar, ekonomisk status, kontaktinformation etc
- ❑ En kartläggning och analys av den definierade marknaden
  - ❑ trender
  - ❑ Konjunktur
  - ❑ marknadsledare etc.
  - ❑ Konkurrenssituation
  - ❑ Benchmark – vad är bästa praxis att köpa denna typ av varor/tjänster
  - ❑ Intresseorganisationer & nätverk

VERKTYG OCH MALLAR

Säkerställ att du använder alla former av data.
Var faktabaserad:

- ❑ Dialog
- ❑ SWOT-analys
- ❑ PESTLE-analys
- ❑ Konkurrensanalys – Fem marknadskrafter
- ❑ Produktlivscykeln
- ❑ Branschinstitut, konsultföretag, Företag i branschen
- ❑ Kreditupplysningsinstitut
- ❑ Marknadsundersökningar
- ❑ Nacka kommunens mall för marknads- och omvärldsanalys

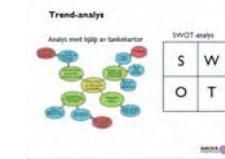
EXEMPEL

Konkurrensanalys

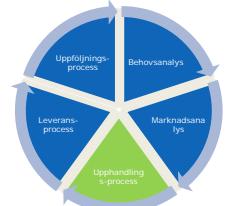
PESTEL-analys

Trendanalys

Nätverk

Upphandlingsprocess

SYFTE

Syftet med denna process är att tillgodose de behov som definierats i behovsanalysen och matcha dessa mot vad marknaden kan erbjuda på bästa sätt.

Exempel på aktiviteter är:

- ❑ Upphandling – Besluta inköpsstrategi: Vad skall upphandlas och hur det skall upphandlas?
- ❑ Avrop mot ramavtal, förnyad konkurrensutsättning
- ❑ Omförhandling av befintligt avtal inom ramen för LOU
- ❑ Förändringar i avtalad specifikation

Upphandlingsprocessen skall ske enligt LOU.

Ett tvärfunktionellt arbetsätt säkerställer kunskap om behovet/ kravspecifikationen, marknaden och upphandlingstekniker.

RESULTAT

Att kunden får sitt behov tillfredsställt

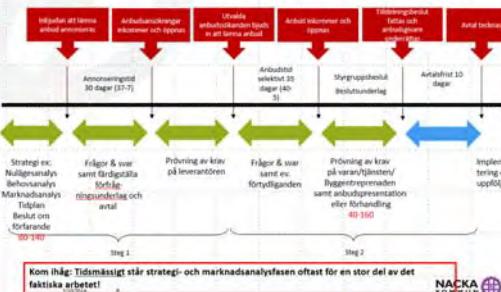
Det vanligaste resultatet av denna process är ett konkurrenskraftigt avtal som tillgodosar kommunens behov.

Resultatet kan även vara en löpande leverantörsuppföljning eller kommersiell hjälp i ett projekt eller inom ramen för ett avtal.

Det är sakagarna i Nacka kommun som äger och har ansvaret för det underskrivna avtalet.

METOD

Upphandlingsprocessen selektivt alt. förhandlat förfarande

VERKTYG OCH MALLAR

- ❑ Nacka komuns inköpsprocess och där till kopplade mallar
- ❑ Nacka kommunens upphandlingsplan
- ❑ LOU/LUF/LOV/LOK
- ❑ Upphandlings- och avtalsmallar
- ❑ Upphandlingsprocessen är väl definierad och det finns flertalet mallar för de olika stegen i Upphandlingsprocessen
- ❑ Nacka kommun använder e-Avrop som systemstöd
- ❑ Avtal arkiveras i Platina

PROCESSEN I DETALJ

Inbjudan

Utifrån behovs- och marknadsanalysen ta fram en inbjudan med de krav vi önskar ställa på leverantörerna. Annonsera upphandlingen.

Kvalificering av leverantörer

Utvärdera och kvalificera de leverantörer som uppfyller kraven som ställts i inbjudan. Utvärdera anbuden

Anbudsförfrågan

Skapa ett förfrågningsunderlag utifrån den kravspecifikation som behovsanalysen reguleringade i inkl kommersiella krav och villkor och utvärderingsmodell. Bjuda in kvalificerade leverantörer att lämna anbud. Svara på frågor under anbudsstiden.

Utvärdering

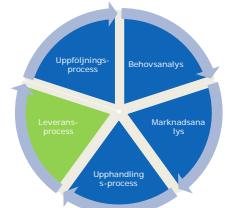
Utvärdera inkomna anbud utifrån i förfrågningsunderlaget ställda krav samt beslutad och kommunicerad utvärderingsmodell.

Tilldelning och avtalsspärr

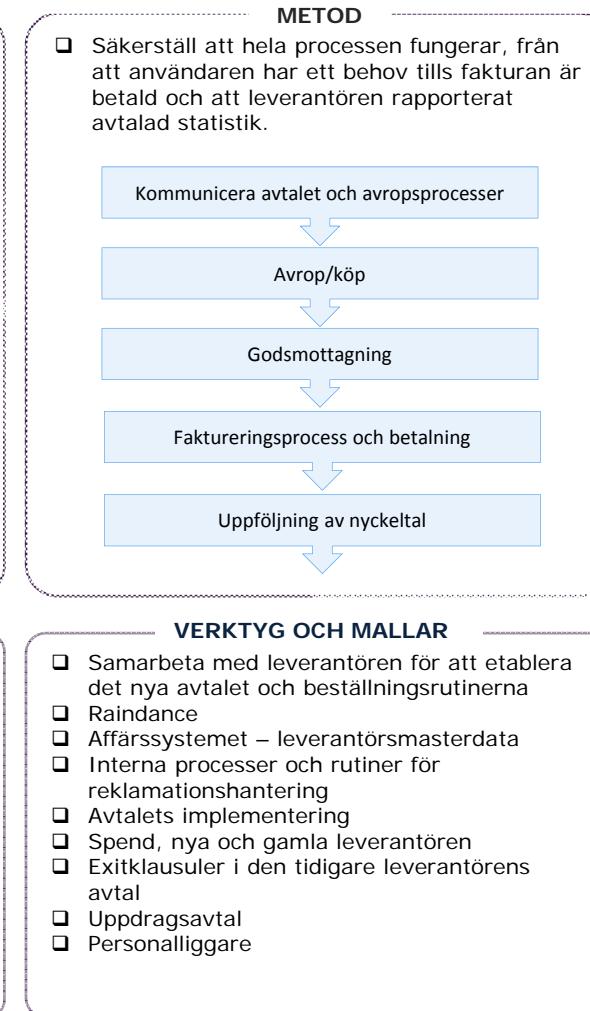
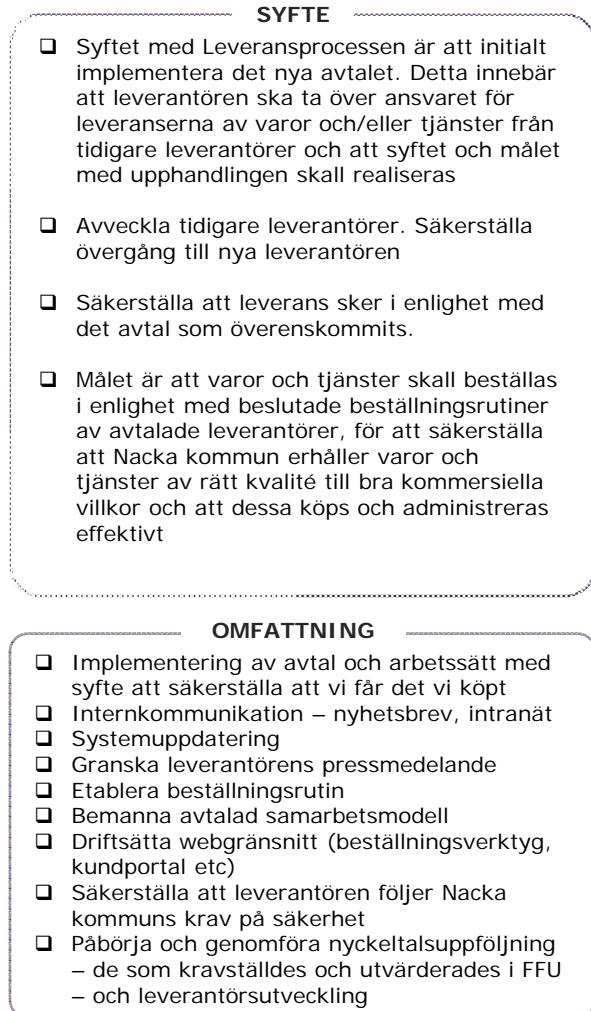
Ett förhandling och tilldelning av avtal. Förhandling skall ske i tvärfunktionellt team. Tilldelning skall kommununiceras till samtliga deltagande leverantörer. 10 dagars avtalsspärr

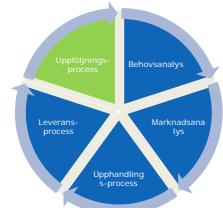
Avtalstecknande

Teckna avtalet och registrera och arkivera detta. Avtalsgenomgång. Verksamheten i Nacka kommun äger avtalet och ansvarar för implementationen.

Implementering och Leveransprocess

Uppföljningsprocess

SYFTE

- ❑ Syftet med uppföljningsprocessen är att följa upp att de varor eller tjänster som beställts levereras till kunden i enlighet med avtalet till de avtalade kommersiella villkoren. Samt att följa kommunallagen §3:19, 3:19a samt §6.7.
- ❑ Likaså viktigt är att hela tiden utveckla och försöka optimera affären.
- ❑ Att följa upp en tjänstleverans i detalj är en svår och komplex uppgift. Men en väl genomförd leverantörsuppföljning ger konkurrensfördelar såsom ökade affärer, innovationer, reducerade kostnader, ökad effektivitet, reducerade eller bättre kontrollerade risker med mera.
- ❑ Leveransprocessen bör präglas av ett kontinuerligt lärande och utvecklingsarbete för att säkerställa att Nacka kommun erhåller högkvalitativa tjänster i enlighet med de riktlinjer man upphandlat.

STATISTIK

Leverantörsuppföljningen skall vara faktabaserad och mätningarna skall användas. Vi mäter aldrig bara för att mäta!

Exempel på nyckeltal som kan följas upp:

- ❑ Levererad volym per produkt- eller tjästeområde
- ❑ Avtalade nyckeltal
- ❑ Leverans enligt tidsplaner
- ❑ Antal reklamationer
- ❑ Prisutveckling
- ❑ Servicenivå

METOD

- ❑ Mät, mät, mät! Och följ upp det du mäter och uppmärksamma och belöna framgångar! Vänd motgångar, utveckla kvaliteten och dina affärer.

- ❑ Varje leverantör klassas på en nivå i samarbets-modellen, vissa är strategiska, andra fungerar tillräckligt bra på en operativ nivå

VERKTYG OCH MALLAR

- ❑ Möten & Dialog!
- ❑ Använd leverantören rapportera sina egna nyckeltal som vi själva har svårt att mäta, till exempel avtalstrohet.
- ❑ Ekonomisystemet, e-handelsystemet och QlickView – följa de fakturerade värdena per leverantör och per kategori
- ❑ Nacka kommuns standardiserade leverantörssamarbetsmodell
- ❑ Spendanalys – Stora, strategiska och kritiska leverantörer följs upp mer noga än övriga leverantörer

OMRÅDEN ATT FÖLJA UPP

Prisutveckling, följer leverantören avtalade justeringsklausuler (rämaterial, valutor, index etc)?

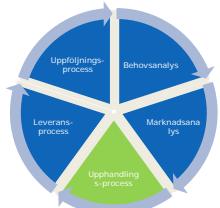
Miljö och verksamhetssystem
Följer leverantören avtalade standarder?

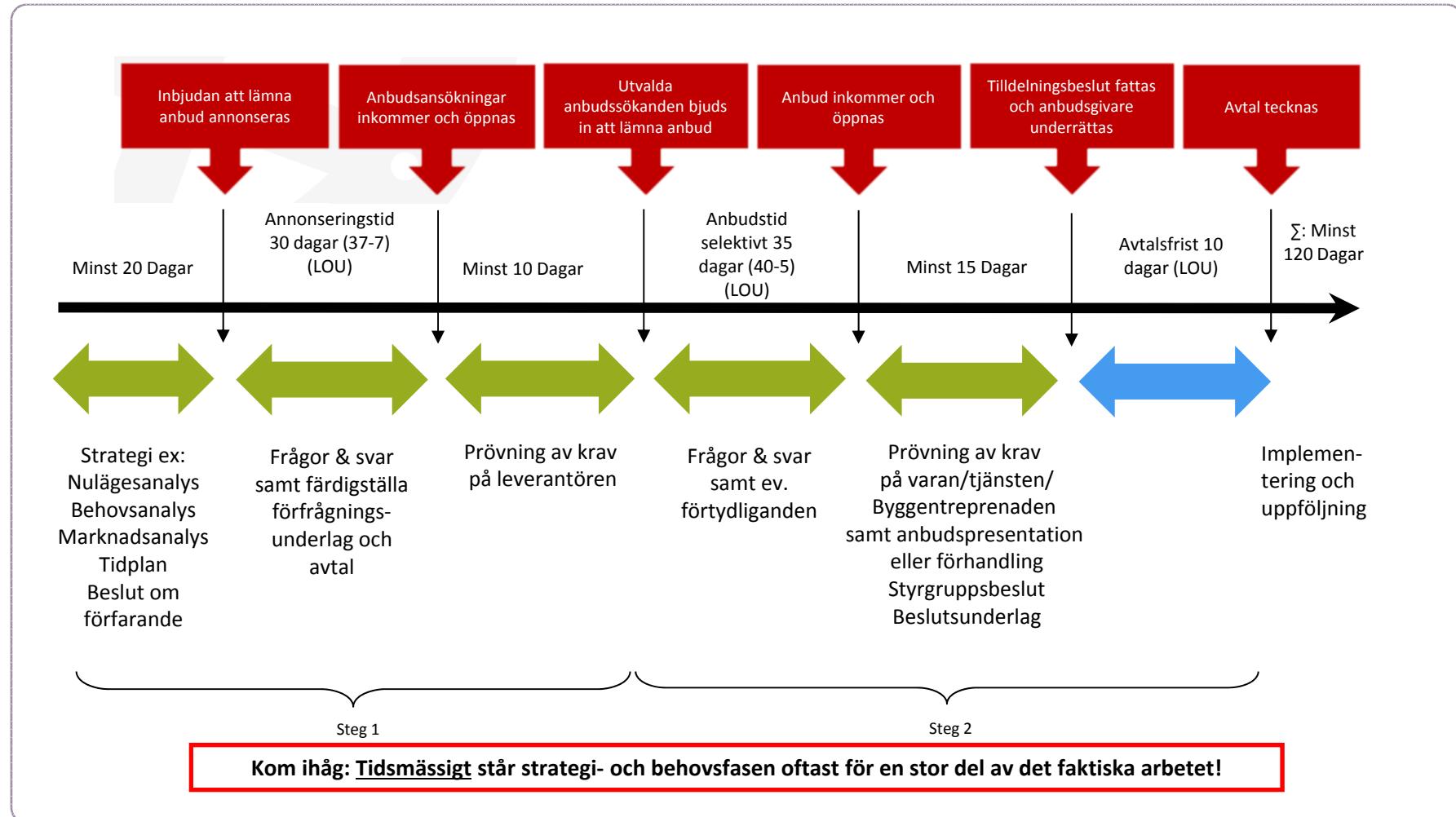
Kvalitet, leveransprecision, SLA
Levereras avtalad kvalitet?
Nöjd kunduppföljning

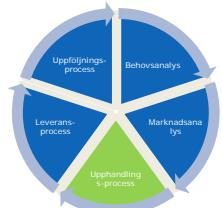

CSR
Leverantören upp till Nacka kommuns leverantörsuppförande kod?

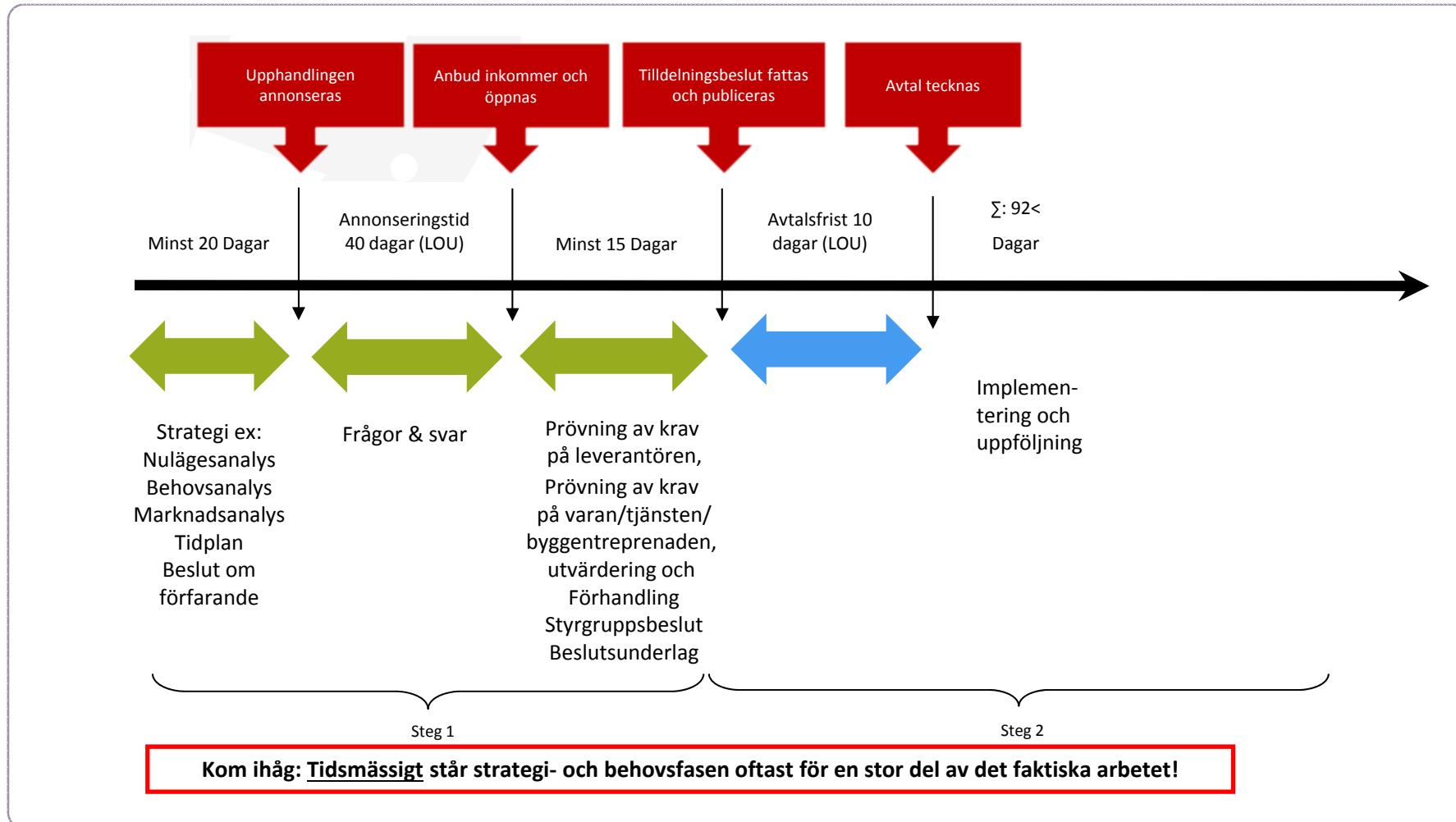

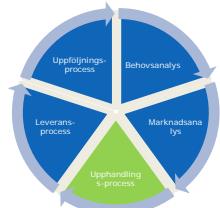
Upphandlingsprocessen, selektivt alt. förhandlat förfarande

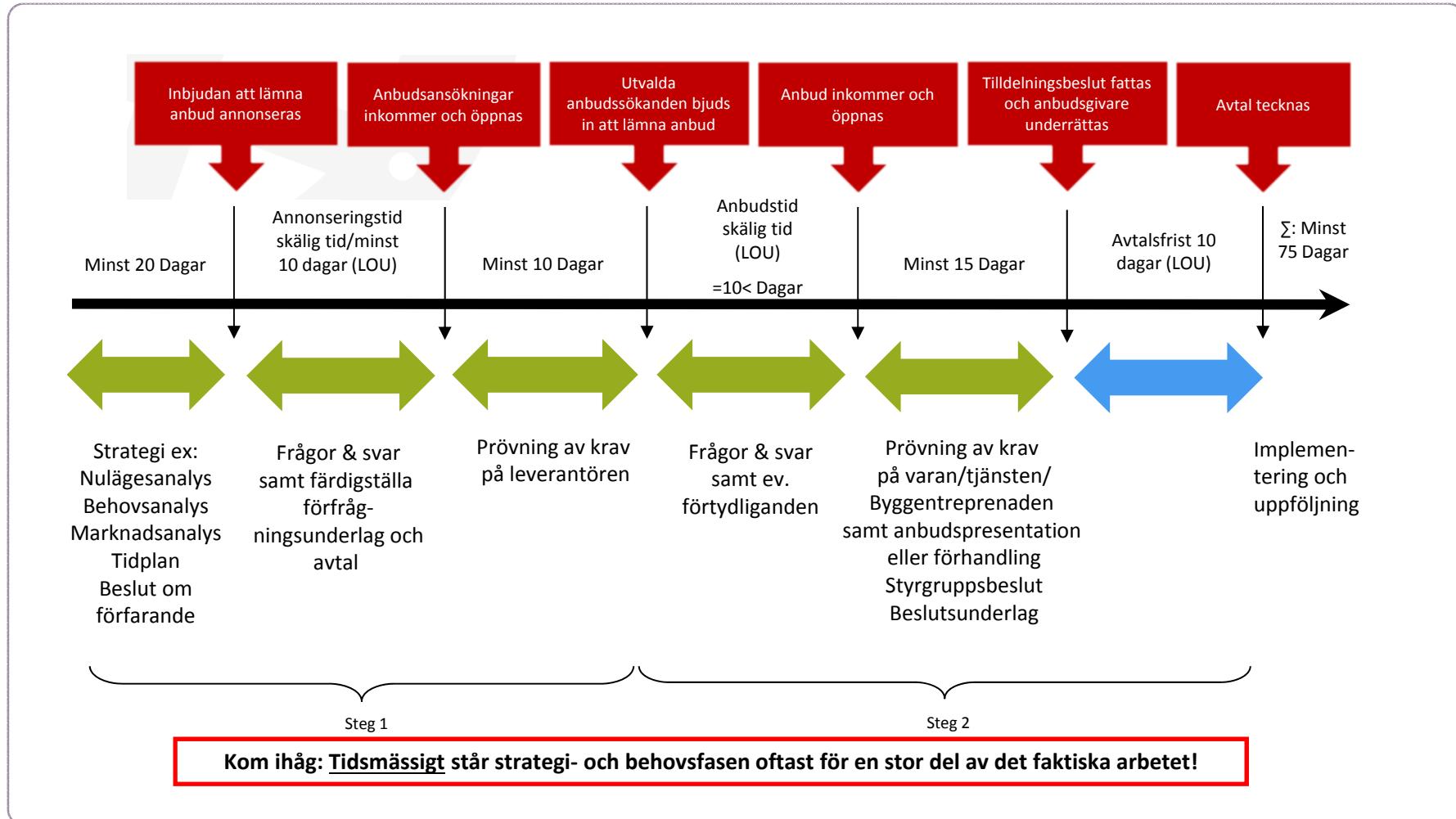

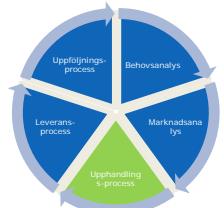
Upphandlingsprocessen, öppet förfarande

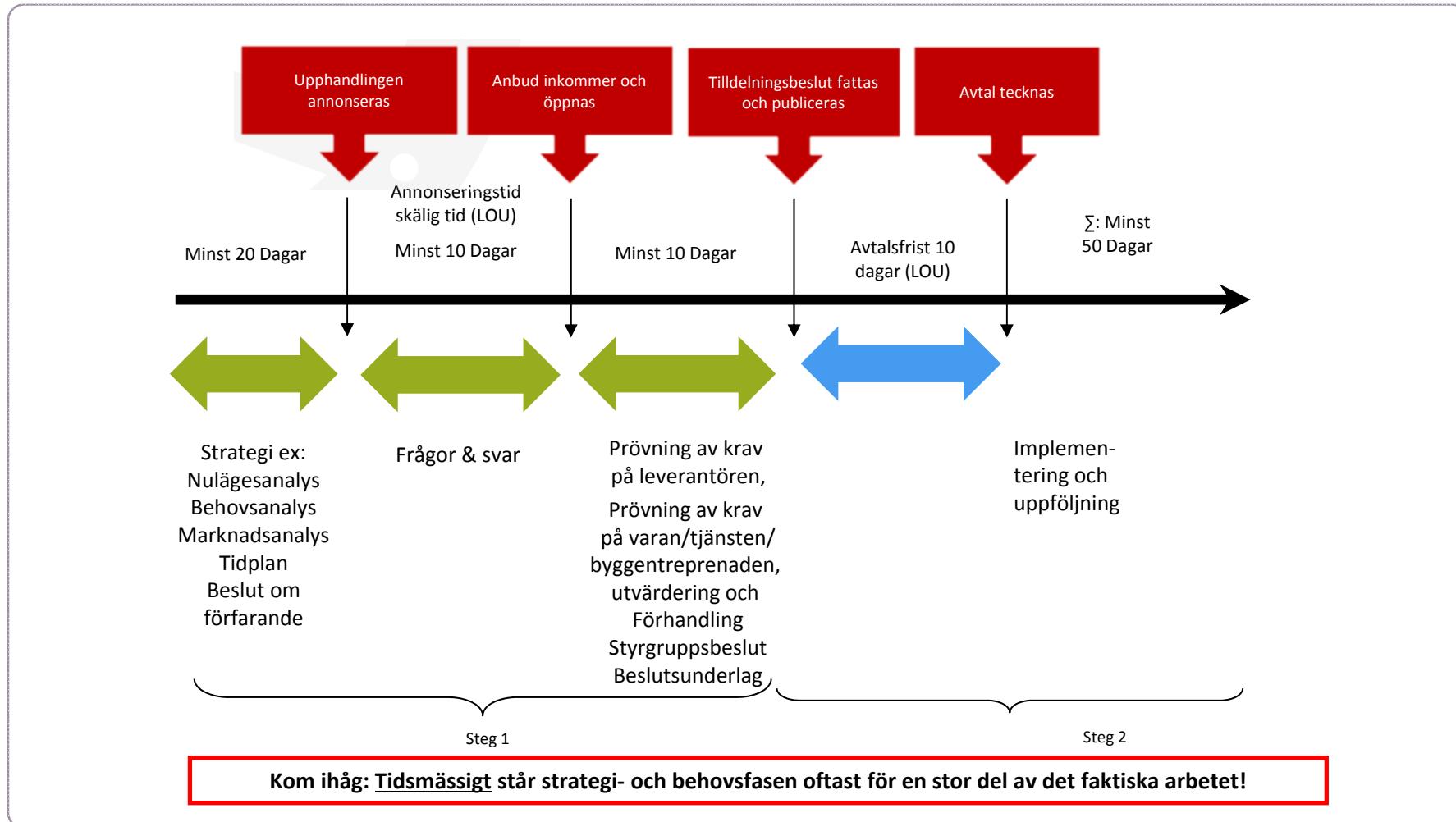

Upphandlingsprocessen, urvalsförfarande enl. 15 kap. LOU

Upphandlingsprocessen, förenklat förfarande enl. 15 kap. LOU

Upphandlingsprocessen – Tidsplan & avstämningspunkter

Roller & Ansvar

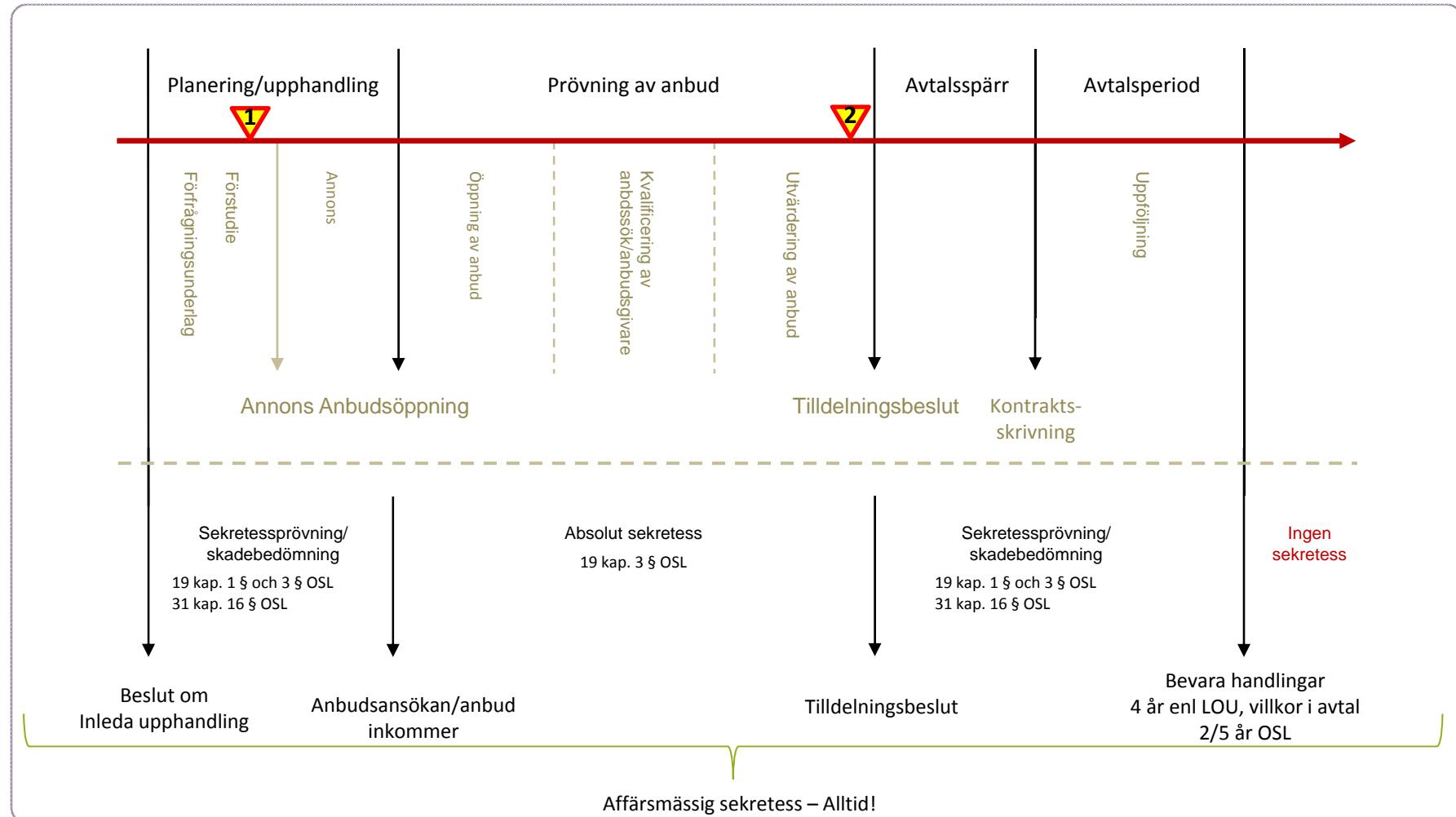

				Behovsanalys	Marknadsanalys	Upphandlingsprocess	Implementation & Leverans	Uppföljning
Roller och ansvar	Inköp	Roll	Analysera spend samt säkerställa fakta	Objektivt utmana befintliga leverantörer och situation	Tar fram förfrågningsunderlägg, utvärdering ev. Förhandling, teckna avtal	Bistår I säkerställandet av leverans	Uppföljning av avtalade nyckeltal samt bidra I affärsutvecklingen	
		Ansvar	Deltar aktivt	Driver	Driver	Deltar	Deltar aktivt	
	Verksamheten	Roll	Äger och ansvarar för kravspecifikationen och verksamhetens behov	Bidrar aktivt I marknadsanalys med verksamhetsperspektivet	Deltar aktivt i alla delar av upphandlingsprocessen	Säkerställer avtalsimplementation och att rätt leverantörer nyttjas till avtalade villkor	Ansvarig för leverantörsrelationen och	
		Ansvar	Driver	Deltar aktivt	Deltar aktivt	Driver	Driver	
	Avtalsägaren	Roll	Ytterst ansvarig. Ansvarig för prioriteringar	Objektivt utmana befintliga leverantörer och situation	Ytterst ansvarig. Intern ambassadör Ansvarig för prioriteringar	Ytterst ansvarig. Intern ambassadör "Gate keeper"	Ytterst ansvarig. Intern ambassadör Delta i leverantörsmöten "Gate keeper"	
		Ansvar	Informeras. Äger kravspecifikationen	Godkänner	Godkänner	Informeras. Ytterst ansvarig	Informeras	

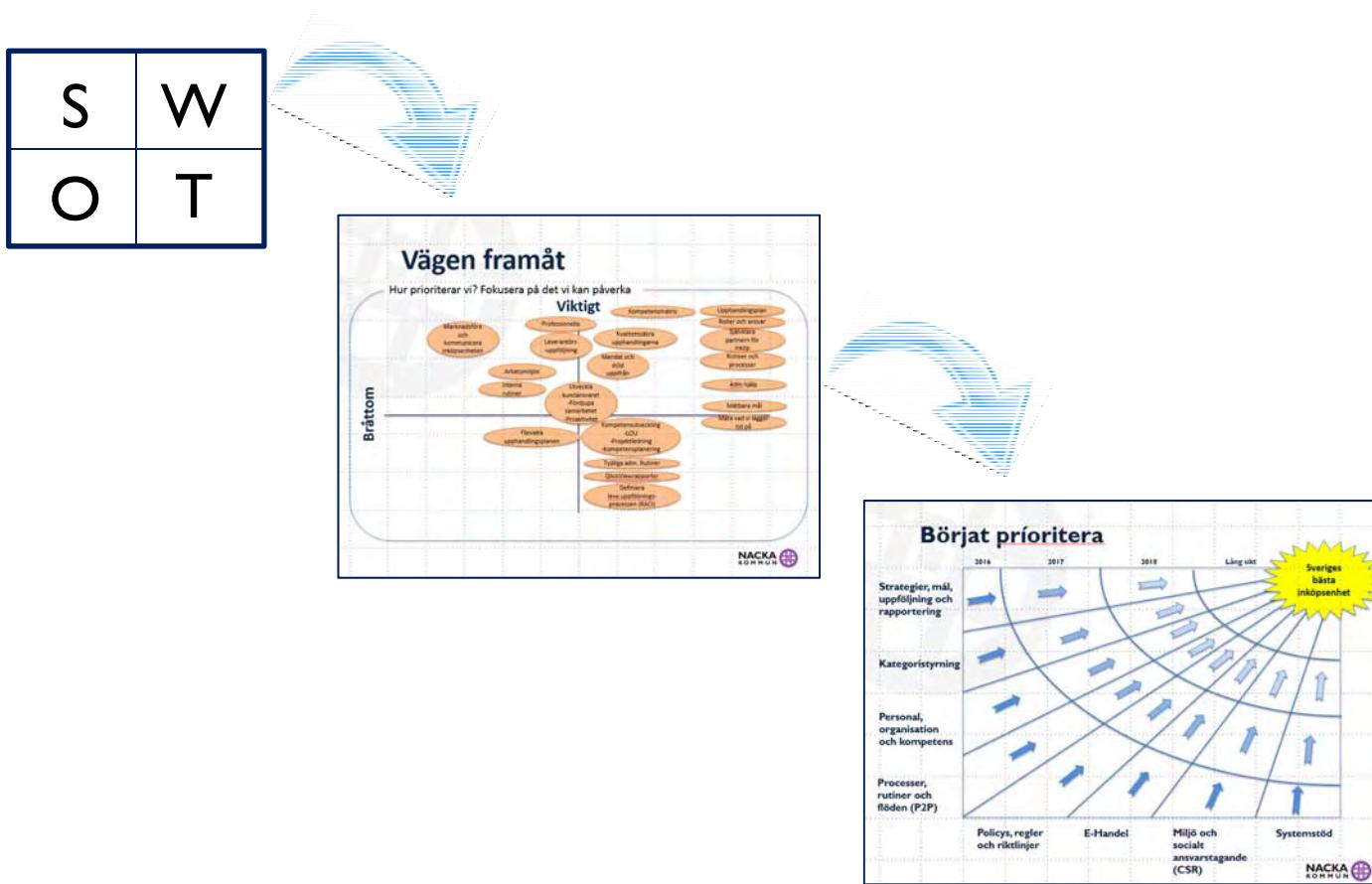
Sekretess

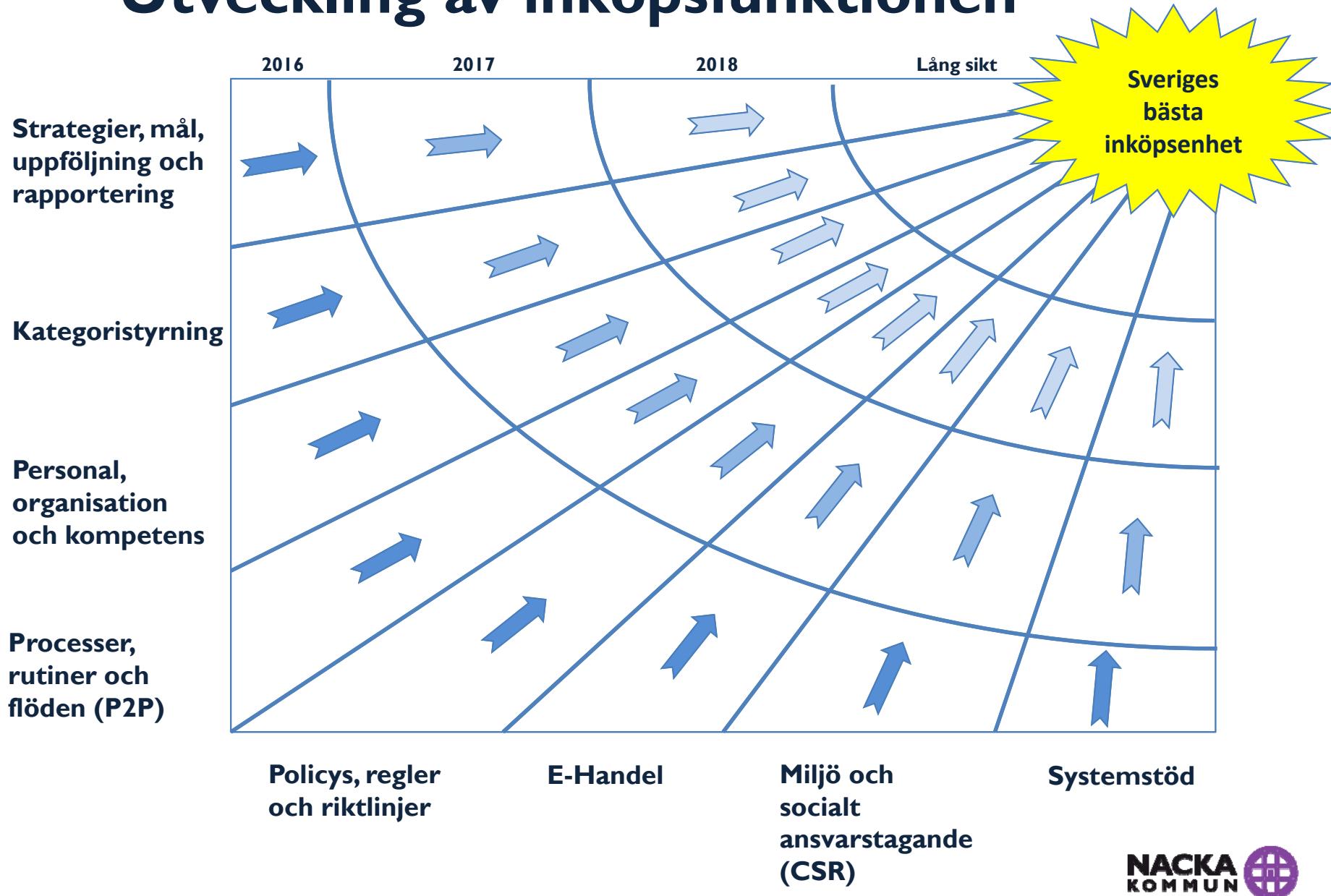
1 Information + Beslut att upphandla

2 Information om upphandlingen +
Beslut om tilldelning

Var är vi? Vart ska vi? Hur tar vi oss dit?

Utveckling av inköpsfunktionen

2016-03-31

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2016/21-055

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Inriktning för upphandling av lokalvård i Nacka stadshus och övriga verksamhetslokaler

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet

Sammanfattning

Nuvarande avtal för lokalvård för Stadshuset och övriga verksamhetslokaler löper ut 2016-12-31. Ny upphandling har påbörjats på uppdrag av lokal enheten. Inriktning på upphandlingen kommer att sträva mot kemikaliefri lokalvård.

Kommunstyrelsen kommer att föreslås fatta tilldelningsbeslut den 2016-06-20. Avtalsstart för det nya avtalet är planerad till 2017-01-01.

Ärendet

Inför att nuvarande avtal för lokalvård för Stadshuset och övriga verksamhetslokaler löper ut 2016-12-31 har arbetet med en ny upphandling påbörjats, på uppdrag av lokal enheten. Övriga verksamhetslokaler är:

- Nacka aula och konferenscenter
- Nacka ishall
- Nacka sportcentrum

Lokalvård för Välfärd skola upphandlas separat. Det avtalet löper ut 2017-12-31.

Upphandlingen leds av två representanter från inköpsenheten. De har till sin hjälp en referensgrupp bestående av representanter från lokal enheten, service enheten och miljö enheten samt fackliga representanter. Inriktningen på upphandlingen kommer att sträva mot kemikaliefri lokalvård.

Idag utförs lokalvården i Stadshuset med start kl 16 för att inte störa medarbetarna i hemvisterna alltför mycket med dammsugning etc. Eftersom det vistas mycket personer i Stadshuset under dagtid har referensgruppen identifierat ett behov av att utöka omfattning i det kommande avtalet till att också innehålla en ambulerande lokalvårdare på plats under dagtid för att städa allmänna utrymmen (tömma papperskorgar, snygga till toaletter och konferensrum etc) en gång till varje dag.

Kommunstyrelsen kommer att föreslås fatta tilldelningsbeslut 2016-06-20.

Avtalsstart för det nya avtalet är beräknas till 2017-01-01, med en avtalstid på 3 år med möjlighet till förlängning 2 +1 år.

Ekonomiska konsekvenser

Det totala värdet av lokalvård för Stadshuset och övriga verksamhetslokaler uppgick under 2015 till ca 5 miljoner kronor. Med den utökade resursen på dagtid uppskattas kostnaderna öka med ca 350 000 kr.

Konsekvenser för barn

I Nacka ishall och Nacka sportcentrum vistas många barn. En bra städning bidrar till såväl ökad trivsel som ökad säkerhet för barnen.

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Erik Lundin
Chef Lokalenheten

Erika Karlsson
Handläggare

2016-04-13

TJÄNSTESKRIVELSE

KFKS 2016/62-050
 KFKS 2016/61-050
 KFKS 2016/60-050
 KFKS 2016/252
 KFKS 2016/254

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Inriktning för livsmedelsupphandling av kött, kyckling och mejeriprodukter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

En upphandling av kött, kyckling och mejeriprodukter för Välfärd skolas och Välfärd samhällsservices behov planeras. Upphandlingen ska tillgodose verksamheternas behov av den typen av livsmedel, nå kommunens miljömål inom livsmedel samt gynna små och medelstora företag.

Ärendet

Inför att nuvarande avtalen inom de rubricerade områdena löper ut 2017-06-30 påbörjades januari 2016 ett arbete av behovs- och marknadsanalys inför kommande upphandlingar.

Behovsanalysen genomförs genom att kalla kommunens kockar från olika verksamheter till referensgruppsmöten under våren 2016. Syftet med referensgruppsmötena är att ta lärdomar av vad som behöver förbättras samt vad som fungerar bra i nuvarande avtal, för att verksamheterna ska uppnå sina mål med bland annat måltidsplanering och servering. Under referensgruppsmötena diskuteras även hur och vilka krav som kan ställas för att nå kommunens mål om miljövänliga livsmedelsinköp. Behovsanalysen inkluderar bland annat en analys av vilka djurskydds krav och miljökrav som upphandlingsmyndigheten rekommenderar för dessa typer av upphandlingar. Förteckning av vilka krav som kommer att ställas kommer att framgå vid annonsering av förfrågningsunderlaget.

Marknadsanalysen genomförs i syfte att ta redas på hur kommunen kan dela in rubricerade livsmedelsområden i olika upphandlingar för att gynna små och medelstora företag samtidigt som kommunens kan kunna nå de uppsatta miljömål som finns inom kommunen.

Utifrån behovsanalysen och marknadsanalysen bör de rubricerade livsmedelsområdena grupperas enligt följande:

- Nötkött, färskt och fryst
- Fläskkött, färskt och fryst
- Kyckling, färskt och fryst
- Charkuterier, färskt och fryst

- Mejerier

Referensgruppen föreslår att miljökrav ska ställas på de produkter som kommunen köper en större volym av och där det finns ett utbud av miljömärkta varor av dessa på marknaden utan att förhindra möjligheten för små och medelstora företag att lämna anbud. Dessa produkter finns i första hand inom området; mejerier. Referensgruppen har efter diskussioner kommit fram till att kommunen bör arbeta för att minska den totala köttkonsumtionen och kommer därför att fokusera kraven mot kvalitativt kött istället för att ställa miljökrav på dessa produkter. Förteckning över vilka kvalitetskrav på köttprodukterna som kommer att ställas kommer att framgå vid annonsering av förfrågningsunderlaget.

Upphandlingarna kommer att ställa krav på att varorna ska transporteras till kommunens samlastningscentral för vidare samlastad transport till verksamheterna 1-2 gånger per vecka. Kravställningen kommer även att inkludera krav på hur anbudsgivarna ska kunna anpassa beställnings- och fakturarutinerna till kommunens e-handelssystem.

Upphandlingarna planeras annonseras i slutet av augusti och planeras kunna teckna avtal under vintern/våren 2017. Avtalet ska börja gälla från och med 1 juli 2017.

Ekonomiska konsekvenser

Det totala värdet av dessa upphandlingar uppgick 2015 till ungefär 22 400 000 kronor per år. Välfärd skola står för cirka 17 920 000 kronor och Välfärd Samhällsservice för cirka 4 480 000 kronor under 2015. Kostnader för dessa upphandlingar tas på respektive verksamhets beslutade budget efter behov och beställning. Den interna kostnaden för själva upphandlingen betalas av produktionsverksamheterna efter en procentuell fördelning, 80 procent till Välfärd skola och 20 procent till Välfärd samhällsservice.

Konsekvenser för barn

Upphandlingarna har stor betydelse för barn och unga. Att förskolor, skolor och fritidsgårdar kan köpa in bra, varierad och kvalitativa livsmedel för att driva en god verksamhet.

Bilagor

Inga bilagor finns.

Helena Ekwall

Chef för,

Verksamhetsstödet

Välfärd skola

Anette Böe

Produktionsdirektör,

Välfärd samhällsservice

Lena Mårdh

Upphandlare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Information inför tilldelningsbeslut i upphandling av livsmedel; färsk frukt och grönsaker, bröd och konditorivaror samt färsk och fryst fisk

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Upphandling av färsk frukt och grönsaker, bröd och konditorivaror samt färsk och fryst fisk genomförs. Utvärderingen av inkomna anbud pågår i tre livsmedelupphandlingar, enligt förutsättningar för anbudslämnande, se bilaga 1-3. Eftersom det är en pågående upphandling omfattas anbuden och utvärderingsresultatet av absolut sekretess. Målet är att kommunstyrelsen kommer att fatta tilldelningsbeslut den 9 maj 2016.

Ärendet

Inför att nuvarande avtal för rubricerade upphandlingar löper ut 30 juni 2016 påbörjades sommaren 2015 ett arbete av behovs- och marknadsanalys inför kommande upphandlingar. Behovsanalysen gjordes genom att sammankalla kommunens kockar från olika enheter till referensgruppsmöten under hösten 2015. Syftet med referensgruppen var att ta lärdomar av vad som behöver förbättras inför kommande upphandling samt vad som fungerar bra i nuvarande avtal, för att enheterna ska uppnå sina mål med bland annat måltidsplanering och servicering. Referensgruppen diskuterade även hur och vilka krav som kan ställas för att förtydliga, utveckla och förbättra e-handel och samlastning samt vilka varor som kommunen ska köpa in för att på lång sikt kunna uppnå kommunens mål om miljövänliga inköp

Marknadsanalysen gjordes genom att tillfråga utvalda små och medelstora leverantörer ett antal frågor om marknadssituationen och vad små och medelstora företag kan leva upp till i kommunens tilltänkta kravställning.

Referensgruppens arbete och marknadsanalysen visar på att indelningen i de tre upphandlingarna gynnar kommunen och bidrar till att små och medelstora företag kan vara med och lämna anbud. Upphandlingarna annonserades den 28 januari 2016. Se bilagda delar av förfragningsunderlaget bestående av förutsättningar för anbudslämnande, ska-krav, varukorg och avtalsvillkor, se bilaga 1-10. Av bilagda handlingar framgår att många varor kravställs

som ekologiska efter vad marknaden anses kunna leverera. Genom att konkurrensutsätta dessa varor ökar möjligheterna till att kommunen kan få bra briser och utan att öka kostnaden för mycket för de enskilda verksamheterna.

Anbudsöppning sker den 9 mars 2016 och tilldelningsbeslut planeras till kommunstyrelsen den 9 maj 2016.

Ekonomiska konsekvenser

Det totala värdet av de tre upphandlingarna uppgick 2015 till ungefär 11 550 000 kronor. Kostnader för de tre upphandlingarna tas på respektive verksamhets beslutade budget efter behov och beställning. Ungefär för Välfärd skolas verksamheter på 9 240 000 kronor samt ungefär till Välfärd samhällsservice verksamheter på 2 310 000 kronor under 2015. Den interna kostnaden för själva upphandlingen betalas av produktionsverksamheterna efter en procentuell fördelning, 80 procent till Välfärd skola och 20 procent till Välfärd samhällsservice.

Konsekvenser för barn

Upphandlingarna har stor betydelse för barn och unga. Att förskolor, skolor och fritidsgårdar kan köpa in bra, varierad och kvalitativa livsmedel för att driva en god verksamhet.

Bilagor

Bilaga 1 – Förutsättningar för anbudslämnande färsk frukt och grönsaker

Bilaga 2 – Förutsättningar för anbudslämnande bröd och konditorivaror

Bilaga 3 – Förutsättningar för anbudslämnande färsk och fryst fisk

Bilaga 4 – Ska-krav färsk frukt och grönsaker

Bilaga 5 – Ska-krav bröd och konditorivaror

Bilaga 6 – Ska-krav färsk och fryst fisk

Bilaga 7 – Varukorg färsk frukt och grönsaker

Bilaga 8 – Varukorg bröd och konditorivaror

Bilaga 9 – Varukorg färsk och fryst fisk

Bilaga 10 – Avtalsvillkor, liknande för alla upphandlingar

Helena Ekwall

Chef för Verksamhetsstödet,
Välfärd skola

Henrik Feldhusen

Biträdande produktionsdirektör,
Välfärd samhällsservice

Lena Mårdh

Upphandlare

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER DNR KFKS 2015/700-050

1.0

INFORMATION OM UPPHANDLINGEN

Nacka kommun (Kommunen) bjuder in till anbudsgivning i upphandlingen Färsk frukt och grönsaker 2016 med diarienummer KFKS 2015/700-050 enligt nedanstående instruktioner och bifogade handlingar.

1.1

PRESSENTATION AV KOMMUNEN

I kommunen, strax öster om Stockholm, bor ca 97 000 personer. Bebyggelsen är varierad – från sekelskiftesvillor med snickarglädje till nybyggda och konstnärligt smyckade familjehus. Nacka kommun (Kommunen) gör Nacka till en attraktiv plats att leva, vistas och verka på. Kommunen är en av Sveriges mest expansiva kommuner.

Inköp av varor samt tjänster i Kommunen ska bidra både till en effektiv verksamhet med hög kvalitet samt till en långsiktigt hållbar kommun. I hållbarhetsperspektivet ingår såväl klimatmässig som social och ekonomisk hållbarhet.

Kommunen har miljömål inom sex områden som ska bidra till ett hållbart Nacka. Dessa kan du läsa om här:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/miljo/lokala_mål/Sidor/klimat.aspx

Kommunen arbetar just med att se över miljömålen och kommer lägga fram ett förslag till Kommunstyrelsen att öka inköpen av ekologiska livsmedel till 50 % till år 2020 och till 75 % till år 2030.

1.2

BAKGRUND

Kommunens ramavtal för Frukt, grönsaker och rotfrukter färskar löper ut 2016-06-30 och ny upphandling ska göras.

1.3

SYFTE

Syftet med upphandlingen är att säkerställa att kommunens behov av färsk frukt och grönsaker under kontraktsperioden. Kommunens tillagningskök har en ambition att öka andelen grönsaker i de måltider som serveras och samtidigt ha en hög kvalitet i de produkter som köps in utan att det medför höga kostnader för måltiderna.

Kommunen har en strävan att öka den ekologiska andelen av livsmedelsinköpen och ser att avtalet för färsk frukt och grönsaker kan bidra till en stor del av den ökningen.

Kommunen är i en process att ta fram en vägledning för hållbara skolmåltider. Hållbara skolmåltider innebär att livsmedelsinköpen för skolmåltiderna ska vara hållbara ekonomiskt, ekologiskt och bidra ett socialt ansvar.

Ett av målen med vägledningen är att skapa ett genomgående tänk för hela måltidsservicen genom att servera mat som är bra för både för elever och miljön.

Kommunens tillagningskök arbetar att i största mån laga mat från grunden och minska andelen hel- och halvfabrikat samt skapa variation och i hela matupplevelsen för att tillfredsställa alla kroppens fem sinnen.

Kommunens skolor ska sätta upp pedagogiska mål inom hälsa och hållbara skolmåltider. Skolornas ansvar är att bidra till att vara hälsosamma och ha en hållbar livsstil genom att utbilda eleverna i näringsslära inom ramen för skolmåltiderna.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING
FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER
DNR KFKS 2015/700-050**

1.4

OMFATTNING

Kommunen består av cirka 100 bestållande enheter av livsmedel, där ungefär 80 % av verksamheterna består av förskolor och skolor. Resterande består till största delen av vård och omsorgsboenden samt serviceboenden.

Då Kommunen växer kan antalet verksamheter komma att utökas under avtalsperioden.

Denna upphandling omfattar ramavtal avseende Färska frukt och grönsaker 2016 med Kommunen

1.5

AVGRÄNSNINGAR

Kommunen köper i dag fruktkorgar till enheter på stadshuset och detta ska inte inkluderas i det avtal som upphandlingen ska resultera i.

1.6

UPPHANDLINGENS VÄRDE

Kommunen avropade år 2014 frukt, grönsaker och rotfrukter till ett värde av 8,5 miljoner kronor.

Kommunen garanterar inga volymer under avtalstiden.

1.7

UPPHANDLINGSFÖRFARANDE

Upphandlingen genomförs i enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 1 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) med ett öppet förfarande.

1.8

NACKA KOMMUNS KONTAKTUPPGIFTER FÖR UPPHANDLINGEN

Kontaktperson för denna upphandling är:

Lena Mårdh

lena.mardh@nacka.se

08-718 94 53

1.9

FÖRFRÄGNINGSUNDERLAG

Kommunens förfrågningsunderlag avser att ge en saklig och allsidig information om förutsättningarna för upphandlingen och uppdraget. I förfrågningsunderlaget anges de krav och avtalsvillkor som Kommunen ställer på anbudsgivaren och upphandlingsföremålet.

Förfrågningsunderlaget omfattar nedan angivna handlingar inklusive eventuella frågor och svar som per sista anbudsday ligger i upphandlingsannonserna på www.e-avrop.com.

Förfrågningsunderlaget består av:

- Förutsättningar för anbudslämning (detta dokument)
- Checklista för anbudsintämnande
- Ska-krav formulär, dvs. Kommunens obligatoriska krav med krav på anbudsgivaren samt krav på upphandlingsföremålet (fylls i e-Avrop)
- Varukorg
- Vägledning för ifyllande av varukorg
- Utvärderingsmodell (fylls i e-Avrop)
- Referensformulär
- Avtal
- Implementeringsprocess för e-handel
- Bilaga Etikettinstruktioner

1.10

RAMAVTAL

Ramavtal kommer att ingås med en (1) leverantör, enligt bilagt ramavtal, vilket anbudsgivaren således ska utgå ifrån vid upprättandet av anbudden.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER DNR KFKS 2015/700-050

Ramavtalet gäller för en inledande period om två (2) år, med möjlighet till förlängning med ett år i taget. Sådan förlängning kan ske maximalt två (2) gånger.

Förlängning av avtalet ska ske senast 6 månader innan förlängningen ska träda i kraft.

Avrop kommer att göras enligt bilagt ramavtal.

2.0 KRAV PÅ ANBUDET

2.1

KOMMUNIKATION OCH ANBUDSINLÄMNING M.M.

Det är angeläget att anbudsgivare kontaktar Kommunen så tidigt som möjligt om något i förfrågningsunderlaget med bilagor är oklart.

Alla frågor ska ställas via frågor och svar funktionen i e-Avrop. Alla frågor och svar publiceras för att säkerställa att samtliga registrerade anbudsgivare får tillgång till all information vid samma tillfälle.

Sista dag att inkomma med frågor är tolv (12) dagar före sista anbudsday. Det innebär att frågor rörande denna upphandling ska ställas senast 2016-02-25.

Publicerade frågor och svar samt eventuella förtydliganden och kompletteringar under anbustiden utgör en del av förfrågningsunderlaget. Kommunen kommer att besvara ställda frågor senast 6 dagar före anbustidens utgång.

2.2

LÄMNANDE AV ANBUD

Anbud ska lämnas elektroniskt via www.e-avrop.com av behörig företrädare för anbudsgivaren.

LÄNK TILL INFORMATION OM ANBUDSINLÄMNING

www.e-avrop.com/information/upphandling/anbudsInlamning/Lamna_Anbud.htm

Anbud ska lämnas av den organisation som kommer att stå för anbuden och även ansvara för fullföljande av eventuellt kontrakt. I det fall konsult anlitas för att lämna anbud ska denne registrera konto på e-Avrop, varifrån anbuden lämnas, med uppdragsgivarens organisations namn och organisationsnummer.

Innan anbud lämnas uppmanas presumtiva anbudsgivare att kontrollera om nya uppgifter om upphandlingen har tillkommit genom att logga in på www.e-avrop.com.

2.3

ANBUDETS GILTIGHETSTID

Anbud ska vara bindande till och med 2016-06-06. Om upphandlingen blir föremål för rättslig prövning förlängs anbuden giltighetstid automatiskt fram till dess att kontrakt kan tecknas.

2.4

ANBUDETS FORM OCH INNEHÅLL

Anbuden med bilagor ska vara prissatt i SEK, exklusive moms.

Anbudsgivaren ska basera sitt anbud på de förutsättningar och krav som anges i detta förfrågningsunderlag och ska beskriva situationen den dag då anbuden lämnas såvitt krav inte uttryckligen medger annat.

Upphandlingen genomförs utan förhandling om priser och andra kontraktsvillkor.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER DNR KFKS 2015/700-050

Under anbustiden kommer Kommunen inte att genomföra studie- eller företagsbesök eller ta emot presumtiva anbudsgivare som vill presentera sitt företag.

Felaktiga och/eller ofullständiga uppgifter i anbjudet kan leda till att anbjudet inte upptas till prövning eller förkastas.

2.5 RESERVATIONER ELLER ALTERNATIVA ANBUD

Reservationer eller alternativa anbud accepteras inte.

2.6 KOMPLETTERINGAR OCH FÖRTYDLIGANDEN

Anbudsgivare ska se till att anbjudet är komplett och innehåller samtliga begärda handlingar och uppgifter vid anbudets inlämnande.

Kommunen har ingen skyldighet att begära kompletteringar och/eller förtydliganden av anbudsgivare. Kompletteringar och/eller förtydliganden kommer endast att begäras av Kommunen under förutsättning att Kommunen bedömer det är möjligt utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Om förfrågningsunderlaget behöver kompletteras med anledning av frågor till den Kommunen eller av någon annan anledning kommer skriftliga svar att sändas via www.e-avrop.com till alla kända anbudsgivare snarast och senast 6 dagar före anbustidens utgång.

2.7 SISTA ANBUDSDAG

Anbud ska vara Nacka kommun tillhanda senast 2016-03-08.

Anbud som kommer in försent kommer inte att beaktas.

2.8 ANBUDSÖPPNING

Anbudsöppning är planerad till den 2016-03-09.

Anbudsöppningen är inte offentlig. Om anbudsgivare så begär, kan en representant utsedd av Stockholms Handelskammare på anbudsgivarens bekostnad, närvara vid öppningssammanträdet. Detta ska anmälas i god tid till Kommunen.

2.9 ANBUDSSEKRETESS

Kommunen omfattas av offentlighetsprincipen. Anbud och uppgifter i ett upphandlingsärende är belagda med absolut sekretess till dess upphandlingsbeslut fattats eller att upphandlingen avslutats på annat sätt enligt offentlighets- och sekretesslagstiftningen (2009:400). Därefter blir anbuden enligt huvudprincipen i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (1949:105) allmänna handlingar.

Anbudsgivare kan önska sekretessbelägga vissa delar av sitt anbud efter det att den absoluta sekretessen upphört. Kommunen kan dock inte garantera att uppgifterna hålls hemliga när anbudssekretessen upphört, eftersom Kommunen självständigt prövar i vilka fall sekretess ska gälla när begäran att lämna ut handling inkommer.

3.0 KONTROLL, PRÖVNING OCH TILLDELNING AV ANBUD

Efter anbudsöppning sker kontroll och prövning av de anbud som uppfyller de administrativa kraven. Kontroll och prövning av anbud kommer att genomföras med utgångspunkt från de krav som ställts och de uppgifter som anbudsgivaren har lämnat.

Anbudsprövning sker i tre steg:

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER DNR KFKS 2015/700-050

-
- Steg 1: Kontroll att de administrativa kraven i upphandlingen uppfylls samt kontroll att anbudsgivaren uppfyller våra ställda krav på anbudsgivaren
Steg 2: Prövning av övriga obligatoriska krav och utvärderingskriterier kopplade till upphandlingsföremålet
Steg 3: Tilldelning

Nedan beskrivs de olika stegen.

Kommunen kommer att anta en ramavtalsleverantör. Anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till nedan angivna omständigheter kommer att antas.

3.1

STEG 1 - KONTROLL AV ADMINISTRATIVA KRAV SAMT KVALIFICERING AV ANBUDSGIVARE

Vid steg 1 kontrolleras om anbjudet uppfyller de administrativa kraven, bl.a. om anbjudet inkommit i rätt tid samt att de kommersiella villkoren accepterats. Vidare kontrolleras att anbudsgivaren inte utesluts från upphandlingen på grund av någon diskvalificeringsgrund enligt 10 kap. 1 och 2 § § LOU. Därutöver kontrolleras att övriga krav på anbudsgivaren är uppfyllda. Syftet är att fastställa om anbudsgivaren har den kapacitet, erfarenhet, organisation m.m. som uppdraget kräver. De anbudsgivare som inte uppfyller ställda krav förkastas, övriga anbudsgivare går vidare till nästa steg, steg 2.

3.2

STEG 2 - PRÖVNING AV ÖVRIGA KRAV

I denna fas prövas anbuden mot de obligatoriska krav och/eller utvärderingskriterier som ställts på upphandlingsföremålet i bilaga Obligatoriska krav e-Avrop.

Steg 2a

Kommunen prövar om ställda obligatoriska krav i upphandlingen är uppfyllda. Endast anbudsgivare som klarar denna fas går vidare till nästa steg, steg 2b, övriga anbud förkastas.

Steg 2b

Kommunen prövar ställda utvärderingskriterier i upphandlingen. Endast anbudsgivare som klarar denna fas går vidare till nästa steg, steg 3.

3.3

TILLDELNING, STEG 3

Vid det sista steget tilldelas det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga i ett tilldelningsbesked som skickas ut till alla anbudsgivare.

3.3.1

Begränsad kontroll, LOU 11 kap. 17 §

I denna upphandling kommer Kommunen att tillämpa begränsad kontroll i enlighet med 11 kap. 17 § LOU. Det innebär att Kommunen begränsar kontrollen av vissa sådana handlingar som rör anbudsgivarens lämplighet.

Anbudsgivaren ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna. Uppgifterna kommer begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen görs innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

3.3.2 Utvärderingsmodell

3.3.2.1. Tilldelningsgrund ekonomiskt mest fördelaktiga

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER DNR KFKS 2015/700-050

Anbudsutvärderingen sker enligt mervärdesmodellen, vilket innebär att utvärderingskriterier bedöms i utvärderingen, steg 2b. Utvärderingskriterierna ges ett mervärde enligt beskrivning nedan. De olika mervärdena summeras till ett jämförelsetal. Detta kan beskrivas enligt följande:

$$\text{Anbudssumma} - \text{mervärden för utvärderingskriterier} = \text{jämförelsetal}$$

Den anbudsgivare som erhåller det lägsta jämförelsetalet antas som leverantör. Om fler anbudsgivare får lika jämförelsetal och en vinnande leverantör inte kan utses kommer tilldelning att ske genom lottnings.

3.3.2.2. Utvärderingskriterier

Kommunens önskemål är att ha en samarbetspartner till leverantör under hela avtalstiden. I Kommunens strävan att nå kommunens uppsatta och kommande mål inom livsmedel, kommer anbuden att utvärderas på följande kvalitetskriterier:

- Anbudsgivarens förslag på hur en leverantör kan bidra till att införa pedagogiska skolmåltider.
- Anbudsgivarens förslag på hur frukt och grönsaker kan användas i temaveckor inom skolmåltiderna under en termin.

Det är kommunens inställning och tro att anbudsgivaren med hög kvalitet i dessa förslag ger kommunen en bra samarbetspartner i detta avtal.

Här nedan beskrivs kriterierna mer utförligt.

Förslag på pedagogiska skolmåltider och utbildning i närlärlära

Kommunen kommer att bedöma hur anbudsgivarens förslag på hur verksamheterna kan implementera pedagogiska måltider och bedriva utbildning av närlärlära inom ramen för detta avtal och skolmåltiderna ger bästa möjliga värde för verksamheterna.

Anbudsgivaren ska beskriva hur denne kan:

- medverka för att implementera pedagogiska måltider och
- medverka till att utbilda barn och elever i hållbarhet samt närlärlära inom detta avtalsområde, t.ex. genom studiebesök.

I beskrivningen ska det framgå vilka erfarenhet anbudsgivaren har inom detta område och vad denne räknar med att verksamheterna bidrar med för att förslagen ska vara genomförbara.

Förslag på temaveckor

Det är kommunens inställning och tro att genom bland annat temaveckor nå de mål som är uppsatta inom pedagogiska måltider genom att anbudsgivaren har förståelse för vilka varor som efterfrågas i verksamheterna och under vilken tid på året som vilka produkter är bäst ur ett smakperspektiv.

Anbudsgivaren ska ge förslag på hur säsongens frukt och grönsaker kan användas i temaveckor i skolmåltiderna under en termin. Beskrivningen ska innehålla menyförslag på temaveckor där det framgår vilka frukter och grönsaker som ska användas och på vilket sätt menyförslaget är användbart i Kommunens skolor.

3.3.2.3. Poängsättning

Anbudsgivarens beskrivningar utvärderas och ges mervärden enligt nedan tabell. Varje utvärderingskriterie bedöms för sig. Mervärdena dras ifrån anbudssumman för som anbudsgivaren har lämnat.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING**
FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER
DNR KFKS 2015/700-050

Bedömning	Mervärde	Beskrivning av bedömningen
Utmärkt	500 000 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens förslag på en utmärkt nivå uppfyller kriteriet och ger betydande mervärde för beställaren. Anbudsgivarens förslag visar på ett mycket tydligt, strukturerat och detaljerat sätt som har mycket stor relevans med det som efterfrågas.
Bra	250 000 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens förslag delvis uppfyller kriteriet och bedöms tillföra en god kvalitet. Anbudsgivarens förslag visar på ett sätt som på en fullgod nivå har relevans på det som efterfrågas. Processen har ett antal brister.
Otillräckligt	0 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens förslag inte uppfyller en tillräcklig nivå eller att kriteriet uppfylls inte alls

3.3.2.4. Exempel på utvärdering

	Anbud 1	Anbud 2	Anbud 3	Anbud 4
Anbudssumma	8 100 000 kr	8 750 000 kr	8 300 000 kr	9 200 000 kr
Totalt anbudspris	8 100 000 kr	8 750 000 kr	8 300 000 kr	9 200 000 kr

Utvärderingskriterium:

Pedagogiska skolmåltider	0 kr	250 000 kr	250 000 kr	500 000 kr
Temaveckor	250 000 kr	500 000 kr	250 000 kr	500 000 kr
Totalt mervärde	250 000 kr	750 000 kr	500 000 kr	1 000 000 kr

Jämförelsepris för utvärdering	7 850 000 kr	8 000 000 kr	7 800 000 kr	8 200 000 kr
---------------------------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Rankning	2	3	1	4
----------	---	---	---	---

3.4

TILLDELNINGSBESLUT

Efter avslutad utvärdering fattar Kommunen ett tilldelningsbeslut, som utvisar vilken anbudsgivare som Kommunen avser att teckna ramavtal med samt hur utvärderingen har genomförts. Tilldelningsbeslutet är inte är en civilrättsligt bindande handling. Efter att tilldelningsbeslutet har skickats ut till samtliga anbudsgivare börjar en avtalsspärr om tio dagar enligt 16 kap. 1 § LOU att gälla.

Avtalsspärren räknas från och med dagen efter att tilldelningsbeslutet har skickats och i tio (10) dagar. Om den infaller på en lördag, söndag eller helgdag räknas denna istället infalla på nästkommande arbetsdag. Under denna tid får inte ramavtal tecknats.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING
FÄRSK FRUKT OCH GRÖNSAKER
DNR KFKS 2015/700-050**

Ramavtalet blir bindande tidigast från och med 2016-07-01. Om upphandlingen blir föremål för rättslig prövning förlängs avtalets giltighetstid automatiskt fram till dess att avtal kan tecknas.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR DNR KFKS 2015/701-050

1.0

INFORMATION OM UPPHANDLINGEN

Nacka kommun (Kommunen) bjöder in till anbudsgivning i upphandlingen Färskt bröd och konditorivaror 2016 med diarienummer KFKS 2015/701-050 enligt nedanstående instruktioner och bifogade handlingar.

1.1

PRESSENTATION AV KOMMUNEN

I kommunen, strax öster om Stockholm, bor ca 97 000 personer. Bebyggelsen är varierad – från sekelskiftesvillor med snickarglädje till nybyggda och konstnärligt smyckade familjehus. Nacka kommun (Kommunen) gör Nacka till en attraktiv plats att leva, vistas och verka på. Kommunen är en av Sveriges mest expansiva kommuner.

Inköp av varor samt tjänster i Kommunen ska bidra både till en effektiv verksamhet med hög kvalitet samt till en långsiktigt hållbar kommun. I hållbarhetsperspektivet ingår såväl klimatmässig som social och ekonomisk hållbarhet.

Kommunen har miljömål inom sex områden som ska bidra till ett hållbart Nacka. Dessa kan du läsa om här:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/miljo/lokala_mål/Sidor/klimat.aspx

Kommunen arbetar just med att se över miljömålen och kommer lägga fram ett förslag till Kommunstyrelsen att öka inköpen av ekologiska livsmedel till 50 % till år 2020 och till 75 % till år 2030.

1.2

BAKGRUND

Kommunens ramavtal för Färskt bröd och konditorivaror löper ut 2016-06-30 och ny upphandling ska göras.

1.3

SYFTE OCH MÅL

Syftet med upphandlingen är att säkerställa att Kommunens behov av färskt bröd och konditorivaror under kontraktsperioden.

Kommunen har en strävan att öka den ekologiska andelen av livsmedelsinköpen och ser att bröd och konditorivaror kan bidra med en del av den ökningen.

Kommunen stävar efter att erbjuda en stor variation av bröd och konditorivaror för att matupplevelsen ska vara varierande, näringrik och bidra till en hållbar livsstil hos många åldersgrupper.

Kommunen är i en process att ta fram en vägledning för hållbara skolmåltider. Hållbara skolmåltider innehåller livsmedelsinköpen för skolmåltiderna ska vara hållbara ekonomiskt, ekologiskt och ta ett socialt ansvar.

Ett av målen med vägledningen är att skapa ett genomgående tänk för hela måltidsservicen genom att servera mat som är bra för både för elever och miljön.

Kommunens tillagningskök arbetar att i största mån laga mat från grunden och minska andelen hel- och halvfabrikat och skapa variation och i hela matupplevelsen för att tillfredsställa alla kroppens fem sinnen.

1.4

OMFATTNING

Kommunen består av cirka 100 beställande enheter av livsmedel, där ungefär 80 % av verksamheterna består av förskolor och skolor. Resterande består till största delen av vård och omsorgsboenden samt serviceboenden.

Då Kommunen växer kan antalet verksamheter komma att utökas under avtalsperioden.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING**
FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR
DNR KFKS 2015/701-050

Denna upphandling omfattar ramavtal avseende Färskt bröd och konditorivaror med Kommunen.

- 1.5 AVGRÄNSNING**
Fika för representation av interna och externa möten på stadshuset inkluderas inte i det avtal som upphandlingen ska resultera i.
- 1.6 UPPHANDLINGENS VÄRDE**
Kommunen avropade år 2014 färskt bröd och konditorivaror till ett värde av 600 000 kronor.
Kommunen garanterar inga volymer under avtalstiden.
- 1.7 UPPHANDLINGSFÖRFARANDE**
Upphandlingen genomförs i enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 1 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) med ett öppet förfarande.
- 1.8 NACKA KOMMUNS KONTAKTUPPGIFTER FÖR UPPHANDLINGEN**
Kontaktperson för denna upphandling är:
Lena Mårdh
lena.mardh@nacka.se
08-718 94 53
- 1.9 FÖRFRÄGNINGSUNDERLAG**
Kommunens förfrågningsunderlag avser att ge en saklig och allsidig information om förutsättningarna för upphandlingen och uppdraget. I förfrågningsunderlaget anges de krav och avtalsvillkor som Kommunen ställer på anbudsgivaren och upphandlingsföremålet.

Förfrågningsunderlaget omfattar nedan angivna handlingar inklusive eventuella frågor och svar som per sista anbudsday ligger i upphandlingsannonserna på www.e-avrop.com.

Förfrågningsunderlaget består av:
- Förutsättningar för anbudslämning (detta dokument)
- Checklista för anbudsintämnande
- Ska-krav formulär, dvs. Kommunens obligatoriska krav med krav på anbudsgivaren samt krav på upphandlingsföremålet (fylls i e-Avrop)
- Allergenlista
- Varukorg
- Vägledning för ifyllande av varukorg
- Utvärderingsmodell (fylls i e-Avrop)
- Information och protokoll smaktester
- Referensformulär
- Avtal
- Implementeringsprocess för e-handel
- Bilaga Etikettinstruktioner
- 1.10 RAMAVTAL**
Ramavtal kommer att ingås med en (1) leverantör, enligt bilagt ramavtal, vilket anbudsgivaren således ska utgå ifrån vid upprättandet av anbudet.
Ramavtalet gäller tidigast från och med 2016-07-01 till och med 2019-06-30, med möjlighet till förlängning med ett år i taget. Sådan förlängning kan ske maximalt två (2) gånger.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR DNR KFKS 2015/701-050

Förlängning av avtalet ska ske senast 6 månader innan förlängningen ska träda i kraft.

Avrop kommer att göras enligt bilagt ramavtal.

2.0 KRAV PÅ ANBUDET

2.1

KOMMUNIKATION OCH ANBUDSINLÄMNING M.M.

Det är angeläget att anbudsgivare kontaktar Kommunen så tidigt som möjligt om något i förfrågningsunderlaget med bilagor är oklart.

Alla frågor ska ställas via frågor och svar funktionen i e-Avrop. Alla frågor och svar publiceras för att säkerställa att samtliga registrerade anbudsgivare får tillgång till all information vid samma tillfälle.

Sista dag att inkomma med frågor är tolv (12) dagar före sista anbudsday. Det innebär att frågor rörande denna upphandling ska ställas senast 2016-02-25.

Publicerade frågor och svar samt eventuella förtydliganden och kompletteringar under anbustiden utgör en del av förfrågningsunderlaget. Kommunen kommer att besvara ställda frågor senast 6 dagar före anbustidens utgång.

2.2

LÄMNANDE AV ANBUD

Anbud ska lämnas elektroniskt via www.e-avrop.com av behörig företrädare för anbudsgivaren.

LÄNK TILL INFORMATION OM ANBUDSINLÄMNING

www.e-avrop.com/information/upphandling/anbudsInlamning/Lamna_Anbud.htm

Anbud ska lämnas av den organisation som kommer att stå för anbuden och även ansvara för fullföljande av eventuellt kontrakt. I det fall konsult anlitas för att lämna anbud ska denne registrera konto på e-Avrop, varifrån anbuden lämnas, med uppdragsgivarens organisations namn och organisationsnummer.

Innan anbud lämnas uppmanas presumtiva anbudsgivare att kontrollera om nya uppgifter om upphandlingen har tillkommit genom att logga in på

www.e-avrop.com.

2.3

ANBUDETS GILTIGHETSTID

Anbud ska vara bindande till och med 2016-06-06. Om upphandlingen blir föremål för rättslig prövning förlängs anbuden giltighetstid automatiskt fram till dess att kontrakt kan tecknas.

2.4

ANBUDETS FORM OCH INNEHÅLL

Anbuden med bilagor ska vara prissatt i SEK, exklusive moms.

Anbudsgivaren ska basera sitt anbud på de förutsättningar och krav som anges i detta förfrågningsunderlag och ska beskriva situationen den dag då anbuden lämnas såvitt krav inte uttryckligen medger annat.

Upphandlingen genomförs utan förhandling om priser och andra kontraktsvillkor.

Under anbustiden kommer Kommunen inte att genomföra studie- eller företagsbesök eller ta emot presumtiva anbudsgivare som vill presentera sitt företag.

Felaktiga och/eller ofullständiga uppgifter i anbuden kan leda till att anbuden inte upptas till prövning eller förkastas.

2.5

RESERVATIONER ELLER ALTERNATIVA ANBUD

Reservationer eller alternativa anbud accepteras inte.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING
FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR
DNR KFKS 2015/701-050**

2.6

KOMPLETTERINGAR OCH FÖRTYDLIGANDEN

Anbudsgivare ska se till att anbjudet är komplett och innehåller samtliga begärda handlingar och uppgifter vid anbudets inlämnande.

Kommunen har ingen skyldighet att begära kompletteringar och/eller förtydliganden av anbudsgivare. Kompletteringar och/eller förtydliganden kommer endast att begäras av Kommunen under förutsättning att Kommunen bedömer det är möjligt utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Om förfrågningsunderlaget behöver kompletteras med anledning av frågor till den Kommunen eller av någon annan anledning kommer skriftliga svar att sändas via www.e-avrop.com till alla kända anbudsgivare snarast och senast 6 dagar före anbudstidens utgång.

2.7

SISTA ANBUDSDAG

Anbud ska vara Nacka kommun tillhanda senast 2016-03-08.

Anbud som kommer in försent kommer inte att beaktas.

2.8

ANBUDSÖPPNING

Anbudsöppning är planerad till den 2016-03-09.

Anbudsöppningen är inte offentlig. Om anbudsgivare så begär, kan en representant utsedd av Stockholms Handelskammare på anbudsgivarens bekostnad, närvara vid öppningssammanträdet. Detta ska anmälas i god tid till Kommunen.

2.9

ANBUDSSEKRETESS

Kommunen omfattas av offentlighetsprincipen. Anbud och uppgifter i ett upphandlingsärende är belagda med absolut sekretess till dess upphandlingsbeslut fattats eller att upphandlingen avslutats på annat sätt enligt offentlighets- och sekretesslagstiftningen (2009:400). Därefter blir anbuden enligt huvudprincipen i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (1949:105) allmänna handlingar.

Anbudsgivare kan önska sekretessbelägga vissa delar av sitt anbud efter det att den absoluta sekretessen upphört. Kommunen kan dock inte garantera att uppgifterna hålls hemliga när anbudssekretessen upphört, eftersom Kommunen självständigt prövar i vilka fall sekretess ska gälla när begäran att lämna ut handling inkommer.

3.0

KONTROLL, PRÖVNING OCH TILLDELNING AV ANBUD

Efter anbudsöppning sker kontroll och prövning av de anbud som uppfyller de administrativa kraven. Kontroll och prövning av anbud kommer att genomföras med utgångspunkt från de krav som ställts och de uppgifter som anbudsgivaren har lämnat.

Anbudsprövning sker i tre steg:

Steg 1: Kontroll att de administrativa kraven i upphandlingen uppfylls samt kontroll att anbudsgivaren uppfyller Kommunens ställda krav på anbudsgivaren

Steg 2: Prövning av övriga obligatoriska krav och utvärderingskriterier kopplade till upphandlingsföremålet

Steg 3: Tilldelning

Nedan beskrivs de olika stegen.

Kommunen kommer att anta en ramavtalsleverantör. Anbjudet som är det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till nedan angivna omständigheter kommer att antas.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR DNR KFKS 2015/701-050

3.1

STEG 1 - KONTROLL AV ADMINISTRATIVA KRAV SAMT KVALIFICERING AV ANBUDSGIVARE

Vid steg 1 kontrolleras om anbudet uppfyller de administrativa kraven, bl.a. om anbudet inkommit i rätt tid samt att de kommersiella villkoren accepterats. Vidare kontrolleras att anbudsgivaren inte utesluts från upphandlingen på grund av någon diskvalificeringsgrund enligt 10 kap. 1 och 2 § § LOU. Därutöver kontrolleras att övriga krav på anbudsgivaren är uppfyllda. Syftet är att fastställa om anbudsgivaren har den kapacitet, erfarenhet, organisation m.m. som uppdraget kräver. De anbudsgivare som inte uppfyller ställda krav förkastas, övriga anbudsgivare går vidare till nästa steg, steg 2.

3.2

STEG 2 - PRÖVNING AV ÖVRIGA KRAV

I denna fas prövas anbuden mot de obligatoriska krav och utvärderingskriterier som ställts på upphandlingsföremålet i bilaga Ska-krav e-Avrop.

Steg 2a

Kommunen prövar om övriga ställda obligatoriska krav i upphandlingen är uppfyllda. Endast anbudsgivare som klarar denna fas går vidare till nästa steg, steg 2b, övriga anbud förkastas.

Steg 2b

Kommunen prövar ställda utvärderingskriterier i upphandlingen. Anbudsgivare som har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet går vidare till nästa steg, steg 3.

3.3

TILLDELNING, STEG 3

Vid det sista steget tilldelas det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga i ett tilldelningsbesked som skickas ut till alla anbudsgivare.

3.3.1

Begränsad kontroll, LOU 11 kap. 17 §

I denna upphandling kommer Kommunen att tillämpa begränsad kontroll i enlighet med 11 kap. 17 § LOU. Det innebär att Kommunen begränsar kontrollen av vissa sådana handlingar som rör anbudsgivarens lämplighet.

Anbudsgivaren ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna. Uppgifterna kommer begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen görs innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

3.3.2

Utvärderingsmodell

3.3.2.1.

Tilldelningsgrund ekonomiskt mest fördelaktiga

Anbudsutvärderingen sker enligt mervärdesmodellen, vilket innebär att utvärderingskriterier bedöms i utvärderingen, steg 2b. Utvärderingskriterierna ges ett mervärde enligt beskrivning nedan. De olika mervärdena summeras till ett jämförelsetal. Detta kan beskrivas enligt följande:

$$\text{Anbudssumma} - \text{mervärden för utvärderingskriterier} = \text{jämförelsetal}$$

Den anbudsgivare som erhåller det lägsta jämförelsetalet antas som leverantör. Om fler anbudsgivare får lika jämförelsetal och en vinnande leverantör inte kan utses kommer tilldelning att ske genom lottning.

3.3.2.2.

Utvärderingskriterier

I Kommunens strävan att få stor variation av bröd och konditorivaror, kommer anbuden att utvärderas på följande kvalitetsparametrar/kriterier:

- Variationen på olika sorter av matbröd och konditorivaror
- Andel ekologiska variationer av matbröd och konditorivaror

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR DNR KFKS 2015/701-050

- Anpassning av matbröden efter att många olika åldersgrupper ska uppskatta bröden.

Här nedan beskrivs kriterierna och vad Kommunen kommer att bedöma inom varje kriterie:

Variation av olika sorters matbröd och konditorivaror till olika åldersgrupper

Det är kommunens önskan att eleverna i kommunens skolor och boenden på äldre- och serviceboenden ska tycka om maten och varorna som serveras under måltiderna.

Kockarna i kommunens kök arbetar mycket med att maten och varorna som serveras ska vara smakfullt och se trevligt ut för ögat vid serveringen av maten samtidigt att det ska bidra till öka måltidsupplevelsen.

Kommunens tro är att varor och mat som är anpassat till både dessa åldersgrupper bidrar till nöjda medborgare.

Kommunen kommer att bedöma hur anbudsgivarens offererade sortiment är varierat utifrån förslagen i varukorgen samt anpassat efter en stor variation av åldersgrupper.

Bedömnningen kommer ske genom kontroll av utseende av offererade varor samt genom smaktester av utvalda varor.

Se bilaga, protokoll av smaktester, för mer information om hur smaktesterna kommer att gå till.

Andel ekologiska variationer av matbröd och konditorivaror

Kommunens önskemål är att öka andelen ekologiska livsmedel. Nacka kommun har olika miljömål för kommunens verksamheter och inköp. Ett av målen är att 50 % av alla kommunens inköp ska vara miljövänliga.

Miljömålen ses just nu över och ett förslag på nytt miljömål är att 50 % av det totala värdet av livsmedelsinköpen ska vara ekologiska år 2020.

Kommunen kommer av del anledningen att bedöma hur stor andel av de offererade varorna kan erbjudas i ett ekologiskt alternativ. Procentsatsen kommer att bedömas med två decimaler.

3.3.2.3. Poängsättning

Anbudsgivarens offererade sortiment och smaktester kommer att utvärderas och ges mervärden enligt nedan tabell. Varje utvärderingskriterier bedöms för sig. Mervärdena dras ifrån anbudssumman.

Mervärden för andel ekologiska varor

Bedömning	Mervärde	Beskrivning av bedömningen
Mycket bra	Minus 75 000 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivaren sortiment helt eller till största delen uppfyller kriteriet och bedöms tillföra en mycket god kvalitet. Anbudsgivarens visar att offererat sortiment kommer att helt eller till stor del bidra till att kommunen når sina miljömål, dvs. de offererade ekologiska produkterna uppnår minst 25 % av anbudsumman.
Bra	Minus 35 000 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivaren sortiment delvis uppfyller kriteriet och bedöms tillföra en god kvalitet. Anbudsgivarens visar att offererat sortiment kommer att till viss del bidra till att kommunen delvis når sina miljömål, dvs. de offererade ekologiska produkterna uppnår mellan 10-24 % av anbudssumman.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING**
FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR
DNR KFKS 2015/701-050

Otillräckligt	0 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens process inte uppfyller en tillräcklig nivå. Kriteriet uppfylls inte alls, dvs. de offererade ekologiska produkterna uppnår maximalt 9 % av anbudsumman
---------------	------	---

Mervärden för variation på olika sorter av matbröd och konditorivaror till olika åldersgrupper

Bedömning	Mervärde	Beskrivning av bedömningen
Mycket bra	Minus 300 000kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivaren sortiment helt eller till största delen uppfyller kriteriet och bedöms tillföra en mycket god kvalitet. Anbudsgivarens visar att offererat sortiment har mycket stor variation och kommer att helt eller till stor del komma gynna elever och äldres måltidsupplevelse samt genom att den totala poängen efter smaktesterna är mellan 250-375 p underförutsättning att ingen av personerna har gett något kriterie Op.
Bra	Minus 150 000 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivaren sortiment delvis uppfyller kriteriet och bedöms tillföra en god kvalitet. Anbudsgivarens visar att offererat sortiment är varierat och kommer att till viss del gynna elever och äldres måltidsupplevelse samt genom att den totala poängen efter smaktesterna är mellan 100-249 p eller totalt högre poäng, men att någon person har angett Op på något kriterie.
Otillräckligt	0 kr	Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens sortiment inte uppfyller en tillräcklig varierad nivå. Kriteriet uppfylls inte alls samt genom att den totala poängen efter smaktesterna är mellan 0-99 p.

3.3.2.4. Exempel på utvärdering

	Anbud 1	Anbud 2	Anbud 3	Anbud 4
Anbudssumma redovisad i varukorgen/prisbilagan	580 000 kr	690 000 kr	630 000 kr	550 000 kr
Totalt anbudspris	580 000 kr	690 000 kr	630 000 kr	550 000 kr

Utvärderingskriterium:

Variationen på olika sorter av matbröd och konditorivaror till olika åldersgrupper	150 000 kr	300 000 kr	150 000 kr	150 000 kr
Andel ekologiska variationer av matbröd och konditorivaror	35 000 kr	75 000 kr	75 000 kr	0 kr
Totalt mervärde	185 000 kr	375 000 kr	225 000 kr	150 000 kr

Jämförelsepris för utvärdering	395 000 kr	315 000 kr	405 000 kr	400 000 kr
---------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Rankning	2	1	4	3
----------	---	---	---	---

3.4 TILLDELNINGSBESLUT

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING
FÄRSKT BRÖD OCH KONDITORIVAROR
DNR KFKS 2015/701-050**

Efter avslutad utvärdering fattar Kommunen ett tilldelningsbeslut, som utvisar vilken anbudsgivare som Kommunen avser att teckna ramavtal med samt hur utvärderingen har genomförts. Tilldelningsbeslutet är inte är en civilrättsligt bindande handling. Efter att tilldelningsbeslutet har skickats ut till samtliga anbudsgivare börjar en avtalsspärr om tio dagar enligt 16 kap. 1 § LOU att gälla.

Avtalsspärren räknas från och med dagen efter att tilldelningsbeslutet har skickats och i tio (10) dagar. Om den infaller på en lördag, söndag eller helgdag räknas denna istället infalla på nästkommande arbetsdag. Under denna tid får inte ramavtal tecknats.

Ramavtalet blir bindande tidigast från och med 2016-07-01. Om upphandlingen blir föremål för rättslig prövning förlängs avtalets giltighetstid automatiskt fram till dess att avtal kan tecknas.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

Färsk och frys fisk DNR KFKS 2015/826-050

1.0

INFORMATION OM UPPHANDLINGEN

Nacka kommun (Kommunen) bjuder in till anbudsgivning i upphandlingen Färsk och frys fisk med diarienummer KFKS 2015/826-050 enligt nedanstående instruktioner och bifogade handlingar.

1.1

PRESSENTATION AV KOMMUNEN

I kommunen, strax öster om Stockholm, bor ca 95 000 personer. Bebyggelsen är varierad – från sekelskiftesvillor med snickargläde till nybyggda och konstnärligt smyckade familjehus. Nacka kommun (Kommunen) gör Nacka till en attraktiv plats att leva, vistas och verka på. Kommunen är en av Sveriges mest expansiva kommuner.

Inköp av varor samt tjänster i Kommunen ska bidra både till en effektiv verksamhet med hög kvalitet samt till en långsiktigt hållbar kommun. I hållbarhetsperspektivet ingår såväl klimatmässig som social och ekonomisk hållbarhet.

Kommunen har miljömål inom sex områden som ska bidra till ett hållbart Nacka. Dessa kan du läsa om här:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/miljo/lokala_mål/Sidor/klimat.aspx

Kommunen arbetar just med att se över miljömålen och kommer lägga fram ett förslag till Kommunstyrelsen att öka inköpen av ekologiska livsmedel till 50 % till år 2020 och till 75 % till år 2030.

1.1

BAKGRUND

Kommunens ramavtal för färsk fisk löper ut 2016-06-30 och nuvarande avtal på frys fisk löper ut 2017-06-30 och ny upphandling ska göras. Kommunen har efter en marknadsanalys beslutat att kombinera dessa avtal till ett avtal.

1.2

SYFTE

Syftet med upphandlingen är att säkerställa att kommunens behov av Färsk och frys fisk under kontraktsperioden.

Kommunen har en strävan att öka den ekologiska andelen av livsmedelsinköpen och ser att färsk och frys fisk kan bidra till en stor del av den ökningen

Kommunen är i en process att ta fram en vägledning för hållbara skolmåltider. Hållbara skolmåltider innebär livsmedelsinköpen för skolmåltiderna ska vara hållbara ekonomiskt, ekologiskt och ta ett socialt ansvar.

Ett av målen med vägledningen är att skapa ett genomgående tänk för hela måltidsservicen genom att servera mat som är bra för både för elever och miljön.

Kommunens tillagningskök arbetar att i största mån laga mat från grunden och minska andelen hel- och halvfabrikat och skapa variation och i hela matupplevelsen för att tillfredsställa alla kroppens fem sinnen.

Kommunen skolor ska sätta upp pedagogiska mål inom hälsa och hållbara skolmåltider. Skolornas ansvar är att bidra till att vara hälsosamma och ha en hållbar livsstil genom att utbilda eleverna i näringslära inom ramen för skolmåltiderna.

1.3

OMFATTNING

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

Färsk och frys fisk DNR KFKS 2015/826-050

Kommunen består av cirka 100 bestående enheter av livsmedel, där ungefär 80 % av verksamheterna består av förskolor och skolor. Resterande består till största delen av vård och omsorgsboenden samt serviceboenden.

Då Kommunen växer kan antalet verksamheter komma att utökas under avtalsperioden.

Denna upphandling omfattar ramavtal avseende Färsk och frys fisk med Kommunen.

1.4 AVGRÄNSNINGAR

I området frys färsk fisk inkluderas inte frys fisk som är tillberedd på något sätt, t.ex. panerad, rökt, gravad eller liknande.

1.5 UPPHANDLINGENS VÄRDE

Kommunen avropade år 2015 färsk fisk till ett värde av 850 000 SEK och frys fisk till ett värde av 1,6 miljoner under 2015.

Kommunen garanterar inga volymer under avtalstiden.

1.6 UPPHANDLINGSFÖRFARANDE

Upphandlingen genomförs i enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 1 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) med ett öppet förfarande.

1.7 NACKA KOMMUNS KONTAKTUPPGIFTER FÖR UPPHANDLINGEN

Kontaktperson för denna upphandling är:

Lena Mårdh

lena.mardh@nacka.se

08-718 94 53

1.8 FÖRFRÄGNINGSUNDERLAG

Kommunens förfrågningsunderlag avser att ge en saklig och allsidig information om förutsättningarna för upphandlingen och uppdraget. I förfrågningsunderlaget anges de krav och avtalsvillkor som Kommunen ställer på anbudsgivaren och upphandlingsföremålet.

Förfrågningsunderlaget omfattar nedan angivna handlingar inklusive eventuella frågor och svar som per sista anbudsday ligger i upphandlingsannonserna på www.e-avrop.com.

Förfrågningsunderlaget består av:

- Förutsättningar för anbudslämning (detta dokument)
- Checklista för anbudsintämnande
- Ska-krav formulär, dvs. Kommunens obligatoriska krav med krav på anbudsgivaren samt krav på upphandlingsföremålet (fylls i e-Avrop)
- Upphandlingsmyndighetens fisklista
- Varukorg
- Vägledning för ifyllande av varukorg
- Utvärderingsmodell (fylls i e-Avrop)
- Referensformulär
- Avtal
- Implementeringsprocess för e-handel
- Bilaga Etikettinstruktioner

1.9 RAMAVTAL

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING Färsk och frys fisk DNR KFKS 2015/826-050

Ramavtal kommer att ingås med en (1) leverantör, enligt bilagt ramavtal, vilket anbudsgivaren således ska utgå ifrån vid upprättandet av anbudet.

Ramavtalet gäller för området färsk fisk för en inledande period om två (2) år. Delområdet frys färsk fisk kommer att börja gälla från och med 1 juli 2017 och fortsätta följa avtalstiden med färsk fisk.

Kommunen har en möjlighet att förlänga avtalet med ett år i taget. Sådan förlängning kan ske maximalt två (2) gånger. Maximalt kan ramavtalet på Färsk och frys fisk vara i fyra år från det att avtalet börjat gälla med färsk fisk.

Förlängning av avtalet ska ske senast 6 månader innan förlängningen ska träda i kraft.

Avrop kommer att göras enligt bilagt ramavtal.

2.0 KRAV PÅ ANBUDET

2.1

KOMMUNIKATION OCH ANBUDSINLÄMNING M.M.

Det är angeläget att anbudsgivare kontaktar Kommunen så tidigt som möjligt om något i förfrågningsunderlaget med bilagor är oklart.

Alla frågor ska ställas via frågor och svar funktionen i e-Avrop. Alla frågor och svar publiceras för att säkerställa att samtliga registrerade anbudsgivare får tillgång till all information vid samma tillfälle.

Sista dag att inkomma med frågor är tolv (12) dagar före sista anbudsdag. Det innebär att frågor rörande denna upphandling ska ställas senast 2016-02-25.

Publicerade frågor och svar samt eventuella förtydliganden och kompletteringar under anbalstiden utgör en del av förfrågningsunderlaget. Kommunen kommer att besvara ställda frågor senast 6 dagar före anbalstidens utgång.

2.2

LÄMNANDE AV ANBUD

Anbud ska lämnas elektroniskt via www.e-avrop.com av behörig företrädare för anbudsgivaren.

LÄNK TILL INFORMATION OM ANBUDSINLÄMNING

www.e-avrop.com/information/upphandling/anbudsInlamning/Lamna_Anbud.htm

Anbud ska lämnas av den organisation som kommer att stå för anbuden och även ansvara för fullföljande av eventuellt kontrakt. I det fall konsult anlitas för att lämna anbud ska denne registrera konto på e-Avrop, varifrån anbuden lämnas, med uppdragsgivarens organisations namn och organisationsnummer.

Innan anbud lämnas uppmanas presumtiva anbudsgivare att kontrollera om nya uppgifter om upphandlingen har tillkommit genom att logga in på

www.e-avrop.com.

2.3

ANBUDETS GILTIGHETSTID

Anbud ska vara bindande till och med 2016-06-06. Om upphandlingen blir föremål för rättslig prövning förlängs anbuden giltighetstid automatiskt fram till dess att kontrakt kan tecknas.

2.4

ANBUDETS FORM OCH INNEHÅLL

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

Färsk och frys fisk DNR KFKS 2015/826-050

Anbudet med bilagor ska vara prissatt i SEK, exklusive moms.

Anbudsgivaren ska basera sitt anbud på de förutsättningar och krav som anges i detta förfrågningsunderlag och ska beskriva situationen den dag då anbudet lämnas såvitt krav inte uttryckligen medger annat.

Upphandlingen genomförs utan förhandling om priser och andra kontraktsvillkor.

Under anbudstiden kommer Kommunen inte att genomföra studie- eller företagsbesök eller ta emot presumtiva anbudsgivare som vill presentera sitt företag.

Felaktiga och/eller ofullständiga uppgifter i anbudet kan leda till att anbudet inte upptas till prövning eller förkastas.

2.5 RESERVATIONER ELLER ALTERNATIVA ANBUD

Reservationer eller alternativa anbud accepteras inte.

2.6 KOMPLETTERINGAR OCH FÖRTYDLIGANDEN

Anbudsgivare ska se till att anbudet är komplett och innehåller samtliga begärda handlingar och uppgifter vid anbudets inlämnande.

Kommunen har ingen skyldighet att begära kompletteringar och/eller förtydliganden av anbudsgivare. Kompletteringar och/eller förtydliganden kommer endast att begäras av Kommunen under förutsättning att Kommunen bedömer det är möjligt utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Om förfrågningsunderlaget behöver kompletteras med anledning av frågor till den Kommunen eller av någon annan anledning kommer skriftliga svar att sändas via www.e-avrop.com till alla kända anbudsgivare snarast och senast 6 dagar före anbudstidens utgång.

2.7 SISTA ANBUDSDAG

Anbud ska vara Nacka kommun tillhanda senast 2016-03-08.

Anbud som kommer in försent kommer inte att beaktas.

2.8 ANBUDSÖPPNING

Anbudsöppning är planerad till den 2016-03-09.

Anbudsöppningen är inte offentlig. Om anbudsgivare så begär, kan en representant utsedd av Stockholms Handelskammare på anbudsgivarens bekostnad, närvara vid öppningssammanträdet. Detta ska anmälas i god tid till Kommunen.

2.9 ANBUDSSEKRETESS

Kommunen omfattas av offentlighetsprincipen. Anbud och uppgifter i ett upphandlingsärrende är belagda med absolut sekretess till dess upphandlingsbeslut fattats eller att upphandlingen avslutats på annat sätt enligt offentlighets- och sekretesslagstiftningen (2009:400). Därefter blir anbuden enligt huvudprincipen i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (1949:105) allmänna handlingar.

Anbudsgivare kan önska sekretessbelägga vissa delar av sitt anbud efter det att den absoluta sekretessen upphört. Kommunen kan dock inte garantera att uppgifterna hålls hemliga när anbudssekretessen upphört, eftersom Kommunen självständigt prövar i vilka fall sekretess ska gälla när begäran att lämna ut handling inkommer.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING Färsk och frys fisk DNR KFKS 2015/826-050

3.0

KONTROLL, PRÖVNING OCH TILLDELNING AV ANBUD

Efter anbudsöppning sker kontroll och prövning av de anbud som uppfyller de administrativa kraven. Kontroll och prövning av anbud kommer att genomföras med utgångspunkt från de krav som ställts och de uppgifter som anbudsgivaren har lämnat.

Anbudsprövning sker i tre steg:

Steg 1: Kontroll att de administrativa kraven i upphandlingen uppfylls samt kontroll att anbudsgivaren uppfyller våra ställda krav på anbudsgivaren

Steg 2: Prövning av övriga obligatoriska krav och utvärderingskriterier kopplade till upphandlingsföremålet

Steg 3: Tilldelning

Nedan beskrivs de olika stegen.

Kommunen kommer att anta en ramavtalsleverantör. Anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till nedan angivna omständigheter kommer att antas.

3.1

STEG 1 - KONTROLL AV ADMINISTRATIVA KRAV SAMT KVALIFICERING AV ANBUDSGIVARE

Vid steg 1 kontrolleras om anbudet uppfyller de administrativa kraven, bl.a. om anbudet inkommit i rätt tid samt att de kommersiella villkoren accepterats. Vidare kontrolleras att anbudsgivaren inte utesluts från upphandlingen på grund av någon diskvalificeringsgrund enligt 10 kap. 1 och 2 § § LOU. Därutöver kontrolleras att övriga krav på anbudsgivaren är uppfyllda. Syftet är att fastställa om anbudsgivaren har den kapacitet, erfarenhet, organisation m.m. som uppdraget kräver. De anbudsgivare som inte uppfyller ställda krav förkastas, övriga anbudsgivare går vidare till nästa steg, steg 2.

3.2

STEG 2 - PRÖVNING AV ÖVRIGA KRAV

I denna fas prövas anbuden mot de obligatoriska krav och/eller utvärderingskriterier som ställts på upphandlingsföremålet i bilaga Obligatoriska krav e-Avrop.

Steg 2a

Kommunen prövar om ställda obligatoriska krav i upphandlingen är uppfyllda. Endast anbudsgivare som klarar denna fas går vidare till nästa steg, steg 2b, övriga anbud förkastas.

Steg 2b

Kommunen prövar ställda utvärderingskriterier i upphandlingen. Endast anbudsgivare som klarar denna fas går vidare till nästa steg, steg 3.

3.3

TILLDELNING, STEG 3

Vid det sista steget tilldelas de/det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

3.3.1

Begränsad kontroll, LOU 11 kap. 17 §

I denna upphandling kommer Kommunen att tillämpa begränsad kontroll i enlighet med 11 kap. 17 § LOU. Det innebär att Kommunen begränsar kontrollen av vissa sådana handlingar som rör anbudsgivarens lämplighet.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANBUDSLÄMNING

Färsk och frys fisk DNR KFKS 2015/826-050

Anbudsgivaren ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna. Uppgifterna kommer begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten avser att tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen görs innan anbudsgivarna underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket.

3.3.2 Utvärderingsmodell

3.3.2.1. Tilldelningsgrund ekonomiskt mest fördelaktiga

Anbudsutvärderingen sker enligt mervärdesmodellen, vilket innebär att utvärderingskriterier bedöms i utvärderingen, steg 2b. Utvärderingskriterierna ges ett mervärde enligt beskrivning nedan. De olika mervärdena summeras till ett jämförelsetal. Detta kan beskrivas enligt följande:

$$\text{Anbudssumma} - \text{mervärden för utvärderingskriterier} = \text{jämförelsetal}$$

Den anbudsgivare som erhåller det lägsta jämförelsetalet antas som leverantör. Om fler anbudsgivare får lika jämförelsetal och en vinnande leverantör inte kan utses kommer tilldelning att ske genom lottning.

3.3.2.2. Utvärderingskriterier

I Kommunens strävan att nå kommunens uppsatta och kommande mål inom livsmedel, kommer anbuden att utvärderas på följande kvalitetskriterier:

- Anbudsgivarens förslag på hur en leverantör kan bidra till att införa pedagogiska skolmåltider.
- Anbudsgivarens förslag på hur frukt och grönsaker kan användas i temaveckor inom skolmåltiderna under en termin.

Det är kommunens inställning och tro att anbudsgivaren med hög kvalitet i dessa förslag ger kommunen en bra samarbetspartner i detta avtal.

Här nedan beskrivs kriterierna mer utförligt.

Förslag på pedagogiska skolmåltider och utbildning i näringsslära

Kommunen kommer att bedöma hur anbudsgivarens förslag på hur verksamheterna kan implementera pedagogiska måltider och bedriva utbildning av näringsslära inom ramen för detta avtal och skolmåltiderna ger bästa möjliga värde för verksamheterna.

Anbudsgivaren ska beskriva hur denne kan medverka för implementera pedagogiska måltider och medverka till att utbilda barn och elever i hållbarhet näringsslära inom detta avtalsområde, t.ex. genom studiebesök. I beskrivningen ska det framgå vilka erfarenhet anbudsgivaren har inom detta område och vad denne räknar med att verksamheterna bidrar med för att förslagen ska vara genomförbart.

Förslag på temaveckor

Det är kommunens inställning och tro att genom bland annat temaveckor nå de mål som är uppsatta inom pedagogiska måltider genom att anbudsgivaren har förståelse för vilka varor som efterfrågas i verksamheterna och under vilken tid på året som vilka produkter är bäst ur ett smakperspektiv.

Anbudsgivaren ska ge förslag på hur sässongens frukt och grönsaker kan användas i temaveckor i skolmåltiderna under en termin. Beskrivningen ska innehålla menyförslag på temaveckor där det framgår vilka frukter och grönsaker som ska användas och på vilket sätt menyförslaget är användbart i Kommunens skolor.

3.3.2.3. Poängsättning

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING
Färsk och frys fisk
DNR KFKS 2015/826-050**

Anbudsgivarens beskrivningar utvärderas och ges mervärden enligt nedan tabell. Varje utvärderingskriterie bedöms för sig. Mervärdena dras ifrån anbudssumman för som anbudsgivaren har lämnat.

Bedömning	Mervärde	Beskrivning av bedömningen
Utmärkt		Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens förslag på en utmärkt nivå uppfyller kriteriet och ger betydande mervärde för beställaren. Anbudsgivarens förslag visar på ett mycket tydligt, strukturerat och detaljerat sätt som har mycket stor relevans med det som efterfrågas.
Bra		Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens förslag delvis uppfyller kriteriet och bedöms tillföra en god kvalitet. Anbudsgivarens förslag visar på ett sätt som på en fullgod nivå har relevans på det som efterfrågas. Processen har ett antal brister.
Otillräckligt		Den sammanlagda bedömningen visar att anbudsgivarens förslag inte uppfyller en tillräcklig nivå eller att kriteriet uppfylls inte alls

3.3.2.4. Exempel på utvärdering

	Anbud 1	Anbud 2	Anbud 3	Anbud 4
Anbudssumma	2 200 000 kr	2 500 000 kr	2 350 000 kr	2 900 000 kr
Totalt anbudspris	2 200 000 kr	2 500 000 kr	2 350 000 kr	2 900 000 kr

Utvärderingskriterium:

Pedagogiska skolmåltider	0 kr	250 000 kr	250 000 kr	500 000 kr
Temaveckor	250 000 kr	500 000 kr	250 000 kr	500 000 kr
Totalt mervärde	250 000 kr	750 000 kr	500 000 kr	1 000 000 kr

Jämförelsepris för utvärdering	1 950 000 kr	1 750 000 kr	1 850 000 kr	1 900 000 kr
---------------------------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Rankning	4	1	2	3
----------	---	---	---	---

3.4

TILLDELNINGSBESLUT

Efter avslutad utvärdering fattar Kommunen ett tilldelningsbeslut, som utvisar vilken/vilka anbudsgivare som Kommunen avser att teckna ramavtal med samt hur utvärderingen har genomförts. Tilldelningsbeslutet är inte är en civilrättsligt bindande handling. Efter att tilldelningsbeslutet har skickats ut till samtliga anbudsgivare börjar en avtalsspärre om tio dagar enligt 16 kap. 1 § LOU att gälla.

Avtalsspärren räknas från och med dagen efter att tilldelningsbeslutet har skickats och i tio (10) dagar. Om den infaller på en lördag, söndag eller helgdag räknas denna istället infalla på nästkommande arbetsdag. Under denna tid får inte ramavtal tecknats.

**FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
ANBUDSLÄMNING
Färsk och frys fisk
DNR KFKS 2015/826-050**

Ramavtalet blir bindande tidigast från och med 2016-07-01. Om upphandlingen blir föremål för rättslig prövning förlängs avtalets giltighetstid automatiskt fram till dess att avtal kan tecknas.

Nacka kommun	Diarie KFKS 2015/700-050
Skakrav	Namn Färsk frukt och grönsaker 2016

Detta dokument är en kopia på upphandlingens elektroniska skallkravsformulär. Skakravsformuläret ska besvaras elektroniskt genom att du klickar på knappen Lämna anbud som du finner till vänster i annonsen eller inbjudan på www.e-avrop.com.

1.0 Administrativa krav på anbudet

Krav 1.1

Kommersiella villkor:

Ramavtalet kommer att baseras på innehållet i detta förfrågningsunderlag med bilagor samt anbudsgivarens anbud.

Samtliga krav och villkor ska accepteras i sin helhet av anbudsgivaren.

Accepteras villkoren?

Krav 1.2

Kommunikation:

Anbud, handlingar och frågor ska vara författat på svenska. Undantag får göras för enstaka fackuttryck och/eller tekniska beskrivningar där det är vedertaget inom branschen att språket är annat än svenska.

Kommunen förbehåller sig rätten att, av anbudsgivaren och på anbudsgivarens bekostnad, begära in översättning om så bedöms nödvändigt.

Frågor och svar ska lämnas elektroniskt via e-avrop.com.

Accepteras kravet?

Krav 1.3

Anbudets form och innehåll:

Observera att anbud ska lämnas av den organisation som kommer att stå för anbjudet och även ansvara för fullföljande av eventuellt ramavtal. I det fall konsult anlitas för att lämna anbud ska denne registrera konto på e-Avrop, varifrån anbjudet lämnas, med uppdragsgivarens organisations namn och organisationsnummer.

Accepteras kravet?

Krav 1.4

Kontaktpunkter hos anbudsgivaren ska fyllas i och lämnas enligt nedan:

Kontaktperson under upphandlingen

Namn:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Kontaktperson under avtalstiden

Namn:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Är svarsrutan ifylld med ovan begärd information?

Krav 1.5

Sekretess:

Anbudsgivare som begär sekretess ska noga specificera vilka uppgifter som eventuellt bör vara sekretessbelagda, beskriva på vilka grunder man anser att sekretess bör gälla samt på vilket sätt det kan innehåra skada för anbudsgivaren om uppgifterna lämnas ut.

Kommunen gör dock en självständig prövning och kan inte garantera att uppgifterna kan hållas hemliga. I samband med att tilldelningsbeslutet distribueras kan vissa uppgifter ur anbjudet komma att offentliggöras, t.ex. vissa prisuppgifter.

Begär anbudsgivaren sekretess?

Specificera i textrutan nedan för vilka uppgifter i anbjudet som sekretess begärs. Alternativt kan bilaga bifogas, ange i så fall av vilken bilaga uppgifterna framgår.

Ange även grunder samt skada som kan uppkomma om handlingarna lämnas ut.

Om anbudsgivaren inte begär sekretess skriv Nej i textrutan.

2.0 Krav på anbudsgivaren

Krav 2.1

Obligatoriska uteslutningsgrunder enligt 10 kap. 1 § LOU:

Enligt 10 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet utesluta en leverantör från att delta i en offentlig upphandling, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innehållar

-Deltagande i organiserad brottslighet

-Bestickning

-Bedrägeri

-Penningtvätt

Anbudsgivare svarar för att eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartner uppfyller kraven enligt ovan.

Bekräftar anbudsgivaren att denne och eventuella underleverantör/samarbetspartner är fri från hinder enligt 10 kap. 1 § LOU att delta?

Krav 2.2

Frivilliga uteslutningsgrunder enligt 10 kap. 2 § LOU:

Enligt 10 kap. 2 § LOU får en upphandlande myndighet utesluta en anbudsgivare från att delta i en upphandling under vissa förutsättningar, bl.a. om anbudsgivaren

-Är i konkurs, likvidation, tvångsförvaltning, ackord eller liknande förfarande eller föremål för ansökan om något av dessa förfaranden

-Har gjort sig skyldig till alvarligt fel i yrkesutövningen

-Inte har fullgjort sina åtaganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt

-I något väsentligt hänseende lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i 10 eller 11 kap.

Anbudsgivare svarar för att eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartner uppfyller kraven enligt ovan.

Bekräftar anbudsgivaren att denne och eventuella underleverantörer/ samarbetspartners är fri från hinder enligt 10 kap. 2 § LOU att delta?

Specificera i textrutan nedan om någon eller flera av förutsättningarna förekommer.

Krav 2.3

Ekonomisk ställning:

Anbudsgivaren ska ha sådan ekonomisk ställning att denne kan upprätthålla ett långsiktigt avtal. Underlag för bedömningen är utdrag ur affärs- och kreditupplysningsföretaget Businesscheck soliditets-/likviditetsbedömning eller motsvarande uppgifter från likvärdigt företag.

Anbudsgivaren ska uppfylla minst rating 5 enligt BusinessCheck vid anbudstillfället. Om anbudsgivaren inte uppnår rating 5 ska denne ändå anses uppfylla kraven om:

- anbudsgivaren i anbjudet lämnat en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att denne har motsvarande ekonomisk stabilitet, samt

- anbudsgivaren lämnar en garanti från moderbolag eller annan garant gällande anbudsgivarens ekonomiska stabilitet. Sådant intyg ska bifogas anbjudet och vara undertecknat av moderbolagets eller garantens firmatecknare. Efterfrågad rating ska i dessa fall på motsvarande sätt redovisas och uppfyllas av garanten.

Utländska anbudsgivare eller nystartade företag eller företag som av annan anledning inte kan erhålla rating genom BusinessCheck kan redovisa sin ekonomiska ställning på annat sätt. Bevis kan utgöras av bankgaranti eller annan ekonomisk redovisning som visar att kravet på kreditvärldig är uppfyllt.

Anbudsgivare som inte uppfyllt samtliga krav enligt ovan kommer att förkastas.

Anbudsgivaren intygar genom att svara ja att samtliga ställda krav enligt denna punkt är uppfyllda och att denne och eventuell samarbetspartner uppfyller ställda krav.

Accepteras kravet?

Krav 2.4

Bevis på registrering:

Anbudsgivaren samt eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartners ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet lagenligt ställda krav avseende sina registreringsskyldigheter av bolagsform.

Kommunen kommer att kontrollera att anbudsgivaren uppfyller krav på registrering genom att inhämta uppgifter från BusinessCheck. I de fall det inte är möjligt för Kommunen att få tillgång till de aktuella uppgifterna ska anbudsgivaren, vid förfrågan från Kommunen, vara beredd att tillhandahålla uppgifter som visar att kravet är uppfyllt.

Accepteras kravet?

Krav 2.5

Samarbetspartner:

Om anbudsgivaren avser att lämna anbud med samarbetspartner/s ska denna bekräfta att kraven 2.1-2.4 ovan är uppfyllda även för samarbetspartnern. En skriftig avsiktsförklaring undertecknad av ingående partners ska uppvisas på begäran. Ratingintyg för dessa partners enligt krav 2.3 ovan kommer att kontrolleras av Nacka kommun.

Anbudsgivaren ska på begäran kunna uppvisa att eventuella samarbetspartner uppfyller ställda krav i upphandlingen för de delar som samarbetspartner anlitas för. Anbudsgivaren ansvar mot Kommunen för samarbetspartners arbete så som sitt eget

Lämnas anbud med samarbetspartner?

Om ja; ange företagsnamn och organisationsnummer i svarsruta nedan.

Om nej; ange "Nej" i svarsrutan nedan.

Är svarsrutan ifylld?

Krav 2.6

Underleverantör:

Om underleverantör anlitas, ska organisationsnummer samt fullständigt namn på underleverantör(er) lämnas. Vidare ska anges vilken del av kontraktet som kan komma att läggas ut på underleverantör. Anbudsgivaren ska på begäran kunna uppvisa att eventuella underleverantörer uppfyller ställda krav i upphandlingen för de delar som underleverantören anlitas för. Anbudsgivaren ansvar för underleverantörens arbete så som sitt eget.

Vid eventuella ändringar avseende underleverantörer ska leverantören skriftligen bevisa att ändringar eller ny underleverantör uppfyller ställda krav i upphandlingen. Ändringar ska skriftligen meddelas till kommunen

innan byte.

Anlitas underleverantör?

Om ja; uppfyller angivna underleverantörer ställda krav i upphandlingen?

Om ja; ange underleverantörens företagsnamn och organisationsnummer i svarsruta nedan.

Om ja; ange vilken samt hur stor del av kontraktet som kan komma att genomföras av underleverantör.

Om nej; ange "Nej" i svarsrutan nedan.

Är svarsrutan ifylld?

Krav 2.7

Kompetens och erfarenhet:

Anbudsgivare ska ha kompetens och erfarenhet av att organisera och driva verksamheten för att kunna ge Kommunen hög service och god kvalitet på tjänster och varorna.

Anbudsgivaren ska ha tidigare erfarenhet av liknande uppdrag, dvs. uppdrag som till sitt innehåll och omfattning motsvarar det varuområde som upphandlingen avser. Anbudsgivaren påvisar detta genom att till anbjudet fylla i bifogat formulär för referensuppdraget.

Referensformuläret avseende två (2) liknande uppdrag ska lämnas. De likartade uppdragen ska ha utförts under de 3 senaste åren eller vara pågående.

Kommunen får inte lämnas som referensuppdrag eftersom vi vill ha in två oberoende referensuppdrag.

Referenspersonen ska aktivt ha varit avtalsansvarig under större delen av avtalsperioden. Med avtalsansvarig menas en person på en central ställning inom kommunen, likt upphandlare eller kvalitetsansvarig för hela avtalet och inte på en enskild verksamhet.

Referenspersoner från beställare som ingår som delägare i anbudsgivarens bolag godtas inte.

Referenspersoner får inte vara i jävsförhållande med anbudsgivaren.

Samtliga referenspersoner ska vara vidtalade.

Nystartade företag som saknar erfarenhet av likartade uppdrag under de 3 senaste åren, och således inte har egna referenser, ska ange 2 liknande uppdrag som har utförts av person/er i anbudsgivarens ledning.

Kommunen kommer efter anbudsöppning att kontakta referenspersonerna via telefon för att kontrollera att anbudsgivaren utfört tjänsterna i sin helhet på ett professionellt sätt och med ett godkänt resultat. Med godkänt resultat menas utfört arbete enligt avtal och inte med för många avvikelse, reklamationer eller begärda viten eller hävt avtal, dvs. kundens verksamheter har kunnat löpa på utan några störningar.

Accepteras kravet?

Krav på bilaga 2.8

Vid inlämning ska [referensbilaga 1] bifogas anbjudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Bifogat ett ifyllt referensformulär per referensuppdrag.

Krav på bilaga 2.9

Vid inlämning ska [referensbilaga 2] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Bifogat ett ifyllt referensformulär per referensuppdrag.

Krav 2.10

Kvalitetsarbete:

Anbudsgivaren ska ha dokumenterade rutiner för att säkerställa att kraven i denna upphandling efterlevs och är kontrollerbara under avtalsperioden.

Kvalitetsarbete ska minst innehålla följande:

- en organisation kring utförandet, kvalitetsansvarig och eventuellt andra ansvariga personer i organisationen.
- rutiner för kontroll och hantering av produktkvalitet och eventuella produktalarm
- rutiner och uppföljning av att endast tillsatser och berikningsmedel godkända av SLV används
- rutiner för hantering och uppföljning av reklamationer och klagomål
- rutiner för hantering och rapportering av produktändringar till kund
- rutiner för spårbarhet i ledet före och efter anbudsgivarens led i leverantörskedjan av de offererade varorna enligt förordningen 178/2002/EG
- Rutiner för arbete enligt HACCP (Hazard and Critical Control Points, på svenska faroanalys och kritiska styrpunkter) eller motsvarande upprättad plan.
- Gällande lagstiftning och rekommendationer (t-ex- livsmedelsverket) följs och efterlevs

Anbudsgivare ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa dokumenterade kvalitetsrutiner enligt ovan.

Accepteras kravet?

Krav 2.11

Miljöarbete:

Anbudsgivaren ska ha dokumenterade rutiner för att säkerställa att de miljökrav som ställs i denna upphandling uppfylls och kontrolleras på korrekt sätt enligt gällande lagar och regler.

Anbudsgivare ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa dokumenterade rutiner för miljöarbete.

Accepteras kravet?

Krav 2.12

Kundansvarig:

En kontaktperson ska utses av anbudsgivaren vid kontraktstillsdelning för att underlätta kontakten med verksamheterna när de har reklamationer, frågor eller liknande. Detta för att skapa en enhetlig bild över kommunens avtal, beställningar och klagomål.

Accepteras kravet?

Krav 2.13

Personal hos anbudsgivaren:

Anbudsgivaren ska se till att den personal som fullgör avtalet har den kompetens och erfarenhet som krävs för att utföra uppgifterna.

Accepteras kravet?

Krav 2.14

Tillstånd:

Anbudsgivaren ska innehålla alla tillstånd och bemyndiganden som krävs för att fullgöra avtalet i enlighet med de lagar, förordningar och krav som gäller.

Accepteras kravet?

3.0 Krav på frukt och grönsaker

Efterfrågade produkter i bifogad varukorg anger de produkter som Kommunen uppskattar ha ett återkommande behov av under kommande avtalsperiod.

Produkterna utger därmed inte ett fullskaligt sortiment vilket innebär att beställare kan komma att beställa andra varor som finns utanför anbudssortimentet men inom den avtalade varugruppen leverantören har avtal.

Krav 3.1

Kvalitetskrav:

Samtliga offererade produkter ska över hela avtalstiden stämma överens med de krav som anges i detta förfrågningsunderlag, om inget annat överenskommit.

Accepteras kravet?

Krav 3.2

Lagar, förordningar och föreskrifter:

Samtliga produkter ska uppfylla gällande livsmedelslag, tilläggsbestämmelser eller gällande EU-förordningar, Livsmedelsförordningen, samt uppfylla kraven enligt Statens livsmedelsverks kungörelser och allmänna tillämpningsföreskrifter samt förordning om producentansvar för förpackningar med gällande ändringar.

I de fall nationella branschriktlinjer godkända av livsmedelsverket finns, ska dessa gälla. EU:s grundläggande djurskyddsregler ska uppfyllas vid produktion av livsmedelsråvara/livsmedelsprodukt som Kommunen köper in om inget annat specifikt kravställs.

Accepteras kravet?

Krav 3.3

Sortimentskrav:

Krav på potatis:

Kvaliteten ska minst uppfylla krav enligt SMAK klass 2. Normer för klassificering finns angivna hos SMAK, Svensk Matpotatiskontroll AB, se www.smak.se

Accepteras kravet?

Krav 3.4

Andrahandsortering av frukt och grönt:

Anbudsgivaren ska kunna erbjuda beställande verksamheter andrahandssortering. Med andrahandsortering avses produkter som är lite skadade, men som mestadels är användbara eller att produkten har en annan form än vad som anses vanligt. Med annan form kan det vara att t.ex. paprikan har en utväxt.

Dessa produkter ska erbjudas till 50 % rabatt. Anbudsgivaren ska vid stora kvantiteter lägga till dem i prisfilerna som uppdateras varje vecka.

Accepteras kravet?

Krav 3.5

Lagervaror och beställningsvaror:

Samtliga produkter i anbudet ska vara lagervaror.

Anbudsgivaren ska vid eventuellt avtalstecknande registrera övriga produkter som Kommunen ska kunna beställa inom avtalsområdet i e-handelssystemet.

Dessa ska erbjudas med en rabatt på ordinarie pris. Övriga produkter kan vara beställningsprodukter och anbudsgivaren ska då ange hur många dagar innan leveransdatum som beställning måste göras.

Rabatten ska anges i textrutan nedan.

Accepteras kravet?

Krav 3.6

Byte av varor inför avtalsstart:

Inför avtalsstart får produkter som har utvärderats och således ingår i anbudssortimentet, endast bytas ut om anbudsgivaren kan verifiera att produkten har utgått ur producentens sortimentet.

Om en anbudsvara har utgått ska denna ersättas med en likvärdig produkt och till exakt samma pris som den utgående produkten. Kommunen erhåller sig rätten att avgöra vad som ska betraktas som en likvärdig produkt.

Accepteras kravet?

Krav 3.7

Hållbarhet:

Produkter som levereras till kommunens verksamheter ska ha minst 1 vecka kvar av hållbarhetstiden vid leveranstillfället hos beställaren.

Accepteras kravet?

Krav 3.8

Delade förpackningar:

Många av produkterna som anges i varukorgen upphandlas med kilopris. Anbudsgivare som offererar dessa produkter förbinder sig att leverera dessa produkter i den försäljningskvantitet som anges under hela avtalsperioden, om inget annat överenskommits.

Accepteras kravet?

Krav 3.9

E-ämnen och tillsatser:

Kommunen efterfrågar i första hand produkter med så litet antal tillsatser av E-ämnen och tillsatser som möjligt. Samtliga E-ämnen, tillsatser, berikning av mineralämnen och vitaminer ska vara godkända av livsmedelsverket.

Accepteras kravet?

Krav 3.10

Produktinformation:

Produktinformation på samtliga produkter vilka offereras ska finnas tillgänglig och uppdaterad, detta kan antingen presenteras på leverantörens hemsida, i trycksak eller databas (t.ex. DABAS).

Ange i textrutan nedan var sådan produktinformation finns, med en tydlig länk till var informationen finns. Finns produktinformationen endast i trycksak, ska detta bifogas i anbjudet.

Produktinformation ska finnas på svenska.

Accepteras kravet?

Krav 3.11

Sortimensändringar under avtalstiden:

Sortimensändringar på grund av utgående produkt ur tillverkarens sortiment får endast ske en gång i månaden. Information om sortimensändringar ska ske via mail till ansvarig upphandlare eller dess ersättare. Mailadress ges vid kontraktsskrivningen.

Sortimentsändringarna ska meddelas senast 30 dagar innan de ska börja gälla.

I de fall en ekologisk produkt utgår ur tillverkarens sortiment och inte kan ersättas med en annan ekologisk produkt ska anbudsgivaren ersätta en annan avtalad produkt med ett ekologiskt alternativ, så att Beställarens sortiment av ekologiska produkter förblir ungefär detsamma till antalet.

Accepteras kravet?

Krav 3.12

Ursprung på produkter:

Alla produkter som levereras till Kommunen ska vara märkta med ursprungsland och vara angiven i Kommunens E-handelssystem.

Accepteras kravet?

Krav på bilaga 3.13

Vid inlämning ska [varukorg] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Anbudsgivaren ska bifoga ifyllt varukorg. Vägledning för ifyllandet finns bifogat förfrågningsunderlaget. Kommunen kommer att kontrollera de länkar som anbudsgivaren anger i varukorgen för att kontrollera att ställda ska-krav uppfylls.

4.0 Miljökrav på frukt och grönsaker

Krav 4.1

Efterskörsbehandling:

Kemiska växtskyddsmedel för efterskörsbehandling av färsk äpple, päron, potatis och lök mot svampangrepp eller i tillväxtreglerande syfte (t ex för groningshämning eller för att förlänga hållbarheten) ska inte ha använts.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- certifieringssystem som uppfyller ovanstående krav, t.ex. KRAV, Svenskt Sigill
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

Krav 4.2

GMO fritt:

Produkter av frukt, grönsaker och bär ska inte innehålla GMO i märkningspliktig mängd. Med märkningspliktig mängd avses att produkten inte innehåller genmodifierade råvaror där andelen överstiger 0,9 % eller lägre tröskelvärden fastställda enligt direktiv 2001/18/EG artikel 30.2.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller ovanstående verifieringskrav t.ex. KRAV, Svenskt Sigill, Fairtrade, Rainforest Alliance
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

Krav 4.3

Sammansatta produkter:

För icke sammansatta produkter av en råvara ska skriftlig information kunna lämnas vid förfrågan. Med "icke-sammansatta" produkter avses varor med en oblandad råvara, d.v.s. de har inte blandats med andra livsmedel, smakämnen, tillsatser.

För vegetabilier avser detta om var (land) råvaran är odlad.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller kravet
- Information om ursprung i produktdatabas (t.ex. Dabas), märkning på produkten, följesedel eller liknande
- Eller annan likvärdig typ av dokumentation som verifierar kravet

Accepteras kravet?

Krav 4.4

EU-ekologisk produkt:

Samtliga ekologiskt producerade produkter som ingår i det offererade sortimentet ska uppfylla kriterierna enligt förordning, vara kontrollerat av ett kontrollorgan inom EU eller av ett kontrollorgan som godkänts som likvärdigt EU:s kontroll enligt förordning EG 837/2007/ om ekologisk produktion.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller kravet, t.ex. EU-ekologiskt certifikat, KRAV

Accepteras kravet?

5.0 Krav på beställning via e-handel och packning av order.

Kommunen arbetar aktivt med elektronisk handel (e-handel) och samordnad varudistribution (samlastning) inom ett antal varuområden för en effektiv och miljöanpassad inköpsprocess. Detta innebär att Kommunen utväxlar affärsdokument elektroniskt mellan Leverantörer, Beställare och Kommuens samlastningscentral. Beställaren följer den öppna standard för e-handel, SFTI (Single Face To Industri) som finns på marknaden och som allmänt används inom offentlig sektor i Sverige idag. Standarden baseras på internationell standard och täcker olika affärsprocesser/ affärsscenarier. Nedan beskrivs de olika alternativa scenarier som är

tillämpbara inom ert avtalsområde.

För mer information om SFTI hänvisas till www.stfi.se. Här finns även specifikationer och handledningar samt möjlighet att kostnadsfritt ställa frågor via mail till SFTI tekniska kansli, tekniskt.kansli@skl.se

Parterna ska komma överens om vilken eller vilka av STFI/ESAP:s affärsprocesser respektive STFI affärstransaktioner som ska användas. Endast i undantagsfall då Leverantören på annan sätt kan uppfylla Beställarens krav på e-handel, exempelvis genom att order och fakturahantering sker i Beställarens anvisad webbportal, ska detta godkännas.

De meddelanden som minst ska utväxlas är:

- Produktkatalog/sortiments- och prislista
- Order
- Ordererkännande
- Levernasavisering
- Faktura

Beställning av produkter sker via Kommunens e-handelssystem. Beställningen sker helt elektroniskt och görs av behöriga beställare i kommunen. Beställning kan endast av produkter inom avtalat varuområde enligt STFI standarden.

Krav 5.1

Implementering av e-handel:

Anbudsgivaren ska efter avtalstecknandet i uppskattat tre månader aktivt samarbeta med kommunen för att implementera e-handel enligt bifogad implementeringsprocess.

Accepteras kravet?

Krav 5.2

Orderstopp:

Kommunens livsmedelsbeställare har leverans två gånger i veckan, se krav på leveransfrekvens.

Det innebär att orderstopptiden för Kommunens beställare att göra en beställning är fredag 12.00 respektive tisdag klockar 12.00.

Accepteras kravet?

Krav 5.3

Ordererkännande:

När leverantören har mottagit en beställning ska denne omedelbart skicka ett elektroniskt ordererkännande till respektive beställare.

I ordererkännandet ska leveransdag till beställaren framgå.

Accepteras kravet?

Krav 5.4

Dubbelbeställning:

I de fall ordererkänndande inte kommer eller dröjer orimligt lång tid ska beställaren kunna ringa in beställningen och anbudsgivaren ska kontrollera att inte två identiska beställningar görs och skickas för leverans.

Accepteras kravet?

Krav 5.5

Restnoterade produkter:

Om anbudsgivaren inser när order har inkommit via kommunens inköpssystem att beställd vara är restnoterade eller riskerar att bli restnoterat innan leverans kan ske ska anbudsgivaren omedelbart ta kontakt med beställaren och erbjuda likvärdig produkt.

Detta för att ge beställaren en möjlighet att justera ordern innan ordern godkänns.

Finns inte för beställaren en godtagbar likvärdig produkt har beställaren rätt att välja motsvarande produkt med samma eller högre kvalitet till samma pris enligt ursprungsordern. Beställaren avgör av denne anses vara en godtagbar produkt.

Om en ekologisk produkt ska ersättas med en icke ekologiska produkt ska ersättningsprodukten ha ett pris som är 30% lägre än den beställda ekologiska produkten.

I det fall justering av order sker nytt ordererkänndande skickas.

Detta krav får inte vara beroende av att endast kundansvarig ska meddela beställaren om restnoterade varor.

Accepteras kravet?

Krav 5.6

Leveransavisering till beställare:

Anbudsgivaren ska försäkra beställaren om att beställda produkter kommer levereras, genom att skicka en elektronisk leveransavisering när ordern är packad.

Leveransaviseringen ska minst innehålla:

- levererade produkter
- prisuppgift per produkt och totalsumma
- inköpsordernummer
- varumottagarens namn och leveransadress
- totalt antal kolli som skickas

Accepteras kravet?

Krav 5.7

Packning av order:

Order kan beställas vid flera olika tillfällen. Anbudsgivaren ska sampacka alla ordrar per beställare och leveransadress i så få kollin som möjligt.

Accepteras kravet?

6.0 Krav på förpackningar och förpackningsmaterial

Krav 6.1

Generellt:

Alla förpackningar som används vid leverans till Kommunen ska vara helt, rent, torrt och utan främmande eller framträdande lukt.

Produkter ska vara väl förpackat för att ge produkterna lämpligt skydd under hela transportkedjan från anbudsgivare till beställare utan att produkten skadas på grund av transporten. Kommunen förbehåller sig tolkningsföreträde i frågan om vad som utgör lämplig skydd.

Förpackningen ska vara lätt att öppna samt lätt att använda ur ergonomisk synpunkt. Förpackningarna ska vara stapelbara i möjligaste mån.

Pallar och lastbärare ska vara inplastade (gäller inte vagn/rullbur) eller ske enligt överenskommelse med samlastningscentralen.

Accepteras kravet?

Krav 6.2

Skadliga ämnen i förpackningsmaterialet:

Livsmedel ska vara förpackade i emballage som inte tillför varan skadliga ämnen, se Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2011:7) om material och produkter avsedda för att komma i kontakt med livsmedel.

Om Bisfenol A används i förpackningarna ska Bisfenol A (CASnr. 80-05-7) inte utsöndras från de förpackningar som de levererade produkterna kommer i kontakt med, i halter över 0,6 mg/kg livsmedel.

Accepteras kravet?

Krav 6.3

Fritt från främmande föremål:

Alla förpackningar ska vara fria från främmande föremål och skadeinsekter.

Accepteras kravet?

7.0 Krav på märkningar av produkter och förpackningar

Krav 7.1

Allmän märkning:

Text på ytter- och inneremballaget ska vara på svenska. Uppgifter ska stå på samma sida av emballaget och vara läsliga samt beständiga.

Accepteras kravet?

Krav 7.2

Kolli- och Sändningsetikett:

Anbudsgivaren ska märka varje leveranskolli med kolletikett samt sändningsetikett vid flera kollin som till exempelvis plastats in tillsammans.

Innehåll på etiketterna ska minst innehålla det som anges enligt bilaga Etikettinstruktioner.

Gods som inte är uppmärkt enligt ovanstående kan komma att återsändas på bekostnad av anbudsgivaren.

Accepteras kravet?

Krav 7.3

Märkning av produkterna:

All märkning av produkter ska ske enligt Statens livsmedelsverks tillämpningskungörelse eller enligt gällande EU-direktiv.

På produktförpackningen ska det minst framgå:

- Produktnamn
- Innehållsförteckning
- Producent/leverantör
- Ursprungsland
- Förvaringsanvisning och hållbarhet
- Nettovikt/mängd/volym/färdig produkt
- Vikt/enhet
- Tillverkningsdatum/Bäst före datum.
- Tillagningsanvisning/doseringstabell i förekommande fall
- Energi och näringssdekleration
- Förekomst av allergener
- Förekomst av GMO

Accepteras kravet?

8.0 Krav på leverans

Kommunen använder sig av tredjepartslogistik för samlastning av Kommunens inköp av varor. Detta innebär en kraftig reducering av antalet transporter till och från Kommunens verksamheter, vilket ökar trafiksäkerheten kring verksamheterna och ger en minskad miljöbelastning.

Krav 8.1

Leveransfrekvens:

Leverans till Kommunens verksamheter, med undantag från Nacka gymnasium, ska ske två gånger per vecka till Kommunens Samlastningscentral. Adress finns i bifogade avtalsvillkor.

Leveransfrekvens till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse med Nacka gymnasium.

Accepteras kravet?

Krav 8.2

Leveranstid:

Leverans till samlastningscentralen ska ske på måndag- och onsdagseftermiddagar.

Tidigast kan leverans till samlastningscentralen ske klockan 14.00 de angivna dagarna. Sista möjliga leveranstid är klockan 17.00 på de angivna dagarna.

Leverans till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse.

Accepteras kravet?

Krav 8.3

Leveranstid:

Leverans till samlastningscentralen ska ske på måndag- och onsdagseftermiddagar.

Tidigast kan leverans till samlastningscentralen ske klockan 14.00 de angivna dagarna. Sista möjliga leveranstid är klockan 17.00 på de angivna dagarna.

Leverans till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse.

Accepteras kravet?

Krav 8.4

Leveransavisering till samlastningscentralen:

Anbudsgivaren ska meddela samlastningscentralen om antal kolli som ska levereras per leveransadress när packning av produkterna har skett.

Filen ska innehålla alla leveranser för en leveransdag

På varje rad i filen ska de verksamheter som ska erhålla leverans framgå samt hur många kolli som ska levereras.

Leveransaviseringen ska i vid avtalsstart vara en Excel-fil. Leverantören ska under avtalstiden anpassa leveransaviseringen till att ske elektroniskt enligt STFI/ESAP affärsprocess 6.3 när Beställarens samlastningscentral är redo.

Tidsplan för införandet av elektronik leveransavisering kommer att anges vid implementeringen av e-handel och samlastning.

Leveransaviseringen ska innehålla följande:

- Märkning som talar om att det är till Nacka kommun
- Avsändarens ordernummer
- Sändningsnummer
- Kollinummer
- Totalt antal kolli i sändningen
- Vikt
- Volym
- Leveransdatum inkl. tidsfönster
- Mottagarens namn
- Slutgiltig leveransadress
- Telefonnummer till mottagaren

Edifact-standard Iftmin D04A ska användas vid informationsutbyte.

Accepteras kravet?

Krav 8.5

Följesedel:

Följesedel ska medfölja varje leverans.

Samma information som finns med vid leveransaviseringen till beställaren ska finnas med på följesedeln samt det meddelande som beställaren väljer att skriva i ett fält som kallas Godsmärkning. Hur anbudsgivaren ser vad detta innebär kommer att presenteras på uppstartsmötet när avtalet är tecknat.

Accepteras kravet?

Krav 8.6

Meddelande om saknade varor:

Vid inleverans till samlastningscentralen kontrollerar samlastningscentralen att antal kolli överensstämmer mot leveransaviseringen till samlastningscentralen.

I de fall avvikeler upptäcks vid inleveransen, rapporterar samlastningscentralen detta till anbudsgivaren. Anbudsgivaren ska om denne får en avvikelse från samlastningscentralen vid inleveransen meddela detta vidare till beställaren. Det åligger anbudsgivaren att snarast möjligt informera beställaren om detta för att minimera reklamationer och möjlighet att införskaffa varor på annat håll.

Accepteras kravet?

Nacka kommun	Diarie KFKS 2015/701-050
Skakrav	Namn Färskt bröd och konditorivaror

Detta dokument är en kopia på upphandlingens elektroniska skallkravsformulär. Skakravsformuläret ska besvaras elektroniskt genom att du klickar på knappen Lämna anbud som du finner till vänster i annonsen eller inbjudan på www.e-avrop.com.

1.0 Administrativa krav på anbudet

Krav 1.1

Kommersiella villkor:

Ramavtalet kommer att baseras på innehållet i detta förfrågningsunderlag med bilagor samt anbudsgivarens anbud.

Samtliga krav och villkor ska accepteras i sin helhet av anbudsgivaren.

Accepteras villkoren?

Krav 1.2

Kommunikation:

Anbud, handlingar och frågor ska vara författat på svenska. Undantag får göras för enstaka fackuttryck och/eller tekniska beskrivningar där det är vedertaget inom branschen att språket är annat än svenska.

Nacka kommun förbehåller sig rätten att, av anbudsgivaren och på anbudsgivarens bekostnad, begära in översättning om så bedöms nödvändigt.

Frågor och svar ska lämnas elektroniskt via e-avrop.com.

Accepteras krav?

Krav 1.3

Anbjudets form och innehåll:

Observera att anbud ska lämnas av den organisation som kommer att stå för anbjudet och även ansvara för fullföljande av eventuellt ramavtal. I det fall konsult anlitas för att lämna anbud ska denne registrera konto på e-Avrop, varifrån anbjudet lämnas, med uppdragsgivarens organisations namn och organisationsnummer.

Accepteras krav?

Krav 1.4

Kontaktpunkter hos anbudsgivaren ska fyllas i och lämnas enligt nedan:

Kontaktperson under upphandlingen

Namn:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Kontaktperson under avtalstiden

Namn:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Är svarsrutan ifylld med ovan begärd information?

Krav 1.5

Sekretess:

Anbudsgivare som begär sekretess ska noga specificera vilka uppgifter som eventuellt bör vara sekretessbelagda, beskriva på vilka grunder man anser att sekretess bör gälla samt på vilket sätt det kan innehåra skada för anbudsgivaren om uppgifterna lämnas ut.

Kommunen gör dock en självständig prövning och kan inte garantera att uppgifterna kan hållas hemliga. I samband med att tilldelningsbeslutet distribueras kan vissa uppgifter ur anbjudet komma att offentliggöras, t.ex. vissa prisuppgifter.

Begär anbudsgivaren sekretess?

Specificera i textrutan nedan för vilka uppgifter i anbjudet som sekretess begärs. Alternativt kan bilaga bifogas, ange i så fall av vilken bilaga uppgifterna framgår.

Ange även grunder samt skada som kan uppkomma om handlingarna lämnas ut.

Om anbudsgivaren inte begär sekretess skriv Nej i textrutan.

2.0 Krav på anbudsgivaren

Krav 2.1

Obligatoriska uteslutningsgrunder enligt 10 kap. 1 § LOU

Enligt 10 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet utesluta en leverantör från att delta i en offentlig upphandling, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innehållar

-Deltagande i organiserad brottslighet

-Bestickning

-Bedrägeri

-Penningtvätt

Anbudsgivare svarar för att eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartner uppfyller kraven enligt ovan.

Bekräftar anbudsgivaren att denne och eventuella underleverantör/samarbetspartner är fri från hinder enligt 10 kap. 1 § LOU att delta?

Krav 2.2

Frivilliga uteslutningsgrunder enligt 10 kap. 2 § LOU

Enligt 10 kap. 2 § LOU får en upphandlande myndighet utesluta en anbudsgivare från att delta i en upphandling under vissa förutsättningar, bl.a. om anbudsgivaren

-Är i konkurs, likvidation, tvångsförvaltning, ackord eller liknande förfarande eller föremål för ansökan om något av dessa förfaranden

-Har gjort sig skyldig till alvarligt fel i yrkesutövningen

-Inte har fullgjort sina åtaganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt

-I något väsentligt hänseende lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i 10 eller 11 kap.

Anbudsgivare svarar för att eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartner uppfyller kraven enligt ovan.

Bekräftar anbudsgivaren att denne och eventuella underleverantörer/ samarbetspartners är fri från hinder enligt 10 kap. 2 § LOU att delta?

Specificera i texrutan nedan om någon eller flera av förutsättningarna förekommer.

Krav 2.3

Ekonomisk ställning:

Anbudsgivaren ska ha sådan ekonomisk ställning att denne kan upprätthålla ett långsiktigt avtal. Underlag för bedömningen är utdrag ur affärs- och kreditupplysningsföretaget Businesscheck soliditets-/likviditetsbedömning eller motsvarande uppgifter från likvärdigt företag.

Anbudsgivaren ska uppfylla minst rating 5 enligt BusinessCheck vid anbudsstillfället. Om anbudsgivaren inte uppnår rating 5 ska denne ändå anses uppfylla kraven om:

- anbudsgivaren i anbuden lämnat en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att denne har motsvarande ekonomisk stabilitet, samt

- anbudsgivaren lämnar en garanti från moderbolag eller annan garant gällande anbudsgivarens ekonomiska stabilitet. Sådant intyg ska bifogas anbuden och vara undertecknat av moderbolagets eller garantens firmatecknare. Efterfrågad rating ska i dessa fall på motsvarande sätt redovisas och uppfyllas av garanten.

Utländska anbudsgivare eller nystartade företag eller företag som av annan anledning inte kan erhålla rating genom BusinessCheck kan redovisa sin ekonomiska ställning på annat sätt. Bevis kan utgöras av bankgaranti eller annan ekonomisk redovisning som visar att kravet på kreditvärdig är uppfyllt.

Anbudsgivare som inte uppfyllt samtliga krav enligt ovan kommer att förkastas.

Anbudsgivaren intygar genom att svara ja att samtliga ställda krav enligt denna punkt är uppfyllda och att denne och eventuell samarbetspartner uppfyller ställda krav.

Accepteras krav?

Krav 2.4

Bevis på registrering

Anbudsgivaren samt eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartners ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet lagenligt ställda krav avseende sina registreringsskyldigheter av bolagsform.

Kommunen kommer att kontrollera att anbudsgivaren uppfyller krav på registrering genom att inhämta uppgifter från BusinessCheck. I de fall det inte är möjligt för Kommunen att få tillgång till de aktuella uppgifterna ska anbudsgivaren, vid förfrågan från Kommunen, vara beredd att tillhandahålla uppgifter som visar att kravet är uppfyllt.

Accepteras krav?

Krav 2.5

Samarbetspartner:

Om anbudsgivaren avser att lämna anbud med samarbetspartner/s ska denna bekräfta att kraven 2.1-2.4 ovan är uppfyllda även för samarbetspartnern. En skriftlig avsiktsförklaring undertecknad av ingående partners ska uppvisas på begäran. Ratingintyg för dessa partners enligt krav 2.3 ovan kommer att kontrolleras av Nacka kommun.

Anbudsgivaren ska på begäran kunna uppvisa att eventuella samarbetspartner uppfyller ställda krav i upphandlingen för de delar som samarbetspartner anlitas för. Anbudsgivaren ansvar mot Kommunen för samarbetspartners arbete så som sitt eget

Lämnas anbud med samarbetspartner?

Om ja; ange företagsnamn och organisationsnummer i svarsruta nedan.

Om nej; ange "Nej" i svarsrutan nedan.

Är svarsrutan ifylld?

Krav 2.6

Underleverantör:

Om underleverantör anlitas, ska organisationsnummer samt fullständigt namn på underleverantör(er) lämnas. Vidare ska anges vilken hur stor del av kontraktet som kan komma att läggas ut på underleverantör. Anbudsgivaren ska på begäran kunna uppvisa att eventuella underleverantörer uppfyller ställda krav i upphandlingen för de delar som underleverantören anlitas för. Anbudsgivaren ansvar för underleverantörens arbete så som sitt eget.

Vid eventuella ändringar avseende underleverantörer ska leverantören skriftligen bevisa att ändringar eller ny underleverantör uppfyller ställda krav i upphandlingen. Ändringar ska skriftligen meddelas till kommunen innan byte.

Anlitas underleverantör?

Om ja; uppfyller angivna underleverantörer ställda krav i upphandlingen?

Om ja; ange underleverantörens företagsnamn och organisationsnummer i svarsruta nedan.

Om ja; ange vilken samt hur stor del av kontraktet som kan komma att genomföras av underleverantör.

Om nej; ange "Nej" i svarsrutan nedan.

Är svarsrutan ifyllt?

Krav 2.7

Kompetens och erfarenhet:

Anbudsgivare ska ha kompetens och erfarenhet av att organisera och driva verksamheten för att kunna ge Kommunen hög service och god kvalitet på tjänster och varorna.

Anbudsgivaren ska ha tidigare erfarenhet av liknande uppdrag, dvs. uppdrag som till sitt innehåll och omfattning motsvarar det varuområde som upphandlingen avser. Anbudsgivaren påvisar detta genom att till anbjudet fylla i bifogat formulär för referensuppdraggen.

Referensformuläret avseende två (2) liknande uppdrag ska lämnas. De likartade uppdragen ska ha utförts under de 3 senaste åren eller vara pågående.

Kommunen får inte lämnas som referensuppdrag eftersom vi vill ha in två oberoende referensuppdrag.

Referenspersonen ska aktivt ha varit avtalsansvarig under större delen av avtalsperioden. Med avtalsansvarig menas en person på en central ställning inom kommunen, likt upphandlare eller kvalitetsansvarig för hela avtalet och inte på en enskild verksamhet.

Referenspersoner från beställare som ingår som delägare i anbudsgivarens bolag godtas inte.

Referenspersoner får inte vara i jävsförhållande med anbudsgivaren.

Samtliga referenspersoner ska vara vidtalade.

Nystartade företag som saknar erfarenhet av likartade uppdrag under de 3 senaste åren, och således inte har egna referenser, ska ange 2 liknande uppdrag som har utförts av person/er i anbudsgivarens ledning.

Kommunen kommer efter anbudsöppning att kontakta referenspersonerna via telefon för att kontrollera att anbudsgivaren utfört tjänsterna i sin helhet på ett professionellt sätt och med ett godkänt resultat. Med godkänt resultat menas utfört arbete enligt avtal och inte med för många avvikelser, reklamationer eller begärda viten eller hävt avtal, dvs. kundens verksamheter har kunnat löpa på utan några störningar.

Accepteras kravet?

Krav på bilaga 2.8

Vid inlämning ska [referensbilaga 1] bifogas anbjudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Bifogat ett ifyllt referensformulär per referensuppdrag.

Krav på bilaga 2.9

Vid inlämning ska [referensbilaga 2] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Bifogat ett ifyllt referensformulär per referensuppdrag.

Krav 2.10

Kvalitetsarbete:

Anbudsgivaren ska ha dokumenterade rutiner för att säkerställa att kraven i denna upphandling efterlevs och är kontrollerbara under avtalsperioden.

Kvalitetsarbete ska minst innehålla följande:

- en organisation kring utförandet, kvalitetsansvarig och eventuellt andra ansvariga personer i organisationen.
- rutiner för kontroll och hantering av produktkvalitet och eventuella produktalarm
- rutiner och uppföljning av att endast tillsatser och berikningsmedel godkända av SLV används
- rutiner för hantering och uppföljning av reklamationer och klagomål
- rutiner för hantering och rapportering av produktändringar till kund
- rutiner för spårbarhet i ledet före och efter anbudsgivarens led i leverantörskedjan av de offererade varorna enligt förordningen 178/2002/EG
- Rutiner för arbete enligt HACCP (Hazard and Critical Control Points, på svenska faroanalys och kritiska styrpunkter) eller motsvarande upprättad plan.
- Gällande lagstiftning och rekommendationer (t-ex- livsmedelsverket) följs och efterlevs

Anbudsgivare ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa dokumenterade kvalitetsrutiner enligt ovan.

Accepteras kravet?

Krav 2.11

Miljöarbete:

Anbudsgivaren ska ha dokumenterade rutiner för att säkerställa att de miljökrav som ställs i denna upphandling uppfylls och kontrolleras på korrekt sätt enligt gällande lagar och regler.

Anbudsgivare ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa dokumenterade rutiner för miljöarbete.

Accepteras kravet?

Krav 2.12

Kundansvarig:

En kontaktperson ska utses av anbudsgivaren vid kontraktstillsdelning för att underlätta kontakten med verksamheterna när de har reklamationer, frågor eller liknande. Detta för att skapa en enhetlig bild över kommunens avtal, beställningar och klagomål.

Accepteras kravet?

Krav 2.13

Personal hos anbudsgivaren:

Anbudsgivaren ska se till att den personal som fullgör avtalet har den kompetens och erfarenhet som krävs för att utföra uppgifterna.

Accepteras kravet?

Krav 2.14

Tillstånd:

Anbudsgivaren ska innehålla alla tillstånd och bemyndiganden som krävs för att fullgöra avtalet i enlighet med de lagar, förordningar och krav som gäller.

Accepteras kravet?

3.0 Krav på färskt bröd och konditorivaror

Efterfrågade produkter i bifogad varukorg anger de produkter som Kommunen uppskattar ha ett återkommande behov av under kommande avtalsperiod.

Produkterna utger därmed inte ett fullskaligt sortiment vilket innebär att beställare kan komma att beställa andra varor som finns utanför anbudssortimentet men inom den avtalade varugruppen leverantören har avtal.

Krav 3.1

Kvalitetskrav:

Samtliga offererade produkter ska över hela avtalstiden stämma överens med de krav som anges i detta förfrågningsunderlag, om inget annat överenskommit.

Accepteras kravet?

Krav 3.2

Lagar, förordningar och föreskrifter:

Samtliga produkter ska uppfylla gällande livsmedelslag, tilläggsbestämmelser eller gällande EU-förordningar, Livsmedelsförordningen, samt uppfylla kraven enligt Statens livsmedelsverks kungörelser och allmänna tillämpningsföreskrifter samt förordning om producentansvar för förpackningar med gällande ändringar.

I de fall nationella branschriktlinjer godkända av livsmedelsverket finns, ska dessa gälla. EU:s grundläggande djurskyddsregler ska uppfyllas vid produktion av livsmedelsråvara/livsmedelsprodukt som Kommunen köper in om inget annat specifikt kravställs.

Accepteras kravet?

Krav 3.3

Sortiment - färskt matbröd:

Nacka kommunens beställande verksamheter inom färskt bröd har ett behov av matbröd från ett ljust formbröd till mörkt fullkorns bröd, likt danskt rågbröd.

Det ska i anbudssortimentet finnas ett stort urval av olika brödsorter, minst 10 olika sorters limpor, minst tre olika sorters portionsbröd, surdegsbröd, baguetter samt minst tre olika varierade sorter av glutenfritt matbröd.

Portionsbrödet ska väga mellan 60-90 gram per portionsbröd.

Variationen på matbrödsorterna ska inkludera matbröd med frukt/bär, frön eller grönsaker/rotfrukter och ekologiska alternativ.

Anbudsgivaren ska kunna leverera offererade matbrödslimpor färdigskivat till beställarna. Skivorna ska då vara mellan maximalt 1 cm tjocka med undantag från formbrödet som får vara lite tjockare. Tjockleken ska vara anpassad till brödets kvalité så att skivorna inte går sönder lätt vid smörning av skivorna, men samtidigt inte känna för tjocka och stabbiga. Mörkt bröd ska vara tunnare än det ljusa brödet.

Bröd som levereras ska vara dagsfärskt, med undantag från de brödsorter som kräver en viss mognad. Bröd och får inte varit fryst.

Glutenfria och sockerfria alternativ ska offereras minst i de vanligaste matbröden och säsongsprodukterna.

Accepteras kravet?

Krav 3.4

Sortiment konditorivaror:

Konditorivaror som levereras ska vara dagsfärskt, med undantag från de konditorisorter som kräver en viss mognad. Konditorivaror får inte varit fryst.

Glutenfria och sockerfria alternativ ska offereras minst i de vanligaste konditorivarorna och säsongsprodukterna.

Accepteras kravet?

Krav 3.5

Allergener

Anbudsgivaren ska garantera att allt bröd och konditorivaror som offereras och levereras till kommunen ska vara fria från jordnötter, mandel och sesamfrön, då allergier finns på verksamheterna bland barn, boende och personal.

Anbudsgivaren ska även kunna erbjuda bröd som är fritt från nötter, mjölk, ägg och gluten. Detta ska tydligt anges i bifogad svarsfil i angiven rutan på respektive rad.

Accepteras kravet?

Krav 3.6

Lagervaror och beställningsvaror:

Samtliga produkter i anbjudet ska vara lagervaror.

Anbudsgivaren ska vid eventuellt avtalstecknande registrera övriga produkter som Kommunen ska kunna beställa inom avtalsområdet i e-handelssystemet.

Dessa ska erbjudas med en rabatt på ordinarie pris. Övriga produkter kan vara beställningsprodukter och anbudsgivaren ska då ange hur många dagar innan leveransdatum som beställning måste göras.

Rabatten ska anges i textrutan nedan.

Accepteras kravet?

Krav 3.7

Byte av varor inför avtalsstart:

Inför avtalsstart får produkter som har utvärderats och således ingår i anbudssortimentet, endast bytas ut om anbudsgivaren kan verifiera att produkten har utgått ur producentens sortimentet.

Om en anbudsvara har utgått ska denna ersättas med en likvärdig produkt och till exakt samma pris som den utgående produkten. Kommunen erhåller sig rätten att avgöra vad som ska betraktas som en likvärdig produkt.

Accepteras kravet?

Krav 3.8

Bakdag och hållbarhet:

Leverantören ska på varans förpackning ange bakdag och tid för bakning samt bäst före datumet.

Varor som levereras till kommunens verksamheter ska ha minst 2/3 av hållbarhetstiden kvar vid leveranstillfället.

Accepteras kravet?

Krav 3.9

Delade förpackningar:

Många av produkterna som anges i varukorgen upphandlas med kilopris. Anbudsgivare som offererar dessa produkter förbinder sig att leverera dessa produkter i den försäljningskvantitet som anges under hela

avtalsperioden, om inget annat överenskommits.

Accepteras kravet?

Krav 3.10

E-ämnen och tillsatser:

Kommunen efterfrågar i första hand produkter med så litet antal tillsatser av E-ämnen och tillsatser som möjligt. Samtliga E-ämnen, tillsatser, berikning av mineralämnen och vitaminer ska vara godkända av livsmedelsverket.

Livsmedelstillsatser ska inte vara tillsatta i recepturen till någon produkt:

- Industriellt framställda transfetter
- Sötningsmedel ska normalt inte förekomma men kan i undantagsfall användas som sötningsmedel åt diabetiker.

Accepteras kravet?

Krav 3.11

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning över ingredienserna ska finnas på varorna som levereras till verksamheterna.

Om något av allergenerna som näms i bilaga "Allergener" förekommer ska dessa markeras med fet stil i innehållsförteckningen.

Accepteras kravet?

Krav på bilaga 3.12

Vid inlämning ska [varukorg] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Anbudsgivaren ska bifoga ifyllt varukorg.

Vägledning för ifyllandet finns bifogat förfrågningsunderlaget.

Kommunen kommer att kontrollera de länkar som anbudsgivaren anger i varukorgen för att kontrolera att ställda ska-krav uppfylls.

Krav 3.13

Sortimensändringar under avtalstiden:

Sortimensändringar på grund av utgående produkt ur tillverkarens sortiment får endast ske en gång i månaden. Information om sortimensändringar ska ske via mail till ansvarig upphandlare eller dess ersättare. Mailadress ges vid kontraktsskrivningen.

Sortimentsändringarna ska meddelas senast 30 dagar innan de ska börja gälla.

I de fall en ekologisk produkt utgår ur tillverkarens sortiment och inte kan ersättas med en annan ekologisk produkt ska anbudsgivaren ersätta en annan avtalad produkt med ett ekologiskt alternativ, så att

Beställarens sortiment av ekologiska produkter förblir ungefär detsamma till antalet.

Accepteras kravet?

4.0 Miljökrav på färskt bröd och konditorivaror

Krav 4.1

EU-ekologisk vara

De varor i varukorgen som är märkta med "ekologisk" ska uppfylla kriterierna enligt förordning (EG) 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller kravet, t.ex. EU-ekologiskt certifikat, KRAV

Accepteras kravet?

Krav 4.2

GMO-fritt

Produkter av spannmål och socker ska inte innehålla från GMO i märkningspliktig mängd. Med märkningspliktig mängd avses att produkten inte innehåller genmodifierade råvaror där andelen överstiger 0,9 % eller lägre tröskelvärden fastställda enligt direktiv 2001/18/EG artikel 30.2.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller ovanstående krav, t.ex. KRAV, Svenskt Sigill, Fairtrade
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

Krav 4.3

Palmolja

Fetter från palmolja som används i produkter ska till minst 90 % enligt principen om massbalans, eller företrädesvis enligt särhållen leverantörskedja, vara producerad på ett sätt som uppfyller följande:

- Efterlevnad av lokal och nationell lagstiftning samt att odlingen sker på mark som producenten har laglig rätt till.
- Skydd mot omvandling av områden med höga värden HCV (high conservation value) efter 2005.
- Efterlevnad av en etablerad process som säkerställer lokalbefolkningens rätt till inflytande över markanvändningen enligt Free Prior Informed Consent (FPIC)

- Minimering av jorderosion och plantering på torvmarker genom att skriftligen dokumenterad kartläggning av markförhållanden och jordmån samt identifierade torvmarker som bör undvikas.
- Skydd av vattendrag och grundvatten genom skyddszoner mot vattendrag för att undvika erosion och genom säker hantering av jordbrukskemikalier undvika att giftiga substanser sprids i vattendragen.
- Användning av jordbrukskemikalier på sätt som inte hotar hälsa och miljö, exempelvis genom utbildningsprogram för arbetare inklusive lämplig skyddsutrustning för att säkerställa att de på ett säkert sätt kan hantera och sprida jordbrukskemikalier.
- Säkerställande av respekt för mänskliga rättigheter, rättvisa arbetsvillkor, förbud mot barnarbete, tvångsarbete och diskriminering

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller ovanstående krav, t.ex. Roundtable On Sustainable Palm Oil (RSPO)
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

Krav 4.4

Information om ursprung

För sammansatta produkter med ett råvaruinnehåll av spannmål, socker, ris, frukt, bär eller grönsaker på över 20 % av torrsubstans av enskild vara ska skriftlig information kunna lämnas om var (land) råvaran är odlad och förädlad.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Märkning på produkten/följesedel
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

5.0 Krav på beställning via e-handel och packning av order

Kommunen arbetar aktivt med elektronisk handel (e-handel) och samordnad varudistribution (samlastning) inom ett antal varuområden för en effektiv och miljöanpassad inköpsprocess. Detta innebär att Kommunen utväxlar affärsdokument elektroniskt mellan Leverantörer, Beställare och Kommuens samlastningscentral. Beställaren följer den öppna standarden för e-handel, SFTI (Single Face To Industri) som finns på marknaden och som allmänt används inom offentlig sektor i Sverige idag. Standarden baseras på internationell standard och täcker olika affärsprocesser/ affärsscenarier. Nedan beskrivs de olika alternativa scenarier som är tillämpbara inom ert avtalsområde.

För mer information om SFTI hänvisas till www.stfi.se. Här finns även specifikationer och handledningar samt möjlighet att kostnadsfritt ställa frågor via mail till SFTI tekniska kansli, tekniskt.kansli@skl.se

Parterna ska komma överens om vilken eller vilka av STFI/ESAP:s affärsprocesser respektive STFI affärstransaktioner som ska användas. Endast i undantagsfall då Leverantören på annan sätt kan uppfylla Beställarens krav på e-handel, exempelvis genom att order och fakturahantering sker i Beställarens anvisad webbportal, ska detta godkännas.

De meddelanden som minst ska utväxlas är:

- Produktkatalog/sortiments. och prislista
- Order
- Ordererkännande
- Levernasavisering
- Faktura

Beställning av produkter sker via Kommunens e-handelssystem. Beställningen sker helt elektroniskt och görs av behöriga beställare i kommunen. Beställning kan endast av produkter inom avtalat varuområde enligt STFI standarden.

Krav 5.1

Implementering av e-handel:

Anbudsgivaren ska efter avtalstecknandet i uppskattat tre månader aktivt samarbeta med kommunen för att implementera e-handel enligt bifogad implementeringsprocess.

Accepteras kravet?

Krav 5.2

Orderstopp:

Kommunens livsmedelsbeställare har leverans två gånger i veckan, se krav på leveransfrekvens.

Det innebär att orderstopptiden för Kommunens beställare att göra en beställning är fredag 12.00 respektive tisdag klockar 12.00.

Accepteras kravet?

Krav 5.3

Ordererkännande:

När leverantören har mottagit en beställning ska denne omedelbart skicka ett elektroniskt ordererkännande till respektive beställare.

I ordererkännandet ska leveransdag till beställaren framgå.

Accepteras kravet?

Krav 5.4

Dubbelbeställning:

I de fall ordererkänndande inte kommer eller dröjer orimligt lång tid ska beställaren kunna ringa in beställningen och anbudsgivaren ska kontrollera att inte två identiska beställningar görs och skickas för leverans.

Accepteras kravet?

Krav 5.5

Restnoterade produkter:

Om anbudsgivaren inser när order har inkommitt via kommunens inköpssystem att beställt vara är restnoterade eller riskerar att bli restnoterat innan leverans kan ske ska anbudsgivaren omedelbart ta kontakt med beställaren och erbjuda likvärdig produkt.

Detta för att ge beställaren en möjlighet att justera ordern innan ordern godkänns.

Finns inte för beställaren en godtagbar likvärdig produkt har beställaren rätt att välja motsvarande produkt med samma eller högre kvalitet till samma pris enligt ursprungsordern. Beställaren avgör av denne anses vara en godtagbar produkt.

Om en ekologisk produkt ska ersättas med en icke ekologiska produkt ska ersättningsprodukten ha ett pris som är 30% lägre än den beställda ekologiska produkten.

I det fall justering av order sker ska nytt ordererkänndande skickas.

Detta krav får inte vara beroende av att endast kundansvarig ska meddela beställaren om restnoterade varor.

Accepteras kravet?

Krav 5.6

Leveransavisering till beställare:

Anbudsgivaren ska försäkra beställaren om att beställda produkter kommer levereras, genom att skicka en elektronisk leveransavisering när ordern är packad.

Leveransaviseringen ska minst innehålla:

- levererade produkter
- prisuppgift per produkt och totalsumma
- inköpsordernummer
- varumottagarens namn och leveransadress
- totalt antal kolli som skickas

Accepteras kravet?

Krav 5.7

Packning av order:

Order kan beställas vid flera olika tillfällen. Anbudsgivaren ska sampacka alla ordrar per beställare och leveransadress i så få kollin som möjligt.

Accepteras kravet?

6.0 Krav på förpackning och förpackningsmaterial

Krav 6.1

Generellt:

Alla förpackningar som används vid leverans till Kommunen ska vara helt, rent, torrt och utan främmande eller framträdande lukt.

Produkter ska vara väl förpackat för att ge produkterna lämpligt skydd under hela transportkedjan från anbudsgivare till beställare utan att produkten skadas på grund av transporten. Kommunen förbehåller sig tolkningsföreträde i frågan om vad som utgör lämplig skydd.

Förpackningen ska vara lätt att öppna samt lätt att använda ur ergonomisk synpunkt. Förpackningarna ska vara stapelbara i möjligaste mån.

Pallar och lastbärare ska vara inplastade (gäller inte vagn/rullbur) eller ske enligt överenskommelse med samlastningscentralen.

Accepteras kravet?

Krav 6.2

Förpackning av bröd

Bröd som levereras till Kommunens verksamheter ska förpackas under transport till samlastningscentralen och beställaren för att skydda varorna.

Krav 6.3

Skadliga ämnen i förpackningsmaterialet:

Livsmedel ska vara förpackade i emballage som inte tillför varan skadliga ämnen, se Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2011:7) om material och produkter avsedda för att komma i kontakt med livsmedel.

Om Bisfenol A används i förpackningarna ska Bisfenol A (CASnr. 80-05-7) inte utsöndras från de förpackningar som de levererade produkterna kommer i kontakt med, i halter över 0,6 mg/kg livsmedel.

Accepteras kravet?

Krav 6.4

Fritt från främmande föremål:

Alla förpackningar ska vara fria från främmande föremål och skadeinsekter.

Accepteras kravet?

7.0 Krav på märkningar av produkter och förpackningar

Krav 7.1

Allmän märkning:

Text på ytter- och inneremballaget ska vara på svenska. Uppgifter ska stå på samma sida av emballaget och vara läsliga samt beständiga.

Accepteras kravet?

Krav 7.2

Kolli- och Sändningsetikett:

Anbudsgivaren ska märka varje leveranskolli med kolletikett samt sändningsetikett vid flera kollin som till exempelvis plastats in tillsammans.

Innehåll på etiketterna ska minst innehålla det som anges enligt bilaga Etikettinstruktioner.

Gods som inte är uppmärkt enligt ovanstående kan komma att återsändas på bekostnad av anbudsgivaren.

Accepteras kravet?

Krav 7.3

Märkning av produkterna:

All märkning av produkter ska ske enligt Statens livsmedelsverks tillämpningskungörelse eller enligt gällande EU-direktiv.

På produktförpackningen ska det minst framgå:

- Produktnamn
- Innehållsförteckning
- Producent/leverantör
- Ursprungsland
- Förvaringsanvisning och hållbarhet
- Nettovikt/mängd/volym/färdig produkt
- Vikt/enhet
- Tillverkningsdatum/Bäst före datum.
- Tillagningsanvisning/doseringstabell i förekommande fall
- Energi och näringssdeklaration
- Förekomst av allergener

- Förekomst av GMO

Accepteras kravet?

8.0 Krav på leverans

Kommunen använder sig av tredjepartslogistik för samlastning av Kommunens inköp av varor.

Detta innebär en kraftig reducering av antalet transporter till och från Kommunens verksamheter, vilket ökar trafiksäkerheten kring verksamheterna och ger en minskad miljöbelastning.

Krav 8.1

Leveransfrekvens:

Leverans till Kommunens verksamheter, med undantag från Nacka gymnasium, ska ske två gånger per vecka till Kommunens Samlastningscentral. Adress finns i bifogade avtalsvillkor.

Leveransfrekvens till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse med Nacka gymnasium.

Accepteras kravet?

Krav 8.2

Leveranstid:

Leverans till samlastningscentralen ska ske på måndag- och onsdagseftermiddagar.

Tidigast kan leverans till samlastningscentralen ske klockan 14.00 de angivna dagarna. Sista möjliga leveranstid är klockan 17.00 på de angivna dagarna.

Leverans till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse.

Accepteras kravet?

Krav 8.3

Expressleverans:

Anbudsgivaren ska kunna erbjuda expressleverans direkt från anbudsgivaren till beställaren.

Expressleverans ska kunna ske vid exempelvis:

- då restnoterad produkt är åter i lager och inte tidigare har ersatts då beställaren valt att invänta beställd produkt
- då anbudsgivaren ska ersätta reklamerad produkt
- då anbudsgivaren ska kompensera beställaren för saknad produkt
- eller vid liknande händelser

Anbudsgivaren får inte fakturera för expressleveranser händelser som beskrivs ovan eller liknande händelser.

Accepteras kravet?

Krav 8.4

Leveransavisering till samlastningscentralen:

Anbudsgivaren ska meddela samlastningscentralen om antal kolli som ska levereras per leveransadress när packning av produkterna har skett.

Filen ska innehålla alla leveranser för en leveransdag

På varje rad i filen ska de verksamheter som ska erhålla leverans framgå samt hur många kolli som ska levereras.

Leveransaviseringen ska i vid avtalsstart vara en Excel-fil. Leverantören ska under avtalstiden anpassa leveransaviseringen till att ske elektroniskt enligt STFI/ESAP affärsprocess 6.3 när Beställarens samlastningscentral är redo.

Tidsplan för införandet av elektronik levernasavisering kommer att anges vid implementeringen av e-handel och samlastning.

Leveransaviseringen ska innehålla följande:

- Märkning som talar om att det är till Nacka kommun
- Avsändarens ordernummer
- Sändningsnummer
- Kollinummer
- Totalt antal kolli i sändningen
- Vikt
- Volym
- Leveransdatum inkl. tidsfönster
- Mottagarens namn
- Slutgiltig leveransadress
- Telefonnummer till mottagaren

Edifact-standard Iftmin D04A ska användas vid informationsutbyte.

Accepteras kravet?

Krav 8.5

Följesedel:

Följesedel ska medfölja varje leverans.

Samma information som finns med vid leveransaviseringen till beställaren ska finnas med på följesedeln samt det meddelande som beställaren väljer att skriva i ett fält som kallas Godsmärkning. Hur anbudsgivaren ser vad detta innebär kommer att presenteras på uppstartsmötet när avtalet är tecknat.

Accepteras kravet?

Krav 8.6

Meddelande om saknade varor:

Vid inleverans till samlastningscentralen kontrollerar samlastningscentralen att antal kolli överensstämmer mot leveransaviseringen till samlastningscentralen.

I de fall avvikeler upptäcks vid inleveransen, rapporterar samlastningscentralen detta till anbudsgivaren. Anbudsgivaren ska om denne får en avvikelse från samlastningscentralen vid inleveransen meddela detta vidare till beställaren. Det åligger anbudsgivaren att snarast möjligt informera beställaren om detta för att minimera reklamationer och möjlighet att införskaffa varor på annat håll.

Accepteras kravet?

Nacka kommun	Diarie KFKS 2015/826-050
Skakrav	Namn Färsk och fryst fisk

Detta dokument är en kopia på upphandlingens elektroniska skallkravsformulär.
Skakravsformuläret ska besvaras elektroniskt genom att du klickar på knappen Lämna anbud som du finner till vänster i annonsen eller inbjudan på www.e-avrop.com.

1.0 Administrativa krav på anbudet

Krav 1.1

Kommersiella villkor:

Ramavtalet kommer att baseras på innehållet i detta förfrågningsunderlag med bilagor samt anbudsgivarens anbud.

Samtliga krav och villkor ska accepteras i sin helhet av anbudsgivaren.

Accepteras villkoren?

Krav 1.2

Kommunikation:

Anbud, handlingar och frågor ska vara författat på svenska. Undantag får göras för enstaka fackuttryck och/eller tekniska beskrivningar där det är vedertaget inom branschen att språket är annat än svenska.

Nacka kommun förbehåller sig rätten att, av anbudsgivaren och på anbudsgivarens bekostnad, begära in översättning om så bedöms nödvändigt.

Frågor och svar ska lämnas elektroniskt via e-avrop.com.

Accepteras krav?

Krav 1.3

Anbudets form och innehåll:

Observera att anbud ska lämnas av den organisation som kommer att stå för anbjudet och även ansvara för fullföljande av eventuellt ramavtal. I det fall konsult anlitas för att lämna anbud ska denne registrera konto på e-Avrop, varifrån anbjudet lämnas, med uppdragsgivarens organisations namn och organisationsnummer.

Accepteras krav?

Krav 1.4

Kontaktpunkter hos anbudsgivaren ska fyllas i och lämnas enligt nedan:

Kontaktperson under upphandlingen

Namn:

Telefon:
Telefax:
E-post:

Kontaktperson under avtalstiden

Namn:
Telefon:
Telefax:
E-post:

Är svarsrutan ifylld med ovan begärd information?

Krav 1.5

Sekretess:

Anbudsgivare som begär sekretess ska noga specificera vilka uppgifter som eventuellt bör vara sekretessbelagda, beskriva på vilka grunder man anser att sekretess bör gälla samt på vilket sätt det kan innehåra skada för anbudsgivaren om uppgifterna lämnas ut.

Kommunen gör dock en självständig prövning och kan inte garantera att uppgifterna kan hållas hemliga. I samband med att tilldelningsbeslutet distribueras kan vissa uppgifter ur anbjudet komma att offentliggöras, t.ex. vissa prisuppgifter.

Begär anbudsgivaren sekretess?

Specificera i textrutan nedan för vilka uppgifter i anbjudet som sekretess begärs. Alternativt kan bilaga bifogas, ange i så fall av vilken bilaga uppgifterna framgår.

Ange även grunder samt skada som kan uppkomma om handlingarna lämnas ut.

Om anbudsgivaren inte begär sekretess skriv Nej i textrutan.

2.0 Krav på anbudsgivaren

Krav 2.1

Obligatoriska uteslutningsgrunder enligt 10 kap. 1 § LOU

Enligt 10 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet utesluta en leverantör från att delta i en offentlig upphandling, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innehållar

- Deltagande i organiserad brottslighet
- Bestickning
- Bedrägeri
- Penningtvätt

Anbudsgivare svarar för att eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartner uppfyller kraven enligt ovan.

Bekräftar anbudsgivaren att denne och eventuella underleverantör/samarbetspartner är fri från hinder enligt 10 kap. 1 § LOU att delta?

Krav 2.2

Frivilliga uteslutningsgrunder enligt 10 kap. 2 § LOU

Enligt 10 kap. 2 § LOU får en upphandlande myndighet utesluta en anbudsgivare från att delta i en upphandling under vissa förutsättningar, bl.a. om anbudsgivaren

- Är i konkurs, likvidation, tvångsförvaltning, ackord eller liknande förfarande eller föremål för ansökan om något av dessa förfaranden
- Har gjort sig skyldig till alvarligt fel i yrkesutövningen
- Inte har fullgjort sina åtaganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt
- I något väsentligt hänseende lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i 10 eller 11 kap.

Anbudsgivare svarar för att eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartner uppfyller kraven enligt ovan.

Bekräftar anbudsgivaren att denne och eventuella underleverantörer/ samarbetspartners är fri från hinder enligt 10 kap. 2 § LOU att delta?

Specificera i texrutan nedan om någon eller flera av förutsättningarna förekommer.

Krav 2.3

Ekonomisk ställning:

Anbudsgivaren ska ha sådan ekonomisk ställning att denne kan upprätthålla ett långsiktigt avtal. Underlag för bedömningen är utdrag ur affärs- och kreditupplysningsföretaget Businesscheck soliditets-/likviditetsbedömning eller motsvarande uppgifter från likvärdigt företag.

Anbudsgivaren ska uppfylla minst rating 5 enligt BusinessCheck vid anbudstillfället. Om anbudsgivaren inte uppnår rating 5 ska denne ändå anses uppfylla kraven om:

- anbudsgivaren i anbjudet lämnat en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att denne har motsvarande ekonomisk stabilitet, samt
- anbudsgivaren lämnar en garanti från moderbolag eller annan garant gällande anbudsgivarens ekonomiska stabilitet. Sådant intyg ska bifogas anbjudet och vara undertecknat av moderbolagets eller garantens firmatecknare. Efterfrågad rating ska i dessa fall på motsvarande sätt redovisas och uppfyllas av garanten.

Utländska anbudsgivare eller nystartade företag eller företag som av annan anledning inte kan erhålla rating genom BusinessCheck kan redovisa sin ekonomiska ställning på annat sätt. Bevis kan utgöras av bankgaranti eller annan ekonomisk redovisning som visar att kravet på kreditvärldig är uppfyllt.

Anbudsgivare som inte uppfyllt samtliga krav enligt ovan kommer att förkastas.

Anbudsgivaren intygar genom att svara ja att samtliga ställda krav enligt denna punkt är uppfyllda och att denne och eventuell samarbetspartner uppfyller ställda krav.

Accepteras krav?

Krav 2.4

Bevis på registrering:

Anbudsgivaren samt eventuella underleverantörer och/eller samarbetspartners ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet lagenligt ställda krav avseende sina registreringsskyldigheter av bolagsform.

Kommunen kommer att kontrollera att anbudsgivaren uppfyller krav på registrering genom att inhämta uppgifter från BusinessCheck. I de fall det inte är möjligt för Kommunen att få tillgång till de aktuella uppgifterna ska anbudsgivaren, vid förfrågan från Kommunen, vara beredd att tillhandahålla uppgifter som visar att kravet är uppfyllt.

Accepteras krav?

Krav 2.5

Samarbetspartner:

Om anbudsgivaren avser att lämna anbud med samarbetspartner/s ska denna bekräfta att kraven 2.1-2.4 ovan är uppfyllda även för samarbetspartnern. En skriftig avsiktsförklaring undertecknad av ingående partners ska uppvisas på begäran. Ratingintyg för dessa partners enligt krav 2.3 ovan kommer att kontrolleras av Nacka kommun.

Anbudsgivaren ska på begäran kunna uppvisa att eventuella samarbetspartner uppfyller ställda krav i upphandlingen för de delar som samarbetspartner anlitas för. Anbudsgivaren ansvar mot Kommunen för samarbetspartners arbete så som sitt eget

Lämnas anbud med samarbetspartner?

Om ja; ange företagsnamn och organisationsnummer i svarsruta nedan.

Om nej; ange "Nej" i svarsrutan nedan.

Är svarsrutan ifylld?

Krav 2.6

Underleverantör:

Om underleverantör anlitas, ska organisationsnummer samt fullständigt namn på underleverantör(er) lämnas. Vidare ska anges vilken del av kontraktet som kan komma att läggas ut på underleverantör. Anbudsgivaren ska på begäran kunna uppvisa att eventuella underleverantörer uppfyller ställda krav i upphandlingen för de delar som underleverantören anlitas för. Anbudsgivaren ansvar för underleverantörens arbete så som sitt eget.

Vid eventuella ändringar avseende underleverantörer ska leverantören skriftligen bevisa att ändringar eller ny underleverantör uppfyller ställda krav i upphandlingen. Ändringar ska skriftligen meddelas till kommunen

innan byte.

Anlitas underleverantör?

Om ja; uppfyller angivna underleverantörer ställda krav i upphandlingen?

Om ja; ange underleverantörens företagsnamn och organisationsnummer i svarsruta nedan.

Om ja; ange vilken samt hur stor del av kontraktet som kan komma att genomföras av underleverantör.

Om nej; ange "Nej" i svarsrutan nedan.

Är svarsrutan ifylld?

Krav 2.7

Kompetens och erfarenhet:

Anbudsgivare ska ha kompetens och erfarenhet av att organisera och driva verksamheten för att kunna ge Nacka kommun hög service och god kvalitet på tjänster och varorna.

Anbudsgivaren ska ha tidigare erfarenhet av liknande uppdrag, dvs. uppdrag som till sitt innehåll och omfattning motsvarar det varuområde som upphandlingen avser. Anbudsgivaren påvisar detta genom att till anbjudet fylla i bifogat formulär för referensuppdraget.

Referensformuläret avseende två liknande uppdrag ska lämnas. De likartade uppdragen ska ha utförts under de 3 senaste åren eller vara pågående.

Nacka kommun får inte lämnas som referensuppdrag eftersom vi vill ha in två oberoende referensuppdrag.

Referenspersonen ska aktivt ha varit avtalsansvarig under större delen av avtalsperioden. Med avtalsansvarig menas en person på en central ställning inom kommunen, likt upphandlare eller kvalitetsansvarig för hela avtalet och inte på en enskild verksamhet.

Referenspersoner från beställare som ingår som delägare i anbudsgivarens bolag godtas inte.

Referenspersoner får inte vara i jävsförhållande med anbudsgivaren.

Samtliga referenspersoner ska vara vidtalade.

Nystartade företag som saknar erfarenhet av likartade uppdrag under de 3 senaste åren, och således inte har egna referenser, ska ange 2 liknande uppdrag som har utförts av person/er i anbudsgivarens ledning.

Kommunen kommer efter anbudsöppning att kontakta referenspersonerna via telefon för att kontrollera att anbudsgivaren utfört tjänsterna i sin helhet på ett professionellt sätt och med ett godkänt resultat. Med godkänt resultat menas utfört arbete enligt avtal och inte med för många avvikelse, reklamationer eller utbegärda viten eller hävt avtal, dvs kundens verksamheter har kunnat löpa på utan några störningar.

Accepteras kravet?

Krav på bilaga 2.8

Vid inlämning ska [referensbilaga 1] bifogas anbjudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Bifogat ett ifyllt referensformulär per referensuppdrag.

Krav på bilaga 2.9

Vid inlämning ska [referensbilaga 2] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Bifogat ett ifyllt referensformulär per referensuppdrag.

Krav 2.10

Kvalitetsarbete:

Anbudsgivaren ska ha dokumenterade rutiner för att säkerställa att kraven i denna upphandling efterlevs och är kontrollerbara under avtalsperioden.

Kvalitetsarbete ska minst innehålla följande:

- en organisation kring utförandet, kvalitetsansvarig och eventuellt andra ansvariga personer i organisationen.
- rutiner för kontroll och hantering av produktkvalitet och eventuella produktalarm
- rutiner och uppföljning av att endast tillsatser och berikningsmedel godkända av SLV används
- rutiner för hantering och uppföljning av reklamationer och klagomål
- rutiner för hantering och rapportering av produktändringar till kund
- rutiner för spårbarhet i ledet före och efter anbudsgivarens led i leverantörskedjan av de offererade varorna enligt förordningen 178/2002/EG
- Rutiner för arbete enligt HACCP (Hazard and Critical Control Points, på svenska faroanalys och kritiska styrpunkter) eller motsvarande upprättad plan.
- Gällande lagstiftning och rekommendationer (t-ex- livsmedelsverket) följs och efterlevs

Anbudsgivare ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa dokumenterade kvalitetsrutiner enligt ovan.

Accepteras kravet?

Krav 2.11

Miljöarbete:

Anbudsgivaren ska ha dokumenterade rutiner för att säkerställa att de miljökrav som ställs i denna upphandling uppfylls och kontrolleras på korrekt sätt enligt gällande lagar och regler.

Anbudsgivare ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa dokumenterade rutiner för miljöarbete.

Accepteras kravet?

Krav 2.12

Kundansvarig:

En kontaktperson ska utses av anbudsgivaren vid kontraktstillsdelning för att underlätta kontakten med verksamheterna när de har reklamationer, frågor eller liknande. Detta för att skapa en enhetlig bild över kommunens avtal, beställningar och klagomål.

Accepteras kravet?

Krav 2.13

Personal hos anbudsgivaren:

Anbudsgivaren ska se till att den personal som fullgör avtalet har den kompetens och erfarenhet som krävs för att utföra uppgifterna.

Accepteras kravet?

Krav 2.14

Tillstånd:

Anbudsgivaren ska innehålla alla tillstånd och bemyndiganden som krävs för att fullgöra avtalet i enlighet med de lagar, förordningar och krav som gäller.

Accepteras kravet?

3.0 Krav på färsk och fryst fisk

Efterfrågade produkter i bifogad varukorg anger de produkter som Kommunen uppskattar ha ett återkommande behov av under kommande avtalsperiod.

Produkterna utger därmed inte ett fullskaligt sortiment vilket innebär att beställare kan komma att beställa andra varor som finns utanför anbudssortimentet men inom den avtalade varugruppen leverantören har avtal.

Krav 3.1

Kvalitetskrav:

Samtliga offererade produkter ska över hela avtalstiden stämma överens med de krav som anges i detta förfrågningsunderlag, om inget annat överenskommit.

Accepteras kravet?

Krav 3.2

Lagar, förordningar och föreskrifter:

Samtliga produkter ska uppfylla gällande livsmedelslag, tilläggsbestämmelser eller gällande EU-förordningar, Livsmedelsförordningen, samt uppfylla kraven enligt Statens livsmedelsverks kungörelser och allmänna tillämpningsföreskrifter samt förordning om producentansvar för förpackningar med gällande ändringar.

I de fall nationella branschriktlinjer godkända av livsmedelsverket finns, ska dessa gälla. EU:s grundläggande djurskyddsregler ska uppfyllas vid produktion av livsmedelsråvara/livsmedelsprodukt som Kommunen köper in om inget annat specifikt kravställs.

Accepteras kravet?

Krav 3.3

Sortimentskrav på färsk fisk:

- Latinskt namn ska anges på alla produkter där hel fisk eller del av fisk används
- Del av fisk ska vara helt skinn- och benfria om det inte särskilt efterfrågas
- Blandningar av olika fisksorter i samma förpackning får inte förekomma om det inte särskilt efterfrågats
- All glasering av fisk ska bestå av rent vatten
- Färsk fisk ska levereras på isbädd eller förpackad i obruten kylkedja

Accepteras kravet?

Krav 3.4

Sortimentskrav på fryst fisk:

- Latinskt namn ska anges på alla produkter där hel fisk eller del av fisk används
- Del av fisk ska vara helt skinn- och benfria
- Blandningar av olika fisksorter i samma förpackning får inte förekomma där så inte särskilt efterfrågats
- Frysta produkter får endast innehålla en glasering av vatten på max 4 % av vikten

Accepteras kravet?

Krav 3.5

Lagervaror och beställningsvaror:

Samtliga produkter i anbudet ska vara lagervaror.

Anbudsgivaren ska vid eventuellt avtalstecknande registrera övriga produkter som Kommunen ska kunna beställa inom avtalsområdet i e-handelssystemet.

Dessa ska erbjudas med en rabatt på ordinarie pris. Övriga produkter kan vara beställningsprodukter och anbudsgivaren ska då ange hur många dagar innan leveransdatum som beställning måste göras.

Rabatten ska anges i textrutan nedan.

Accepteras kravet?

Krav 3.6

Byte av varor inför avtalsstart:

Inför avtalsstart får produkter som har utvärderats och således ingår i anbudssortimentet, endast bytas ut om anbudsgivaren kan verifiera att produkten har utgått ur producentens sortimentet.

Om en anbudsvara har utgått ska denna ersättas med en likvärdig produkt och till exakt samma pris som den utgående produkten. Kommunen erhåller sig rätten att avgöra vad som ska betraktas som en likvärdig produkt.

Accepteras kravet?

Krav 3.7

Hållbarhet:

Produkter som levereras till kommunens verksamheter ska ha minst 2 dagar kvar av hållbarhetstiden vid leveranstillfället hos beställaren.

Accepteras kravet?

Krav 3.8

Delade förpackningar:

Många av produktarna som anges i varukorgen upphandlas med kilopris. Anbudsgivare som offererar dessa produkter förbinder sig att leverera dessa produkter i den försäljningskvantitet som anges under hela avtalsperioden, om inget annat överenskommits.

Accepteras kravet?

Krav 3.9

E-ämnen och tillsatser:

Kommunen efterfrågar i första hand produkter med så litet antal tillsatser av E-ämnen och tillsatser som möjligt. Samtliga E-ämnen, tillsatser, berikning av mineralämnen och vitaminer ska vara godkända av livsmedelsverket.

Livsmedelstillsatser ska inte vara tillsatta i recepturen till någon produkt:

- Industriellt framställda transfetter
- Sötningsmedel ska normalt inte förekomma men kan i undantagsfall användas som sötningsmedel åt diabetiker.

Accepteras kravet?

Krav 3.10

Produktinformation:

Produktinformation på samtliga produkter vilka offereras ska finnas tillgänglig och uppdaterad, detta kan antingen presenteras på leverantörens hemsida, i trycksak eller databas (t.ex. DABAS).

Ange i textrutan nedan var sådan produktinformation finns, med en tydlig länk till var informationen finns. Finns produktinformationen endast i trycksak, ska detta bifogas i anbjudet.

Produktinformation ska finnas på svenska.

Accepteras kravet?

Krav 3.11

Sortimensändringar under avtalstiden:

Sortimensändringar på grund av utgående produkt ur tillverkarens sortiment får endast ske en gång i månaden. Information om sortimensändringar ska ske via mail till ansvarig upphandlare eller dess ersättare. Mailadress ges vid kontraktsskrivningen.

Sortimentsändringarna ska meddelas senast 30 dagar innan de ska börja gälla.

I de fall en ekologisk produkt utgår ur tillverkarens sortiment och inte kan ersättas med en annan ekologisk produkt ska anbudsgivaren ersätta en annan avtalad produkt med ett ekologiskt alternativ, så att Beställarens sortiment av ekologiska produkter förblir ungefär detsamma till antalet.

Accepteras kravet?

Krav 3.12

Ursprung på produkter:

Alla varor som levereras till Kommunen ska vara märkta med ursprungsland och vara angiven i Kommunens E-handelssystem.

Accepteras kravet?

Krav på bilaga 3.13

Vid inlämning ska [varukorg] bifogas anbudet. Filen bifogas i steg två av tre (2/3) av denna inlämning.

Anbudsgivaren ska bifoga ifyllt varukorg. Vägledning för ifyllandet finns bifogat förfrågningsunderlaget. Kommunen kommer att kontrollera de länkar som anbudsgivaren anger i varukorgen för att kontrollera att ställda ska-krav uppfylls.

4.0 Miljökrav på färsk och fryst fisk

Krav 4.1

Spårbarhet:

Produkter av fisk (fryst, färsk, beredd, processad eller halvfabrikat) ska vara spårbar genom hela förädlingskedjan med minst fångstzon, handelsbeteckning (vetenskapligt namn) och produktionsmetod (odlat/vilt) angivet i anbudet.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller ovanstående krav, t.ex. MSC, KRAV, NÄRFISKAT
- Märkning på varje "batch", (enhet/kolli) med fångstzon och handelsbeteckning
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

Krav 4.2

EU-ekologiskt för odlad fisk:

Produkter av odlad fisk samt övriga vattenbruksprodukter som offereras som ekologiska, ska uppfylla kriterierna i förordning 834/2007/EG om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller ovanstående verifieringskrav, t.ex. KRAV
- Eller annan dokumentation som verifierar kraven

Accepteras kravte?

Krav 4.3

Fisklista:

Endast fiskrävara som är markerad som "Bra" eller "Var försiktig med" enligt Upphandlingsmyndighetens fisklista ska offereras.

Fikslistan är bifogad.

Accepteras kravet?

Krav 4.4

Viltfångad fisk:

Offererad fiskrävara ska uppfylla följande krav för vildfångad fisk:

- Fisket ska bedrivas på en nivå som är hållbar; som skyddar bestånden, och säkerställer att de inte utarmas.
- Fisket ska bedrivas på ett hållbart sätt med avseende på fiskets inverkan på den marina miljön och bevara de omgivande ekosystemens biologiska mångfald.
- Fisket ska förvaltas i enlighet med fastställd förvaltningsplan som tillförsäkrar en gynnsam utveckling av beståndet. Förvaltningsplanen ska kunna anpassas till förändrade förutsättningar vad gäller t.ex. bestånd

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller ovanstående verifieringskrav, t.ex. MSC
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

Krav 4.5

Odlad fisk:

Offererad fiskrävara ska uppfylla följande krav för odlad fisk:

- Den offererade fisken ska produceras med hänsyn till den omgivande naturliga miljön så att den och dess biologiska mångfald bevaras. T.ex. avseende nyttjandet av vattenresurser och kemikalieanvändning.
- Vattenbruket ska bedrivas på ett etiskt försvarbart sätt.
- Vattenbruket ska förvaltas på ett hållbart sätt i enlighet med fastställd förvaltningsplan som försäkrar en gynnsam utveckling av vattenbruket och tar hänsyn till fiskens hälsa.
- Rutinmässigt förebyggande behandling med antibiotika ska inte förekomma. Tillväxtfrämjande tillsatser i foder ska inte förekomma.

Anbudsgivaren ska innan eventuell kontraktsskrivning uppvisa verifikat på att kravet uppfylls. Förslag på verifikat kan vara:

- Certifieringssystem som uppfyller ovanstående verifieringskrav, t.ex. ASC
- Leverantörsförsäkran/DABAS

Accepteras kravet?

5.0 Krav på beställning via e-handel och packning av order

Kommunen arbetar aktivt med elektronisk handel (e-handel) och samordnad varudistribution (samlastning) inom ett antal varuområden för en effektiv och miljöanpassad inköpsprocess. Detta innebär att Kommunen utväxlar affärsdokument elektroniskt mellan Leverantörer, Beställare och Kommuens samlastningscentral. Beställaren följer den öppna standarden för e-handel, SFTI (Single Face To Industri) som finns på marknaden och som allmänt används inom offentlig sektor i Sverige idag. Standarden baseras på internationell standard och täcker olika affärsprocesser/ affärsscenarier. Nedan beskrivs de olika alternativa scenarier som är tillämpbara inom ert avtalsområde.

För mer information om SFTI hänvisas till www.stfi.se. Här finns även specifikationer och handledningar samt möjlighet att kostnadsfritt ställa frågor via mail till SFTI tekniska kansli, tekniskt.kansli@skl.se

Parterna ska komma överens om vilken eller vilka av STFI/ESAP:s affärsprocesser respektive STFI affärstransaktioner som ska användas. Endast i undantagsfall då Leverantören på annan sätt kan uppfylla Beställarens krav på e-handel, exempelvis genom att order och fakturahantering sker i Beställarens anvisad webbportal, ska detta godkännas.

De meddelanden som minst ska utväxlas är:

- Produktkatalog/sortiments- och prislista
- Order
- Ordererkännande
- Levernasavisering
- Faktura

Beställning av produkter sker via Kommunens e-handelssystem. Beställningen sker helt elektroniskt och görs av behöriga beställare i kommunen. Beställning kan endast av produkter inom avtalat varuområde enligt STFI standarden.

Krav 5.1

Implementering av e-handel:

Anbudsgivaren ska efter avtalstecknandet i uppsklattat tre månader aktivt samarbeta med kommunen för att implementera e-handel enligt bifogad implementeringsprocess.

Accepteras kravet?

Krav 5.2

Orderstopp:

Kommunens livsmedelsbeställare har leverans två gånger i veckan, se krav på leveransfrekvens.

Det innebär att orderstopptiden för Kommunens beställare att göra en beställning är fredag 12.00 respektive tisdag klockar 12.00.

Accepteras kravet?

Krav 5.3

Ordererkännande:

När leverantören har mottagit en beställning ska denne omedelbart skicka ett elektroniskt ordererkännande till respektive beställare.

I ordererkännandet ska leveransdag till beställaren framgå.

Accepteras kravet?

Krav 5.4

Dubbelbeställning:

I de fall ordererkännande inte kommer eller dröjer orimligt lång tid ska beställaren kunna ringa in beställningen och anbudsgivaren ska kontrollera att inte två identiska beställningar görs och skickas för leverans.

Accepteras kravet?

Krav 5.5

Restnoterade produkter:

Om anbudsgivaren inser när order har inkommitt via kommunens inköpssystem att beställd vara är restnoterade eller riskerar att bli restnoterat innan leverans kan ske ska anbudsgivaren omedelbart ta kontakt med beställaren och erbjuda likvärdig produkt.

Detta för att ge beställaren en möjlighet att justera ordern innan ordern godkänns.

Finns inte för beställaren en godtagbar likvärdig produkt har beställaren rätt att välja motsvarande produkt med samma eller högre kvalitet till samma pris enligt ursprungsordern. Beställaren avgör av denne anses

vara en godtagbar produkt.

Om en ekologisk produkt ska ersättas med en icke ekologiska produkt ska ersättningsprodukten ha ett pris som är 30% lägre än den beställda ekologiska produkten.

I det fall justering av order sker ska nytt ordererkänndande skickas.

Detta krav får inte vara beroende av att endast kundansvarig ska meddela beställaren om restnoterade varor.

Accepteras kravet?

Krav 5.6

Leveransavisering till beställare:

Anbudsgivaren ska försäkra beställaren om att beställda produkter kommer levereras, genom att skicka en elektronisk leveransavisering när ordern är packad.

Leveransaviseringen ska minst innehålla:

- levererade produkter
- prisuppgift per produkt och totalsumma
- inköpsordernummer
- varumottagarens namn och leveransadress
- totalt antal kolli som skickas

Accepteras kravet?

Krav 5.7

Packning av order:

Order kan beställas vid flera olika tillfällen. Anbudsgivaren ska sampacka alla ordrar per beställare och leveransadress i så få kolin som möjligt.

Accepteras kravet?

6.0 Krav på förpackningar och förpckningsmaterial

Krav 6.1

Generellt:

Alla förpackningar som används vid leverans till Kommunen ska vara helt, rent, torrt och utan främmande eller framträdande lukt.

Produkter ska vara väl förpackat för att ge produkterna lämpligt skydd under hela transportkedjan från anbudsgivare till beställare utan att produkten skadas på grund av transporten. Kommunen förbehåller sig tolkningsföreträde i frågan om vad som utgör lämplig skydd.

Förpackningen ska vara lätt att öppna samt lätt att använda ur ergonomisk synpunkt. Förpackningarna ska vara stapelbara i möjligaste mån.

Pallar och lastbärare ska vara inplastade (gäller inte vagn/rullbur) eller ske enligt överenskommelse med samlastningscentralen.

Accepteras kravet?

Krav 6.2

Skadliga ämnen i förpackningsmaterialet:

Livsmedel ska vara förpackade i emballage som inte tillför varan skadliga ämnen, se Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2011:7) om material och produkter avsedda för att komma i kontakt med livsmedel.

Om Bisfenol A används i förpackningarna ska Bisfenol A (CASnr. 80-05-7) inte utsöndras från de förpackningar som de levererade produkterna kommer i kontakt med, i halter över 0,6 mg/kg livsmedel.

Accepteras kravet?

Krav 6.3

Fritt från främmande föremål:

Alla förpackningar ska vara fria från främmande föremål och skadeinsekter.

Accepteras kravet?

7.0 Krav på märkning av produkter och förpackningar

Krav 7.1

Allmän märkning:

Text på ytter- och inneremballaget ska vara på svenska. Uppgifter ska stå på samma sida av emballaget och vara läsliga samt beständiga.

Accepteras kravet?

Krav 7.2

Kolli- och Sändningsetikett:

Anbudsgivaren ska märka varje leveranskolli med kolletikett samt sändningsetikett vid flera kollin som till exempelvis plastats in tillsammans.

Innehåll på etiketterna ska minst innehålla det som anges enligt bilaga Etikettinstruktioner.

Gods som inte är uppmärkt enligt ovanstående kan komma att återsändas på bekostnad av anbudsgivaren.

Accepteras kravet?

Krav 7.3

Märkning av produkterna:

All märkning av produkter ska ske enligt Statens livsmedelsverks tillämpningskungörelse eller enligt gällande EU-direktiv.

På produktförpackningen ska det minst framgå:

- Produktnamn
- Innehållsförteckning
- Producent/leverantör
- Ursprungsland
- Förvaringsanvisning och hållbarhet
- Nettovikt/mängd/volym/färdig produkt
- Vikt/enhet
- Tillverkningsdatum/Bäst före datum.
- Tillagningsanvisning/doseringstabell i förekommande fall
- Energi och näringssdeklaration
- Förekomst av allergener
- Förekomst av GMO

Accepteras kravet?

8.0 Krav på leverans

Kommunen använder sig av tredjepartslogistik för samlastning av Kommunens inköp av varor.

Detta innebär en kraftig reducering av antalet transporter till och från Kommunens verksamheter, vilket ökar trafiksäkerheten kring verksamheterna och ger en minskad miljöbelastning.

Krav 8.1

Leveransfrekvens:

Leverans till Kommunens verksamheter, med undantag från Nacka gymnasium, ska ske två gånger per vecka till Kommunens Samlastningscentral. Adress finns i bifogade avtalsvillkor.

Leveransfrekvens till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse med Nacka gymnasium.

Accepteras kravet?

Krav 8.2

Leveranstid:

Leverans till samlastningscentralen ska ske på måndag- och onsdagseftermiddagar.

Tidigast kan leverans till samlastningscentralen ske klockan 14.00 de angivna dagarna. Sista möjliga leveranstid är klockan 17.00 på de angivna dagarna.

Leverans till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse.

Accepteras kravet?

Krav 8.3

Leveranstid:

Leverans till samlastningscentralen ska ske på måndag- och onsdagseftermiddagar.

Tidigast kan leverans till samlastningscentralen ske klockan 14.00 de angivna dagarna. Sista möjliga leveranstid är klockan 17.00 på de angivna dagarna.

Leverans till Nacka gymnasium ska ske enligt överenskommelse.

Accepteras kravet?

Krav 8.4

Leveransavisering till samlastningscentralen:

Anbudsgivaren ska meddela samlastningscentralen om antal kolli som ska levereras per leveransadress när packning av produkterna har skett.

Filen ska innehålla alla leveranser för en leveransdag

På varje rad i filen ska de verksamheter som ska erhålla leverans framgå samt hur många kolli som ska levereras.

Leveransaviseringen ska i vid avtalsstart vara en Excel-fil. Leverantören ska under avtalstiden anpassa leveransaviseringen till att ske elektroniskt enligt STFI/ESAP affärsprocess 6.3 när Beställarens samlastningscentral är redo.

Tidsplan för införandet av elektronisk levernasavisering kommer att anges vid implementeringen av e-handel och samlastning.

Leveransaviseringen ska innehålla följande:

- Märkning som talar om att det är till Nacka kommun
- Avsändarens ordernummer
- Sändningsnummer
- Kollinummer
- Totalt antal kolli i sändningen
- Vikt
- Volym
- Leveransdatum inkl. tidsfönster
- Mottagarens namn
- Slutgiltig leveransadress
- Telefonnummer till mottagaren

Edifact-standard Iftmin D04A ska användas vid informationsutbyte.

Accepteras kravet?

Krav 8.5

Följesedel:

Följesedel ska medfölja varje leverans.

Samma information som finns med vid leveransaviseringen till beställaren ska finnas med på följesedeln samt det meddelande som beställaren väljer att skriva i ett fält som kallas Godsmärkning. Hur anbudsgivaren ser vad detta innebär kommer att presenteras på uppstartsmötet när avtalet är tecknat.

Accepteras kravet?

Krav 8.6

Meddelande om saknade varor:

Vid inleverans till samlastningscentralen kontrollerar samlastningscentralen att antal kolli överensstämmer mot leveransaviseringen till samlastningscentralen.

I de fall avvikeler upptäcks vid inleveransen, rapporterar samlastningscentralen detta till anbudsgivaren. Anbudsgivaren ska om denne får en avvikelse från samlastningscentralen vid inleveransen meddela detta vidare till beställaren. Det åligger anbudsgivaren att snarast möjligt informera beställaren om detta för att minimera reklamationer och möjlighet att införskaffa varor på annat håll.

Accepteras kravet?

1.0**AVTALSPARTER**

I upphandling Färska frukt och grönsaker 2016 / KFKS 2015/700-050 har nedanstående parter, Beställaren och Leverantören, träffat följande avtal:

BESTÄLLAREN

Nacka kommun
Granitvägen 15
131 81 Nacka
Org. nr: 212100-0167
Beställarens ombud:
Avtalsägare:
Avtalsansvarig:

LEVERANTÖREN

Leverantörens namn
Org.nr:
Leverantörens ombud:

2.0**AVTALSTID**

Detta avtal gäller från och med 2016-07-01 till och med 2018-06-30 med möjlighet till förlängning med ett år i taget, dock längst till och med 2020-06-30 under förutsättning av att parterna träffar skriftlig överenskommelse om detta.

Beställaren meddelar Leverantören senast sex (6) månader innan avtalets slutdatum om förlängningsmöjligheten kommer att nyttjas.

3.0**OMFATTNING**

Ramavtalet om fattar leverans av färska frukt och grönsaker under ramavtalets tid och i enlighet med upphandlingen för avrop vid behov.

3.1**OPTION**

Beställaren ska om så önskar kunna beställa fruktkorgar till enheterna på stadshuset och verksamheterna i kommunen efter att nuvarande avtal löpt ut. Nuvarande avtal löper ut 2017-06-30 med möjlighet till förlängning 1+1 år.

4.0**HANDLINGARNAS INBÖRDSES FÖRHÅLLANDE**

Avtalshandlingarna kompletterar varandra om inte omständigheterna föranleder annat. Om avtalshandlingarna innehåller uppgifter som strider mot varandra ska handlingarna gälla i följande ordning om inte omständigheterna uppenbarligen föranleder annat:

1. Tillägg och ändringar till avtalet
2. Avtal med bilagor
3. Frågor och svar under anbudstiden
4. Förfrågningsunderlag med diarienummer KFKS 2015/700-050
5. Beställningar
6. Leverantörens anbud

4.1**ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG**

Ändringar och tillägg till ramavtalet ska för sin giltighet vara skriftligen godkända av behöriga företrädare för beställaren och leverantören.

5.0**PARTERNAS FÖRHÅLLNINGSSÄTT**

Leverantören ska utföra uppdraget utan otillbörlig påverkan av leverantörer eller andra som kan påverka hans objektivitet samt i övrigt iaktta god yrkessed.

Parterna ska hålla varandra underrättade om förhållanden som kan antas ha betydelse för uppdraget.

6.0**KONTAKTPERSON**

Vardera parten ska utse en kontaktperson för avtalet. Kontaktpersonen har behörighet att företräda sin huvudman med bindande verkan i ekonomiska och andra frågor som rör ramavtalet.

Den kontaktpersonen som anges av Leverantören ska vara Beställarens kontaktperson vid reklamationer, frågor om ramavtalet eller liknande under ramavtalstiden.

Ändring av kontaktperson hos vardera parten ska meddelas den andra parten så fort som möjligt vid kännedom av ändring.

7.0

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH FÖRESKRIFTER

Leverantören ska leverera produkter som uppfyller gällande livsmedelslag, tilläggsbestämmelser eller gällande EU-förordningar, Livsmedelsförordningen, samt uppfylla kraven enligt Statens livsmedelsverks kungörelser och allmänna tillämpningsföreskrifter samt förordning om producentansvar för förpackningar med gällande ändringar.

I de fall nationella branschriktlinjer godkända av livsmedelsverket finns, ska dessa gälla. EU:s grundläggande djurskyddsregler ska uppfyllas vid produktion av livsmedelsrävara/livsmedelsprodukt som Nacka kommun köper in om inget annat specifikt kravställs.

8.0

SORTIMENTET

8.1

KRAV PÅ PRODUKTERNA

Samtliga produkter ska över hela avtalstiden stämma överens med de krav som anges i förfrågningsunderlaget, om inget annat överenskommit.

Sortimenskrav

Krav på potatis:

Kvaliteten ska minst uppfylla krav enligt SMAK klass 2. Normer för klassificering finns angivna hos SMAK, Svensk Matpotatiskontroll AB, se www.smak.se

Andrahandssortering

Leverantören ska kunna erbjuda beställande verksamheter andrahandssortering. Med andrahandssortering avses produkter som är lite skadade, men som mestadels är användbara eller att produkten har en annan form än vad som anses vanligt. Med annan form kan det vara att t.ex. paprikan har en utväxt.

Dessa produkter ska erbjudas till 50 % rabatt. Leverantören ska vid stora kvantiteter lägga till dem i prisfilerna som uppdateras varje vecka.

Lagervaror och beställningsprodukter

Samtliga produkter i anbjudet ska vara lagervaror.

Leverantören ska registrera övriga produkter som ska kunna beställa inom avtalsområdet i e-handelssystemet.

Dessa produkter ska erbjudas med en rabatt på ordinarie pris. Övriga produkter kan vara beställningsprodukter och Leverantören ska ange hur många dagar innan leveransdatum som beställning måste göras.

Hållbarhet

Produkter som levereras till enskilda beställare ska ha minst 1 vecka kvar av hållbarhetstiden vid leveranstillsfället hos beställaren.

Delade förpackningar

Många av produkterna som anges i varukorgen upphandlas med kilopris. Leverantören som offererar dessa produkter förbinder sig att leverera dessa produkter i den försäljningskvantitet som anges under hela avtalsperioden, om inget annat överenskomits.

Tillsatser och E-ämnen

Beställaren efterfrågar i första hand produkter med så litet antal tillsatser av E-ämnen och tillsatser som möjligt. Samtliga E-ämnen, tillsatser, berikning av mineralämnen och vitaminer ska vara godkända av livsmedelsverket.

Produktinformation

Produktinformation på samtliga produkter ska finnas tillgänglig och uppdaterad, detta kan antingen presenteras på leverantörens hemsida, i trycksak eller databas (t.ex. DABAS).

Produktinformation ska finnas på svenska.

Ursprung på produkter

Alla produkter som levereras till enskilda beställare ska vara märkta med ursprungsland och vara angiven i Beställarens e-handelssystem.

8.2

MILJÖKRAV PÅ PRODUKTERNA

Produkter som innehåller förbjudna ämnen eller har miljö- och hälsoskadliga effekter får inte levereras. Om det under avtalsperioden upptäcks att någon produkt innehåller risk för människor och miljö, ska denna omedelbart ersättas.

Eftersköरdsbehandling

Kemiska växtskyddsmedel för efterskördsbehandling av färskä äpplen, päron, potatis och lök mot svampangrepp eller i tillväxtreglerande syfte (t ex för groningshämning eller för att förlänga hållbarheten) ska inte ha använts.

GMO fritt

Produkter av frukt, grönsaker och bär ska inte innehålla GMO i märkningspliktig mängd. Med märkningspliktig mängd avses att produkten inte innehåller genmodifierade råvaror där andelen överstiger 0,9 % eller lägre tröskelvärden fastställda enligt direktiv 2001/18/EG artikel 30.2.

Ekologiska varor

Samtliga ekologiskt producerade produkter som ingår i det offererade sortimentet ska uppfylla kriterierna enligt förordning, vara kontrollerat av ett kontrollorgan inom EU eller av ett kontrollorgan som godkänts som likvärdigt EU:s kontroll enligt förordning EG 837/2007/ om ekologisk produktion

Sammansatta varor

För icke sammansatta produkter av en råvara ska skriftlig information kunna lämnas vid förfrågan. Med "icke-sammansatta" produkter avses varor med en oblandad råvara, d.v.s. de har inte blandats med andra livsmedel, smakämnen, tillsatser.

För vegetabilier avser detta om var (land) råvaran är odlad.

8.3

MÄRKNING AV PRODUKTERNA

Text på ytter- och inneremballaget ska vara på svenska. Uppgifter ska stå på samma sida av emballaget och vara läsliga samt beständiga.

Produktmärkning

All märkning av produkter ska ske enligt Statens livsmedelsverks tillämpningskungörelse eller enligt gällande EU-direktiv.

På produktförpackningen ska det minst framgå:

- Produktnamn
- Innehållsförteckning
- Producent/leverantör
- Ursprungsland
- Förvaringsanvisning och hållbarhet

-
- Nettovikt/mängd/volym/färdig produkt
  - Vikt/enhet
  - Tillverkningsdatum/Bäst före datum.
  - Tillagningsanvisning/doseringstabell i förekommande fall
  - Energi och näringssdeklaration
  - Förekomst av allergener
  - Förekomst av GMO

8.4

FÖRPACKNINGSKRAV

Alla förpackningar som används vid leverans till Kommunen ska vara helt, rent, torrt och utan främmande eller framträdande lukt.

Produkter ska vara väl förpackat för att ge produkterna lämpligt skydd under hela transportkedjan från anbudsgivare till beställare utan att produkten skadas på grund av transporten. Kommunen förbehåller sig tolkningsföreträde i frågan om vad som utgör lämplig skydd.

Förpackningen ska vara lätt att öppna samt lätt att använda ur ergonomisk synpunkt. Förpackningarna ska vara stapelbara i möjligaste mån.

Pallar och lastbärare ska vara inplastade (gäller inte vagn/rullbur) eller ske enligt överenskommelse med samlastningscentralen.

Skadliga ämnen i förpackningsmaterialet

Livsmedel ska vara förpackade i emballage som inte tillför varan skadliga ämnen, se Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2011:7) om material och produkter avsedda för att komma i kontakt med livsmedel.

Om Bisfenol A används i förpackningarna ska Bisfenol A (CASnr. 80-05-7) inte utsöndras från de förpackningar som de levererade produkterna kommer i kontakt med, i halter över 0,6 mg/kg livsmedel.

Fritt från främmande föremål

Alla förpackningar ska vara fria från främmande föremål och skadeinsekter.

8.5

SORTIMENTSFÖRÄNDRINGAR

Avtalat sortiment får ändras om en produkt har utgått ur tillverkarens sortiment.

Sortimentsändringar av detta slag får endast ske en gång i månaden.

Information om sortimentsändringar ska ske via mail till Beställarens kontaktperson eller dess ersättare.

Sortimensändringarna ska meddelas senast 30 dagar innan ändringarna ska börja gälla.

Leverantören får inte utan Beställarens godkännande byta ut produkt i avtalat sortiment. Priset på de produkter som läggs till i sortimentet under avtalsperioden ska ligga i paritet med produkterna som initialt fanns med i upphandlingens prisbilaga. Vid förändringar ska Leverantören uppdatera avtalad prislista genom att meddela Kommunens e-handelsansvarige.

I de fall en ekologisk produkt utgår ur tillverkarens sortiment och inte kan ersättas med en annan ekologisk produkt ska Leverantören ersätta en annan avtalad produkt med ett ekologiskt alternativ, så att Beställarens sortiment av ekologiska produkter förblir ungefär detsamma till antalet.

8.6

TILLÄGGSPRODUKTER

Leverantören ska medverka för att utveckla sortimentet så att det anpassas efter beställarnas behov.

Beställaren kommer arbeta för att samla önskemål om tilläggspunkter en gång per kvartal under avtalets första år, därefter till ungefär två gånger per år.

Leverantören ska svara på tilläggfsförfrågan så snart denne kan men dock senast två veckor efter att förfrågan har skickats. Beställaren kan komma att fråga efter andra alternativ än de som leverantören erbjuder. Leverantören ska då arbeta för att tillfredsställa beställarens behov.

Tilläggsprodukter ska ha liknande prisnivå som övriga varor inom samma varugrupp. Tilläggsprodukter ska läggas till som lagervaror.

När båda parter är överens om tilläggsvarorna ska dessa läggas in till sortimentet omgående.

8.7

ERSÄTTNINGSPRODUKTER

Leverantören ska kontakta och erbjuda beställaren en ersättningsprodukt vid tillfälle då beställt produkt riskerar att bli restnoterad, är restnoterad eller av annan likande leveransavvikelse inte kan levereras till önskat leveransdatum. Finns för beställaren inte ett godtagbart alternativ av ersättningsprodukt har beställaren rätt att välja en annan motsvarande produkt med samma eller högre kvalitet till samma pris som den beställda produkten.

Eventuell ersättningsprodukt får inte ges ett högre pris eller ha lägre kvalitet än beställd produkt.

Om levererade produkter inte motsvarar de avtalade har Beställaren rätt att returnera leveransen på Leverantörens bekostnad samt rätt att anskaffa dessa från annan Leverantör. Leverantören ska därmed ersätta Beställaren för uppkomna merkostnader.

Parterna ska vara överens om att ersättningsprodukter i alla avseende är likvärdiga med produkterna som har beställts.

Restnoterade produkter som beställaren valt att vänta på ska rutinmässigt skickas när de finns i lager igen, utan att Beställaren behöver lägga en ny order.

Om en ekologisk produkt är slut eller restnoterad ska ersättningsprodukten, om den inte är ekologisk, ha ett pris som är 30 % lägre än den beställda ekologiska produkten.

Ekologisk produkt som ersätts ska ersättas med en icke ekologisk produkt av samma produkttyp.

8.8

GARANTIER

Leverantören ska garantera för produktens fullgodhet under hela leveranskedjan och fram till bäst före datum under förutsättningar att beställaren, och de som agerar istället för beställaren, har hanterat produkten på korrekt sätt.

Vid eventuella fel ska Leverantören utan tilläggskostnad för Beställaren tillhandahålla annan motsvarande produkt. Parterna ska vara överens om produktens fullgodhet.

9.0

REKLAMATION

Reklamation av felaktig eller skadad produkt ska göras till Leverantören utan kostnad för Beställaren.

Leverantören ska återkoppla och åtgärda reklamationen inom skälig tid och senast inom två veckor.

Sker inte återkoppling eller åtgärd inom avtalad tid har beställaren rätt att antingen kräva prisavdrag som svarar mot felet eller låta avhjälpa felet genom att beställa från annan leverantör på Leverantörens bekostnad om felet inte beror på beställaren.

Kan Leverantören bevisa att leverans har skett korrekt och utan anmärkningar till Beställarens samlastningscentral ska detta meddelas och bevis skickas utan dröjsmål till beställaren så att reklamation kan ske till samlastningscentralen.

10.0

SAMVERKAN

Möten ska hållas och protokollföras och justeras i den omfattning som parterna kommit överens om. Parterna är skyldiga att delta i sådana möten. Vardera parten står för sina kostnader i samband med mötena. Mellan parterna är kraven på skriftlighet uppfyllda genom anteckning i protokollet.

Beställaren och Leverantören ska gemensamt verka för ramavtalets implementering i beställarens organisation.

10.1

STATISTIK

Leverantören ska kostnadsfritt tillhandahålla statistik över bland annat beställda produkter, ekologiska produkter och reklamationer. Statistiken kan vara uppdelad per beställare eller för hela kommunen. Leverantören ska fråga Beställaren hur denne vill ha statistiken levererad.

10.2

SAMVERKAN MED BESTÄLLARENS SAMLASTNINGSCENTRAL

Leverantören ska tillsammans med Beställaren och Beställarens samlastningscentral utveckla samarbetet för att underlätta och förbättra för Beställarnas dagliga arbete och för att nå Beställarens mål med samlastningen.

10.3

UPPGIFTER MED ANLEDNING AV FÖRNYAD UPPHANDLING

Leverantören förbinder sig att med anledning av förnyad upphandling till Kommunen lämna de uppgifter som kan komma att efterfrågas.

11.0

ERSÄTTNING

Priser enligt anbuds bilagan eller senaste uppdateringen.

Leverantören ska lämna **XX %** i rabatt på övrigt sortiment som beställs.

Priset som gäller på beställningsdagen är det pris som ska faktureras, då beställning görs nära in på önskat leverans datum. Då beställning görs månader innan leverans ska ske, ska leverantörer göra beställaren uppmärksam på att andra priser på produkterna kan komma att faktureras. Detta gäller framförallt beställningar som görs innan sommarlov och ska levereras inför skolstart. Priset som faktureras i dessa fall ska vara de aktuella priserna vid leveransen.

Priserna ska inkludera samtliga kostnader så som t.ex. transporter, administrativa kostnader och emballage.

Ersättning utgår inte för:

- Leverantörens avhjälpande av fel i handlingar som upprättas eller tillhandahållits av Leverantören.
- framtagande av statistik
- deltagande på samverkansmöten
- Order-, expeditions-, faktureringsavgifter eller andra liknande avgifter.

11.1

PRISJUSTERING

Prisjustering får ske maximalt en gång per vecka.

Prisjustering får endast ske på varukostnader. Om prisjusteringen innebär en prishöjning ska underlag som styrker prishöjningen från tidigare led **befogas** presenteras för Beställarens kontaktperson en gång per kvartal. Underlagen ska lätt kunna kontrolleras av beställaren.

Ny prislista med förändringar ska komma till Beställaren för godkännande i rimlig tid (ca 30 dagar) före den ska börja gälla. Den "gamla" prislistan ska vara gällande tills Beställaren har godkänt den nya prislistan.

- Prislistan endast omfattar överenskommet sortiment. Prislista över hela sortimentet eller andra produktområden kommer att avvisas.
- Det framgår i prislistan vilka artiklar som är nettoprissatta

För att prisjustering av ersättning ska träda i kraft ska parterna träffa skriftlig överenskommelse om detta.

Retroaktiva ersättningar godkänns inte. Kan överenskommelse om nytt pris inte träffas äger båda parter rätt att häva avtalet med sex månaders uppsägningstid. Under uppsägningstiden gäller den senast träffade prisöverenskommelsen.

11.2

KAMPANJPRISER

Vid de tillfällen Leverantören har kampanjpriser, det vill säga ett kampanjpris understiger det avtalade priset, ska kampanjpriset gälla för alla beställningar av produkter som inkluderas av kampanjen, så länge kampanjen varar. Eventuella kampanjrabatter ska tillkomma beställarna med automatik och utan födröjning.

Detsamma gäller för producenters och underleverantörers priskampanjer att dessa ska tillfalla Beställaren i sin helhet.

Leverantören ska per mail meddela beställare om kampanjpriser samt uppdatering av priser till Beställarens e-handelssamordnare.

12.0

BESTÄLLNING OCH ELEKTRONISK HANDEL

Beställaren arbetar aktivt med elektronisk handel (e-handel) inom ett antal varuområden. Detta innebär att Beställaren utväxlar affärsdokument elektroniskt mellan Leverantörer och Beställare. Beställaren följer den öppna standard för e-handel som finns på marknaden och som allmänt används inom offentlig sektor i Sverige idag. Den baseras på internationell standard. Standarden täcker olika affärsprocesser/ affärsscenarier och har den gemensamma benämningen SFTI (ibland benämnd SFTI/ESAP). SFTI står för Single Face To Industry. Nedan beskrivs de olika alternativa scenarier som är tillämpbara inom ert avtalsområde.

För mer information om SFTI och STFI:s standarder hänvisas till www.stfi.se Här finns även specifikationer och handledningar. Det finns även möjlighet att kostnadsfritt ställa frågor via mail till SFTI tekniska kansli, tekniskt.kansli@skl.se

Nedan beskrivs de olika alternativa scenarier som är tillämpbara inom avtalsområdet.

Parterna ska under implementeringsprocessen komma överens om vilken eller vilka av STFI/ESAP:s affärsprocesser respektive STFI affärstransaktioner som ska användas. Endast i undantagsfall då Leverantören på annan sätt kan uppfylla Beställarens krav på e-handel, exempelvis genom att order och fakturahantering sker i Beställarens anvisad webbportal, ska detta godkännas.

Beställaren kan komma att ändra e-handelssystem under avtalstiden och Leverantören ska då vara Beställaren behjälplig med att hela eller delar av implementeringsprocessen behöver göras om för att passa Beställarens nya e-handelssystem.

12.1

PRODUKTATALOG

Leverantören ska kunna skicka produktatalog med sortimentsutbud och priser som denna upphandling resulterat i. Den kan vara antingen enligt SFTI/ESAP affärsprocess 6, dvs. i Edifact-format (en s.k. Pricat), eller som Svekatalog eller i cellstrukturerat format (t ex Excel). Vid alternativet Excel tillhandahåller Beställaren en mall för detta.

Produktkatalogen ska minst innehålla för varje produkt:

- Produktbenämning
- Artikelnummer
- Länk till bild till varje produkt
- Jämförelsepris och förpackningspris
- Förpackningsstorlek och hur många produkter som förpackningen innehåller
- Om produkten är en lagervara eller beställningsprodukt. I det fall produkten är beställningsprodukt ska Leverantören ange hur många dagar innan leveransdatum som beställning måste göras.

- Artikelmarkeringar enligt GS1, används för att märka upp vilka artiklar som är miljömärkta. För mer information om artikelmarkeringar hänvisas till <http://gs1.se/sv/Elektronisk-handel/Affarsprocesser/Kodlistor/T0142-Artikelmarkeringar/>
- Varumärke/producent
- EAN/GTIN nummer alternativt länk till utförlig produktbenämning

12.2

ORDER

Beställning ska i första hand ske genom e-handel och Leverantören ska kunna ta emot order enligt SFTI/ESAP affärsprocess 6, eller som SVE-order. Om Leverantören saknar egen lösning kan ytterligare ett alternativ vara att Leverantören tar emot ordern i en av Beställaren anvisad webbportal. Leverantören ska kunna ta emot order via telefon eller mail.

12.3

ORDERSTOPP

Orderstoptiden för beställningar är tisdagar och fredagar klockan 12.00, oavsett hur ordern har skapats.

12.4

ORDERERKÄNNANDE

Leverantören ska kunna skicka ordererkännande antingen enligt SFTI/ESAP affärsprocess 6, som Sveordersvar. Om Leverantören saknar egen lösning kan ytterligare alternativ vara att Leverantören skickar ordererkännande i en av Beställaren anvisad webbportal eller i fri form via e-post.

I ordererkännandet ska leveransdag till beställaren framgå.

12.5

DUBBELBESTÄLLNING

I de fall ordererkännande inte kommer eller dröjer orimligt lång tid ska beställaren kunna ringa in beställningen. Leverantören ska kontrollera att två beställningar inte registreras och skickas för leverans.

12.6

LEVERANSAVISERING TILL BESTÄLLAREN

Leveransavisering ska skickas till beställaren enligt SFTI/ESAP affärsprocess 6.3, som Sveleveransavisering när beställningen är packad.

Om Leverantören saknar eget e-handelssystem ska Leverantören skicka leveransavisering via mail.

Leveransaviseringen ska då minst innehålla:

- levererade produkter
- prisuppgifter per artikel och totalsumma
- inköpsordernummer
- beställningsmottagarens namn och adress
- totalt antal kolli som skickas
- fritext från Godsmärkningsfältet från E-handelssystemet

Leverantörer ska tillsammans med Beställaren arbeta för att implementera leveransavisering via e-handelssystemet under avtalstiden.

12.7

LEVERANSAVISERING TILL SAMLASTNINGSCENTRAL

Leverantören ska meddela samlastningscentralen om antal kolli som ska levereras per leveransadress när packning av produkterna har skett.

Filen ska innehålla alla leveransadresser för en leveransdag.

Varje rad ska innehålla en verksamhet som ska erhålla leverans samt hur många kollin som ska levereras till den angivna verksamheten.

Leveransaviseringen ska i vid avtalsstart vara en Excel-fil. Leverantören ska under avtalstiden anpassa leveransaviseringen till att ske elektroniskt enligt SFTI/ESAP affärsprocess 6.3 när Beställarens samlastningscentral är redo.

Leveransaviseringen ska innehålla följande:

- Märkning som talar om att det är till Nacka kommun
- Avsändarens ordernummer

-
- Sändningsnummer
  - Kollinummer
  - Totalt antal kolli i sändningen
  - Vikt
  - Volym
  - Leveransdatum inkl. tidsfönster
  - Mottagarens namn
  - Slutgiltig leveransadress
  - Telefonnummer till mottagaren

12.8

NYA BESTÄLLANDE ENHETER

Beställaren kommer under avtalstiden att arbeta för att öka antalet beställningar via e-handelssystemet.

När nya beställare ska läggas till i e-handelssystemet kommer Beställaren att meddela Leverantören om detta. Leverantören får inte själv lägga till beställare vid direkt förfrågan från enskilda beställare. Leverantören ska i de fall detta förekommer informera Beställarens e-handelsansvarige om detta.

13.0

LEVERANSER

Leverans ska ske DDP enligt Incoterms 2010 till av Beställaren anvisad plats. Emballage ska ingå i förekommande fall. Eventuellt returemballage, pall eller rullbur ska hämtas av Leverantören hos samlastningscentralen vid nästkommande leverans.

Beställaren använder sig av en samlastningscentral för en effektiv och miljöanpassad distribution ut till beställande enheter i Beställaren.

Leverantörens leveranser ska ske till samlastningscentralen förutom leveranser till Nacka gymnasium, dessa ska levereras direkt till Nacka gymnasium.

Leveransadress till samlastningscentralen:
 Nacka kommun

c/o Bring Frigo
 Traversvägen 12
 136 50 Jordbro

Leveransadress till Nacka gymnasium kommer att anges under implementeringen av e-handelssystemet.

Under avtalsperioden kan Beställaren komma att upphandla en ny leverantör av samlastningscentral. Det innebär att leveransadressen kan komma att ändras under avtalstiden. Leverantören ska aktivt och utan kostnad för Beställaren medverka i sådant förändringsarbete.

13.1

LEVERANSVILLKOR

Fritt samlastningscentralen.

13.2

LEVERANSTID

Leveranser till Beställarens samlastningscentral ska ske maximalt två gång/vecka. För närvarande gäller att leverans till samlastningscentralen ska ske senast måndagar och onsdagar klockan 17.00 oavsett angett önskat leveransdatum i order.

Ledtid från beställning till leverans enligt överenskommelse, dock max 3 arbetsdagar.

13.3

SAMPACKNING OCH GODSMÄRKNING

Order till samma godsmottagare ska av Leverantören sampackas i så få kollin som möjligt.

Godsmärkning ska ske enligt Bilaga Etikettinstruktioner.

Text på ytter- och inneremballaget ska vara på svenska. Uppgifter ska stå på samma sida av emballaget och vara läsliga samt beständiga.

Gods som inte är märkt, enligt ovan, kommer på Leverantörens bekostnad att återsändas till Leverantören. Kostnader för akutleveranser från Beställarens samlastningscentral som orsakas av Leverantören, som bristande godsmärkning etc. kommer att faktureras Leverantören.

13.4 FÖLJESEDEL

Följesedel ska medfölja varje leverans av varor. Samma information som finns med vid leveransaviseringen ska finnas med på följesedeln samt det meddelande som beställaren väljer att skriva i ett fält som kallas Godsmärkning.

13.5 SÄRSKILDA LEVERANSVILLKOR

Om Leverantören inser att leverans inte kan göras inom avtalad tid ska denne, utöver att meddela Beställaren detta, utan extra kostnad för Beställaren anskaffa likvärdiga produkter för leverans inom avtalad tid. Parterna ska vara överens om att utbytta varor i alla avseenden är likvärdiga med vad som här avtalats.

Om Leverantören inser att vad som här avtalats inte kan utföras och färdigställas inom avtalad tid ska denne, utöver att meddela Beställaren detta, utan extra kostnad för Beställaren ansvara för att likvärdigt utförs inom avtalad tid. Parterna ska vara överens om att annat utförande i alla avseenden är likvärdigt med vad som här avtalats.

13.6 EXPRESSLEVERANS

Leverantören ska kunna erbjuda extra leverans utan extra kostnad alternativt kompensera beställaren för köp hos annan leverantör i de fall beställaren mottar produkter och inser då att beställt produkt saknas och detta beror på Leverantörens bristande i utförandet.

Leverantören ska kunna erbjuda expressleverans direkt från Leverantören till Beställaren. Leverantören ska fråga Beställaren om denne vill ha expressleverans eller avvaka och få leverans via samlastningscentralen vid nästa tillfälle.

Expressleverans ska kunna ske vid exempelvis:

- då restnoterad produkt är åter i lager och inte tidigare har ersatts då Beställaren valt att invänta beställt produkt
- då Leverantören ska ersätta reklamerad produkt
- då Leverantören ska kompensera beställaren för saknad produkt
- eller vid liknande händelser

Leverantören får inte fakturera för expressleveranser.

14.0 AVBESTÄLLNING

Beställaren har rätt att avbeställa hela eller delar leveransen om Leverantören restnoterar beställt produkt och beställaren inte kan godkänna erbjuden ersättningsprodukt.

Om avbeställningen sker tidigare eller i direkt anslutning till att orderbekräfelsen skickats har Leverantören inte rätt till ersättning. Vid avbeställning därefter har Leverantören rätt till ersättning enligt följande:

- Om leveransen avbeställs innan den påbörjats har Leverantören rätt till ersättning för de faktiska kostnader och förluster som uppkommit till följd av avbeställningen, dock högst med 10 procent av det avtalade priset.
- Om leveransen avbeställs sedan den påbörjats, har Leverantören rätt till full ersättning för den del av leveransen som Leverantören utfört samt skälig ersättning för direkt skada till följd av avbeställningen, dock högst 20 procent av den återstående delen av det avtalade priset.
- Vid avbeställning som beror på omständigheter som Beställaren inte bort förutset vid beställningen, t.ex. sjukdom eller arbetslöshet, har Leverantören endast rätt till ersättning för den del av leveransen som har utförts.

15.0 FAKTURERING OCH BETALNING

Fakturering skall ske från det organisationsnummer som angivits i anbjudet och som är ramavtalspart.

15.1

ELEKTRONISK FAKTURA

Efter leverans av varorna ska Leverantören skicka en elektronisk faktura, enligt SFTI/ESAP affärsprocess 6, eller som SFTI fulltextfaktura eller som Svefaktura. Alternativ är att Leverantören registrerar in fakturainformationen på Beställarens anvisade webbportal.

Adressen till den sidan är:

<https://web.inexchange.se/inexchange/Mottagare/Nacka%20Kommun>.

15.2

GENERELLA KRAV PÅ FAKTURA

Faktura utställs till beställande enhet med angivande av en referenskod.

När beställning av produkt görs från Beställarens inköpssystem med ett inköpsordernummer, är det inköpsordernumret som ska anges som referenskod.

Referenskod för andra fakturor eller kreditfakturor är en fem-ställig Ansvarskod (numerisk). Ansvarskod anges av Beställaren.

Fakturor med felaktig referens och/eller som innehåller känslig information som namn, personnummer som kan kopplas till en viss individ, kommer omedelbart att återsändas till Leverantören utan åtgärd.

Enligt bokföringslagen och mervärdesskattelagen ska en faktura innehålla:

- Leverantören ska vara skatteregistrerad vilket ska framgå av fakturan
- Datum, när den sammanställts
- Kund, till vem fakturan är ställd
- Affärshändelsen, när den inträffat
- Specifikation, vad fakturan avser
- Belopp
- Ett unikt löpnummer för varje faktura
- Leverantörens registreringsnummer för mervärdesskatt
- Leverantörens och Beställarens namn och adress
- Varornas mängd och art eller tjänsternas omfattning och art
- Beskattningsunderlaget (priset före mervärdesskatt) för varje mervärdesskattesats
- Den eller de mervärdesskattesatser som gäller
- Den mervärdesskatt som ska betalas
- Referenskod, genom orderreferens (inköpsordernummer) vid e-handel eller genom ansvarskod enligt ovan.
- Eventuell övrig information som Beställaren önskar

Faktura som inte innehåller ovanstående uppgifter kommer inte att godkännas av Beställaren och returneras utan betalning.

Om Leverantören under ramavtalstiden ändrar faktureringssystem eller post/bankgironummer, adress eller telefon/telefax ska detta omgående meddelas Nacka kommun, Inköpsenheten, 131 81 Nacka eller på upphandling@nacka.se.

För Leverantörens fordringar avseende uppdraget gäller en preskriptionstid om fyra månader räknat från det att uppdraget slutförts. Detta gäller dock inte Leverantörens fordringar till den del de avser överenskommet fast arvode och mervärdesskatten på arvodet.

Om Leverantören kan visa att han inte känt till eller bort känna till sin fordran, räknas preskriptionstiden om fyra månader från den tidpunkt då han först bort ha sådan vetskap. Preskriptionstiden ska dock aldrig vara längre än tio år räknat från uppdragets slutförande.

15.3

AUTOMATISK ORDERMATCHNING

Beställaren arbetar aktivt med automatisk ordermatchning på artikelnivå i e-handelssystemet. Leverantören och Beställaren ska tillsammans utveckla

automatisk radmatchning i de elektroniska fakturorna under avtalstiden.
 Automatisk ordermatchning innebär att e-fakturorna ska innehålla:

- Orderradreferens
- Följesedelreferens
- Artikelbenämning och artikelnummer
- Pris och kvantitet på artikelnivå

Ordermatchning ska anges lika på beställningar och fakturor.

15.4

BETALNINGSMOTTAGARE/FACTORINGBOLAG

Fakturering enligt detta avtal får inte överlätas på annan betalningsmottagare/factoringbolag utan skriftligt medgivande från Beställarens inköpsenhet. Information om sådan betalningsmottagare ska finnas i avtalet eller som ett senare skriftligt tillägg till avtalet.

15.5

BETALNINGSVILLKOR

Betalning sker 30 dagar efter godkänd mottagen faktura och godkänd leverans. Med godkänd leverans menas att beställningen motsvarar beställningen eller vad som framgår av leveransaviseringen.

Del av faktura utbetalas inte. Ostridig del av faktura utbetalas när ny faktura med rätt belopp, jämte kreditering av den ursprungliga fakturan, har erhållits.

15.6

BETALNINGSPÄMINNELSER

Betalningspåminnelser ska skickas ska skickas per post till Beställarens redovisningsenhet till Nacka Stadshus, Granitvägen 15, 131 81 Nacka.

På betalningspåminnelsen ska det framgå ordinarie fakturanummer och eventuellt order/referensnummer.

15.7

DRÖJSMÅLSRÄNTA

Dröjsmålsränta utgår i enlighet med svensk räntelagstiftning. Parterna är överens om att dröjsmålsränta understigande 500 SEK inte ska utgå.

16.0

PERSONAL

Leverantören ska se till att den personal som fullgör avtalet har den kompetens och erfarenhet som krävs för att utföra uppgifterna.

Leverantören svarar för alla kostnader för t.ex. löner, sociala avgifter och andra avtalsenliga eller lagstadgade löneomkostnader. Leverantören är ensam arbetsgivare för den egna personalen och är ensam bärare av arbetsgivaransvar i förhållande till denna personal. Leverantören är skyldig att vidta åtgärder så att inte lag för arbetet åsidosätts.

Leverantörens personal som har kontakt med beställande enheter och Kommunen ska agera servicevänligt och ha Beställarens bästa i åtanke.

17.0

UPPFÖLJNING

För att säkerställa att krav och avtalsvillkor uppfylls äger Beställaren rätt att företa kontroll avseende Leverantörens utförande av uppdraget. Vid begärd kontroll ska Leverantören inom skälig tid efter sådan begäran ge Beställaren, eller tredje man som Beställaren anvisar, tillträde till Leverantörens lokaler, dess personal samt till data, system och handlingar hänförliga till uppdraget. Leverantören ska tillse att eventuella underentreprenörer ger Beställaren tillträde för kontroll i enlighet med vad som anges i denna punkt. Varje part ska bärta sina egna kostnader hänförliga till kontroller.

18.0

TILLSTÅND M.M.

Leverantören har det fulla ansvaret för att utverka alla tillstånd och bemyndiganden som krävs för att fullgöra avtalet i enlighet med de lagar, förordningar och krav som gäller.

19.0

UNDERLEVERANTÖR

Med underleverantörer avses samtliga bolag/företag/organisationer som Leverantören använder för att utföra förpliktelser i enlighet med detta avtal. Detta innebär att även t.ex. dotterbolag till Leverantören är underleverantörer under förutsättning att de verkar inom ramen för detta avtal. Mellan Leverantören och underleverantör ska ett giltigt samarbetsavtal finnas.

Leverantören svarar för underleverantörs arbete såsom för eget arbete. Leverantören svarar för att underleverantör följer de villkor och förutsättningar som anges i avtalet. Detta gäller även i förhållandet underleverantör till underleverantör o.s.v.

Beställaren förbehåller sig rätten att under avtalsperioden kontrollera att angivna underleverantörer har inbetalts skatter och lagstadgade avgifter, samt uppfyller de krav som ställts för att kunna leverera varor med stöd av detta avtal. Detta gäller även i förhållandet underleverantör till underleverantör o.s.v.

Finner Beställaren vid kontroll att underleverantör inte uppfyller ställda krav och om rättelse inte vidtas inom en månad räknat från och med det att Beställaren påkallade felet eller från det att Leverantören och/eller underleverantören insåg eller borde ha insett att de inte uppfyllde ställt krav, har Beställaren rätt att besluta att underleverantören inte längre får anlitats inom ramen för avtalet.

Om felet är väsentligt äger Beställaren rätt att med omedelbar verkan besluta att underleverantören inte längre får anlitats inom ramen för avtalet. Ovanstående gäller även förhållandet underleverantör till underleverantör o.s.v. Leverantören är skyldig att snarast möjligt, dock senast inom sju dagar tillförsäkra motsvarande kapacitet.

I samband med avtalets tecknande ska Leverantören till Beställaren skriftligen redovisa eventuella underleverantörer som ska utföra uppdraget.

20.0

FÖRSÄKRING

Leverantören ska inneha ansvarsförsäkring som täcker de åtaganden Leverantören har enligt detta avtal. Leverantören svarar gentemot Beställaren enligt lag och gällande rätt för skador som Leverantören orsakat. Beställaren är inte skyldig att ersätta Leverantören för skador på dennes personal, anläggning och material.

Försäkringar ska tecknas och vidmakthållas under hela avtalsperioden. Bevis om att ovan nämnda försäkringar har tecknats ska överlämnas till Beställaren senast vid avtalsstart. Bevis om att förnyad försäkring finns ska överlämnas till Beställaren senast en vecka före det att försäkringen går ut. I annat fall äger Beställaren rätt att teckna försäkringar på Leverantörens bekostnad.

21.0

EKONOMISK STABILITET

Leverantören ska under avtalstiden uppfylla minst riskklass 5 enligt BusinessCheck eller motsvarande från annat kreditprövningsföretag eller likvärdigt. Beställaren kommer löpande att kontrollera att kravet är uppfyllt.

22.0

KRAV PÅ REGISTRERING

Leverantören ska inneha giltig skatteregistrering.

23.0

BEGRÄNSNING AV MARKNADSFÖRINGSRÄTT

Hänvisning till Beställaren i reklam, marknadsföring eller på annat sätt får inte göras av Leverantören eller av denne anlitad underleverantör utan Beställarens i förväg inhämtade skriftliga medgivande. Leverantören ska i förväg samråda med Beställaren avseende informationsmaterial som ska publiceras.

24.0

VITE

Om leverantörens uppdrag inte utförs i enlighet med detta ramavtal utgår vite i nedan angiven situation. Vite kan grundas på en av staden genomförd kontroll eller utredning förorsakad av klagomål från beställare. Vite utgår inte om leverantören kan visa att skada skett under förhållanden som leverantören inte kunnat råda över eller borde ha kunnat förutse.

24.1

VITE VID BRISTANDE UTFÖRANDE AV UPPDRAG

Om utförandet av uppdrag brister enligt de krav som ställdes i upphandlingen kan Beställaren komma att begära ut vite på 50 % av värdet som bristen är värd samt 5 000 SEK per tillfälle. Exempel på brister som är berättigat till vite är följande:

- Sortiments- och miljökravkrav under rubrik 3.0 och 4.0 i ska-kraven
- Krav på utförandet som leder till merarbete för samlastningscentralen och beställaren vid leveransen av varorna.

24.2

VITE VID FELAKTIGA LEVERANTÖRSFAKTUROR

Beställaren har rätt att ta ut ett vite på 500 SEK per felaktig faktura. Beloppet motsvarar den extra administrationskostnad som tillkommer vid justering av felaktiga fakturor.

24.3

VITE VID FÖRSENAD IMPLEMENTERING AV E-HANDEL

Leverantören ska inom 3 månader från det att Beställaren så begär kunna skicka produktkatalog (sortiments- och prislista) elektroniskt, kunna ta emot order elektroniskt, skicka ordersvar och kunna skicka fakturor elektroniskt.

Vid försenad implementering av e-handel har Beställaren rätt att ta ut ett vite på 500 SEK per order vilket motsvarar extra administrationskostnad för manuell hantering av order- och fakturaprocessen. Detta kommer att faktureras en gång per kalendermånad till dess att e-handel är implementerad.

24.4

VITE VID BRIST I UPPFÖLJNINGSKONTROLL

I det fall brister som uppdagats vid kontroll inte åtgärdats inom angiven tid eller om bristerna på nytt upptäcks vid återkommande kontroll eller på annat sätt, ska priset för de berörda anbudsprodukterna reduceras med 10 % till dess bristerna åtgärdats, elimineras eller försvunnit.

24.1

LEVERANSFÖRSENING

Leveransen anses vara försenad i de fall leveranstiden enligt § 13.2 överskrids.

Förseningsavgift ska för varje påbörjad sjudagarsperiod som förseningen varar utgå med 5 % på värdet av den del av leveransen som till följd av förseningen inte kunnat tas i avsett bruk. Om förseningen påverkar andra tidigare levererade produkters användning i samma beställning utgår vite på hela den avtalssumma som kan härföras till beställningen.

Dock ska avgiften i sin helhet inte överstiga 10 % av beställningssumman. Om förseningen varar mer än 3 veckor har Beställaren rätt att häva beställningen. Med förseningen avses även brist i leverans.

25.0

SKADESTÅND

Beställaren har rätt till ersättning för den skada denne lider genom att Leverantören brister i avtalade åtagande genom vårdslöshet eller försummelse, om inte Leverantören visar att bristen beror på ett hinder utanför dennes kontroll som Leverantören inte skäligen kunde förväntas ha räknat med vid avtalets ingående och vars följer denne inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

Beror avvikelsen på någon som Leverantören har anlitat för att helt eller delvis utföra leveransen, är Leverantören fri från skadeståndsskyldighet endast om också den som denne har anlitat skulle vara fri enligt första stycket.

Beställaren har alltid rätt till ersättning om felet beror på försummelse på Leverantörens sida.

Leverantörens skadeståndsansvar är begränsat till 120 basbelopp motsvarande högst avtalssumman. I detta belopp ska inte vite eller skadestånd enligt detta avtal räknas in.

Eventuellt skadestånd kommer i första hand att regleras genom innehållande av betalning för levererade varor eller utförda tjänster.

Leverantören har rätt till ersättning för den direkta skada denne lider genom Beställarens dröjsmål med betalningen, om inte Beställaren visar att dröjsmålet beror på lag, avbrott i den allmänna samfärdseln eller annat liknande hinder som Beställaren inte skäligen kunde förväntas ha räknat med vid avtalets ingående och vars följer denne inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit. Beställaren svarar inte heller för dröjsmål med betalning som beror på Leverantören eller något förhållande på dennes sida.

Leverantören har rätt till ersättning för den direkta skada denne lider, om avtalsbrottet beror på försummelse från Beställarens sida.

Leverantören är skyldig att skriftligen påtala avvikeler i tillämpningen av detta avtal och endast om Beställaren inte vidtar allvarligt menade åtgärder för att komma tillräffa med dessa avvikeler för framtiden har leverantören rätt till skadestånd.

26.0

UPPSÄGNING

Anser part att den andra parten inte tillfredsställande fullgör sina åtaganden enligt ramavtalet ska den missnöjde parten skriftligen meddela den andra parten detta med angivande av på vilket/vilka sätt part anser att den andra parten inte fullgör/fullgjort sina åtaganden. Den andra parten ska då snarast, dock senast inom tre veckor från att ett sådant meddelande mottagits, vidta rättelse. Har rättelse inte vidtagits inom den föreskrivna tiden äger den missnöjde parten rätt att säga upp detta ramavtal med sex månaders uppsägningstid.

Beställaren har rätt att med omedelbar verkan säga upp ramavtalet om förhållande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling 10 kap. 1-2 §§ LOU föreligger. Leverantören ska på begäran från Beställaren kunna uppvisa utdrag ur polisens belastningsregister. Beställaren har också rätt att med omedelbar verkan säga upp ramavtalet helt eller delvis om Leverantören före eller efter avtalstecknande underlätit att lämna uppgifter om företaget som är av väsentlig betydelse för ramavtalets tillkomst och/eller dess fortsatta giltighet.

Leverantören har rätt att med omedelbar verkan säga upp ramavtalet helt eller delvis om Beställaren efter avtalsingående gör sig skyldig till avtalsbrott genom att brista i sina åtaganden enligt detta avtal eller i åtaganden uppställda i andra handlingar eller överenskommelser som utgör en del av ramavtalet mellan parterna.

Om överenskommelse om nytt pris inte nås enligt prisjusteringsklausul i detta ramavtal äger båda parter rätt att säga upp ramavtalet med sex månaders uppsägningstid. Under uppsägningstiden gäller den senaste prisöverenskommelsen.

Part har rätt att säga upp ramavtalet med en uppsägningstid på sex månader utan att detta medför någon ersättningsskyldighet. Om Beställaren säger upp ramavtalet har Leverantören endast rätt till ersättning för den del av leveransen som beställts och utförts före uppsägningens dagen.

Uppsägning av ramavtalet ska ske skriftligen.

27.0

HÄVNING

Avtalet hävs med automatik om förvaltningsrätt eller annan instans förklarar upphandlingen eller avtalet ogiltig(t) eller kräver rättelse i sådan omfattning att det påverkar val av leverantör. Inga skadeståndsanspråk med anledning av ovanstående hävning kan från Leverantören riktas mot Beställaren.

Beställaren har rätt att häva avtalet och kräva ersättning för skada om Leverantören;

- väsentligt misskött uppdraget
- i väsentligt hänseende brutit mot avtalet
- kommer på obestånd och inte ofördöjligen efter begäran ställer betryggande säkerhet för sitt åtagande

-
- utan medgivande från Beställaren överläter avtalet på annan och detta är av beaktansvärd betydelse för Beställaren.
  - Har inte levererat i enighet med ställda krav i förfrågningsunderlaget
  - Lämnat oriktiga uppgifter i samband med upphandlingen
  - Inte uppfyller de obligatoriska kraven i förfrågningsunderlaget
  - Uppfyller inte någon av uteslutningsgrunderna i 10 kap. 1-2 §§ LOU

Leverantören har rätt till den ersättning som svarar mot vad arbetet är värt.

Leverantören har rätt att häva avtalet om Beställaren

- i väsentligt hänseende brutit mot avtalet
- vidhåller begäran som innebär att Leverantören ska efterge kravet på god yrkessel
- kommer på obestånd och inte ofördörligen efter begäran ställer betryggande säkerhet för sitt åtagande
- utan medgivande från Leverantören överläter avtalet på någon annan och detta är av beaktansvärd betydelse för Leverantören.

Leverantören är i dessa fall berättigad till ersättning för utförd del av uppdraget, skälig kostnad för avveckling samt utebliven skälig vinst på den del av uppdraget som inte blivit utförd.

Vid hävning ska resultatet av utfört arbete redovisas och överlämnas till Beställaren senast när Beställaren fullgjort sin betalningsskyldighet. Efter överlämning får resultatet av uppdraget användas på samma sätt som om uppdraget fullföljts.

28.0

FORCE MAJEURE

Om fullgörande av parts skyldigheter förhindras på grund av omständigheter utanför partens kontroll som parten skäligen inte kunnat förutse vid avtalets tecknande och vars följer parten inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit, ska detta utgöra befrielsegrund som medför framflyttning av tidpunkt för prestation och befrielse från påföljder.

Som händelser utanför partens kontroll anses konflikt på arbetsmarknaden, naturkatastrof, eldsåda, krig, mobilisering, terroristhandling, uppror, upplöpp eller andra liknande händelser om händelsen drabbar part eller underleverantör till part utom och inom Sverige. Som händelser utanför partens kontroll anses inte konflikt på arbetsmarknaden som beror på att parten inte följer på arbetsmarknaden gällande eller annars gängse tillämpade regler och principer.

Part som avser åberopan ovan beskriven omständighet ska omgående skriftligen underrätta motpart därörom. Beställaren och Leverantör ska verka för att hitta alternativa lösningar så att avtalet trots ovan hinder kan fullföljas.

Så snart den åberopade omständigheten upphört ska part underrätta motpart därörom. Om Leverantörens fullgörande till väsentlig del förhindras för längre tid än nittio (90) dagar på grund av viss ovan angiven omständighet äger part, utan ersättningsskyldighet, skriftligen fränträda avtalet.

29.0

ÖVERLÄTELSE

Leverantören får inte överläta eller pantsätta sina rättigheter eller skyldigheter enligt detta avtal utan Beställarens skriftliga medgivande.

30.0

TVIST

Tvist ska angående tolkning eller tillämpning av detta ramavtal i första hand avgöras genom förhandling mellan parterna. I andra hand ska tvisten prövas och avgöras av allmän domstol på Beställaren hemort enligt svensk rätt.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna har tagit var sitt.

Ort/Datum

Ort/Datum

Nacka den 2016-XX-XX

För Beställaren

För Leverantörer

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Information inför tilldelningsbeslut upphandling av ekonomisystem

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet och att tilldelningsbeslut fattas av kommunstyrelsen den 9 maj 2016.

Sammanfattning

Kommunens avtal gällande ekonomisystem löper ut per den 15 maj 2016. Kommunen behöver standardisera och automatisera sina ekonomiprocesser för att på så sätt förbättra kvalitet och effektivitet. Kommunen behöver ha ett ekonomisystem med säkra processer och behörigheter. Det är också mycket viktigt att systemet är enkelt och användarvänligt. Driftstart är planerad till räkenskapsåret 2017.

En upphandling av ekonomisystem pågår. Kommunstyrelsen kommer att ta ställning till förslag till tilldelningsbeslut den 9 maj 2016. Tilldelningsbeslutet omfattas av sekretess. I detta ärende ges beskrivning av upphandlingen. Utvärdering görs av funktion, användbarhet, pris och leveransförmåga.

Ärendet

Kommunen genomför en upphandling av ekonomisystem då nuvarande avtal går ut den 16 maj 2016. Kommunstyrelsen ska ta ställning till förslag till tilldelningsbeslut vid sitt sammanträde den 9 maj 2016. Tilldelningsbeslutet omfattas av sekretess, underlag för detta kommer att finnas tillgängligt för ledamöterna den 9 maj 2016 på liknande sätt som gjorts tidigare när tilldelningsbeslut fattas.

Kommunen behöver standardisera och automatisera sina ekonomiprocesser för att på så sätt utveckla kvalitet och effektivitet. Det är också mycket viktigt att det är ett säkert, enkelt och användarvänligt system. För att säkerställa det så har kommunen tagit fram en väl formulerad och förankrad kravspecifikation och prioritering som uppfyller kommunens behov idag och framåt. Ambitionen är att på sikt kunna öppna upp systemet för medborgarna.

Presentationer av de olika ekonomisystemen har genomförts med de aktuella leverantörerna under två dagar per leverantör uppdelat på olika funktioner i systemet. Användbarheten har bedömts med en bred representation från kommunens olika verksamheter.

Upphandling har gjorts via ett förhandlat förfarande som passar kommunens situation då en större möjlighet finns till att förhandla och anpassa avtalet efter kommunens specifika behov. Ett förhandlat förfarande möjliggör en dialog med leverantörer under upphandlingsprocessen för att på så sätt minska risken för problem under implementation och förvaltning.

Ekonomiska konsekvenser

Driftkostnad idag

Driftkostnaden för nuvarande ekonomisystem ligger på ca 2,3 miljoner kronor per år. Utöver detta tillkommer en årlig utvecklingskostnad.

Driftkostnad imorgon

Den nya årliga driftskostnaden för kommunen beräknas till ca 1,5 miljoner kronor per år. Denna kan komma att justeras under pågående förhandling. Utöver detta tillkommer en årlig utvecklingskostnad.

Projektkostnad

För att upphandla och implementera ekonomisystem finns 2 miljoner kronor budgeterat. Upphandlingen har genomförts i samarbete mellan Inköpsenheten och en extern upphandlingskonsult. Vid övergång till nytt ekonomisystem uppstår kostnader för systembyte och implementation. Övergången beräknas kosta mellan 3,5 till 6 miljoner kronor. Kommunen kommer att genomföra förhandlingar där bland annat pris, leveransförmåga, support och drift diskuteras. Utöver det tillkommer en intern kostnad för projektgenomförande.

Kostnaden för bytet av system och den interna projektledningen uppstår under 2016 och 2017. Systemet planeras att tas i drift räkenskapsåret 2017 och kommer att omfatta kommunens hela verksamhet inklusive helägda bolag.

Ekonomisk konsekvens

Det blir ingen ekonomisk konsekvens för kommunen år 1. Därefter får kommunen en reducerad årlig driftskostnad.

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Eva-Lotta Allegri
Enhetschef
Redovisningsenheten

Inbjudan till Anbudsgivning

1. Inbjudan att komma in med anbud

Ni är en av de anbudssökande som Nacka kommun har valt att ta vidare för att lämna anbud i upphandlingen av ekonomisystem KFKS 2015/839-050. Nacka kommun (hådanefter kallat kommunen) önskar sluta avtal med en leverantör(hådanefter kallat Anbudssökande) för att långsiktigt täcka kommunens behov av ekonomisystem. Kommunen har som mål att produkten ska vara implementerad till årsskiftet 2016/2017.

Nacka kommun är en av Sveriges mest expansiva kommuner. Samtidigt som staden växer fram på västra Sicklaön med 14 000 nya bostäder utvecklas hela Nacka. Totalt ska 20 000 nya bostäder byggas och Nacka kommuns befolkning öka från dagens 97 000 till 140 000 år 2030. Nacka kommun är en öppen, enkel och smart kommun som präglas av effektivt resursutnyttjande, starkt medborgarinflytande och stor valfrihet. Vi ska vara bäst på att vara kommun och därför behöver vi de bästa leverantörerna.

Nacka kommun består av en stor mängd väldigt olika verksamheter. Vinnande leverantör kommer att verka i en kommun vars IT-leverans framöver går mot ett ökande antal olika leverantörer där samspelet och samverkan blir en nödvändighet och en självklarhet.

Kommun strävar efter en plattformsoberoende IT-arbetsplats. Nacka kommun strävar även efter öppenhet och ambitionen är att på sikt kunna öppna delar av systemet för medborgarna

Ekonomifunktionen ställs inför krav att stödja kommunledning i beslut avseende prioriteringar vid resursallokering, finansiering av tillväxt samt tidsmässig matchning mellan ökning av invånarantal samt färdigställande av investeringar i infrastruktur samt utbyggd service.

2. Avtalstid

Avtalet gäller från och med att det har undertecknats av båda parter till och med 2022-12-31. Avtalet kan därefter förlängas med 2 + 2 + 2 år och löper därefter ut utan föregående uppsägning.

3. Upphandlingsform

Upphandlingen genomförs som förhandlat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling 4 kap. 2 § LOU.

Initiativ till förhandling tas av Kommunen. Det är viktigt att anbudsgivaren vid en förhandling representeras av personer med behörighet att fatta ekonomiska och juridiska beslut. Förhandling kan komma att ske skriftligt eller muntligt. Vid muntlig förhandling kommer resultatet av förhandlingen att dokumenteras och bekräftas av båda parter för att säkerställa att uppnådda resultat och överenskommelser är korrekt uppfattade.

Förhandling kommer preliminärt att ske v14-17 2016 med slutbud som avslutning på förhandlingsfasen. Bilagda avtalshandlingar ligger till underlag för kommande förhandling och är minimikrav. Utgångspunkten är få korrigeringar innan avtalstecknande.

Nedanstående punkter avser kommunen att förhandla om:

- Avtal
- Priser

Följande områden kan under förhandlingen begäras förtydligande om:

- Krav funktioner, eventuella förtydligande
- Projektgenomförande för klargörande av omfattning på aktiviteter och ansvarsuppdelning mellan kund och leverantör
- Krav teknik, dialog och bedömning om man uppfyller eller ej uppfyller kraven
- Driftslösning, dialog som underlag för prissättning

4. Grund för utvärdering av anbud

Kommunen kommer att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbjudet med hänsyn till ett antal Ska- och Bör-krav på Anbudsgivarens drifttjänst/teknikkrav angivna i Bilaga B, samt nedan angivna utvärderingskriterier.

De tekniska kraven återfinns i bilaga B – tekniska krav. Respektive anbudsgivares svar kommer att följas upp och verifieras i samband med möten under dialogfasen.

Representanter från Kommunen och anbudsgivarens tekniker går igenom svaren och klarlägger eventuella oklarheter. Anbudsgivaren ska klara de tekniska förutsättningarna som ställs i bilaga B. Kommun tar slutligen ställning till om leverantören kan leva upp till de tekniska förutsättningarna som kommun ställer i bilaga B i samband med förhandlingsfasen avslutas.

Utöver kraven på drifttjänsten/teknik baseras utvärderingen på följande kriterier:

Utvärderingskriterier	Vikt
Användbarhet	40 %
Grundläggande funktionskrav	25 %
Leverans- och utvecklingsförmåga	20 %
Pris	15 %

Ovanstående viktning är beslutad utifrån vår bedömning att de system som medverkar i urvalsprocessen håller hög funktionell nivå. Avgörande blir därför hur kommunens

anställda upplever användbarhet i systemet samt leverantörens förmåga att leverera och förvalta systemet. Dessa två kriterier tillsammans utgör mer än hälften av viktingen i utvärderingen.

Modellen bygger på att varje utvärderingskriterier kan ge ett maxvärde på 100 poäng för den anbudsgivare som uppfyller samtliga krav

Användbarhet	40 %
---------------------	-------------

Kriteriet användbarhet utvärderas utifrån systemvisningar. Vid utvärdering av användbarhet används betygsskala 0 – 5 enligt följande:

- 0 – Kan inte visa
- 1 – Dålig, kvalitetsbrister, sämre än vad vi önskade oss
- 2 – Mindre bra/god, vissa kvalitets-/funktionsbrister
- 3 – Acceptabelt, godkänt, ger dock inget mervärde
- 4 – God/bra, fullgör behoven och önskningar, ger ett mervärde
- 5 – Mycket bra/god, enastående, ger stort mervärde

Betygen multipliceras sedan med 20 för att få samma betygsskala som övriga utvärderingskriterier.

Utvärdering av användbarhet inom respektive behovs-/funktionsområde kommer att värderas utifrån systemvisningar.

Respektive grupp kommer utifrån standardiserade användarfall sätta betyg utifrån en skala 0 – 5. Medelvärdet i gruppen för varje behovs-/funktionsområde, utifrån en upplevd och erfarenhetsbaserad värdering, bedöms ge ett objektivt utfall. Summan av medelvärdet för samtliga behovs-/funktionsområden dividerat med antalet behovs/funktionsområdet utgör betygspoängen för utvärdering av användbarhet.

Antalet erhållna utvärderingspoäng multipliceras med 40 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng.

Grundläggande funktionskrav	25 %
------------------------------------	-------------

Kravspecifikationen kommer att utvärderas utifrån nedan angivna utvärderingskriterier. Vi ber er observera särskilt förutsättningarna för ifyllnad av ”Ja och Nej” i kravspecifikationen, se fetmarkerat nedan. (Framgår också av bilaga H – ”Instruktion anbudssvar”.)

Varje krav där leverantören svarar ”Ja” ger ett poäng. Varje leverantör utvärderas utifrån egen kravuppfyllelse i relation till möjlig krav-uppfyllelse. Den leverantör som har svarat ”Ja” på alla krav får 100 poäng. Leverantör som svarat ”Ja” på 50 % av samtliga krav i kravspecifikationen får 50 poäng.

Antalet erhållna utvärderingspoäng multipliceras med 25 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng.

De delprocesser som kravställs (uppdelat på flikar i Exceldokumentet) är också inbördes viktade enligt nedan:

- Generella funktioner, Redovisning/Rapportering, Koncernredovisning 40%
- Leverantörsfakturor, EFH, Inköp inklusive e-handel och avtal 15%
- Kundfakturor, KR med krav och internfakturor 15%
- Anläggningsreskontra, Tid och Projekt 15%
- Budget och Prognos 15%

Leverans och utvecklingsförmåga 20 %

Kriteriet ”Leverans- och utvecklingsförmåga” fokuserar på Leverantören med avseende på historik och erfarenheter, förmåga att driva projekt samt framtidens utveckling. Utvärdering kommer att ske både av svaren på bilaga C samt under dialogmöten under förhandlingsfasen.

- Utvärdering av den information som lämnats till bilaga C avseende svar på frågeställningar
- Respektive svar och beskrivning kommer att bedömas utifrån beskrivningarnas innehåll och ges ett betyg enligt följande skala:
  - 1 – Kompetensen och förmågan saknas helt.
  - 2 – Kompetensen och förmågan finns, men är inte tillräcklig för kommunens behov
  - 3 – Kompetensen och förmågan räcker för kommunens behov
  - 4 – Kompetensen och förmågan är bättre än kommunens behov
  - 5 – Kompetensen och förmågan är mycket bra och är långt över kommunens behov
- Det samlade betyget multipliceras sedan med 20 för att få samma betygsskala som övriga utvärderingskriterier.
- Respektive anbudsgivare kan få maximalt 100 poäng i utvärderingen av leverans- och utvecklingsförmåga.
- Erhållet utvärderingspoäng multipliceras med viktningsprocenten 20 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng
- Uppföljning av svaren i bilaga C kommer att ske på möten under förhandlingsfasen.

Pris 15 %

Anbudspris är lika med alla delar i prismallen, bilaga D, med hänsyn tagen till hela avtalsperioden

Samtliga priser ska anges exklusive moms.

Samtliga timpriser ska anges i fasta priser.

Samtliga efterfrågade priser i prismallen, bilaga D, ska offereras för att anbjudet ska komma att utvärderas.

Vid utvärderingen kommer kostnaderna för hela avtalsperioden att beräknas och utgör därefter det totala anbudspriset.

Det anbud som har lägst pris enligt svarsbilaga 4 erhåller 100 poäng. Övriga anbud får poäng i relation till i vilken rangordning de olika slutbuden sätts.

Ex. Lägsta pris är 5 mkr och näst lägsta pris är 6 mkr. Det anbjudet med det näst lägsta anbudet får 90 poäng. Anbud med det tredje lägsta priset får 80 poäng osv.

Antalet erhållna utvärderingspoäng multipliceras med 15 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng.

Sammanställning av de olika utvärderingskriterierna

Summan av varje leverantörs betyg för de olika utvärderingskriterierna sammanställs till en totalpoäng. Teoretisk maxpoäng för en leverantör, som uppfyller samtliga krav, inklusive krav på driftjänst/teknik och erhåller högsta betyg genomgående i alla delar av utvärderingen samt har lägst pris, är 100 poäng.

5. Att lämna in anbud

Anbud ska ha inkommit senast 2016-03-10.

5.1 Anbudets form och innehåll

Anbudet ska vara skriftlig och på svenska.

5.2 Frågor och svar

Frågor avseende denna upphandling ska ställas via upphandlingssystemet e-avrop.

Frågor som ställs på detta sätt skickas omedelbart till upphandlaren. När frågan besvarats meddelas du via e-post. Alla som hämtat underlaget meddelas också om din fråga och svaret. Frågan och svaret publiceras därefter och blir en del av annonsen. Frågeställaren är anonym.

För att kommunen ska ha möjlighet att besvara frågor före ansökningstidens utgång, ska dessa ställas senast 2016-03-03. Frågor ställda senare kommer inte att besvaras. Frågor med efterföljande svar ställda på annat sätt äger inte giltighet. Endast skriftliga svar är bindande för kommunen.

5.3 Inlämnande av anbud

Anbud lämnas elektroniskt via e-Avrop. Anbud lämnar du på samma sida som där du hämtade detta underlag, på adressen www.e-avrop.com

Du kan alltid kontrollera ditt anbud genom att logga in på www.e-avrop.com

Klicka på Mina anbud och därifrån gå vidare till det aktuella anbuden och kontrollera det. Status framgår av inlämningssidan.

Klicka på länken nedan för mer information om hur du lämnar elektroniskt anbud:

<https://www.e-avrop.com/information/LevEanbud.htm>

5.4 Öppning av anbud

Öppning av anbud kommer att ske 2016-03-11 hos kommunen.

Öppningen är inte offentlig. Om anbudsgivare så begär, kan en representant utsedd av Stockholms Handelskammare på anbudssökandes bekostnad, närvara vid öppningssammanträdet.

5.5 Anbuden gäller till 06.09.2016

Anbud ska vara bindande t.o.m. 2016-09-06. Om förvaltningsrätt eller högre instans beslutar om överprövning ska anbuden vara bindande till dess dom i ärendet fallit dock längst 3 månader efter ovan angiven giltighetstid.

5.6 Anbudssekretess

Anbud är belagda med sekretess till dess upphandlingsbeslut fattats eller att upphandlingen avslutats på annat sätt.

I Sverige finns en lagreglerad offentlighetsprincip. Kommunen kan inte garantera att uppgifterna hålls hemliga när anbudssekretessen upphört, eftersom kommunen självständigt kommer att pröva i vilka fall sekretess ska gälla när begäran att lämna ut handling inkommer. Anbudsgivare bör noga specificera vilka uppgifter som eventuellt bör vara sekretessbelagda och på vilka grunder man anser att sekretess bör gälla.

I bilaga H, ”Instruktion Anbudssvar” beskrivs de dokument som bifogas som bilagor till denna anbudsfrågan.

Kommunstyrelsen

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning

Förslag till beslut

A.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om följande ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

1. § 10 (första meningen) ändras till *Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00.*
2. § 24 (andra och tredje meningen) ändras till *Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har fyra minuter till sitt förfogande för första inlägget, två minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas tre minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget.*

B.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige i övrigt noterar följande.

1. Kulturnämnden arbetar med ett förslag om konstnärlig utsmyckning i Nackasalen. Det ingår i kommunstyrelsens ansvar att fatta beslut om den slutliga utformningen av denna.
2. När den pågående upphandlingen av nytt system för filmning i Nackasalen är genomförd får frågan om att direktsända sammanträdena, behandlas som särskilt ärende.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges vice ordförande har på uppdrag av gruppiledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning i en slutrapport. Syftet med översynen har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Förslagen har genom gruppiledarna varit remitterade till partigrupperna i kommunfullmäktige.

Utifrån en sammanvägning av förslagen i slutrapporten föreslås sammanträdestiden för kommunfullmäktige justeras samt att den rekommenderade talartiden vid inlägg minskas något. Övriga förslag som framgår av slutrapporten bedöms inte generera några ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Ärendet

Gruppledarna för de politiska partierna i kommunfullmäktige initierade under hösten 2015 en översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer. Syftet med en översyn har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges vice ordförande, Stefan Saläng, har på uppdrag av gruppledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning. Förslagen har utarbetats efter att synpunkter lämnats av partigrupperna i kommunfullmäktige. Synpunkterna har sammanställts i en slutrapport som togs upp på gruppledarmötet i februari 2016.

I slutrapporten beskrivs vilka förslag som föreslås för att vitalisera kommunfullmäktige. Nedan följer de förslag som framkommer av slutrapporten samt stadsledningskontorets synpunkter med anledning av förslagen.

Stadsledningskontorets synpunkter

Ändrad tidsram och disposition på sammanträdena

Av nuvarande arbetsordning framgår att sammanträdet normalt ska sluta senast klockan 22.30. Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget om begränsa sammanträdestiden till klockan 22.00.

Det föreslås att tiden mellan klockan 18.00 till 19.00 på kommunfullmäktigesammanträdet disponeras för besvarande av interpellationer och enkla frågor om inte annat anges i kallelsen. Eftersom detta redan framgår av arbetsordningen bedöms detta inte behöva förtydligas ytterligare.

I slutrapporten föreslås en del förändringar avseende allmänhetens frågestund. Allmänhetens frågestund regleras i arbetsordningen för kommunfullmäktige. Frågestunden (så kallat kommunfullmäktigecafé) hålls en halvtimme före ordinarie sammanträde. Respektive parti har ansvar för att frågestunden bemannas. Allmänhetens frågestund i form av särskilda möten kan även hållas.

Om frågestunden upphör, i enlighet med förslaget i slutrapporten, försvinner ett forum för nackaborna att möta kommunens förtroendevalda. Genom caféet har nackaborna möjlighet att träffa de förtroendevalda och diskutera aktuella politiska frågor utan att det är formaliserat. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktigecaféet bör vara kvar med nuvarande utformning.

När det gäller förslaget om att avsätta tid på kommunfullmäktige för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med anknytning till Nacka så sker detta redan idag. Som exempel har olika idrottsliga prestationer uppmärksammats vid ett flertal tillfällen. Detta bedöms inte behöva regleras särskilt i arbetsordningen.

Tidsbegränsning vid anförande

Talartiden för respektive partiföreträdare förslås bli begränsad med en minut mindre per inlägg i debatten. Talartiden för den som gör sitt partis första inlägg i ett ärende föreslås rekommenderas att ha fyra minuter (i dag fem) till sitt förfogande, två minuter (i dag tre minuter) för andra inlägget samt en minut (samma som idag) för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas två minuter (idag tre minuter) för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget (samma som idag). Stadsledningskontoret har inga synpunkter på att tidsbegränsa den rekommenderade talartiden i arbetsordningen.

Av förslaget i slutrapporten följer även att kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas i arbetsordningen. Av arbetsordningen följer att den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar också har rätt till ett kort inlägg på högst en minut för ett direkt bemötande av vad en talare anfört om honom/henne eller uttalande som hon/han gjort (replik). Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges ordförande har att bedöma när replik respektive kontrareplik är tillämpliga och anser inte det bör föras in allt för detaljerade kriterier i arbetsordningen.

Alternativa vägar för motioner och interpellationer

En alternativ beslutsväg för motioner föreslås. Enligt förslaget ska motioner, efter dialog med kommunfullmäktiges presidium och om motionären vill, överlämnas till berörd nämnd för beslut. Interpellationer föreslås efter dialog med presidiet och i samförstånd frågeställaren kunna omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa kommunfullmäktige. Tidsgränsen för inlämning av motioner, medborgarförslag och frågor föreslås även flyttas fram.

Rätten att väcka motion är en grundläggande rättighet i den kommunala demokratin. Av 5 kapitlet 33 § kommunallagen följer att motioner bör beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Vidare följer att om beredningen inte kan avslutas inom ett år så ska det och vad som framkommit i beredningen anmälas till kommunfullmäktige inom samma tid. Beredningsgången för motioner är tydlig i kommunallagen och att ändra denna beredningsgång kan inte anses förenligt med kommunallagen. Dessutom innebär förslaget att motionären, i de fall denna inte sitter som förtroendevärd i den berörda nämnden, inte får möjlighet att delta när nämnden fattar beslut om motionen. Det är också den enskilde ledamotens ansvar att välja form för att

väcka ärenden och det bedöms inte lämpligt att ta in en regel i arbetsordningen att ta in en bestämmelse om att presidiet ska ha ett uppdrag ifrågasätta hur ledamöterna väljer att använda sina rättigheter att väcka ärenden. Förslaget om en alternativ väg för motioner bör, enligt stadsledningskontoret, inte genomföras.

Rätten att ställa interpellationer och frågor är, i likhet med motioner, viktigt ur demokratisk synpunkt. Av 5 kapitlet 49-55 §§ kommunallagen framgår vad som avses med en interpellation respektive fråga. Interpellationer utgör ett viktigt kontrollmedel över nämnderna vid sidan av den kommunala revisionen. Frågorna är framförallt viktiga som medel för att få upplysningar och styra debatten. Skillnaden mellan en interpellation och en fråga är framförallt att interpellationer bör ställas endast i av angelägenheter av större intresse för kommunen, medan frågorna är avsedda att ställas för att inhämta sakupplysningar. I interpellationsdebatten får alla fullmäktigeledamöter delta, medan debatten i anledningen av en fråga begränsas till den som ställt frågan och den som svarar. I likhet med vad stadsledningskontoret anfört om att inte formalisera ett uppdrag till presidiet att ifrågasätta hur de enskilda ledamöterna använder lagstadgade rättigheter att föra ärenden till debatt i kommunfullmäktige, bör inte heller detta förslag genomföras.

Tidsgränsen för inlämning av motioner, interpellationer och frågor föreslås flyttas fram från fredagen klockan 12 till onsdagen klockan 12 veckan före kommunfullmäktige. Konsekvensen av förslaget blir att de ledamöter som ska lämna in motioner, interpellationer och frågor får kortare tid på sig jämfört med idag. I dagsläget behandlar respektive parti förslag på nya motioner, interpellationer och frågor på gruppmöte som infaller torsdagen innan kommunfullmäktige. Skulle tiden för inlämning av motioner tidigareläggas till onsdagen finns ingen tid för partigruppen att diskutera utformningen av motionen, interpellationen eller frågan innan den lämnas in, alternativt måste gruppmötena tidigareläggas. Stadsledningskontoret avstyrker därför detta förslag.

Av förslaget följer även att medborgarförslag och politikerinitiativ som lämnats in till kommunstyrelse respektive nämnd ska redovisas till kommunfullmäktige en gång per år. En redovisning enligt förslaget innebär att kommunfullmäktige får ta del av ett informationsärende. Det är värt att notera är att kommunfullmäktige alltid har att besluta i ärenden (även medborgarförslag och politikerinitiativ) som är av principiell vikt för kommunen. Stadsledningskontoret bedömer inte att mängden ärenden i kommunfullmäktige ska utökas så länge det inte rör sig om ärenden av principiell beskaffenhet.

Allmänpolitisk debatt i samband med mål och budget samt bokslut

I slutrapporten föreslås att kommunfullmäktige, inledningsvis, i samband med beslut om mål och budget samt bokslut har en allmänpolitisk debatt. Ledande partiföreträdare föreslås där ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor. I nuvarande arbetsordning finns inget reglerat om en allmänpolitisk debatt. Om det finns önskemål om

en allmänpolitisk debatt vid nämnda tillfällen bör detta kunna beslutas av kommunfullmäktiges ordförande: Ett tillägg i arbetsordningen bedöms därför inte nödvändigt i denna fråga.

Sammanträdeslokalen - Nackasalen

Av förslaget följer att sammanträdeslokalen för kommunfullmäktige, Nackasalen, bör förändras genom att två talarstolar inrättas och att bekväma stolar placeras i Nackasalen och utanför. Möjligheten att ha två talarstolar för att underlätta debattskiften prövades i samband med att Nackasalen planeras och byggdes. Ansvariga för inredningen kom då fram till att det inte gick att bygga ett tillräckligt stort podium för att rymma två talarstolar. Presidiet skulle komma att sitta än mer i vägen för informationstavlorna, än det gör idag.

Vidare föreslås att en TV-skärm sätts upp utanför Nackasalen samt att lokalen förses med utsmyckning flaggor och konst. Det pågår en upphandling av filmning av sammanträdet och i samband med att ett nytt system installeras, ska det bli möjligt att följa sammanträdet på befintlig visningstavla utanför Nackasalen. Att det inte redan sker beror på att det inte går att synkronisera ljud och bild med nuvarande system. ”Osynk” bedöms sämre än att, som nu, bara förmedla ljudet från Nackasalen.

När det gäller önskemålet om utsmyckning av sammanträdeslokalen så kan noteras att kulturnämnden gett Välfärd samhällsservice i uppdrag att utföra en utredning om förslag på konstnärlig utsmyckning av Nackasalen. Efter att denna utredning genomförts kommer kommunstyrelsen fatta beslut om lämplig utsmyckning. Ärendet behandlades på kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015. Utifrån att det finns ett pågående arbete om utsmyckning av sammanträdeslokalen bedöms önskemålet vara uppfyllt i närtid.

När det gäller stolar i anslutning till sammanträdeslokalen bedöms befintliga stolar vara funktionsdugliga. Soffan inne i Nackasalen är en del av den konstnärliga utsmyckningen av lokalen. Stadsledningskontoret utgår från att kommunstyrelsen väger in den i kommande beslut om utsmyckning.

Presidiets funktion förtydligas

Kommunfullmäktiges presidiums funktion föreslås förtydligas i fråga om revision, ansvarsprövning och som företrädare för kommunen.

Granskning och ansvarsprövning är väsentliga delar i den demokratiska kontrollen. Fullmäktige ska fatta beslut i ansvarsfrågan för föregående års verksamhet senast 30 juni. Prövningen avser kommunstyrelsen, nämnderna och enskilda förtroendevalda i dessa organ. Det finns olika metoder för bereda denna ansvarsprövning som kommunfullmäktige årligen fattar beslut om. Främst handlar detta att inhämta eventuella förklaringar, förbereda motivering av fullmäktiges beslut, planera handläggningen och beslutsprocessen i

fullmäktige och se till att jävsproblematiken blir beaktad. I en del kommuner är det fullmäktiges presidium som har uppdraget att bereda ansvarsprövningen, alternativt fullmäktiges ordförande i samråd med presidiet. Om inte något särskilt bestämts är det fullmäktiges ordförande som ansvarar för att besluten blir formellt riktiga, vilket innebär att hon/han också svarar för att beredningen fram till beslut är riktig. Då det finns olika metoder för att bereda ansvarsprövningen i kommunfullmäktige anser stadsledningskontoret att arbetsordningen bör innehålla detaljer om hur ansvarsprövningen ska gå till.

Tillgång och utformning av beslutsunderlag

Av förslaget följer att ett prenumerationssystem bör införas för dagordningar och protokoll. Kommunen har nyligen infört ett nytt ärendehanteringssystem som även inbegriper nämndadministration. Alla dagordningar och protokoll kommer framöver nås via webbtjänsten Meetings Plus som publicerar av nämndhandlingarna på den förtroendevaldes läsplatta. Projektgruppen för Platina har en tidplan för när respektive nämnd går över till den nya webbtjänsten. Under hösten 2016 väntas alla nämnder och även kommunfullmäktige ha övergått i den nya webbtjänsten. Allmänheten kan framöver välja att prenumerera på specifika nämnder för att bli informerade via e-post när nya dagordningar och sammanträdesprotokoll blivit publicerade och tillgängliga i Meetings Plus. Utifrån det pågående arbetet anses förslagen slutrapporten vara genomförda senast under hösten 2016.

I slutrapporten efterfrågas ett inriktningsbeslut om omfattningen och utformningen av kommunens beslutsunderlag. Stadsledningskontoret konstaterar att arbetet med goda beslutsunderlag är ett prioriterat område som ständigt kan förbättras. Under hösten 2015 lanserade juridik -och kansliheden en handbok – Rättssäkra beslut – som vägledning och stöd vid framskrivning av bland annat tjänsteskrivelser. Utbildningsinsatser utifrån handboken har därefter gjorts och detta arbete pågår fortfarande. Ett politiskt inriktningsbeslut bedöms av inte vara nödvändigt utifrån det pågående arbetet.

Övriga förslag

Av förslaget följer även att arbetet med att ha aktiva mediakontakter om kommunfullmäktiges funktion i kommunen bör fortsätta, årliga enkäter till de förtroendevalda i kommunfullmäktige bör genomförs samt att en utvecklingsdag för kommunfullmäktige bör anordnas. Dessa förslag bör kunna hanteras på gruppmeddelningar framöver. När det gäller förslaget om att utöka informationen på kommunens hemsida om kommunfullmäktige och dess förtroendevalda så ligger det i linje med projektet för införande av kommunens nya hemsida.

Av förslaget följer även att möjligheteten att införa direktsända webb-sändningar från kommunfullmäktige bör utredas. Med nuvarande tekniska lösning så läggs sammanträdet ut som en webbsändning på kommunens hemsida något dygn efter det att sammanträdet ägt rum. Då en ny teknisk lösning för webb-tv kommer börja nyttjas finns möjligheten att

direktsända kommunfullmäktige. Denna fråga bör däremot inte regleras av kommunfullmäktiges arbetsordning. Stadsledningskontoret kommer att aktualisera ett särskilt ärende om direktsändning. Ett sådant beslut förutsätter att det finns en ansvarig utgivare, eftersom en direktsändning omfattas av bestämmelser i grundlag.

En översyn av den tekniska lösningen för närvaro och voting bör även göras enligt förslaget. En upphandling av ny teknisk lösning pågår och tilldelningsbeslut kommer fattas inom kort varför en översyn inte anses behövlig.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser noteras med anledning av förslaget.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn noteras med anledning av förslaget.

Bilagor

1. Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - slutrapport till gruppmedlemmötet 22 februari 2016.
2. Kommunfullmäktiges arbetsordning.

Helena Meier
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Anneli Sagnérius
Tf enhetschef
Juridik- och kansliheden

Till

Gruppledarna i Nacka kommunfullmäktige

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – slutrapport till gruppledarmötet 22 febr 2016.

Undertecknad har under hösten 2015 haft i uppdrag att lämna förslag till översyn av gällande arbetsordning för kommunfullmäktige i Nacka. Inledningsvis har flera avstämningar gjorts med en referensgrupp utsedd av gruppledarna. Under dec 2015-jan 2016 har synpunkter och förslag inhämtats från alla partigrupper i KF.

Som ett resultat av samrådet innehåller rapporten även andra förslag som syftar till att effektivisera och vitalisera fullmäktige som beslutsorgan och öka intresset för fullmäktige som arena för debatt och påverkan. Flera förslag med litet eller inget stöd bland partigrupperna har sorterats bort.

Problembilden

Betungande uppdrag. Under 2015 genomfördes åtta KF-möten under totalt 49 timmar. Inräknat restider, gruppmöten och inläsning av handlingar mm torde den totala tidsåtgången hänförligt till uppdraget som ledamot/ersättare i KF uppskattas till minst 120 timmar. KF-uppdraget förutsätter inläsning av ett mycket omfattande beslutsunderlag – totalt 3.700 sidor under 2015.

Tidsanvändningen. Alla möten under 2015 utom två har slutat omkring 22.30 eller senare.

Omständlig beslutsprocess. Antalet beslutsärenden uppgick under 2015 till 170, varav 60 (35%) utgjorde bordlagda eller återremitterade ärenden. Antalet nya motioner och interpellationer uppgick till drygt 60 st. Formerna för beredning av motioner och interpellationssvar är både resurs- och tidskrävande.

Lågt intresse bland allmänheten och lokala media för fullmäktiges möten. Behov att förnya formerna för kommunikation och dialog.

A. Förslag på kort sikt och i avvakta på ny kommunallag 2018 (kan genomföras omgående efter justering av gällande arbetsordning)

Syfte: effektivare tidsanvändning och mer intressanta möten för både deltagare och åhörare.

Ändrat tidsram och disposition för KFs sammanträden

Förslag:

- 1.. KFs sammanträden börjar kl 18.00 och avslutas senast kl 22.00 (om inte annat särskilt beslutats).
2. Tiden mellan 18.00-19.00 disponeras för besvarande av interpellationer och frågor till ledande förtroendevalda.
3. Allmänhetens frågestund i form av särskilt KF-Cafe' kl 17.30 slopas.
4. Nuvarande möjlighet att anordna särskilda informationsmöten för allmänheten behålls.
5. Avsätta tid vid KF-möte för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med Nacka-anknytning.

Översyn av tidsbegränsningsrekommendationen

Förslag:

6. Talartiden för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), 2 (fn 3) och 1 (of) minuter för första, andra resp tredje inlägg. Motsvarande talartid för nästföljande partiföreträdare ändras till 3 (of), 2 (fn 3) och 1 (of).
7. Kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas.

Försök med alternativa vägar för motioner och interpellationer

Förslag:

Som komplement till kommunallagens regler för motioner och interpellationer införs **försöksvis** två nya institut; dels

8. att en motion kan - efter dialog med presidiet och om motionären så vill - överlämnas till aktuell facknämnd och hanteras som ett politikerinitiativ inom aktuell nämnd, dels

9. att en interpellation kan - efter dialog med presidiet och i samförstånd den frågeställaren - omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa KF-möte.

10. Framflyttning av tidsgräns för inlämning av motioner, interpellationer och frågor till onsdagen kl 12.00 i veckan för KF-mötet.

Allmänpolitisk debatt ism beslut om Mål&Budget samt Bokslut

Förslag:

11. KF-behandlingen av Mål& Budget (nov) och bokslutet (apr) inleds med ett samlat block (tidsram 60 min) där ledande partiföreträdarna ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor.

Öppen redovisning av medborgarförslag och politikerinitiativ

Förslag:

12. Medborgarförslag (och politikerinitiativ enl p8 ovan) som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och redovisas till KF minst en gång per år.

Nacka-salen

Förslag:

13. Omdisponering av podiet för att skapa utrymme för två talarstolar.

14. Införskaffande av mer bekväma besöksstolar inom och utan möteslokalen

15. Anordna TV-skärm utanför Nacka-salen

16. Förse Nacka-salen med flaggor och konst (enligt tidigare fattade beslut).

Presidiets roll och uppdrag

Förslag:

17. Förtydligande av presidiets roll och uppdrag i fråga om revisionen och KFs ansvarsprövning, och som företrädare för kommunen (i likhet med Nationaldagsfirandet 2015).

Ekonomiska konsekvenser

Inget av förslagen förutom p13-16 ovan bedöms medföra ökade kostnader.

B. Övriga förslag som kräver ytterligare utredning

18. Uppdrag att upprätthålla aktiva mediakontakter om KFs roll och uppgifter i Nacka-samhället (fortsätta redan påbörjade aktiviteter på initiativ av KFs ordf)

19. Webb-sändningar av KF i realtid (redan infört i ett 50-tal kommuner).

20. Införande av prenumerationssystem för dagordningar och protokoll för nämnder och styrelser (gärna samma lösning, som sedan länge finns i Stockholms stad, kallat INSYN).

21. Översyn av teknisk lösning för närvaroregistering och votingar (upphandling pågår)

22. Kommunens nya hemsida används som huvudkanal för aktuell om information inför och efter KFs möten och presentationen av folkvalda ledamöter/ersättare. KFs grupperade engageras i kravspecifikationen.
23. Inriktningsbeslut betr utformningen av beslutsunderlag i form av länkar till bakgrundsdokument, sammanfattningar och - oftare än idag - redovisning av beslutsalternativ som utretts.
24. Årliga enkäter till KFs ledamöter/ersättare för inhämtning av erfarenheter, utvecklingsmöjligheter och förslag som underlättar förtroendemannarollen (t ex teknisk support, utbildningsinsatser, barnvaktslösningar, tillgänglighetsproblem).
25. Anordnande av utvecklingsdag för KF (hösten 2016 eller våren 2017) i samarbete med SKL.

C. Fortsatt beredning

Rapporten enligt ovan överlämnas till grupperadarmötet för ställningstagande till förslagen dels betr gällande arbetsordning (p 1-17) och dels vägledning för den fortsatta beredningen inom Stadsledningskontoret av övriga förslag (p 18-25)

Stefan Saläng

Vänsterpartiet har läst och begrundat arbetsgruppens förslag till ändrade arbetsformer mm för KF. På det stora hels tycker vi att förslagen är bra eller i alla fall OK. Några få synpunkter dock:

3 Allmänhetens frågestund

Det stämmer att detta inte har varit en särskilt lyckad form. Dock borde vi fundera på vidare på alternativa former för kontakter med Nackaborna. Det är viktigt att KF och dess ledamöter är nära Nackaborna och att det är enkelt att komma i kontakt. Vi tycker alltså att frågan borde diskuteras vidare, kanske på gruppmedarträffar eller i någon annan form.

10 Tidsgräns för motioner o interpellationer

Vi har viss förståelse för att det är ont om tid både för presidiet och för ev svarande på enkla frågor när deadline är så nära KF-mötet. Om tiden ska tiigareläggas är det dock en absolut nödvändighet att även gruppmötena tidigareläggas i motsvarande grad, vi måste kunna slutbehandla förslag för inlämning på gruppmötena.

14-15 Besöksutrymme och TV-skärm

Det är angeläget att besökare känner sig välkomna och lätt kan finna sig till rätta. Så en mer utpekad åhörardel inkl sköna stolar i lokalen samt motsvarande utanför är angelägna. Och TV-skärm utanför lokalen är verkligen efterlängtat, både av oss KF-ledamöter och för åhörare.

16 Flaggor och utsmyckning

Redan när beslutet om fanor i KF togs för ganska många år sedan så var vi ljumma i vår entusiasm. Det är vi fortfarande. En fin (konstnärlig) utsmyckning av lokalen är däremot positivt.

Hälsningar

Rolf

Det är bra att detta arbete sker och S-gruppen är positiva till många av förslagen. Nedan är några konkreta frågetecken och synpunkter.

P2. I anslutning till den punkten borde punkten Information från revisorerna läggas. Och då gärna med t ex 15 minuter reserverade för ev presentation av något från revisionen. Gissar att det skulle bli aktuellt högst fyra ggr/år.

P3. Fullmäktige-Cafét funkar idag bra som en uppsamling av KF-ledamöterna i partigrupper inför KF. Dessutom är det faktiskt från tid till tid värdefull interaktion med medborgare och grupper som kommer. Vad är poängen med att avskaffa KF-Cafét när fullmäktige ändå börjar samma tid?

P5. Denna punkt bör vara tydligt för "externa" personer och insatser (ej till mer eller mindre intern politisk hyllning). I brist på händelser eller personer att uppmärksamma kan t.ex. en bibliotekarie läsa en dikt, när KF-mötet startar? Eller låta någon spela ett musikstycke?

P6. Talartiden bör för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), **3 (of)**, 1 (of). I övrigt som förslaget.

P7. Bra. Behövs verkligen. Idag kan det råda viss förvirring om replikrätten utgår från namn, antydan eller innehåll. Detta kan med fördel förtydligas.

P8. Under en försöksperiod.

P9. Under en försöksperiod. En till fråga omvandlad interpellation bör kunna besvaras under samma möte som den lämnas in.

P10. Det känns helt galet att flytta datumet för inlämning av motioner till före gruppmötena. Nacka har inget vidare "track-record" av att hantera motioner snabbt. Detta bidrar bara till att försena processen ytterligare. Inlämning ska ske dagen efter gruppmöten. Alternativet är att tiden för gruppmöten ändras till exempelvis tisdagar, vilket förutsätter att handlingarna är klara och utskickade tidigare än vad som sker idag. Tillsvidare ska motionerna få lämnas in på fredag som idag.

P11. Det är en bra ambition att fullmäktige ges tillfälle att ha allmänpolitiska reflektioner så som i inledningsavsnittet vid mål&budget och att en liknande procedur upprepas i samband med bokslutet. Ytterligare ett tänkbart tillfälle är första fullmäktige per kkalenderår då det brukar vara tunnare dagordning och många regeringsbeslut precis effektuerats.

P12. Bra! Dock bör redovisningen vara varje halvår. Var 12e månad blir orimligt lång tid.

P13. Bra!

P16. Lokalen är nybyggd och ganska snygg faktiskt. Viktigt att inte bränna så mycket pengar på detta. Svenska flaggan, EU-flaggan och FN-flaggan bör vara representerade i salen.

P17. Vad innebär detta? Texten är luddigt skriven och svår att tolka. Revisionen är och ska vara helt fristående. Dess uppdrag att granska fullmäktige inkl dess presidium samt nämnder och styrelse får under inga omständigheter begränsas.

P18. Svårt att ta ställning till så som det står nu, utan mer och mer konkret information.

P25. Mycket bra initiativ. Ser fram emot konkretisering kring syfte, mål och innehåll. Revisorerna måste också inbjudas att delta.

Punkter som behöver läggas till:

Mötesrum för fullmäktigegruppernas förmöte ska bokas av KF-sekretariat, på samma sätt det sker inför KS, efter partiernas storlek och i samråd med partiernas gruppledare.

Ett radikalare grepp: flytta fullmäktiges sammanträdesdag från måndag till torsdag. Eftersom båda lokaltidningarna kommer ut på tisdagar förstår jag att det känns föga lockande att skriva om frågor som behandlades för över en vecka sedan. Om vi har fullmäktigemöten på torsdagar kan de hinna refereras inom bara fyra dagar. Detta skulle förstås också kräva en diskussion med redaktionerna om att de skulle ägna fullmäktigemötena större uppmärksamhet. Då kan man också flytta gruppmötena till måndagar och motionsinlämning till tisdagar.

I övrigt ett bra dokument.

Vänliga hälsningar,
Socialdemokratiska gruppen
gm Khashayar Farmanbar

Mattias Qvarsell
072-076 89 15

Nackalistan tycker att många av förslagen går i rätt riktning och kommer att bidra till att fullmäktiges funktion förbättras. Vi är inte eniga med förslaget vad gäller punkt 3, fullmäktigecaféer. Inte minst med tanke på att allmänhetens insyn i och kontakt med politiken i Nacka är mycket begränsad eftersom nämndsammanträden ännu inte är öppna som i flertalet kommuner. Vi har en positiv erfarenhet av dessa möjligheter till träffar och förstår inte varför de ska dras in på.

Vi är också kritiska till punkterna 8 o 9, och den förändring som det innebär. De ärenden som man vill lyfta upp till fullmäktigenivå borde man få göra så, även om man har möjlighet att säga nej till andra alternativ. Det är inte bara själva behandlingssystemet inom organisation utan också allmänhetens möjlighet att i större utsträckning ta del av en fråga i det forum som är fullmäktige.

Mvh Christina Ståldal

Nackalistan

tel 072 550 34 75

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – slutrapport till gruppledarmötet 22 febr 2016.

1.. KFs sammanträden börjar kl 18.00 och avslutas senast kl 22.00 (om inte annat särskilt beslutats).

Bra

2. Tiden mellan 18.00-19.00 disponeras för besvarande av interpellationer och frågor till ledande förtroendevalda.

Bra

3. Allmänhetens frågestund i form av särskilt KF-Cafe' kl 17.30 slopas.

Miljöpartiet ser det som viktigt att Nackaborna bjuds in till dialog med folkvalda politiker. Vi ser därför att vi istället för att slopa KF Cafét istället bör vidareutveckla det och marknadsföra möjlighet till dialog. Kopplingen till KFs möten är viktiga för att bibehålla en viss struktur.

4. Nuvarande möjlighet att anordna särskilda informationsmöten för allmänheten behålls.

Bra och utveckla gärna detta än mer. Insynen är mycket viktig för förtroendet.

5. Avsätta tid vid KF-möte för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med Nacka-anknytning.

OK

Översyn av tidsbegränsningsrekommendationen

Förslag:

6. Talartiden för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), 2 (fn 3) och 1 (of) minuter för första, andra resp tredje inlägg. Motsvarande talartid för nästföljande partiföreträdare ändras till 3 (of), 2 (fn 3) och 1 (of).

OK väl värt att prövas

7. Kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas.

OK

Försök med alternativa vägar för motioner och interpellationer

Förslag:

Som komplement till kommunallagens regler för motioner och interpellationer införs försöksvis två nya institut; dels

8. att en motion kan - efter dialog med presidiet och om motionären så vill - överlämnas till aktuell facknämnd och hanteras som ett politikerinitiativ inom aktuell nämnd, dels

Kan prövas

9. att en interpellation kan - efter dialog med presidiet och i samförstånd den frågeställaren - omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa KF-möte.

Kan prövas

10. Framflyttning av tidsgräns för inlämning av motioner, interpellationer och frågor till onsdagen kl 12.00 i veckan för KF-mötet.

Om denna tid förändras behöver planerade KF möten som samtliga partier har på torsdagskvällar 163 förflyttas till tisdagar. Detta kan inte ske under 2016 utan i såfall 2017 och framåt.

Allmänpolitisk debatt ism beslut om Mål&Budget samt Bokslut

Förslag:

11. KF-behandlingen av Mål & Budget (nov) och bokslutet (apr) inleds med ett samlat block (tidsram 60 min) där ledande partiföreträdarna ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor.

Bra och väl värt att försöka

Öppen redovisning av medborgarförslag och politikerinitiativ

Förslag:

12. Medborgarförslag (och politikerinitiativ enl p8 ovan) som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och redovisas till KF minst en gång per år.

Bra med föreslagen uppföljning. Men det bör finnas tid för debatt och inte endast en bifogad lista som vi ska notera till protokollet. Bjud in förslagsställaren att berätta om förslaget när det behandlas – i nämnd, styrelse eller på KF

Nacka-salen

Förslag:

13. Omdisponering av podiet för att skapa utrymme för två talarstolar.

Bra

14. Införskaffande av mer bekväma besöksstolar inom och utan möteslokalen

Jättebra

15. Anordna TV-skärm utanför Nacka-salen

Bra men se även till att få till Webbsändningar och utveckla nacka.se

16. Förse Nacka-salen med flaggor och konst (enligt tidigare fattade beslut).

Miljöpartiet ser fram emot utvecklad utsmyckning men ställer sig mycket frågande till flaggning. Vi anser inte att det är vårt uppdrag som politiker att bestämma exakt hur utsmyckningen ska se ut. Därför anser vi att en god idé vore att utlysa en tävling där våra invånare, både unga och vuxna, kan få chansen att påverka hur Nackasalen ska vara utsmyckad. Det är ändå våra väljare som vi företräder och då borde även de få chansen att påverka detta.

Presidiets roll och uppdrag

Förslag:

17. Förtydligande av presidiets roll och uppdrag i fråga om revisionen och KFs ansvarsprövning, och som företrädare för kommunen (i likhet med Nationaldagsfirandet 2015).

Bra

18. Uppdrag att upprätthålla aktiva mediakontakter om KFs roll och uppgifter i Nacka-samhället (fortsätta redan påbörjade aktiviteter på initiativ av KFs ordf)

Bra

19. Webb-sändningar av KF i realtid (redan infört i ett 50-tal kommuner).

Bra

20. Införande av prenumerationssystem för dagordningar och protokoll för nämnder och styrelser (gärna samma lösning, som sedan länge finns i Stockholms stad, kallat INSYN).

21. Översyn av teknisk lösning för närvaroregistering och votingar (upphandling pågår)

Bra

22. Kommunens nya hemsida används som huvudkanal för aktuell om information inför och efter KFs möten och presentationen av folkvalda ledamöter/ersättare. KFs grupperade engageras i kravspecifikationen.

Bra

23. Inriktningsbeslut betr utformningen av beslutsunderlag i form av länkar till bakgrundsdokument, sammanfattningar och - oftare än idag - redovisning av beslutsalternativ som utretts.

Bra

24. Årliga enkäter till KFs ledamöter/ersättare för inhämtning av erfarenheter, utvecklingsmöjligheter och förslag som underlättar förtroendemannarollen (t ex teknisk support, utbildningsinsatser, barnvaktslösningar, tillgänglighetsproblem).

Bra med uppföljning men behöver såklart även följas av åtgärder

25. Anordnande av utvecklingsdag för KF (hösten 2016 eller våren 2017) i samarbete med SKL.

Bra

C. Fortsatt beredning

Rapporten enligt ovan överlämnas till grupperadarmötet för ställningstagande till förslagen dels betr gällande arbetsordning (p 1-17) och dels vägledning för den fortsatta beredningen inom Stadsledningskontoret av övriga förslag (p 18-25)

Miljöpartiets Fullmäktigegrupp ser fram emot fortsatt utveckling av fullmäktiges arbete och vill fortsättningsvis få möjlighet att i större omfattning få delta i arbetet.

ARBETSORDNING

för Nacka kommunfullmäktige

Dokumentets syfte

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Dokumentet gäller för

Kommunfullmäktige

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter (5 kap 1-3 §§ KL)

§ 1

Fullmäktige har 61 ledamöter.

I vallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordförande (5 kap 6 § KL)

§ 2

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på sammanträde som hålls före utgången av december.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Diarienummer	Fastställd/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2011/33-003	12 mars 2012	Kommunfullmäktige		Stadsdirektören

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Tid och plats för sammanträdena (5 kap 7-8 §§ KL)

§ 5

Fullmäktige håller ordinarie sammanträde minst åtta gånger per år. Valår ska sammanträde hållas i december. När ordinarie sammanträdesdagar beslutas ska fullmäktige också besluta om reservdag för ordinarie sammanträde i erforderlig omfattning. Vid sammanträde före juni månads utgång fastställer kommunfullmäktige ordinarie sammanträdesdagar för nästkommande år.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i november.

§ 6

Extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

§ 7

Om det föreligger särskilda skäl för det får ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, läter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavlå.

§ 8

Fullmäktige sammanträder i Nackasalen i Nacka stadshus. Reservdag kan sammanträde hållas i Nackasalen i Nacka stadshus eller annan lokal som ordföranden bestämmer efter samråd med de vice ordförandena. Det ska framgå av kallelse till sammanträdet var sammanträde hålls om reservdagen tas i anspråk.

Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma annan plats för sammanträde.

§ 9

Annonsering i ortstidning om sammanträde med fullmäktige ska även omfatta uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Urval av de mest intressanta ärendena får därvid ske. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidning.

Sammanträdet ska också annonseras på kommunens hemsida, www.nacka.se. Kallelse med föredragningslista ska finnas tillgänglig på hemsidan senast en vecka före sammanträdet.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde**§ 10**

Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00. Pågående ärende ska dock avslutas. Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet. Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I sådant fall läter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet. Om sammanträdet fortsätter på beslutad reservdag meddelar respektive parti sina ledamöter och ersättare om det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena**§ 11**

Ordföranden bestämmer när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

§ 12

Kallelse till sammanträde med fullmäktige - med uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden, som ska behandlas (föredragningslista) - ska vara åtföljd av tillhörande handlingar i den omfattning fullmäktiges ordföranden bestämmer. Sådan fullständig kallelse ska sändas till varje ledamot och ersättare i fullmäktige.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer, enkla frågor och motioner ska vara tillgängliga för samtliga ledamöter och ersättare vid det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 12-17 §§ KL)

§ 13

Är ledamot förhindrad att delta i sammanträde eller del därav, ordnar respektive parti att ersättare kallas in.

Ledamot eller ersättare får inte inträda i tjänstgöring under pågående handläggning av ett ärende, såvida ej fullmäktige beslutat annat.

§ 14

Om ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra .

§ 15

Det som sagts om ledamot i 13 och 14 §§ gäller också för ersättare, som kallas till tjänstgöring.

§ 16

Ordföranden bestämmer, när ledamot eller ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående behandling av ett ärende.

Upprop

§ 17

En uppropsslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Om ledamot infinner sig vid sammanträde efter det uppropet avslutats, ska han/hon anmäla sig hos ordföranden, som efter tillkännagivande om närvaron låter ledamoten inträda i tjänstgöring.

Protokolljusterare (5 kap 61 § KL)

§ 18

Ordföranden bestämmer tid och plats för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 17 § väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

§ 19

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller fler ärenden.

Ordföranden bestämmer när under sammanträdet ett ärende, som inte finns med i kungörelsen, ska behandlas.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 18 § första stycket och 19 § KL, 5 kap 53 och 56 §§ KL)

§ 20

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd, vars verksamhetsområde ett ärende berör, får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden i en nämnd eller någon annan, som besvarar en interpellation eller en fråga, får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Kommunalråd och oppositionsråd, som inte är medlem av kommunfullmäktige, har rätt att yttra sig i alla ärenden.

§ 21

Kommunens revisorer får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende, som berör revisorernas egen förvaltning.

§ 22

Ordföranden låter, efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs, kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar annat, bestämmer ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 23

Stadsdirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Stadsjuristen eller ersättare för denna får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning, tidsbegränsning av inlägg och ordningen vid sammanträdena

§ 24

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning, i vilken han eller hon har anmält sig och blivit uppropad. Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har *fjra* minuter till sitt förfogande för första inlägget, *två* minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas *två* minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget. Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får göra maximalt tre antal inlägg. För ärende om mål och budget och bokslut kan kommunfullmäktige anta eller rekommendera särskilda regler som beslutas vid respektive sammanträde.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst en minut för ett direkt bemötande av vad en talare anfört om honom/henne eller uttalande som hon/han gjort (replik). Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs.

Skulle någon i sitt yttrande uppenbart avlägsna sig från ämnet eller uppträda på ett sätt som strider mot gällande lag, allmän författnings eller denna arbetsordning, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet därpå. Om denne inte

läter sig rätta, har ordföranden rätt att ta ifrån från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Yrkanden

§ 25

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen, och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Andra yrkanden än bifall och avslag ska ges in skriftligen, om inte ordföranden medger annat.

Deltagande i beslut (4 kap 20 § första stycket KL)

§ 26

Ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta genom att använda knapparna på voteringsdosan.

Då beslut fattas genom acklamation ska ledamot som avser att avstå från att delta anmäla detta till ordföranden innan beslutet fattas.

Ledamot, som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar (4 kap 20 § andra stycket KL, 5 kap 42-44 §§, 46 och 47 §§ KL)

§ 27

När omröstningar genomförs biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna sker i första hand genom acklamation. Begärs voting genomförs sådan på så att ledamöterna avger sina röster genom att trycka ”ja”, ”nej” eller ”avstår” på den handhållna, personliga enheten som ingår i den elektroniska voteringsanläggningen.

Votering kan också ske på så sätt att ledamöterna avger sina röster efter upprop.
Uppropet sker enligt uppropstlistan

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning skall ny omröstning genomföras omedelbart.

§ 28

Valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

Valsedel är ogiltig

- om den upptar namnet på någon som inte är valbar,
- om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val, som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

§ 29

1. Motion skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter. Motionen ska innehålla förslag till beslut och motivering till förslaget
2. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.
3. Motion som avses att väckas i kommunfullmäktige ska ges in till kommunfullmäktiges presidium. Motionen ska lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde för att väckas vid det sammanträdet. En motion får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige men väcks då först vid påföljande sammanträde.
4. Endast ledamot och ersättare som tjänstgör vid kommunfullmäktiges sammanträde kan väcka en motion.
5. Efter beslut av kommunfullmäktige beslutar kommunstyrelsen om remittering av motionen. Budgetpåverkande motioner bör behandlas i samband med beslut

om mål och budget eller behandling av tertialbokslut. Detta beslutas av kommunstyrelsen i samband med beslutet om beredning av motionen.

- Kommunstyrelsen ska en gång varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges första ordinarie sammanträde under kalenderåret.

Interpellationer (5 kap 49-53 §§ KL)

§ 30

1. Interpellation besvaras klockan 18.00 – 19.00 vid ordinarie kommunfullmäktigesammanträde om inte annat anges i kallelsen. Vid behov kan ordförande besluta att interpellationsdebatten startar tidigare än kl. 18. Ordföranden får ajournera behandling av interpellation för att återuppta den senare under sammanträdet.
2. Interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
3. Interpellation ska lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde för att anmälas vid det sammanträdet. Senast nästföljande arbetsdag efter fullmäktiges sammanträde ska interpellationen överlämnas till den som ska besvara interpellationen.
4. Interpellation får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige men anmäls då först vid påföljande sammanträde.
5. Ersättare får lämna in en interpellation om ersättaren kommer att tjänstgöra som ledamot vid det sammanträde då interpellationen anmäls.
6. Interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.
7. Svar på en interpellation skall vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.
8. Den ledamot, som har ställt interpellationen ska få del av svaret senast torsdag kl. 12.00 före den sammanträdesdag då svaret skall lämnas.
9. En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.
10. Vid besvarandet av interpellation får antalet närvarande ledamöter understiga hälften.

Enkla frågor (5 kap 54-56 §§ KL)

§ 31

1. Enkla frågor besvaras klockan 18.00 – 19.00 vid ordinarie kommunfullmäktigesammanträde om inte annat anges i kallelsen. Ordföranden får klockan 19.00 ajournera behandling av fråga för att återuppta den senare under sammanträdet.
2. Fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
3. Fråga som lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde ska i princip besvaras vid det sammanträdet.
4. Kommunfullmäktiges presidium har rätt att omvandla en enkel fråga till en interpellation, om frågans omfång går utöver omfattningen av en enkel fråga.
5. Vad som sägs i 30 § gäller i tillämpliga delar också beträffande enkel fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

Allmänhetens frågestund

§ 32

Allmänheten har möjlighet att träffa förtroendevalda dels inför fullmäktiges sammanträde dels i form av särskilda möten. En halvtimme före ordinarie sammanträdes öppnande finns representanter från partierna tillgängliga för frågor utanför sammanträdeslokalen. Det åligger respektive parti att tillse att erforderligt antal ledamöter/ersättare närvarar för att svara på allmänhetens frågor. I fullmäktiges annons ska framgå att medborgare kan träffa förtroendevalda denna tidpunkt.

Allmänhetens frågestund i form av särskilt möte kan hållas 1-4 gånger per år.

Samtliga partier i fullmäktige erbjuds medverka vid de särskilda mötena. Dessa möten kan rikta sig såväl till medborgarna i allmänhet som inom viss del av kommunen.

Ansvaret för att allmänhetens frågestånd i form av särskilda möten hålls, åvilar kommunstyrelsen.

Gruppledarinformation

§ 33

Gruppledarna för de i fullmäktige representerade partierna ska träffas åtta gånger per år för gruppledarinformation under ledning av stadsdirektören.

Förklaring vid revisionsanmärkning (9 kap 16 § KL)

§ 34

Om fullmäktige inte beslutar annat bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning, som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen, ska inhämtas från den nämnd, mot vilken anmärkningen har riktats.

Justerering av protokollet (5 kap 61 och 62 §§ KL)

§ 35

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som respektive ordförande har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

Reservation och protokollsanteckning (4 kap 22 § KL)

§ 36

Om ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringens ska lämnas till sekreteraren senast fyra arbetstimmar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Förtroendevald som vill förklara sitt ställningstagande i ett ärende kan göra det i en protokollsanteckning. Protokollsanteckning anmäls och förtroendevald redogör för innehållet vid sammanträdet. En skriftlig protokollsanteckning lämnas till sekreteraren senast fyra arbetstimmar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Vid sammanträdets slut bör varje parti lämna en skriftlig sammanställning över vilka reservationer och protokollsanteckningar som anmälts.

Expediering m. m.

§ 37

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunens revisorer ska alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar, som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

Inom parentes efter vissa rubriker ges hänvisning till var i kommunallagen som grundreglerna kan återfinnas.

Kommunstyrelsen

Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar utvidgning av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten samt i förekommande fall dagvatten i områdena Stensö Udde, Ältaberg, Södra Hedvigslund och Norra Skogsö, enligt tjänsteskrivelsens bilagor 1-5.

Sammanfattning

De senaste förändringarna av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten gjordes 2011 och 2013 tillkom också verksamhetsområde för dagvatten i och med den genomgripande taxeöversyn som då genomfördes. Sedan dess har ett antal antagna detaljplaner avancerat i genomförandet så att va- verksamhetsområdet behöver kompletteras. De områden som omfattas av kompletteringen är Stensö Udde, Ältaberg, Södra Hedvigslund och Norra Skogsö.

Ärendet

De senaste förändringarna av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten gjordes 2011 och 2013 tillkom också verksamhetsområde för dagvatten i och med den genomgripande taxeöversyn som då genomfördes. Sedan dess har ett antal antagna detaljplaner avancerat i genomförandet så att va- verksamhetsområdet behöver kompletteras. De områden som omfattas av kompletteringen är Stensö Udde (vatten och spillvatten), Ältaberg (vatten, spillvatten och dagvatten), Södra Hedvigslund (vatten och spillvatten) och Norra Skogsö (vatten och spillvatten).

Kommunen ska enligt vattentjänstlagen fortlöpande besluta om verksamhetsområdet för de allmänna vattentjänster som kommunen tillhandahåller. Lagen föreskriver att det är kommunen och inte huvudmannen (i Nackas fall natur- och trafiknämnden) som fattar beslut om förändringar av verksamhetsområdet.

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 11 oktober 2010, § 203, har beslutanderätten i denna fråga delegerats till kommunstyrelsen med följande lydelse:

”I punkten J i kommunstyrelsens reglemente införs följande ansvarsområde för kommunstyrelsen.

3. Besluta om verksamhetsområde för den allmänna vattenförsörjnings- och avloppsanläggningen, i de fall kommunfullmäktige genom antagen detaljplan tagit ställning till att vattentjänster ska tillhandahållas enligt lagen om allmänna vattentjänster.”

Bilagor

Bilaga 1 Förteckning tillkommande fastigheter

Bilaga 2 Kartbilaga Stensö Udde

Bilaga 3 Kartbilaga Ältaberg

Bilaga 4 Kartbilaga Södra Hedvigslund

Bilaga 5 Kartbilaga Norr Skogsö

Anders Lindh

enhetschef

VA- och avfallsenheten

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
ÄLTA 14:3	ÄLTA 10:31	ÄLTA 37:22	SKOGSÖ 6:6
ÄLTA 14:11	ÄLTA 10:32	ÄLTA 35:181	SKOGSÖ 6:4
ÄLTA 10:57	ÄLTA 10:33	ÄLTA 37:23	SKOGSÖ 6:3
ÄLTA 10:58	ÄLTA 10:34	ÄLTA 35:152	SKOGSÖ 6:2
ÄLTA 10:60	ÄLTA 10:35	ÄLTA 37:39	SKOGSÖ 6:1
ÄLTA 14:13	ÄLTA 10:36	ÄLTA 35:285	SKOGSÖ 5:6
ÄLTA 10:54	ÄLTA 10:37	ÄLTA 35:286	SKOGSÖ 5:5
ÄLTA 14:1	ÄLTA 10:38	ÄLTA 35:287	SKOGSÖ 5:4
ÄLTA 14:2	ÄLTA 10:39	ÄLTA 35:294	SKOGSÖ 5:3
ÄLTA 14:106	ÄLTA 10:40	ÄLTA 35:293	SKOGSÖ 5:20
ÄLTA 14:4	ÄLTA 10:41	ÄLTA 35:292	SKOGSÖ 5:2
ÄLTA 14:12	ÄLTA 10:42	ÄLTA 35:291	SKOGSÖ 5:19
ÄLTA 10:59	ÄLTA 10:43	ÄLTA 35:290	SKOGSÖ 5:18
ÄLTA 14:14	ÄLTA 10:44	ÄLTA 35:289	SKOGSÖ 5:17
ÄLTA 10:55	ÄLTA 10:45	ÄLTA 35:211	SKOGSÖ 5:16
ÄLTA 10:56	ÄLTA 10:46	ÄLTA 35:210	SKOGSÖ 5:15
	ÄLTA 10:47	ÄLTA 35:209	SKOGSÖ 5:14
	ÄLTA 10:48	ÄLTA 35:197	SKOGSÖ 5:13
	ÄLTA 10:49	ÄLTA 35:208	SKOGSÖ 5:12
	ÄLTA 10:50	ÄLTA 35:198	SKOGSÖ 5:11
	ÄLTA 10:51	ÄLTA 35:322	SKOGSÖ 5:10
	ÄLTA 10:52	ÄLTA 35:321	SKOGSÖ 5:1
		ÄLTA 35:207	SKOGSÖ 4:9
		ÄLTA 35:199	SKOGSÖ 4:8
		ÄLTA 35:200	SKOGSÖ 4:7
		ÄLTA 35:206	SKOGSÖ 4:6
		ÄLTA 35:202	SKOGSÖ 4:5
		ÄLTA 35:205	SKOGSÖ 4:4
		ÄLTA 35:324	SKOGSÖ 4:3
		ÄLTA 35:196	SKOGSÖ 4:2
		ÄLTA S:122	SKOGSÖ 4:1
		ÄLTA 35:195	SKOGSÖ 3:9
		ÄLTA 35:193	SKOGSÖ 3:8
		ÄLTA 35:183	SKOGSÖ 3:6
		ÄLTA 35:184	SKOGSÖ 3:5
		ÄLTA 35:191	SKOGSÖ 3:4
		ÄLTA 35:187	SKOGSÖ 3:4
		ÄLTA 35:190	SKOGSÖ 3:3
		ÄLTA 35:188	SKOGSÖ 3:2
		ÄLTA 35:166	SKOGSÖ 2:9
		ÄLTA 35:175	SKOGSÖ 2:6
		ÄLTA 35:156	SKOGSÖ 2:44
		ÄLTA 35:158	SKOGSÖ 2:43
		ÄLTA 35:164	SKOGSÖ 2:42
		ÄLTA 35:160	SKOGSÖ 2:41
		ÄLTA 35:171	SKOGSÖ 2:40

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:170	SKOGSÖ 2:39
		ÄLTA 35:169	SKOGSÖ 2:38
		ÄLTA 35:167	SKOGSÖ 2:35
		ÄLTA S:127	SKOGSÖ 2:34
		ÄLTA S:127	SKOGSÖ 2:29
		ÄLTA S:127	SKOGSÖ 2:21
		ÄLTA 35:330	SKOGSÖ 2:20
		ÄLTA 35:331	SKOGSÖ 2:17
		ÄLTA 35:332	SKOGSÖ 2:16
		ÄLTA 35:333	SKOGSÖ 2:15
		ÄLTA 35:335	SKOGSÖ 2:14
		ÄLTA 35:336	SKOGSÖ 2:11
		ÄLTA 35:327	SKOGSÖ 2:10
		ÄLTA 35:337	
		ÄLTA 35:278	
		ÄLTA 35:340	
		ÄLTA 35:341	
		ÄLTA 35:342	
		ÄLTA 35:279	
		ÄLTA 35:281	
		ÄLTA 35:350	
		ÄLTA 35:351	
		ÄLTA 35:352	
		ÄLTA 35:353	
		ÄLTA 35:282	
		ÄLTA 35:280	
		ÄLTA 35:283	
		ÄLTA 35:284	
		ÄLTA 35:295	
		ÄLTA 35:303	
		ÄLTA 35:296	
		ÄLTA 35:297	
		ÄLTA 35:298	
		ÄLTA 35:149	
		ÄLTA 35:306	
		ÄLTA 35:300	
		ÄLTA 35:301	
		ÄLTA 35:307	
		ÄLTA 35:302	
		ÄLTA 35:308	
		ÄLTA 35:313	
		ÄLTA 35:312	
		ÄLTA 35:311	
		ÄLTA 35:310	
		ÄLTA 35:309	
		ÄLTA 35:320	

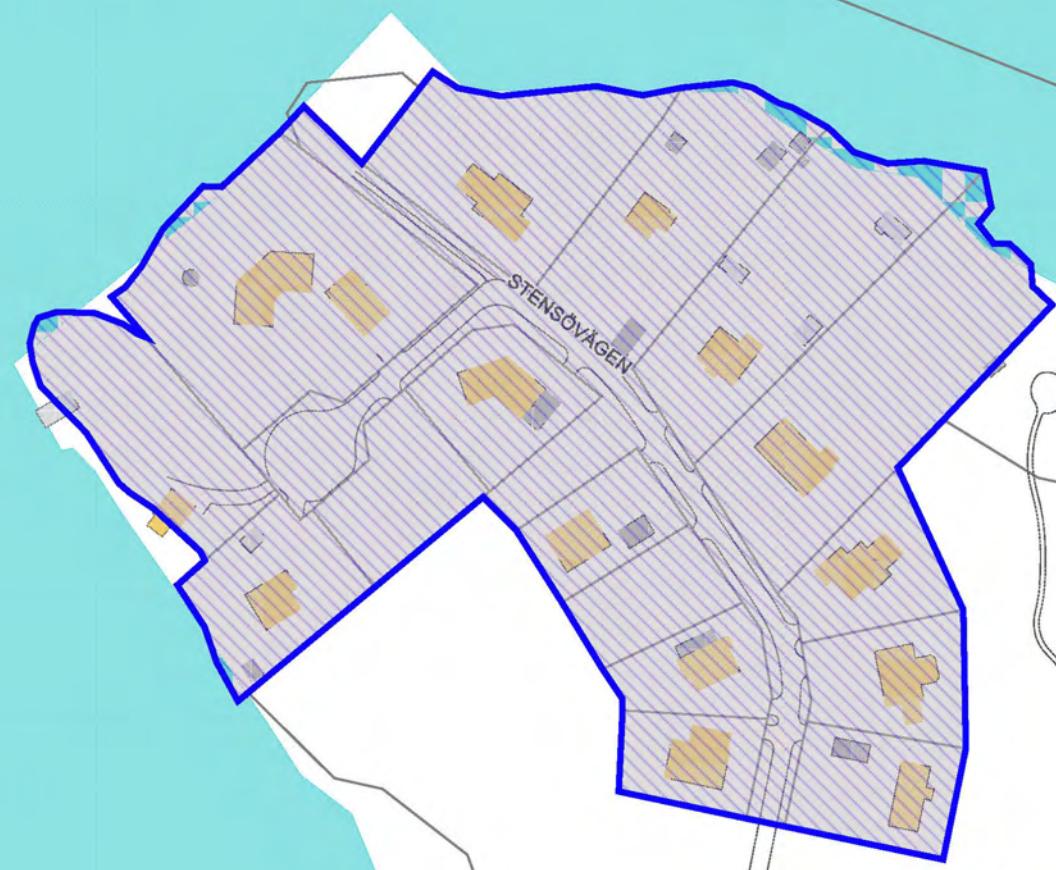
Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:319	
		ÄLTA 35:318	
		ÄLTA 35:317	
		ÄLTA 35:316	
		ÄLTA 35:315	
		ÄLTA 35:314	
		ÄLTA 35:381	
		ÄLTA 35:382	
		ÄLTA 35:383	
		ÄLTA 35:384	
		ÄLTA 35:385	
		ÄLTA 35:421	
		ÄLTA 35:371	
		ÄLTA 35:422	
		ÄLTA 35:372	
		ÄLTA 35:424	
		ÄLTA S:129	
		ÄLTA S:129	
		ÄLTA S:129	
		ÄLTA 35:425	
		ÄLTA 35:408	
		ÄLTA 35:407	
		ÄLTA 35:415	
		ÄLTA 35:409	
		ÄLTA 35:406	
		ÄLTA 35:410	
		ÄLTA 35:417	
		ÄLTA 35:411	
		ÄLTA 35:418	
		ÄLTA 35:405	
		ÄLTA 35:419	
		ÄLTA 35:412	
		ÄLTA 35:328	
		ÄLTA 35:420	
		ÄLTA 35:413	
		ÄLTA 35:404	
		ÄLTA 35:414	
		ÄLTA 35:403	
		ÄLTA 35:402	
		ÄLTA 35:392	
		ÄLTA 35:393	
		ÄLTA 35:401	
		ÄLTA 35:394	
		ÄLTA 35:395	
		ÄLTA 35:400	
		ÄLTA 35:396	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:101	
		ÄLTA 35:399	
		ÄLTA 35:398	
		ÄLTA 35:397	
		ÄLTA 35:343	
		ÄLTA 35:344	
		ÄLTA 35:345	
		ÄLTA 35:359	
		ÄLTA 35:346	
		ÄLTA 35:326	
		ÄLTA 35:358	
		ÄLTA 35:357	
		ÄLTA 35:356	
		ÄLTA 35:354	
		ÄLTA 35:355	
		ÄLTA 35:373	
		ÄLTA 35:374	
		ÄLTA 35:375	
		ÄLTA 35:376	
		ÄLTA 35:377	
		ÄLTA 35:378	
		ÄLTA S:128	
		ÄLTA S:128	
		ÄLTA 35:379	
		ÄLTA 35:362	
		ÄLTA 35:363	
		ÄLTA 35:380	
		ÄLTA 35:364	
		ÄLTA 35:365	
		ÄLTA 35:366	
		ÄLTA 35:367	
		ÄLTA 35:368	
		ÄLTA 35:369	
		ÄLTA 35:370	
		ÄLTA 35:386	
		ÄLTA 35:387	
		ÄLTA 35:275	
		ÄLTA 35:388	
		ÄLTA 35:276	
		ÄLTA 35:389	
		ÄLTA 35:265	
		ÄLTA 35:390	
		ÄLTA 35:277	
		ÄLTA 35:391	
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA S:124	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA 35:234	
		ÄLTA 35:237	
		ÄLTA 35:360	
		ÄLTA 35:252	
		ÄLTA 35:238	
		ÄLTA 35:273	
		ÄLTA 35:253	
		ÄLTA 35:239	
		ÄLTA 35:272	
		ÄLTA 35:254	
		ÄLTA 35:240	
		ÄLTA 35:271	
		ÄLTA 35:255	
		ÄLTA 35:241	
		ÄLTA 35:242	
		ÄLTA 35:243	
		ÄLTA 35:274	
		ÄLTA 35:268	
		ÄLTA 35:245	
		ÄLTA 35:259	
		ÄLTA 35:260	
		ÄLTA 35:266	
		ÄLTA 35:263	
		ÄLTA 35:261	
		ÄLTA 35:249	
		ÄLTA 35:228	
		ÄLTA 35:235	
		ÄLTA 35:236	
		ÄLTA 35:212	
		ÄLTA 35:229	
		ÄLTA 35:213	
		ÄLTA 35:214	
		ÄLTA 35:215	
		ÄLTA 35:216	
		ÄLTA 35:230	
		ÄLTA 35:251	
		ÄLTA 35:217	
		ÄLTA 35:218	
		ÄLTA 35:231	
		ÄLTA 35:219	
		ÄLTA 35:220	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:221	
		ÄLTA 35:232	
		ÄLTA 35:233	
		ÄLTA 35:222	
		ÄLTA 35:223	
		ÄLTA 35:224	
		ÄLTA 35:225	
		ÄLTA 35:226	
		ÄLTA 35:227	
		ÄLTA 35:304	
		ÄLTA 35:305	
		ÄLTA S:125	
		ÄLTA S:125	
		ÄLTA S:125	
		ÄLTA 35:348	
		ÄLTA 35:349	
		ÄLTA 35:325	
		ÄLTA 35:323	
		ÄLTA 35:178	
		ÄLTA 35:47	
		ÄLTA 35:177	
		ÄLTA 35:176	
		ÄLTA 35:174	
		ÄLTA 35:173	
		ÄLTA 35:204	
		ÄLTA 35:203	
		ÄLTA 35:192	
		ÄLTA 35:172	
		ÄLTA 35:153	
		ÄLTA 35:244	
		ÄLTA 35:246	
		ÄLTA 35:247	
		ÄLTA 35:248	
		ÄLTA 35:250	
		ÄLTA 35:426	
		ÄLTA 35:256	
		ÄLTA 35:257	
		ÄLTA 35:258	
		ÄLTA 35:262	
		ÄLTA 35:269	
		ÄLTA 35:267	
		ÄLTA 35:270	
		ÄLTA 35:264	
		ÄLTA 35:180	
		ÄLTA 35:182	
		ÄLTA 35:157	

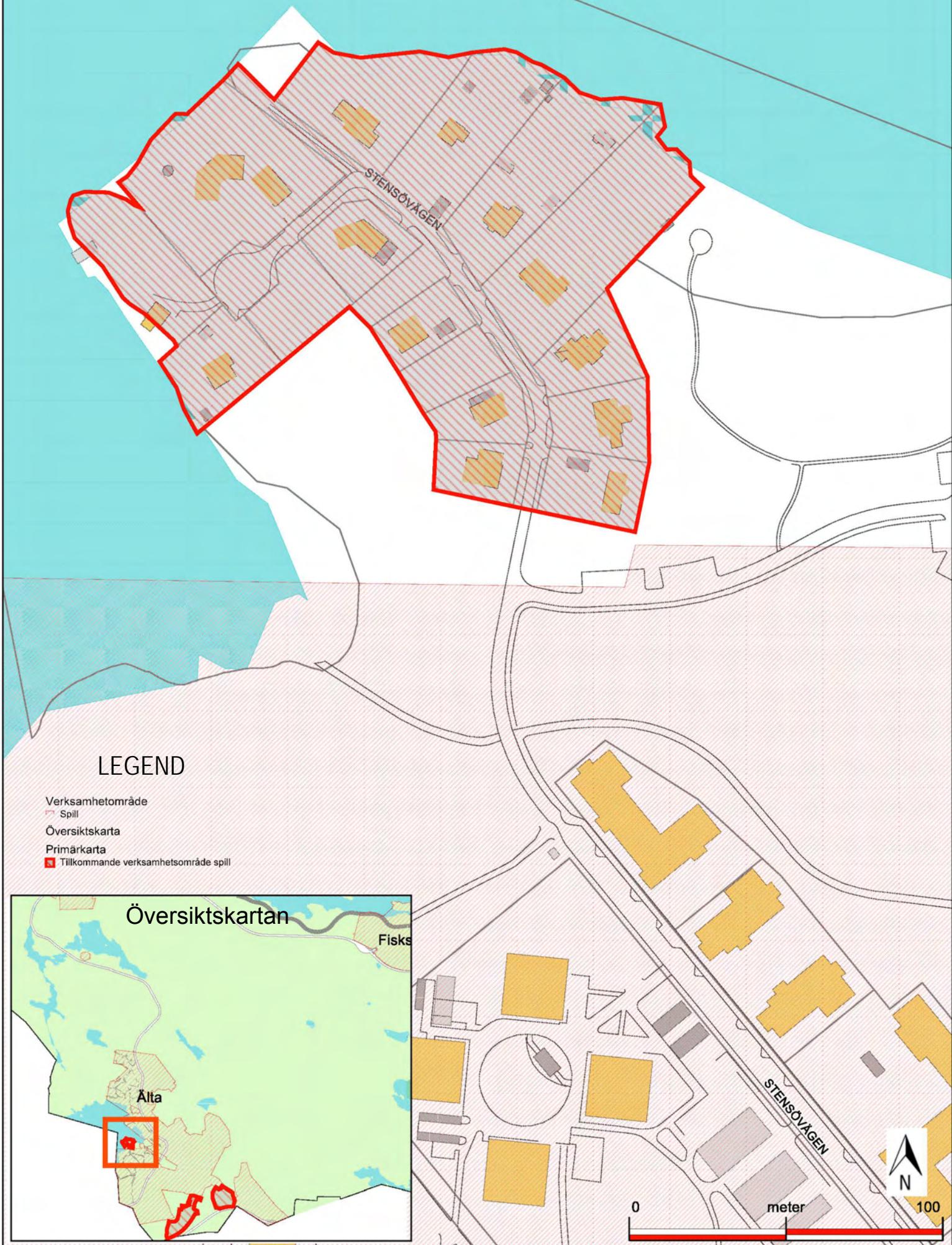
Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:151	
		ÄLTA 35:423	
		ÄLTA 35:416	
		ÄLTA 35:334	
		ÄLTA 35:338	
		ÄLTA 35:339	
		ÄLTA 35:347	
		ÄLTA 35:299	
		ÄLTA 35:288	
		ÄLTA 35:201	
		ÄLTA 35:194	
		ÄLTA 35:185	
		ÄLTA 35:186	
		ÄLTA 35:189	
		ÄLTA 35:179	
		ÄLTA 35:165	
		ÄLTA 35:159	
		ÄLTA 35:163	
		ÄLTA 35:162	
		ÄLTA 35:161	
		ÄLTA 35:154	
		ÄLTA 35:168	

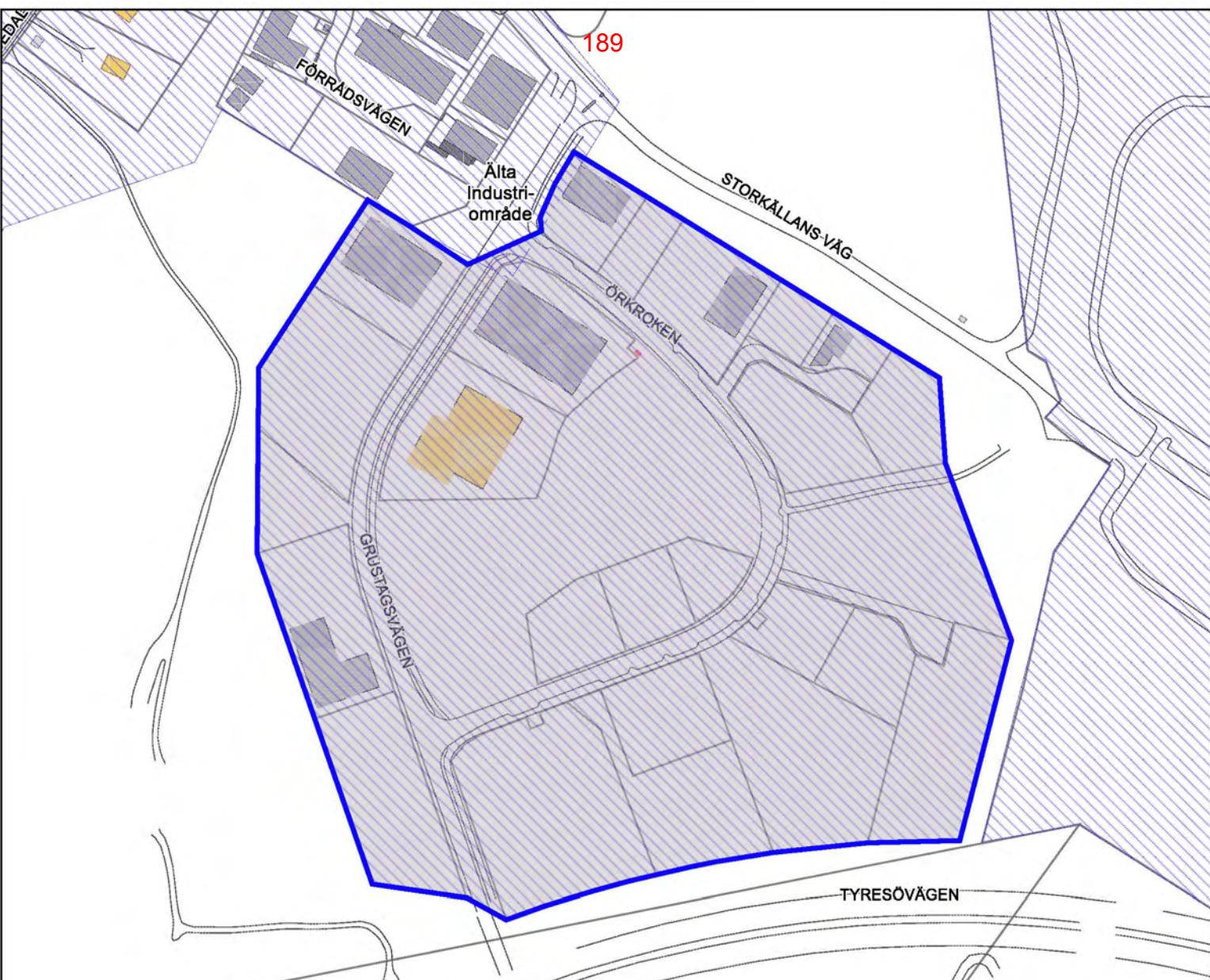
LEGEND

Verksamhetområde
Vatten
Tillkommande verksamhetområde Vatten

189

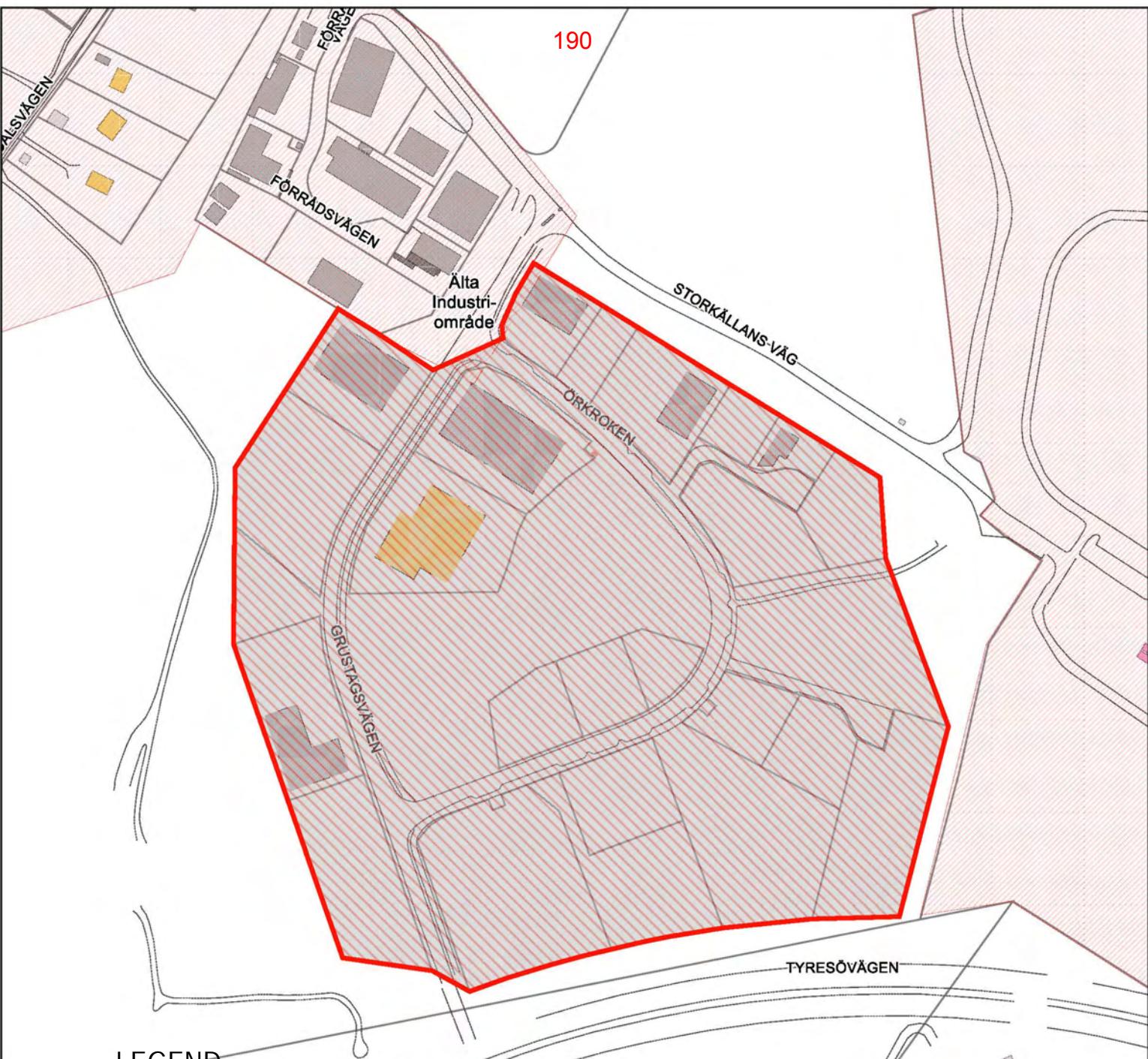
LEGEND

Verksamhetområde
Vatten
Tillkommande verksamhetområde Vatten

0 200 meter

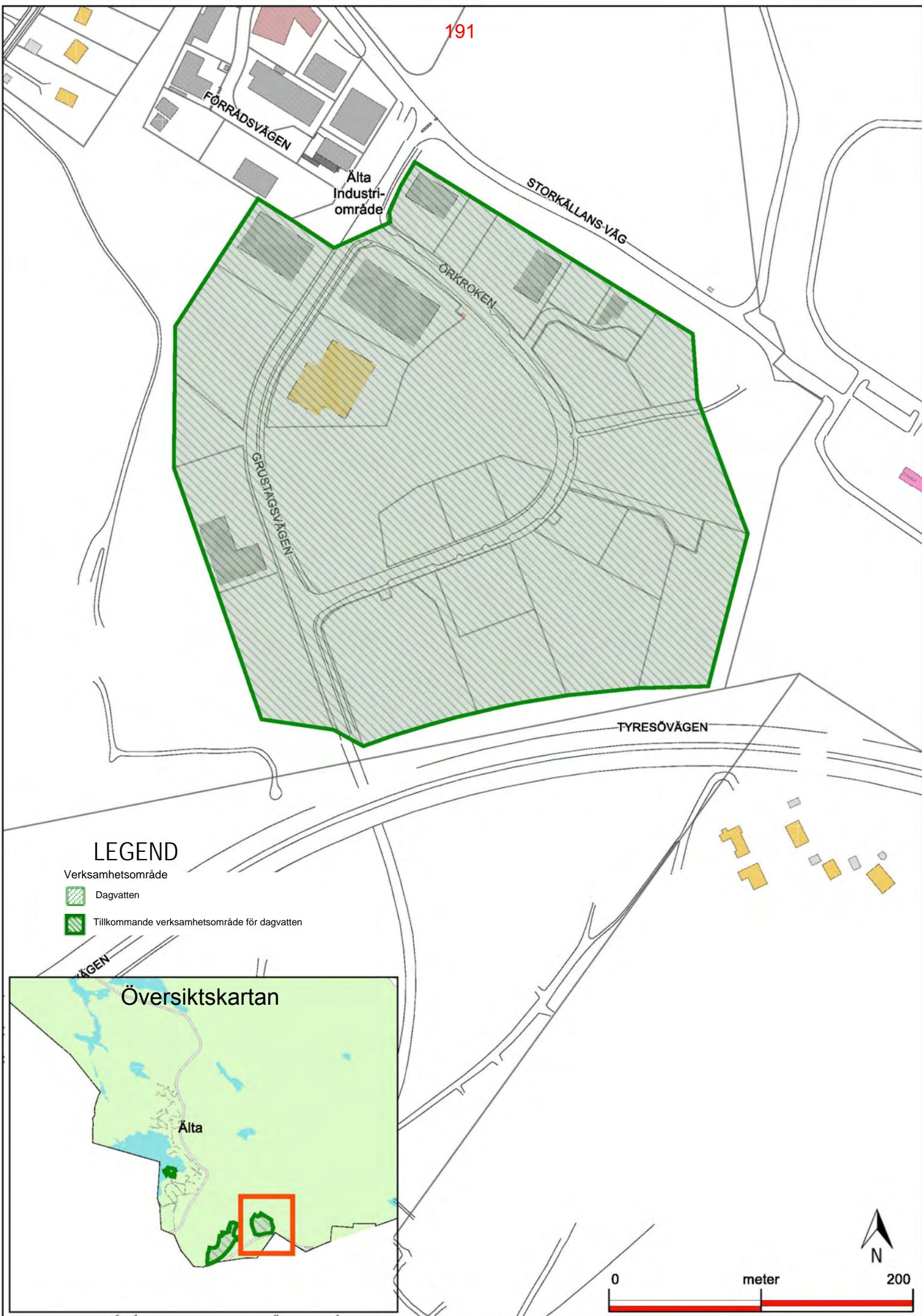
190

LEGEND

- Verksamhetområde
- Spill
- Översiktskarta
- Primärkarta
- Tillkommande verksamhetsområde spill

192

HEDVIGSLUND

LEGEND

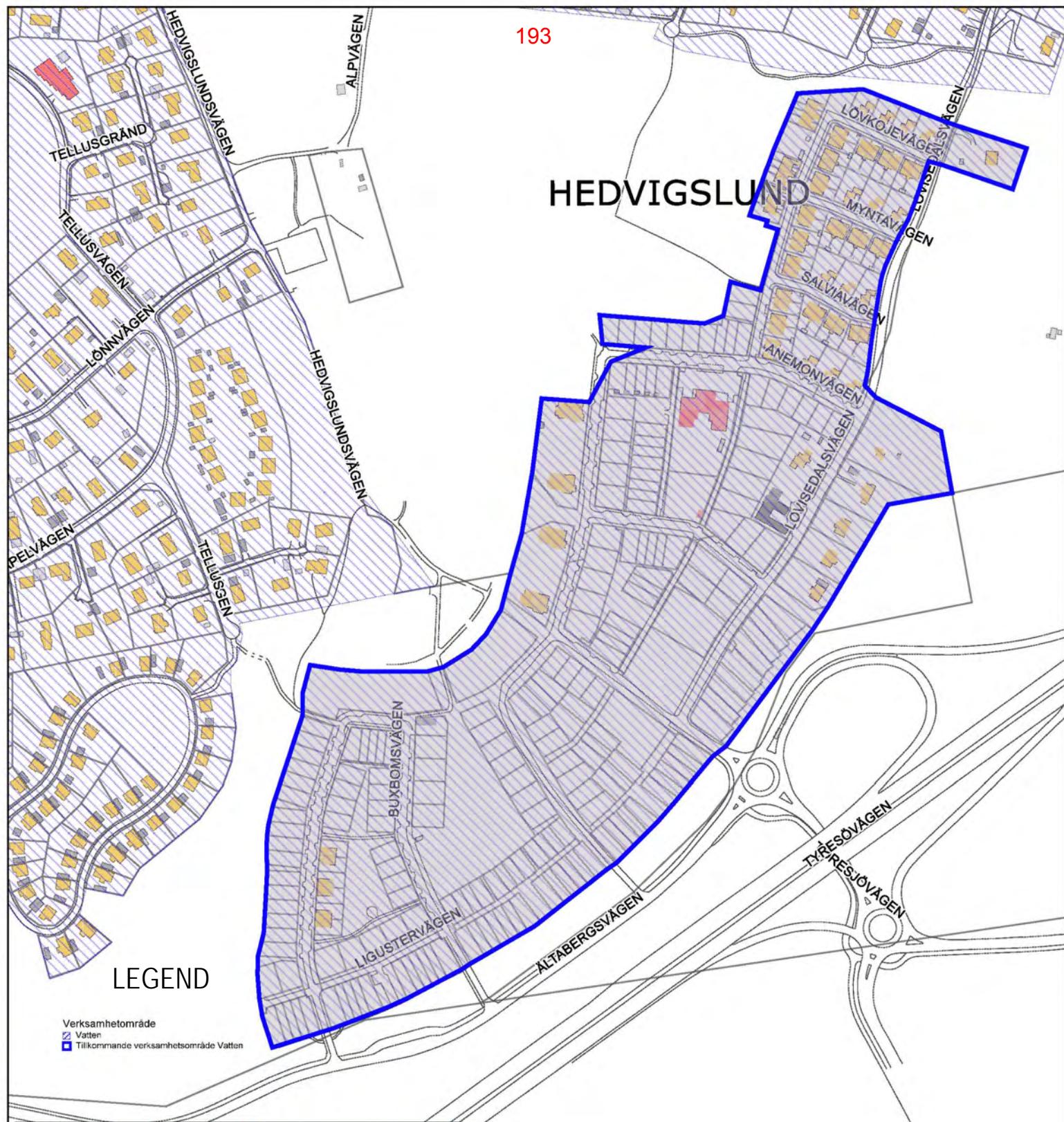
- Verksamhetområde
- Spill
- Översiktskarta
- Primärkarta
- Tillkommande verksamhetsområde spill

Översiktskartan

0 200 meter

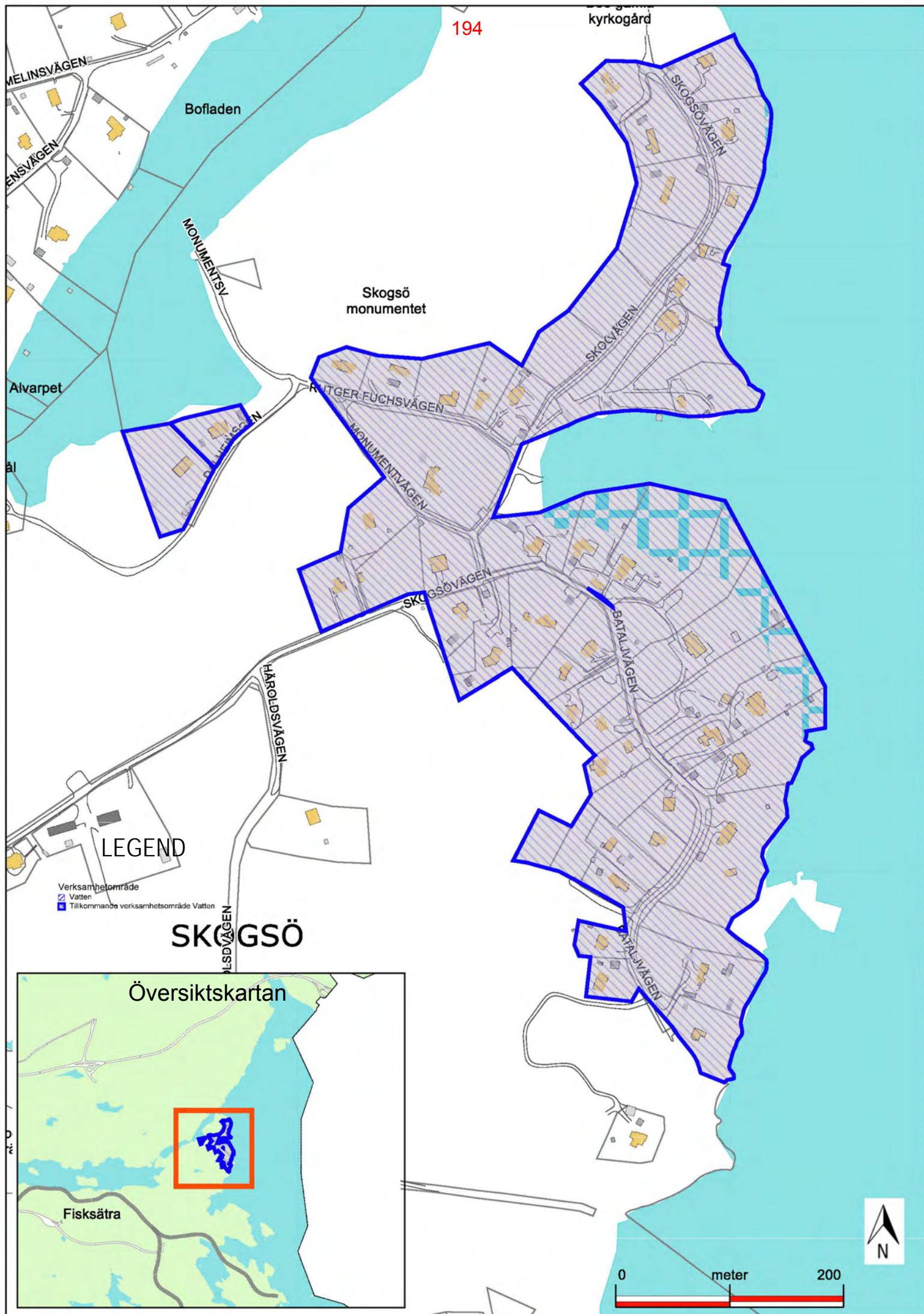

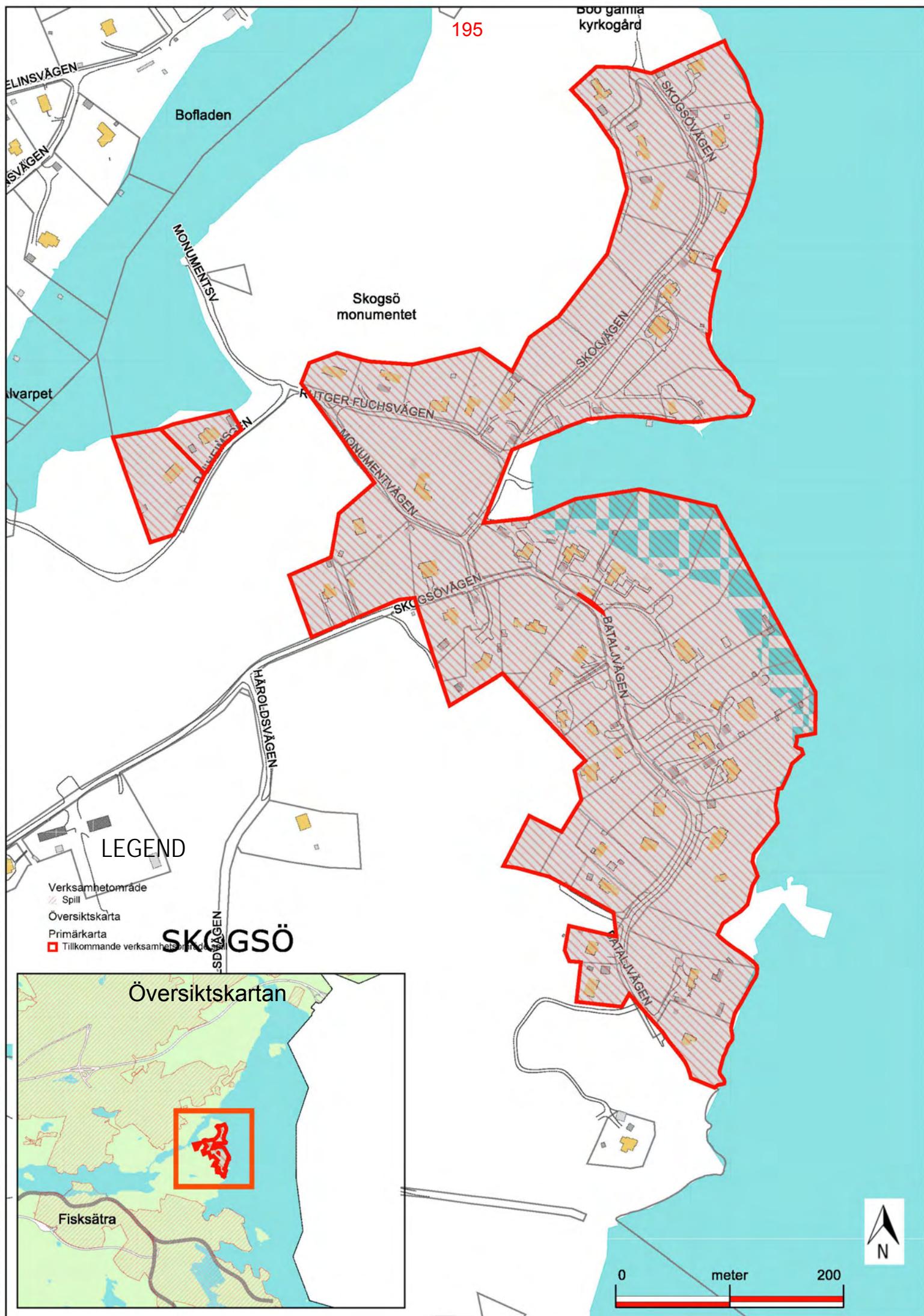
Översiktskartan

meter

200

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för att genomföra närlivsstrategin

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar handlingsplanen för att genomföra närlivsstrategin till protokollet.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fastställde den 15 juni 2015 en närlivsstrategi för Nacka kommun. Beslutet om en närlivsstrategi var en naturlig konsekvens av den kraftfulla tillväxt som kommunen kommer att ha under de närmaste 15 åren. Beslut fattades också att ta fram en handlingsplan som syftade till att konkretisera strategin och med ett kortare tidsperspektiv identifiera viktiga aktiviteter samt bryta ner strategin i delmål som kan följas upp. De aktiviteter som identifierats i bifogade handlingsplan rör områden där många andra nämnder, förutom kommunstyrelsen, är ansvariga. Det är i det fortsatta arbetet viktigt att alla berörda nämnder fortlöpande identifierar områden som behöver utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för utveckling och tillväxt inom det lokala närlivet i Nacka.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen fastställde den 15 juni 2015 en närlivsstrategi för Nacka kommun. Kommunstyrelsen uppdrog även till stadsledningskontoret att utarbeta en handlingsplan med anledning av närlivsstrategin.

Beslutet om en närlivsstrategi var en naturlig konsekvens av den kraftfulla tillväxt som kommunen kommer att ha under de närmaste 15 åren. Ett lokalsamhälle i balans har inte bara olika former av bostäder utan också i hög grad arbetsplatser, gärna inom en mängd olika branscher. I och med att tunnelbanan byggs ut till Nacka blir den regionala kopplingen mycket tydligare och därmed förstärks möjligheten att pendla såväl ut som in till Nacka. De förbättrade kommunikationerna kommer att innebära att företag som etablerar sig i Nacka lättare kan attrahera kompetens ur ett bredare geografiskt perspektiv än idag. Sannolikt

kommer Nacka därför bli mer attraktivt för företagsetableringar vilket innehåller ett ökat antal arbetsplatser. Tunnelbanan ger också positiva synergier för befintliga företag där förbättrad regional tillhörighet kan höja både konkurrenskraft och förbättrad rekryteringsförmåga. Med respekt för den stora utmaningen att Nacka ska växa med 15.000 nya arbetsplatser till 2030 ska näringslivsstrategin ses som ett viktigt verktyg för att optimera och koordinera olika typer av tillväxtorienterade insatser de kommande åren.

I strategin finns fyra olika målgrupper definierade som relevanta för att uppnå målet:

Nystartade företag / Växande befintliga företag / Nyetableringar / Fastighetsutvecklare

Fem strategiskt prioriterade områden är kopplade till dessa målgrupper:

1. Ett dynamiskt företagsklimat som främjar innovation och entreprenörskap
2. God tillgång på arbetskraft med relevant kompetens
3. En aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets etableringsförutsättningar
4. Stadsplaneringen ska skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar
5. Kommunen erbjuder enkel, snabb och kundfokuserad myndighetsutövning som möter företagens behov

Alla dessa fem områden är tydligt kopplade till kommunens rådighet och vilka möjliga aktiviteter som kan genomföras för att underlätta för de valda målgrupperna att etablera och växa i Nacka

Processen för att ta fram handlingsplan

Handlingsplanen syftar till att konkretisera strategin och med ett kortare tidsperspektiv identifiera viktiga aktiviteter samt bryta ner strategin i delmål som kan följas upp.

De aktiviteter som identifieras i bifogade handlingsplan rör områden där många andra nämnder, förutom kommunstyrelsen, är ansvariga. Det är i det fortsatta arbetet viktigt att alla berörda nämnder fortlöpande identifierar områden som behöver utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för utveckling och tillväxt inom det lokala näringslivet i Nacka.

Handlingsplanen bör ses som en sammanställning av de identifierat viktigaste aktiviteterna från berörda enheter. Planen kan delas upp i tre olika aktivitetsområden;

1. Ökad befintlig insats
2. Ny insats/process
3. Utredning/analys

Handlingsplanen har arbetats fram i en process som utgått från en nuläges- och insatsanalys av alla de fem prioriterade delområden i näringslivsstrategin. I detta arbete har ett antal relevanta insatser identifierats samt därtill ansvarig enhet. Ett antal externa aktörer har sedan

intervjuats, primärt vad gäller förslag på insatser för att uppnå relevanta effektmål. I samband med detta har även en workshop, med inriktning på Nacka stads varumärke och image, genomförts tillsammans med de större fastighetsägarna i Nacka stad. Ett flertal interna projektmöten har också hållits på flera olika ansvars- och områdesnivåer där olika förslag på interna insatser har diskuterats. Dessutom har workshops genomförts med samtliga berörda enhetschefer. Enhetscheferna har också intervjuats individuellt.

Detta innebär att innehållet i handlingsplanen är mycket väl förankrat i respektive enhet och på enhetschefsnivå. I flera fall har även ansvarig direktör varit direkt involverad i att ta fram delar av de angivna aktiviteterna. Under processen har ett mycket stort engagemang i alla de förändrings- och förslagsdiskussioner som förekommit under processens gång framkommit. Speciellt gäller detta i att komma med förslag på konkreta insatser i handlingsplanen. De förslag som finns i handlingsplanen är de som just nu är mest relevanta.

Uppföljning av handlingsplanen

Handlingsplanen gäller 2016-2018 och ska följas upp i juni 2017 och december 2018. Effekt och läge av handlingsplanen ska rapporteras på varje möte med kommunstyrelsens näringslivsråd.

Ekonomiska konsekvenser

För att kunna nå ambitionerna i näringslivsstrategin och kunna genomföra de aktiviteter som identifierats behöver varje nämnd ta med dessa i prioriteringarna inom ramen för mål och budgetprocessen för 2017-2019. Särskilt gäller det miljö och stadsbyggnadsnämndens område och kommunstyrelsens arbete med en aktiv markpolitik samt ett aktivt näringslivsarbete.

Konsekvenser för barn

Ett lokalt näringsliv skapar en levande stad med fler möjligheter och trevliga och trygga miljöer för barn och vuxna. Det skapar också en stad som kan utvecklas på ett positivt och hållbart sätt.

Bilagor

Handlingsplan Näringsliv

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Börjesson
Näringslivsdirektör

HANDLINGPLAN

för att genomföra näringslivsstrategin

Kommunen har ett dynamiskt företagklimat som främjar innovation och entreprenörskap genom att kommunen

1. Har partners som erbjuder forum för rådgivning, mentorskap och finansieringsinsatser, riktat till företag med tydlig tillväxtpotential
2. Bidrar till samordnad innovations – och nystartsrådgivning tillsammans med partners
3. Verkar för att flexibla miljöer skapas för nystartade företag
4. Utvecklar arbetet med tidig upphandlingsdialog och uppföljning för att ta tillvara innovation, utveckling och marknadskännedom i leverantörsledet
5. Utvecklar fler kundvalstjänster

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Skapa konkreta insatser för affärsutveckling genom Nacka Tillväxtforum	Stadsledningskontoret	
2. Öka insatsvolymen av innovations- och nyföretagarrådgivning	Stadsledningskontoret	
3. Genomföra nätverksträffar för fastighetsägare och entreprenörer för att möta behovet av fler flexibla kontorsytor	Stadsledningskontoret	
4. Genomföra en behovs- och marknadsanalys av leverantörsmarknaden inom strategiskt viktiga inköpsområden	Inköpsheten	
5. Implementera en tidig, strukturerad upphandlingsdialog med nyckelleverantörer	Inköpsheten	
6. Utreda möjligheten att utveckla kundvalstjänster med näringslivsinriktning	Stadsledningskontoret	

Indikatorer:

- Minst 100 företag ska vara engagerade i Nacka Tillväxtforum per år
- Andel rådgivningsvolym ska öka

Diarienummer	Fastställd/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2015/	2015-	Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen	Näringslivsdirektören

Kommunen bidrar till god tillgång på arbetskraft med relevant kompetens genom att kommunen

1. Utvecklar matchningsinsatser som i hög grad baseras på företagens kompetensbehov
2. Låter näringslivets kompetensbehov stå som grund för utvecklingen av arbetsförlagd utbildning och praktik
3. Verkar för att kompetens – och utbildningssatsningar mobiliseras kring strategiska branscher
4. Verkar för att tillgängliggöra högre utbildning och forskning med tydlig inriktning mot näringslivets behov

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Vidareutveckla vuxenutbildningen för att stärka kompetensförsörjning till näringslivet	Arbete- och Företagsenheten	
2. Genomföra dialogmöten med anordnare för att möta näringslivets kompetens- och rekryteringsbehov	Arbete- och Företagsenheten	
3. Analysera och utveckla lärlings – och praktikplatser i upphandlingsprocessen	Arbete- och Företagsenheten	
4. Utveckla en metod för entreprenörskaps- och nyföretagarrådgivning riktad till nyanlända	Arbete- och Företagsenheten	
5. Genomföra och vidareutveckla rådslag med näringslivet för att nå bättre matchningseffekter	Arbete- och Företagsenheten	
6. Genomföra rekryteringsmässor tillsammans med näringslivet med fokus på ungdomars första jobb (Jobb1)	Arbete- och Företagsenheten	
7. Genomföra regelbunden trendspaning av framtida kompetensbehov inom strategiska branscher	Förnyelseenheten	

Indikatorer:

- Andel upphandlingar som inkluderar lärlings – och praktikplatser ska öka
- Antal personer som går från vuxenutbildning till arbete i bristyrken ska öka
- Antal personer som går från vuxenutbildning till arbete i strategiska branscher (bygg, hotell, restaurant, vård och omsorg) ska öka

Kommunen har en aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringsslivets etableringsförutsättningar genom

1. En väl fungerande intern etableringsprocess och mottagningsservice
2. Ett strukturerat samarbete med lokala fastighetsägare
3. Insatser för att minst 90 procent av alla företag har tillgång till fiber 2020
4. Att näringsslivets behov särskilt beaktas vid planering och utveckling av infrastruktur

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Genomföra en inventering och analys av all kommunal mark	Enheten för Fastighetsutveckling	
2. Utveckla metod för ökad planberedskap och snabbare planhandläggning vid företagsetableringar	Enheten för strategisk stadsutveckling	
3. Prioritera företag i planärenden som gäller ändring genom tillägg	Planenheten	
4. Vid planläggning för verksamheter ska placering av byggnader på tomtmark hanteras med stor flexibilitet. Exempelvis ska prickmark användas restriktivt	Planenheten	
5. Genomföra regelbundna strategiska nätverksträffar med fastighetsägare	Enheten för strategisk stadsutveckling	
6. Kommunicera samordnad och nulägesorienterad regional trafikinformation till näringsslivet	Trafikenheten	
7. Analysera resemönster till och från större arbetsplatser för att säkerställa god service och tillgänglighet	Trafikenheten	

Indikatorer:

- Färdig inventering och analys av all kommunal mark klar under 2016
- Etableringsprocess dokumenterad och klar senast juni 2017
- Analys av resemönster till arbetsplatser klar under 2016

Kommunen verkar för att stadsplaneringen skapar goda urbana lokaliseringsförutsättningar genom att

1. Analysera och påverka marknadens drivkrafter ur ett lokaliserings – och investerarperspektiv
2. Skapa kommersiella förutsättningar i bottenvåningar
3. Utnyttja T-banans stationslägen, dess kommersiella hävstång och attraktivitet ur ett etableringsperspektiv
4. Skapa hög totalvolym av verksamheter i kommersiellt attraktiva lägen
5. Reservera mark för kommande etableringar av kommersiella fastigheter
6. Planera för fastigheter med blandad funktion och verksamhet

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Planera, utveckla och genomföra affärsdrivande kommunikationsinsatser	Stadsledningskontoret	
2. Kartlägga attraktiva lägen för verksamheter i bottenvåningar som underlag för markanvisningar	Enheten för strategisk stadsutveckling	
3. Utveckla en metod för regelmässig användning av 3-dimensionell fastighetsindelning vid planering av kommersiell verksamhet i bottenvåningar	Enheten för strategisk stadsutveckling	
4. Genomföra volym – och lägesstudier för kontor nära t-banans stationslägen	Planenheten	
5. Studera och analysera planeringsförutsättningar för 100,000 kvadratmeter kontor i centrala Nacka	Exploateringsenheten	
6. Genomföra en marknadsanalys av efterfrågan på kontorsyta i hela Nacka stad	Enheten för strategisk stadsutveckling	

Indikatorer:

- Dokumenterad metod för hur 3-dimensionell fastighetsindelning inkluderas i underlag för markanvisning vad gäller kommersiell verksamhet i bottenvåningar under 2017
- Volym – och lägesstudier för kontor i centrala Nacka klar 2016
- Rapport gällande efterfrågan av kontorsyta i centrala Nacka klar under 2017

Kommunen har en enkel, snabb och kundfokuserad myndighetsutövning som möter företagens behov genom att

1. Kontinuerligt utveckla och förstärka bemötande, tillgänglighet och kompetens inom de viktigaste myndighetsområdena
2. Erbjuda en förutsägbar, transparent och samordnad ärendeprocess
3. Erbjuda lättillgänglig och tydlig webbaserad tillstånds – och etableringsguidning
4. Skapa förutsättningar för att åstadkomma småföretagarvänlig upphandling

ÅTGÄRD	ANSVARIG ENHET	LÄGE
1. Etablera en tydligare kontaktväg mellan bygglösenheten och planenheten vid enklare planändringar för att bygglov ska kunna ges	Bygglösenheten	
2. Prioritera företagsärenden vad gäller resursanvändning på bygglösenheten	Bygglösenheten	
3. Utbilda samtliga miljöinspektörer i effektiv kommunikation och bemötande	Miljöenheten	
4. Genomföra branschinriktade seminarier för att stärka relationer och sprida kunskap om lagstiftning inom miljö och livsmedel	Miljöenheten	
5. Utreda behovet av en tydligare struktur för evenemangsförfrågningar	Stadsledningskontoret	
6. Kartlägga inkommande frågeställningar från näringslivet för utveckling av en effektiv mottagningservice	Kontaktcenter	
7. Implementera en anpassad etableringsguide, samt integrera verksamt.se på Nackas nya webb	Stadsledningskontoret	
8. Utse en medarbetare inom Kontaktcenter som är specialist på näringslivsfrågor	Kontaktcenter	
9. Genomföra nätverksträffar för småföretag för information om aktuella upphandlingar	Inköpsheten	

Indikatorer:

- NKI värde på 75 år 2018 inom miljö, livsmedel och bygglov
- Etableringsguide tillgänglig på Nackas webb under 2016

Kommunstyrelsen

Volontär i Nacka år 2015, verksamhetsrapport

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen om verksamheten volontär i Nacka 2015 samt noterar att uppdraget för volontär i Nacka kommer att ses över inför år 2017.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sedan 2007 finansierat volontärverksamhet med 800 000 kr per år. Uppdraget genomförs inom välfärd samhällsservice.

Fokus för volontär i Nacka har under år 2015 legat på integration av nyanlända. I samband med flyktingströmmen har volontärkoordinatorn främst fokuserat på insatser kring mottagandet av mänsklig hjälp och flykt. Det har funnits ett stort intresse av att vara volontär under hösten. Koordinatorns roll och stora utmaning under denna period har varit att stötta, fånga in och kanalisera det stora engagemanget kring Nobelberget och Nacka kommunens evakueringsboende. Förutom nära arbete med civilsamhället aktörer sker samverkan inom kommunen, exempelvis med arbets- och företagsenheten, ensamkommande flyktingbarn inom individ och familjeomsorgen samt överförmyndarenheten.

Uppdragsbeskrivningen för volontär i Nacka har inte uppdaterats sedan uppdraget påbörjades. Välfärd samhällsservice uttrycker att verksamheten vill ha en tydligare uppdragsbeskrivning av vad som förväntas av uppdraget och vad kommunstyrelsen vill med civilsamhället och volontärarbetet. Nya faktorer och trender i omvärlden samt en tydligare uttryckt vilja i de nya övergripande målen samt i mål och budget skapar också behov att se över uppdragets innehåll och beskrivning. Detta arbete kommer att påbörjas under våren 2016 och beskrivas i mål och budget för 2017.

Ärendet

År 2007 beslutade kommunstyrelsen att starta volontärverksamheten som ett projekt, som sedan permanentades år 2010. Uppdraget har hela tiden legat på välfärd samhällsservice. Uppdraget till välfärd samhällsservice kommer från kommunstyrelsen som finansierar

funktionen med volontärkoordinator med 800 000 kr varje år. I praktiken utförs arbetet av en medarbetare, volontärkoordinator Nannette Büsgen. Varje år har volontärkoordinatorn tagit fram en verksamhetsbeskrivning av året som gått. Så även i för 2015, rapporten finns med som bilaga.

Uppdraget har varit oförändrat sedan det permanentades och fortsatt enligt det övergripande uppdraget som beslutades av kommunstyrelsen år 2007, nämligen att vårda, bredda, utveckla och synliggöra det ideella engagemanget. Välfärd samhällsservice har nu framfört att det önskar att uppdraget ses över och omformuleras inför år 2017. Vad vill kommunen med volontäruppdraget? Vilka mål har kommunen med volontärverksamheten? Vad vill Nacka kommun med civilsamhället?

De nya övergripande målen och formuleringar i mål och budget för 2016-2018 trycker starkare än tidigare på samarbetet med civilsamhälle. Det finns beskrivet att kommunen ska vara öppen för innovativa idéer och kommunens roll som möjliggörare av bra förslag från civilsamhället. Samarbete nämns som en viktig faktor, Nacka ska inte utvecklas inte som en separat aktör utan utvecklas i nära samspelet med Nackabor, civilsamhälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt.

En annan faktor som gör det aktuellt att se över uppdraget är förändringar i vår omvärld. Medlemsantalet i traditionella föreningar har minskat drastiskt, samtidigt har inte engagemanget minskat. Engagemanget tar sig uttryck på andra sätt, bl.a. har det blivit vanligare med pop-up engagemang, på så sätt att man gör punktinsatser utifrån sina förutsättningar. Förutsättningarna för att engagera sig är att det ska vara enkelt, kan ske snabbt och flexibelt.

Detta sammantaget gör att uppdraget behöver ses över inför 2017 och en analys påbörjas under våren 2016, för att formuleras i mål och budget för 2017-2019.

Sammanfattning av år 2015 för volontär i Nacka 2015

Rapporten sammanfattar vad Volontär i Nacka arbetat med under 2015, vilka utmaningar och fokus som varit under året, se bilaga.

Fokus under år 2015 har legat på integration av nyanlända. I samband med flyktingströmmen, som eskalerade från september har volontärkoordinatorn främst fokuserat på insatser kring mottagandet av mäniskor på flykt. Nya konstellationer, innovativa lösningar och flera samarbeten skapades utifrån de akuta behov som uppstod i samband med flyktingmottagandet. Samarbete har skett med kommunala aktörer, såsom arbets- och företagsenheten, ensamkommande flyktingbarn inom individ och familjeomsorgen, överförmyndarenheten. Samarbetet med övriga verksamheter fördjupas och utvecklas kontinuerligt utifrån behov.

Intresseanmälningarna för att bli volontär ökade enormt under hösten 2015 och antalet följare på Facebook/ Volontär i Nacka likaså. I september startade Refugees Welcome Stockholm, en frivillig rörelse som numera är en etablerad frivilligorganisation, ett transitboende på Nobelberget i Sickla. Cirka 400 personer togs emot under en tvåveckorsperiod. Nackas volontärkoordinators roll och stora utmaning under denna period var att stötta, fånga in och kanalisa det stora engagemanget kring Nobelberget.

I november startade Nacka kommun ett evakueringsboende där koordinatorn blev involverad inför starten. Koordinatorn har förmedlat möjligheter till samarbeten med frivilligorganisationer, volontärer med speciell kompetens, nätverk och andra organisationer som erbjuder hjälpinsatser av olika slag. Sammanlagt har ca 400 personer anmält sitt intresse för att bli volontärer på boendet. Ca 250-275 har jobbat som volontärer på plats.

Parallelt med det operativa arbetet utifrån det akuta läget har volontärkoordinatorn arbetat för att kunna ta nästa steg. Koordinatorn ingår sedan hösten i flera mötessammanhang där tjänstemän och civilsamhällets aktörer jobbar med frågor kring flyktingmottagande, ensamkommande barn och ungdomar, boende och integrering i samhället.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser. Uppdraget kommer att ses över och i samband med det även de ekonomiska förutsättningarna.

Konsekvenser för barn

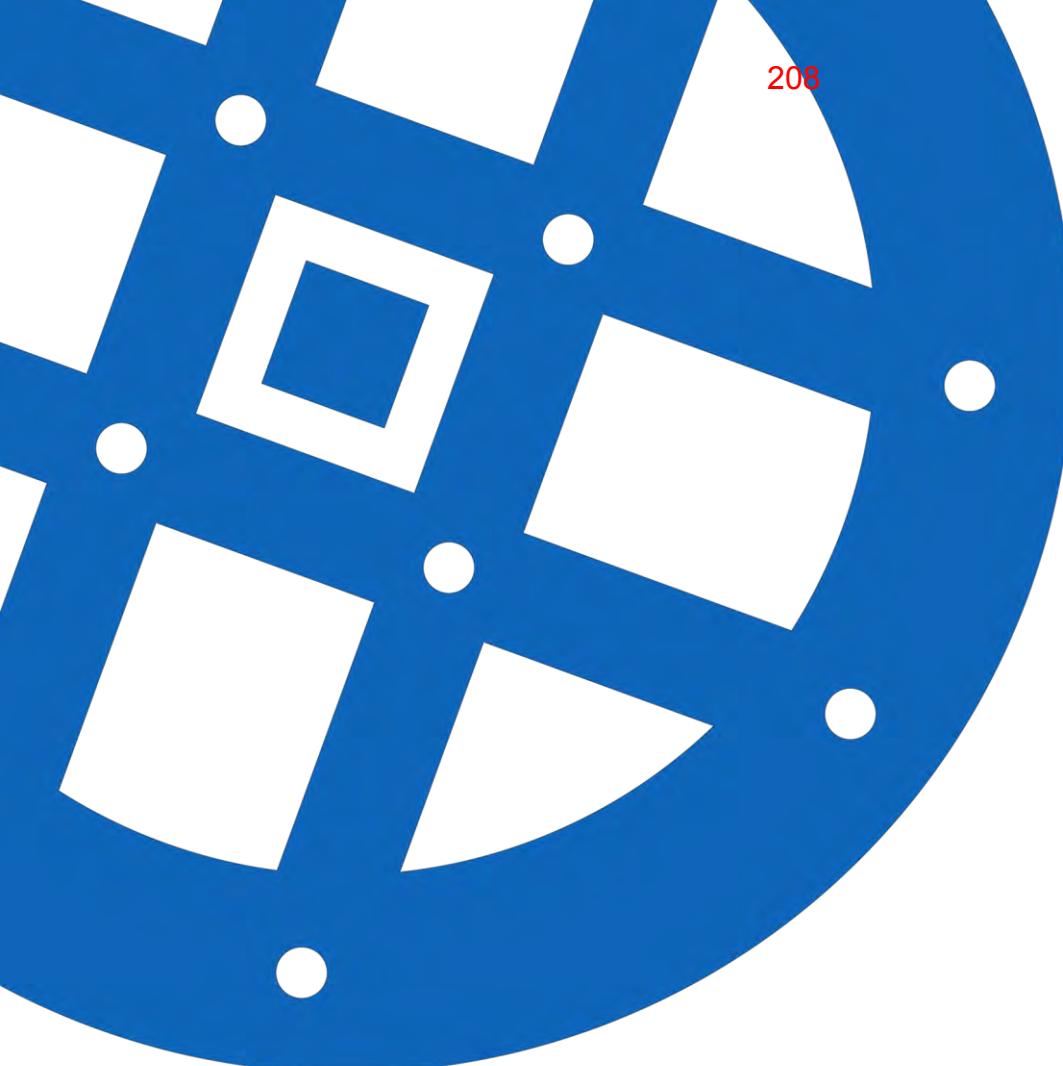
Ideella insatser riktar sig ofta till barn. Inte minst viktig är den ideella sektorn i samband med att många ensamkommande flyktingbarn kom under föregående år. Ideella sektorn arrangerar aktiviteter som stärker barnen och ger de en mer meningsfull fritid. Volontär i Nacka har bland annat kontakt med alla hem för vård och boenden i Nacka och kan hjälpa till med de behov som finns hos barnen såsom att förmedla kontakt, tipsa om aktiviteter och ge information om lokalsamhället.

Bilagor

Volontär i Nacka, året som gått 2015.

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

Tove Löfgren
Förändringsledare
Förnyelseenheten

VOLONTÄR I NACKA

2015 - ÅRET SOM GÅTT

REDOGÖRELSE FRÅN KOORDINATOR

Nannette Büsgen

SAMMANFATTNING

Jag vill redovisa den pågående verksamheten inom Volontär i Nacka till kommunstyrelsen och övriga intressenter och därmed informera om det arbete som jag under 2015 har lagt ner för att ta vara på medborgarnas engagemang.

Årsredovisningen syfte är även att, i samverkan med alla samhällssektorer, bana väg för ett mer långsiktigt och strategiskt arbete kring civilsamhällesfrågor och att tjäna som underlag för utveckling av verksamheten. Denna redogörelse kommer jag att komplettera med ett ”Förslag till utveckling av Volontär i Nacka” i en särskild bilaga.

Fokus under år 2015 har legat på **integration av nyanlända**. I samband med flyktingströmmen, som eskalerade från och med september har jag främst fokuserat på insatser kring mottagandet av mänsklig flykt. Nya konstellationer, innovativa lösningar och flera samarbeten skapades utifrån de akuta behoven som uppstod i samband med flyktingmottagandet.

Nybildade och etablerade frivilligorganisationer jobbade sida vid sida för att ge dessa mänsklig flykt en värdigt och respektfullt mottagande. Civilsamhällets stora och viktiga roll i samband med mottagandet av mänsklig flykt har visat sig. Denna kraft påminner oss om vikten av att hitta gemensamma forum och samarbeten för att kunna klara av de utmaningar som ligger framför oss.

Nannette Büsgen
Koordinator
Volontär i Nacka
e-post: volontar@nacka.se
08-718 87 73 / 070-431 8773

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MÄNNISKOR PÅ FLYKT	4
SUMMERING AV HÖSTENS UTMANINGAR	5
MOTTAGANDE OCH INTEGRATION AV NYANLÄNTA.....	7
Nya samarbeten.....	7
MARKNADSFÖRING.....	8
SPRIDA KUNSKAP OCH SKAPA NÄTVERK.....	9
ÅRETS SIFFROR.....	10
INSPIRATION OCH KÄLLOR	12

Nacka kommun söker vägar för att kunna ta tillvara det ideella engagemanget och eftersträvar samarbeten med civilsamhället. Vi ska öppna för goda initiativ, både från ideella aktörer och enskilda medborgare. I min funktion som koordinator fungerar jag som en länk mellan det civila samhället, kommunens skattefinansierade verksamheter och andra aktörer.

År 2015 har Volontär i Nackas koordinator, Nannette Büsgen, fortsatt enligt det övergripande [uppdraget](#) som beslutades av kommunstyrelsen år 2007, nämligen att vårda, bredda, utveckla och synliggöra det ideella engagemanget. Redovisning och avstämning av verksamheten har skett med Anette Böe, produktionsdirektör för Välfärd samhällsservice och Henrik Feldhusen, biträdande produktionsdirektör.

MÄNNISKOR PÅ FLYKT

I september 2015 nåddes Sverige av den flyktingvåg som tidigare mest varit en abstrakt verklighet för de flesta. Svenskarnas engagemang i flyktingkrisen ökade lavinartat och bilden på den drunknade pojken Alan Kurdi såg ut att vara startskottet för ett starkt svenskt civilsamhällsengagemang för människor på flykt, både i Sverige och i andra delar av världen.

Intresseanmälningarna för att bli volontär ökade enormt och antalet följare på Facebook/Volontär i Nacka likaså. I september startade Refugees Welcome Stockholm, en ad hoc rörelse som numera är en etablerad frivilligorganisation, ett transitboende på Nobelberget i Sickla. Cirka 400 personer togs emot under en tvåveckorsperiod. De flesta stannade en till två nätter innan de sökte asyl i Sverige eller reste vidare. Med hjälp av volontärer kunde man erbjuda människor på flykt en plats för vila, mat, sjukvård, juridiskt stöd, transporter, tolkhjälp, kläder eller något så enkelt som lek med barnen. Koordinatorns roll och stora utmaning under denna period var att stötta, fånga in och kanalisera det stora engagemanget kring Nobelberget.

Evakueringsboende i Nacka

I november startade Nacka kommun ett evakueringsboende där koordinatoren blev involverad inför starten. Kommunen kallade till ett informationsmöte där ett antal utvalda frivilligorganisationer bjöds in. Resultat: Nacka kyrkoförsamling bidrar med en halvtidstjänst - en diakon som arbetar som volontärsamordnare och organiserar insamlingen av gåvor till de boende. Även övriga kyrkoförsamlingar avsätter resurser för de asylsökande. Det anordnas meningsfulla aktiviteter till de asylsökande som blir gäster under en kortare period, 3-7 nätter. I praktiken har det visat sig att personerna stannar mycket längre och att kyrkoförsamlingens samordnare arbetar heltid. Situationen kräver flexibla lösningar gällande arbetssätt och samarbete för att därmed underlätta väntan och skapa trivsel och trygghet för de asylsökande som bor på evakueringsboendet.

Koordinatoren har förmedlat möjligheter till samarbeten med frivilligorganisationer, volontärer med speciell kompetens, nätverk och andra organisationer som erbjuder hjälpinsatser av olika slag. Sammanlagt har ca 400 personer anmält sitt intresse för att bli volontärer på boendet. Ca 250-275 har jobbat som volontärer på plats.

Nacka-Boo Rödakorskrets har startat ett välbesökt och mycket uppskattat språkcafé. Boo församling ordnar barnaktiviteter. Kyrkoförsamlingar anordnar klädinsamlingar. Volontärer organiserar uteaktiviteter för gästerna på boendet. Vård på Centralen, en grupp volontärer med medicinska kunskaper, har startat ett mobilt vård- och läkarteam och besöker evakueringsboendet en gång i veckan och vid behov. Stockholm Magasinet, ett donationslager, skänker förnödenheter. Det gör även volontärer, föreningar och privata aktörer.

SUMMERING AV HÖSTENS UTMANINGAR

I september, i samband med flyktingströmmen, reagerade civilsamhället starkt och handfast. Lösa nätverk bildades, agerade snabbt och tog över servicefunktioner, medan den offentliga sektorn och kommunerna halkade efter. Etablerade frivilligorganisationer hade svårt att klara av anstomningen av volontärer.

Här följer ett axplock av de utmaningar där civilsamhällets aktörer har agerat och handskats med situationer som oftast varit akuta:

Volontärer

- Vill komma igång, helst direkt
- Gränsdragning. Vem/vilka vill vi hjälpa? Människor på flykt, EU migranter, uteliggare?
- Kommunikation. Känsla av otillräcklighet, vi saknar de rätta språkkunskaperna
- Det är inte de ”traditionella” volontärerna som engagerar sig i dessa uppdrag
- Hjältarna är volontärer som har de rätta språkkunskaperna, kontakter m.m.

Föreningar, nätverk m.m.

- Att bemöta anstomningen av volontärer som vill hjälpa till på olika sätt, och helst direkt
- Att värna om eldsjälar som jobbar dygnet runt
- Att bemöta frustration bland volontärer som aldrig kommer igång eller inte blir av med sina gåvor
- Att kanalisera hjälpinsatser och volontärer över hela dagen/hela perioden
- Konkurrens: spänningar mellan etablerade och lösa, spontanbildade nätverk
- Att handskas med kritik, eller brist på agerande
- Fördomar, okunskap och brist på fakta
- Man hinner inte rusta volontärer inför deras insats

Profession/ ideellt arbete

- Hur handskas vi med professionen, när professionella krafter går in som volontär? (läkare, jurister, vårdpersonal, tolkar m.m.)
- Kulturkrockar. Olika länder, språk, genusperspektiv etc
- Fördomar, okunskap och misstro

Juridik

- Transporter genom frivilliga (regelverket, lagstiftning)
- Profession kontra frivilliga (ge vård och omsorg)
- Att samla in pengar med hjälp av sociala media och ny teknik t.ex. genom Swish, bilder på kvitton på Facebook)
- Hantering av donationer och mat

Logistik

- Schemaläggning, mottagande, information
- Att tillgodose behoven till de behövande: mat, dryck, simkort, juridisk hjälp, vård, transporter, boende mm
- Att ordna transporter och handskas med regelverket kring transporten av människor på flykt
- Att starta, styra upp och hantera insamlingar, kläder, skor, hygienartiklar m.m.
- Tvätt av sängkläder m.m.
- Att ta hand om allting som samlas in och som inte behövs (ca 70% slängs)
- Att få logistiken att fungera när många aktörer är inblandade
- Resursfordelning. Uthållighet, osäkerhet kring hur länge hjälpen behövs
- Att svara på många frågor som inte har anknytning till egen verksamhet
- Att söka och handskas med donationer
- Facebooks högtalareffekt på gott och ont
- Att snabbt få ut rätt information och hålla den uppdaterad
- Flexibilitet, situationen ändras snabbt

Strategiskt arbete

Parallelt med det akuta läget pågår ett febrilt arbete för att kunna ta nästa steg. Koordinatorn ingår sedan hösten i flera mötessammanhang där tjänstemän och civilsamhällets aktörer jobbar med frågor kring flyktingmottagande, ensamkommande barn och ungdomar, boende och integrering i samhället.

Viktiga frågor:

- Att tänka framåt, långsiktigt. Vad kommer att hända när det akuta läget upphör?
- Att handskas med kulturkrockar
- Hur hittar vi givande samarbeten utifrån vårt uppdrag, vår roll i samhället kommun, stat, regering, civilsamhälle?
- Information
- Ryktesspridning och fördomar kontra fakta.
- Vi och dom. Att hitta samarbete mellan det offentliga och det ideella är inte helt smärtfritt

Trots att höstens utmaningar har varit tuffa, slitsamma och arbetskrävande så har glädjen, tillfredsställelsen och känslan av att verkligen göra skillnad funnits. Sista insatsen gjordes så sent som 30 december då en större grupp asylsökande hamnade på Stockholms centralstation och behövde sovplatser. Tack vare snabb och rådig insats tillsammans med ideella aktörer hamnade gruppen i Nacka. Här visar sig fördelen med att Volontär i Nacka genom åren byggt ett stort kontaktnät och givande relationer både i Nacka, Stockholm och ”världen utanför”.

MOTTAGANDE OCH INTEGRATION AV NYANLÄNDA

Volontär i Nacka fortsätter att skapa möjligheter för nyanlända att komma in i det svenska samhället. Samarbetet med kommunala aktörer: Arbets- och företagsenheten, enheten för ensamkommande, Överförmyndarenheten och övriga verksamheter fördjupas och utvecklas kontinuerligt utifrån behoven.

Kontakt med boende för ensamkommande

Det startas upp nya boenden för ungdomar eftersom kommunen tar emot nyanlända i större mängder. Koordinatör har kontakt med alla hem för vård eller boende (HVB hem) som finns geografisk placerade i Nacka.

Koordinatör hjälper de boenden utifrån de behov som uppstår bland barnen. Det handlar om:

- Information om Volontär i Nacka och föreningslivet
- Volontärförmedlingen, en möjlighet att komma i kontakt med volontärer
- Förmedling av samarbeten med föreningslivet, nätverk och grannskapet
- Tips om evenemang, aktiviteter och goda initiativ
- Information om det lokala samhället ifall personalen på boendet inte har lokalkändedom
- Skapa förutsättningar för att tillgodose ungdomarnas behov

Information till familjehem och asylsökande sker genom kommunens handläggare.

Nya samarbeten

Samarbetet med Kompis Sverige - föreningen som satsar på personliga möten mellan etablerade och nya svenskar - har kommit igång och utökats under året.

Bifogar rapporten [Kompis Sverige i Nacka](#)

Kompis Sverige

ÖppnaDörren är en nationell satsning som skapar nya kontaktytor mellan etablerade och nya svenskar. I konceptet, som drivs av Axelfoundation, ingår verksamheterna Svenska med baby, Kompis Sverige, Invitationsdepartementet och Yrkesdörren. Koordinatör har knutit kontakt med ÖppnaDörren och planerar inför ett samarbete. Läs mer om satsningen [Öppna Dörren](#)

Refugees Welcome Stockholm (RWS)

Sedan hösten har koordinatör en dialog med representanter från RWS kring samarbeten för att hjälpa asylsökande och nyanlända. Föreningen har många volontärer knutna till sin organisation. Många förfogar över kompetenser som kan göra stor nytta för nyanlända, och även etablerade svenskar. Det handlar om språkkunskaper, juridisk kompetens, samhällskunskap och tillgång till ett stort nätverk. Planer smids och nya idéer föds. [Läs mer.](#)

År 2015 registrerades ett antal nya aktörer på volontärförmedlingen www.volontar.nacka.se

- Daniella hemtjänst
- Ersta Lukasgården
- Evakueringsboende Nacka kommun
- [Mentor Sverige](#)
- [Mind](#)
- Nacka kommun Omsorgen, Nyckelvikens omsorgsboende och 2-ans fritidsgård
- [Refugees Welcome Stockholm](#)
- [Stockholms Katthem](#)
- [Youth for Understanding](#)

Upparbetade kontakter finns även med Vård på Centralen, Läkare i världen, Magasin Stockholm, kyrkoförsamlingar och ett antal lösa nätverk.

MARKNADSFÖRING

Volontärtidningen har getts ut vid tre tillfällen under året. Syftet med tidningen är att sprida kunskap om ideellt arbete i all sin mångfald och därmed intressera medborgarna att engagera sig.

Först ute var systrarna Esra och Yosra Abdelwahab som sprider glädje på Nacka Seniorcenter Ektorp. Därefter intervjuade vi Nathalie Green, nybliven ordförande i Nacka-Boo Rödakorskrets. Årets sista nummer hade som tema ”Människor på flykt” där volontärskribenten Eva Bloch intervjuade Kristjan Lootus, professionell dansare som engagerar sig som volontär hos Refugees Welcome Stockholm.

På KanalN kan man läsa om Volontär i Nacka under rubriken ”[Hej kollega](#)”. Mer medial uppmärksamhet har Volontär i Nacka fått genom en artikel i Dagens samhälle veckan före Almedalsveckan ”Många vill engagera sig ideellt”. Även NV Posten och Mitt i Nacka har publicerat artiklar i samband med att många vill hjälpa flyktingar.

Facebook fungerar som en ”högtalarfunktion”, där hjälporienterade snabbt och effektivt kan nå ut till allmänheten. Facebook/Volontär i Nackas räckvidd har blivit mycket större under året och sedan har fått över 500 gillare. Anledningen är utan tvekan engagemanget kring flyktingsituationen, starten av transitboendet Nobelberget och att sedan förmedlar snabb, pålitlig och ”matnyttig” information. Koordinatörn ingår i ett antal lokala Facebook-grupper där det finns möjlighet att fånga in, informera och flagga för insatser som gynnar det ideella engagemanget.

I Fisksätra har en volontär startat hemsida www.fisksätra.se - samlingssidan som informerar om allt som händer i Fisksätra. På hemsidan finns en aktivitetskalender, samhällsinformation, aktuella händelser och en blogg. Syftet är att vara en plattform för de som bor och besöker Fisksätra. Här finns möjlighet för Volontär i Nacka att marknadsföra verksamheten.

SPRIDA KUNSKAP OCH SKAPA NÄTVERK

Att förmedla kunskap och bygga nätverk är mycket viktigt och pågår i alla sammanhang där koordinatörn befinner sig. Det gäller att se allt som händer utifrån ett ideellt perspektiv, att fånga upp och förmedla tankar eller idéer och se möjligheter till samverkan.

Volontär i Nacka har deltagit i flera seminarier och konferenser och varit medarrangör i ett antal evenemang. Ett axplock:

Månad	Dag	Aktivitet	Organisation
Feb	25-26	Ungdomsmässan NACKTIV	Nacka kommun/Fritid
Mars	5-6	Community Organizing by Citizens UK	Citizens Sweden
	19	Kunskapskonferens CIVSAM Nätverk för strategisk samverkan med civilsamhället – CIVSAM	SKL, Sveriges kommuner och landsting
	25-26	“Europas utmaningar kan inte vänta” – Hur påverkar EU:s nystart den lokala och regionala nivån? Studiebesök med kollegor från Nacka kommun.	EU-Bryssel
Apr	20	“Engagera redan engagerade” Hur ska ideella ledare agera för att få människor att göra frivilliga insatser – och tycka om det?	Ideell arena
Maj	7	Fritidsmingel med inspirationsföreläsning av Lisbeth Carlborg	Nacka kommun/Fritid
	27	Studiebesök från Nederländerna, Fisksätra	Volontär i Nacka
Juni	10	Nätverksträff tema ”nyanlända”	Volontär i Nacka
	13	Föreläsare workshop ”rekrytering och medlemsvård”, Järfälla	VolunteerPower Sweden
Aug		Uppstart Världens Barn insamlingskampanj	Volontär i Nacka
Sep	19	Öppet hus – Stadshuset	Nacka kommun
	22	Mångfaldskommittén	Nacka kommun
Okt	20	Seminarium #ettrikaresverige	Inkludera Invest
Nov	10	Temadag ”Ensamkommande barn”, Uppsala	Barnskyddsrådet i Uppsala län
	19	Studiebesök behandlingscenter för krigsskadade och torterade	Svenska Röda Korset
Dec	3	Konferensen ”Forskning som förändrar” presenterar aktuell forskning om det civila samhället och dess roll i samhällsutvecklingen. Ett genomgående tema är hur forskningen kan möta praktikers behov av kunskap och användas för utveckling inom offentliga och det civila samhällets organisationer.	MUCF-Myndigheten för ungdoms - och civilsamhällets frågor

	15	Frivilligarbete inom och för kyrkan - en lösning på de problem som kyrka och samhälle står inför?	Forum idéburna organisationer med social inriktning
--	----	---	---

I juni bjöd Volontär i Nacka in till en välbesökt nätverksträff med tema ”nyanlända”. Frivilligorganisationer, volontärer, anordnare, politiker och tjänstemän var inbjudna. Syftet med träffen var att få en samlad bild över insatser för nyanlända, erfarenhetsutbyte och förutsättningar för samarbeten.

Från och med hösten ingår Volontär i Nacka i utbildningen för god man och särskild förordnad vårdnadshavare. Målet är att ge kursdeltagare flera verktyg för att därmed underlätta engagemanget som god man. Koordinatorn ingår i ett flertal Facebook-grupper som startas av goda män för att snabbt och enkelt kunna nå ut med matnyttig information och i viss mån fungera som bollplank. Exempel: möjligheter att få tillgång till kläder, skor, mobiltelefoner, information om aktiviteter, gratis events m.m.

Varje skoltermin sammanställer Volontär i Nacka en lista med språkcaféer, läxhjälp och träning i svenska språket. Bifogar [höstens lista](#). Det finns även en lista med frivilligorganisationer som aktivt arbetar för att underlätta [integrationen av nyanlända](#).

Volontär i Nacka deltar i Fisksätraakademien, Föreningsnätverk Fisksätra och lokala BRÅ. Koordinatorn har även ingått i ett nätverk för frivilliga insatser kring migrantströmmarna i Stockholms län.

ÅRETS SIFFROR

År 2015 var ett år fyllt med alternativa lösningar. Siffrorna visar inte omfånget av koordinatorns engagemang och roll i förmedlingen av antalet volontärer. Redan under våren ökade antalet intresseanmälningar markant. I samband med flyktingströmmen ökade intresset för att vilja hjälpa till enormt. Detta resulterar i att koordinatorn har slutat intervju och vägleda volontärer. Tiden räcker inte till längre.

Antal registrerade volontärer på volontärförmedlingen volontar.nacka.se

2012	2013	2014	2015*
197	245	304	491

Nyregistreringar år 2015: 187 volontärer

I samband med den akuta flyktingsituationen har förmedlingen av volontärer även skett genom alternativa kanaler:

- Guide för ensamkommande barn, ca 40 nyanmälda genom ProofX
- Intresseanmälningar genom e-post, telefon eller personlig kontakt, ca 100 personer
- Akuta volontäruppdrag har förmedlats genom direktlänkar på nacka.se, Volontär i Nacka, organisationernas egna hemsidor och diverse Facebook-grupper

Utifrån de akuta behoven har kanalisering av volontärer även skett till insatser utanför vår kommun.

Volontärens sysselsättning vid registrering.

	2012	2013	2014	2015
Arbete	59	71	82	184
Student *)	74	83	81	97
Pensionär	27	34	54	80
Arbetssökande	20	25	33	41
Övrig sysselsättning **)	8	11	17	32
Ej angivet	7	17	18	39
Gymnasielev			14	25
Föräldraledig	2	4	5	8

Kommentar:

- *) *Från och med år 2014 redovisas gymnasieelever som en enskild grupp. Innan dess ingick eleverna i gruppen Student.*
- **) *Övrig sysselsättning. Volontären kombinerar ofta arbete och studier.*

Bostadsområden volontärer

Sicklaön	200
Saltsjö-Boo	91
Saltsjöbaden/Fisksätra	76
Älta	32
Övrigt***)	107

***) *Flera personer utanför Nacka har sökt sig till Volontär i Nacka. Ofta handlar det om gymnasieelever som går i skolan i Nacka men är skrivna i en annan kommun.*

Volontärens ålder:

OBS! räknas från starten, år 2009

16–29 år	30–44 år	45–59 år	60–74 år	75–84 år ****)
154	155	88	95	19

****) *Den äldsta aktiva volontären är 86 år och arbetar på fritidsverksamheten*

Organisationer sorterade utifrån organisationsnummer

Offentlig sektor	32
Privat sektor	13
Ideell sektor	64

Organisationens kontaktadress

Sicklaön	36
Saltsjö-Boo	17
Saltsjöbaden/Fisksätra	16
Älta	10
Övrigt	30 *****)

*****) *Organisationer är bokförda utanför Nacka men har verksamhet i Nacka.*

INSPIRATION OCH KÄLLOR

Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992-2014

Johan von Essen, Magnus Jegermalm och Lars Svedberg, forskare vid Ersta Sköndal högskola, presenterar en undersökning av svenskarnas ideella/frivilliga arbete och informella insatser. Studien har föregåtts av fyra tidigare befolkningsstudier (1992, 1998, 2005 och 2009). De kan därför visa både hur det ideella arbetet och de informella insatserna såg ut 2014, då undersökningen genomfördes och hur det ideella arbetet har utvecklats under åren 1992–2014. Ersta Sköndals högskola - avdelningen för forskning om det civila samhället.

[Läs rapporten.](#)

Villkor för ideella föreningar och trossamfund

Rapporten ger en bred belysning av villkoren för ideella föreningar och trossamfund. Bland annat ges en bild av föreningarnas dialoger och relationer till offentliga aktörer på kommunal, regional och statlig nivå och organisationernas ekonomiska förutsättningar. Studien är resultatet av myndighetens årliga uppföljning av villkoren för organisationerna utifrån de sex principerna i politiken för det civila samhället. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)

[Läs rapporten.](#)

Partsgemensamt forum 2014 - en dialog för att utveckla civilsamhällets villkor

Partsgemensamt forum har funnits sedan 2010. Här diskuteras generella frågor om civilsamhällets villkor, möjligheter och utveckling samt dess roll för demokratin och människors delaktighet. Det är dialogen i sig som är syftet med detta forum.

[Läs publikationen.](#)

Utan piska och morot – om förutsättningarna för ledarskap och hållbar motivation i ideellt arbete

Aron Schoug, lärare med masterexamen i pedagogik med inriktning mot ledarskap och motivation i föreningslivet. Stockholms universitet, institutionen för pedagogik och didaktik.

[Läs rapporten.](#)

Inkludera Invest – Årsredovisning 2014

Inkludera Invest vill ge individer i grupper som riskerar utanförskap motivation, kraft och verktyg att själva motverka ett eventuellt utanförskap. Organisationen vill att så många människor som möjligt ska få känna sig själva som deltagare i och bidragare till samhällslivet.

[Läs mer.](#)

Ensamkommande barn och ungdomar – en praktisk handbok om flyktingfrågor

Kerstin Fälldin, Görel Strand, socionom och god man, berättar om hur vi tar emot ensamkommande flyktingbarn.

Frivilligarbete inom och för kyrkan - en lösning på de problem som kyrka och samhälle står inför?

Martha Middlemiss Lé Mon, forskare och föreståndare Centrum för forskning om religion och samhälle (CRS), Uppsala universitet.

[Läs mer.](#)

KURAGE - idéskrift för det civila samhället

Ställda inför flyktingkrisen erbjöd sociala medier ett ovärderligt verktyg i civilsamhällets kontakt med sina volontärer. Men vad sades egentligen, och vilka var det som hördes?

Noomi Weinryb, organisationsforskare vid Uppsala universitet och Södertörns högskola, är mitt uppe i att utreda saken och lämnar här några tidiga insikter. [Läs artikeln](#)

Årsredovisning Volontär i Nacka

[Året som gått 2012](#)

[Året som gått 2013](#)

[Året som gått 2014](#)

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

Kommunstyrelsen

Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering

Yttrande till revisorerna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande över revisionsskrivelse "Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering".

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde den 4 april 2016 att föreslå kommunfullmäktige att bilda ett VA-bolag. Kommunfullmäktige behandlar ärendet den 18 april 2016. De förtroendevalda revisorerna har inkommit med en revisionsskrivelse med fyra frågeställningar inför beslutet att bilda ett VA-bolag.

Frågeställningarna från revisorerna rör exempelvis överlåtelseavtal, fastställande av taxor, redovisning av verksamheter samt finansiering. I det föreslagna ägardirektivet behandlas flera av frågeställningarna. I det överlåtelseavtal som kommer att tas fram mellan Nacka kommun och VA-bolaget fastställs även värden på de tillgångar som bolaget tar över och det exakta lånebeloppet som bolaget behöver för att finansiera sin verksamhet.

Ärendet

De förtroendevalda revisorerna i Nacka kommun har inkommit med en revisionsskrivelse. Skrivelsen innehåller fyra frågeställningar i samband med beslutet om bolagisering av kommunens VA- och avfallsverksamhet.

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde den 4 april 2016 att föreslå kommunfullmäktige att bilda ett VA-bolag. Kommunfullmäktige behandlar ärendet den 18 april 2016. Handlingarna till ärendet finns på kommunens hemsida [Bildande av VA-bolag](#)

Processen för överföring av värden, avtal och personal, överlåtelseavtal

Kommunstyrelsen har i ärendet redogjort till kommunfullmäktige hur överlåtelsen ska ske.

Grunden för överlåtelsen av ansvaret för VA- och renhållningsverksamheten ligger i ett överlåtelseavtal, som ingås mellan kommunen, genom kommunstyrelsen, och aktiebolaget. Kommunfullmäktige måste besluta om grunderna för det överlåtelseavtalet, men den slutliga utformningen i detalj kan beslutas av kommunstyrelsen.

Överlåtelseavtalet omfattar tillgångar och skulder i balansräkning enligt kommunens ekonomiska särredovisning för respektive taxekollektiv samt personal och verksamhetsstöd. Avtalet omfattar att bolaget tar över byggnader och anläggningar samt befintliga nyttjanderätter att ha ledningar i mark som tillhör annan än kommunen. Mellan kommunen och bolaget ska nyttjanderätt upplatas och skrivas in i fastighetsregistret för att bli giltiga. Bland övriga tillgångar finns maskiner och andra inventarier som används i verksamheten. Avtalet reglerar också att bolaget ska ta över avtal med leverantörer som finns för VA- och avfallsfrågor. Avtalet kommer även reglera ansvaret för försäkringar för de överlåtna tillgångarna samt att byggnader och anläggningarna överläts i befintligt skick. Slutligen kommer överlåtelseavtalet ange köpeskillingen, betalning och tidpunkt för överlåtelse.

Arbetet med överlåtelseavtalet pågår och kommer att stämmas av med skattejurister innan kommunstyrelsen tecknar avtalet.

Det är ca 70 personer inom VA- och avfallsenheten och tekniska drifts- och underhållsenheten som berörs av att verksamheten övergår till det kommunala bolaget. Enligt § 6b lagen om anställningsskydd ska medarbetarna erbjudas att deras anställningsförhållanden går över till bolaget. Medarbetarna har dock rätt att välja att stanna kvar i sin anställning direkt i kommunen. Om det då uppstår arbetsbrist hos kommunen utgör det på sedvanligt sätt saklig grund för uppsägning. Skulle det ske, ska de regler om turordning och förhandlingar med mera som gäller, tillämpas.

Fastställande av taxor

Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit ägardirektiv för VA-bolaget. VA-bolaget ska genom en öppen och transparent redovisning av sina intäkter och kostnader bidra till att kommunfullmäktige har ett rättvisande underlag för fastställande av VA-avgifter och liknande i enlighet med det föreslagna ägardirektivet.

Redovisning av verksamheterna i det framtida VA-bolaget

Redovisningen av VA-bolagets olika verksamheter ska ske på samma sätt som idag. Koncernbidrag och/eller utdelning från VA-bolaget behandlas av kommunfullmäktige i det årliga mål och budget-ärendet eller i samband med fastställande av VA-bolagets årsredovisning. Det är samma princip som gäller för kommunens övriga helägda aktiebolag.

Finansiering av VA-bolagets verksamhet

Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit att kommunfullmäktige beviljar lån som behövs för att finansiera verksamheten. Räntekostnader och amorteringsvillkor ska vara marknadsmässiga. Villkoren ska följa samma regler som kommunfullmäktige tidigare beslutat ska gälla för Nacka Energi AB. Storleken på lånet fastställs under andra tertialet. Kommunstyrelsens förslag till ägardirektiv innebär också att VA-bolaget omfattas av kommunens koncernkonto i bank avseende likviditet, upplåning och betalflöden

Bilagor

Förslag till yttrande till revisorerna
Revisionsskrivelse

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerheten

Revisorerna

Yttrande över revisionsskrivelse

Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering

De förtroendevalda revisorerna i Nacka kommun har inkommit med en revisionsskrivelse. Skrivelsen innehåller fyra frågeställningar i samband med beslutet om bolagisering av kommunens VA- och avfallsverksamhet.

Processen för överföring av värden, avtal och personal, överlåtelseavtal

Kommunstyrelsen har i ärendet redogjort till kommunfullmäktige hur överlåtelsen ska ske.

Grunden för överlåtelsen av ansvaret för VA- och renhållningsverksamheten ligger i ett överlåtelseavtal mellan kommunen och aktiebolaget. Kommunfullmäktige måste besluta om grunderna för det överlåtelseavtalet. Arbetet med överlåtelseavtalet pågår och kommer att stämmas av med skattejurister innan kommunstyrelsen tecknar avtalet.

Det är ca 70 personer inom VA- och avfallsenheten och tekniska drifts- och underhållsenheten som berörs av att verksamheten övergår till det kommunala bolaget.

Fastställande av taxor

Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit ägardirektiv för VA-bolaget. VA-bolaget ska ge kommunfullmäktige ett rätvisande underlag för fastställande av VA-avgifter och liknande i enlighet med det föreslagna ägardirektivet.

Redovisning av verksamheterna i det framtida VA-bolaget

Redovisningen av VA-bolagets olika verksamheter ska ske på samma sätt som idag. Koncernbidrag och/eller utdelning från VA-bolaget behandlas av kommunfullmäktige i det årliga mål och budget-ärendet eller i samband med fastställande av VA-bolagets årsredovisning. Det är samma princip som gäller för kommunens övriga helägda aktiebolag.

Finansiering av VA-bolagets verksamhet

Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit att kommunfullmäktige beviljar lån som behövs för att finansiera verksamheten. Räntekostnader och amorteringsvillkor ska vara marknadsmässiga.

Nacka dag som ovan

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Nacka kommun
Revisorerna

Revisionsskrivelse
2016-03-30

Till: Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktige

Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering

Mot bakgrund av att Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige inom en snar framtid ska besluta om bolagisering av VA och avfallshantering undrar vi om följande beaktats i beslutsunderlagen:

- Hur ser process ut för överföring av värden av tillgångar, skulder, avtal och personal från kommunen till bolaget? Vilka värden sker överlätelsen till? Finns avtalsutkast/överlätelseavtal framtaget? Är överlätelseavtalet kvalitetssäkrade av skattejurister?
- Vilken instans kommer att besluta om taxorna framöver?
- Hur ska redovisning ske av verksamheterna (VA respektive avfall) i bolaget? Är det någon skillnad i principer jämfört med redovisningsprinciperna i kommunen? Eventuella skatteeffekter av resultatet i bolaget beror bl a på vilka redovisningsprinciper som beslutas för hantering av överskott/underskott gentemot kollektiven i bolagets verksamheter.
- Hur ska finansieringen ske av bolaget? Finns risk för begränsningar i avdragsrätt för räntekostnader beroende på hur upplägget för finansiering sker?

För revisorerna i Nacka kommun

Lars Berglund
Ordförande

Yvonne Wessman
Vice ordförande

Kommunstyrelsen

Nacka kommuns synpunkter avseende trafikförändringar i SL – trafiken 2016/2017 (T17)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att som svar på remissen översända trafikenhetens förslag till yttrande.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått en remiss från trafikförvaltningen inom Stockholms läns landsting angående förändringar i busstrafiken som landstinget avser att genomföra från och med december 2016. I förslaget till yttrande föreslås Nacka framföra att det kollektivtrafiknät som finns i dag bör förstärkas och tillföras mer resurser. Befolknings- och arbetsplatstillsväxten är kraftig och ombyggnaden av Slussen med försämringar för Saltsjöbanans resenärer aktualiseras frågan än mer.

Ärendet

Nacka kommun har fått en remiss från Stockholms läns landstings trafikförvaltning angående förändringar i busstrafiken som landstinget avser att genomföra från och med december 2016. De förslag som berör Nacka kommun framgår av bilaga 2.

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2016/2017 (T17) innehåller en del satsningar på vissa busslinjer, men samtidigt minskning/försämring av trafiken på andra linjer. I förslaget till yttrande anser Nacka kommun att det i dagens situation, med kraftiga neddragningar av trafiken i föregående period, inte är rimligt att föreslå ytterligare besparingar.

Nacka kommun föreslås istället framföra att det kollektivtrafiknät som finns i dag bör förstärkas och tillföras mer resurser. Befolknings- och arbetsplatstillsväxten är kraftig och ombyggnaden av Slussen med försämringar för Saltsjöbanans resenärer aktualiseras frågan än mer.

Nacka kommun föreslås konstatera att i förslagen för trafikförändringar år 2016/2017 finns få satsningar och anser att kollektivtrafiken bör få mer resurser i de olika kommundelarna.

Nacka kommun har tidigare i år yttrat sig angående förslag till trafikförändringar i Älta till operatören Nobina varför förslaget till yttrande inte omfattar trafiken i Älta.

Konsekvenser för barn

En god kollektivtrafik underlättar för barn främst i skolåldern att nå sina målpunkter, t ex skola och fritidsaktiviteter som ligger bortom gång- och cykelavstånd, på ett tryggt och säkert sätt. För alla barn gäller att hela trafikmiljön förbättras när kollektivtrafiken utvecklas så att fler väljer att ta företa sina arbetsresor med buss istället för med egen bil.

Bilagor

Bilaga 1; Trafikenhetens förslag till yttrande

Bilaga 2; Trafikförvaltningens förslag på trafikförändringar i SL-trafiken december 2016.

Mikael Ranhagen
Enhetschef
Trafikenheten

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare
Trafikenheten

Trafikförvaltningen
Stockholms Läns Landsting
Trafikavdelningen
105 73 Stockholm

Nacka kommuns synpunkter avseende trafikförändringar i SL – trafiken 2016/2017 (T17)

Om Nacka

Arbetspendling både till och från kommunen är omfattande, framförallt under högtrafik, och kommunen växer i snabb takt. Den största andelen utpendlare har sina mål norr om Saltsjö – Mälarsnittet, i norra innerstaden och i de arbetsplatsintensiva områdena norr därom. Resandet är omfattandet även under lågtrafiktid då fritids- och serviceresandet domineras.

Nacka har som mål att kollektivtrafikandelen ska öka och anpassar i takt med tillväxten den lokala infrastrukturen för att gynna kollektivtrafikresandet med målpunkter också inom kommunen.

SL:s Trafikförändringar 2016/2017

Allmänt

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2016/2017 (T17) innehåller en del satsningar på vissa busslinjer, men samtidigt minskning/försämring av trafiken på andra linjer. Nacka kommun anser att det i dagens situation, med kraftiga neddragningar av trafiken i föregående period, inte är rimligt att föreslå ytterligare besparingar. Nacka kommun anser istället att det kollektivtrafiknät som finns i dag måste förstärkas och tillföras mer resurser. Befolknings- och arbetsplatstillsväxten är kraftig och ombyggnaden av Slussen aktualiseras frågan än mer.

Mot bakgrund av ovanstående lämnar Nacka kommun följande synpunkter:

Busstrafiken i Boo

- Förslaget om att förse linje 442 Slussen – Boovägen (-Orminge C)/442X Slussen – Boovägen med helgtrafik mellan kl. 10 -18 är bra. Detta skulle även ge helgtrafik till Skoglundsklippan och Skvaltan.
- Förslaget att linje 442X får ett antal nya avgångar från Slussen under eftermiddagar som kan ge 15-minuterstrafik mellan ca kl. 16.00 – 18.30 är bra, trots att en avgång från Slussen på linje 442 utgår. Anledningen att kommunen accepterar den

minskade avgången är att dessa linjer får 7,5-minuterstrafik på den gemensamma delsträckan jämfört med dagens 10-minuterstrafik.

- Nacka kommun anser att övervägandet att linje 442X får trafik under tidig och sen sommar med en utglesning av trafiken på linje 442 är bra. Motiveringen är att dessa linjer får 6-minuterstrafik på gemensamma delsträckan jämfört med idag som är 10-minuterstrafik.
- Trafikförvaltningen föreslår en omfördelning av utbudet på sträckan Slussen – Orminge genom en ökning på linjerna 444 från 15-minuterstrafik till 10-minutersstrafik vardagar mellan kl. 6-21 och helger mellan kl. 11-18 samtidigt som linje 445 (Slussen- Insjön) endast trafikeras under rusningstrafik. Förslaget innebär en jämn hög turtäthet i mellantrafik till skillnad från dagens oregelbundna trafik. Kommunen anser att det är bra att trafiken blir mer regelbunden, men ser en stor nackdel i förslaget då linje 445 endast kommer att trafikeras i rusningstrafik. Detta drabbar trafikanter på sträckan Orminge C - Insjön. Kommunen önskar att satsningen på linje 444 genomförs enligt förslaget, men vill att trafiken på linje 445 bibehålls som idag.
- Kommunen önskar att förslaget att utöka kvällstrafiken på helger på linje 444 från 30-minuterstrafik till 15-minuterstrafik genomförs utan en förkortning av linje 471 till Orminge C under trafikeringstiden för linje 444.
- Utökning av turtätheten under början eftermiddag på linje 446 är positiv.
- Satsningen på linje 471 som innebär utökning av trafiken på sträckan Slussen – Skurustugan mellan ca 13.15 och 14.15 är bra.

Busstrafiken på Sicklaön

- Kommunen tar återigen upp frågan om behovet av en förstärkning av linje 469 till Jarlaberg med motivering att det är många äldre som bor i området.
- Nacka kommun anser att indragning av de turer på sena kvällar som endast trafikeras sträckan Ektorp C – Skurustugan (linje 409) inte är motiverad.
- Kommunen är positiv till förstärkningar på linje 402 på sträckan Nacka gymnasium – Slussen efter att Kvarnholmsförbindelsen har öppnats för trafik.

Busstrafiken i Älta

- Nacka kommun har tidigare i år skickat yttrande till Nobina angående trafikförändringarna i Älta

Busstrafiken i Saltsjöbaden

- I underlaget saknas Saltsjöbaden. Kommunen anser att busstrafiken till Älgö bör utvecklas i och med att kommundelen växer.

Kollektivtrafik på vatten

- Kommunen tar upp igen frågan om att busslinjer till Nacka Strand bör justeras så att byte till pendelbåtslinje 80 blir attraktivt.
- Det är viktigt att turtätheten på pendelbåtslinje 80 ses över. Kommunen får ofta in synpunkter på att det är fullt på båtarna, särskilt på morgonen. Under Slussens ombyggnad bör denna trafik utvecklas ytterligare.

Övrigt

Nacka vill återigen föra fram att det inte är rimligt att det finns en zongräns för avgift som delar kommunen. Hela Nacka kommun, även Boo och Fisksätra/Saltsjöbaden, bör ingå i zon A. Nacka kan jämföras till exempel med kommunerna Solna, Sundbyberg, Lidingö och Danderyd vilka är inom zon A. Flera områden inom Stockholm stad ligger längre bort från City än Nacka, till exempel Hässelby och Norsborg.

Mats Gerdau

Kommunstyrelsens ordförande

Dag Björklund

Natur- och trafikdirektör

Trafikavdelningen

PM

2016-02-19

Diarinummer
SL 2015-1135
 Handläggare
 Katarina Liljefors
 katarina.liljefors@sll.se
Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Remiss inför trafikförändringar i SL-trafiken 2016/2017 (T17)

Trafikförvaltningen har påbörjat arbetet med trafikförändringar inför december 2016. Detta arbete innehåller både utökningar och reduceringar i trafiken samt omfördelningar.

Härmed översänds en **bruttolista** med **förslag** på trafikförändringar inför december 2016. De avser förslag på trafikförändringar vad gäller bland annat linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid. Förslagen har tagits fram i samarbete med trafikutövarna och bygger bland annat på kommunala bebyggelseplaner, resandestatistik samt input från kommunerna inom ramen för trafikförvaltningens kommundialog.

Trafikförvaltningen tar tacksamt emot synpunkter på dessa förslag utifrån kommunens lokalkändedom och hur de från kommunens perspektiv bör **prioriteras**. Med hänsyn till landstingets ekonomiska ramar kommer inte alla förslag i bruttolistan att kunna genomföras. Trafikförvaltningen tar även tacksamt emot förslag på eventuella **omprioriteringar** som kan göras i SL-trafiken. Detta för att säkerställa att resurserna används på det mest effektiva sättet.

Ambitionen är att samtliga förslag på trafikförändringar 2016/2017 ska beskrivas i detta dokument. För de trafikområden som trafikeras med så kallade incitamentsavtal har trafikutövaren möjlighet att genomföra förändringar vid andra tillfällen än ordinarie tidsbeläckning i december. Av den anledningen kan det tillkomma förslag till förändringar, utöver denna remiss. Trafikutövarna har i sådana fall krav om att genomföra samråd med kommunerna.

Trafikavdelningen

PM

Diarienummer
SL 2015-1135

2016-02-19

Version

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Majoriteten av de föreslagna trafikförändringarna (av de som genomförs) kommer att träda i kraft i december 2016. Några förändringar planeras träda i kraft tidigare, vilket i så fall är markerat i dokumentet.

Busstrafiken i trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö regleras av ett incitamentsavtal och trafikutövaren Nobina har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder dessa förändringar separat med aktuella kommuner, i enlighet med de datum som finns angivna i bilaga 1.

Flera av trafikförändringsförslagen är beskrivna på en översiktlig nivå och behöver utredas grundligare vad gäller kostnader samt konsekvenser innan beslut kan tas om att genomföra dem.

Vid frågor vänligen kontakta ansvarig handläggare.

Trafikförvaltningen önskar ha era synpunkter senast den 13 maj 2016.

Skicka era synpunkter till registrator.tf@sll.se. Uppge aktuellt diarienummer i ärendemeningen.

Med vänliga hälsningar

Sara Catoni
Trafikdirektör

Trafikavdelningen

 PM
 2016-02-19
 Version

 Diarienummer
 SL 2015-1135
 Infosök, klass
 K1 (Öppen)

2.5.8 Nacka

Linje 401 Slussen – Älta

Linjen ingår i det nuvarande avtalet för busstrafik (E23) för trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö. Det är ett incitamentsavtal och trafikutövaren har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder denna förändring separat med aktuella kommuner.

Linje 402 Slussen - Kvarnholmen

På grund av planerad inflyttning på Kvarnholmen och Finnbona övervägs linjen att få utökad trafik vardagar på sträckan Nacka gymnasium – Slussen. Detta innebär att linjen får 6-minuterstrafik under morgonrusningens maxtimme samt 7,5-minuters trafik under eftermiddagsrusningen. Detta förutsätter att tidigare planerad trafikering via den kommande bron från Kvarnholmen till Sicklaön kan genomföras under året samt att Slussenterminalen bedöms klara ytterligare trafik under rusningstid.

Linje 409 Slussen – Ektorps C

P.g.a. lågt resande övervägs att reducera utbudet på linjen genom att dra in de turer sena kvällar som endast trafikerar sträckan Ektorps C – Skurustugan. Resenärer till Duvnäs utskog hänvisas då istället till avgångar på linjen som trafikerar i motgående riktning.

Linje 411C Stockholm C - Nacka forum - Skuru skola

Utbudet på linjen övervägs att utökas till 10-minuterstrafik från Skuru skola på vardagmorgnar från ca kl. 06:35 till ca kl 08:35 på grund av förmadad trängsel.

Linje 442 Slussen - Boovägen (- Orminge C)/442X Slussen - Boovägen

I syfte att avlasta linje 414 och ge snabbare förbindelse till Slussen från södra Boo övervägs att linjen får helgrafik mellan ca kl 10-18. Inflyttning pågår i Tollare och under 2016 och 2017 planeras det att byggas sammanlagt c:a 500 lägenheter. Utökningen skulle dessutom ge helgrafik till Skoglundsklippan och Skvaltan.

Linje 442X övervägs att på vardagar i normaltidtabellen få ett antal fler avgångar från Slussen under eftermiddagar vilket då skulle ge 15-minuterstrafik mellan ca kl 16.00 till 18.30. I samband med detta dras en avgång in på linje 442 från Slussen vilket ger 7,5-minuterstrafik på dessa linjer på gemensam delsträcka kl. 16-18, där det idag är 10-minuterstrafik.

Trafikavdelningen

 PM
 2016-02-19
 Version

 Diarienummer
 SL 2015-1135
 Infosäk, klass
 K1 (Öppen)

Under tidig och sen sommar övervägs att linje 442X även får trafik och att linje 442 då får en mindre utglesning. Den gemensamma turtätheten blir upp till 6-minuterstrafik på morgonen och 10-minuterstrafik på eftermiddagen.

Linje 443 Slussen - Jarlaberg

Linjen övervägs att få en ny avgång från Slussen c:a kl. 06:45 samt en avgång mot Slussen c:a kl. 07:05.

Linje 444 Slussen – Västra Orminge

Linje 445 Slussen – Insjön

Linje 446 Slussen – Västra Orminge

Linje 471 Slussen – Västra Orminge

Det övervägs att omfördela utbudet på sträckan Orminge C – Slussen genom att utöka trafiken på linje 444 från 15-minuters till 10 minuterstrafik vardagar mellan ca kl. 6-21 och helger mellan kl. 11-18, samtidigt som linje 445 endast trafikeras vardagar i rusningsriktningen. Detta skulle innebära jämn hög turtäthet i mellantrafik till skillnad från dagens oregelbundna $7\frac{1}{2} + 15$ minuterstrafik.

Kvällstrafiken skulle då utökas från 30-minuters till 15 minuterstrafik, för att skapa större tydlighet och avlasta linje 471. Under trafikeringstiden för linje 444 kortas linje 471 av till Orminge C.

Turtätheten på linje 446 utökas under början av eftermiddagsrusningen p.g.a. stående på motorväg.

De som skulle drabbas negativt är resenärer från Östra Orminge som reser utanför rusningen och inte vill/kan gå till Orminge C, vilka då får ett byte. Detsamma gäller de som reser med linje 471 mellan Västra Orminge och hållplatserna Skurustugan–Vikdalsvägen. Sammantaget blir det en stor förbättring för majoriteten som reser Slussen – Orminge.

Linje 471 Slussen - Västra Orminge

Linjen övervägs att vardagar få utökad trafik på sträckan Slussen – Skurustugan mellan ca 13.15 och 14.15 i syfte att motverka trängsel.

Linje 814 Gullmarsplan – Tyresö strand

Linjen ingår i det nuvarande avtalet för busstrafik (E23) för trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö. Det är ett incitamentsavtal och trafikutövaren har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder denna förändring separat med aktuella kommuner.

Trafikavdelningen

PM
2016-02-19
VersionDiarinummer
SL 2015-1135
Infosäk. klass
K1 (Öppen)**Linje 821 Nacka sjukhus – Tyresö C**

Linjen ingår i det nuvarande avtalet för busstrafik (E23) för trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö. Det är ett incitamentsavtal och trafikutövaren har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder denna förändring separat med aktuella kommuner.

Kommunstyrelsen

SOU 2014:78 - Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård och SOU 2015:93 - Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt

Yttrande till Regeringen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över ”Betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt” SOU 2015:93 och avstår från att lämna yttrande över betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78).

Kommunstyrelsen beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning

Finansdepartementet har begärt in remissvar i rubricerat ärende. I den bilagda skrivelsen har remissen avslagits eftersom det innebär negativa konsekvenser för Nacka kommu. För kommunen innebär förslaget en minskad momssättning mot nuvarande nivå med 20 mnkr räknat på 2015 års siffror.

Vad gäller ambulanssjukvård har inget yttrande avgivits eftersom verksamheten inte bedrivs av kommunen.

Ärendet

Finansdepartementet har begärt in yttrande från kommunen över betänkande om ändrad ersättning för s.k. dold moms (SOU2015:93). Systemet innebär att kommunen får en schablonmässig ingående moms på fakturor från verksamheter som är undantagna från mervärdes-skatteplikt. Det gäller externa utförare av sociala- och skoltjänster. I vissa fall ingår även lokaler i momsunderlaget.

Nuvarande system innebär en schablonmässig ingående moms på 6 procent på fakturor för sociala- och utbildningstjänster som bedrivs av andra än kommunen. Det finns även en

modell för beräkning av ingående moms på ersättningar där även lokaler ingår. För lokaler är den ingående schablonmomsen 18 procent och den övriga verksamheten 5 procent på det samlade fakturabeloppet. Den s.k. 18/5 regeln.

Finansdepartementet har utrett momsreglernas ekonomiska utfall för staten. Utredningen har kommit fram till att kostnaderna för ersättningen av ingående moms till kommunerna överstiger den verkliga kostnaden med drygt 1 procent.

För lokaler låg den verkliga kostnaden drygt 2 procent under nuvarande nivå. I syfte att minska statens kostnader har ett betänkande kommit med förslag om en sänkning av ersättningen för den ingående momsen med 1 procent för verksamhet, från 6 procent till 5 procent.

För lokaler föreslås en sänkning med 2 procent, från 18 procent till 16 procent och en sänkning med 2 procent för resterande delen från 5 procent till 3 procent. Det innebär att 18/5 ändras till en 16/3 regel.

Kommunen har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet. Med anledning av de ekonomiska konsekvenserna för framförs i yttrandet till finansdepartementet att Nacka kommun är negativ till förslaget eftersom det innebär en minskad momsersättning mot nuvarande nivå med 20 mnkr. Nacka kommun anför också att kommunerna skall kompenseras för den minskade momsersättningen om förslaget genomförs. Yttrandet är bilagt protokollet.

När det gäller att lämna yttrande över betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78) så avstår kommunen eftersom verksamheten inte bedrivs av kommunen.

Bilagor

Förslag till yttrande till finansdepartementet
Betänkande SOU 2015:93 och 2015:78

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Bengt Häll
Konsult ekonomistöd
Redovisningsenheten

Finansdepartementet

Betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78) och Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt (SOU 2015:93) (dnr Fi 2015/05012/K)

Nacka kommun tackar för att vi har beretts möjligheten att yttra sig över betänkandena gällande dold mervärdesskatt. Angående remiss om ambulanssjukvård så berörs inte Nacka kommun som därför avstår från att lämna yttrande.

När det gäller betänkandet Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt (SOU 2015:93) anser kommunen att betänkandets förslag till nya regler för ersättning s.k. dold mervärdesskatt inte skall genomföras eftersom det innebär stora ekonomiska konsekvenser vad gäller nivån på återsökt momsbelopp.

För Nacka kommun skulle en ändring av nuvarande regler till föreslagna nivåer, innebära en beräknad minskad återsökt moms med 20 mnkr (bygger på 2015 års underlag). I samband med utbyggnad av tunnelbanan har kommunen åtagit sig att bygga bostäder och därmed betydande utbyggnad av kommunal service. Påverkan på kommunens ekonomi blir därför extra märkbar och ytterligare åtgärder krävs för en ekonomi i balans.

För att erbjuda kommunens medlemmar valfrihet att välja utförare av utbildning, sociala och andra tjänster finns i Nacka kommun många externa entreprenörer. Kundval är en central och viktig del i Nacka kommunens erbjudande till kommunens invånare. Den möjligheten till valfrihet gör att kommunen, med de nu föreslagna ersättningsnivåerna, behöver vidta ekonomiska omprioriteringar för att bibehålla en robust och långsiktigt säkrad ekonomi om valfriheten skall finnas kvar.

I arbetet med att säkra kommunens ekonomi är förutsägbarhet en grundbult. Snabba förändringar vilka ändrar de ekonomiska förutsättningarna skapar problem att hushålla med de ekonomiska medel som är en nödvändighet för kommande utbyggnader. Speciellt gäller det utbyggnaden av tunnelbanan.

Sammanfattningsvis är Nacka kommun negativ till förslaget eftersom det innebär minskad momsersättning. Om förslaget genomförs är det kommunens uppfattning att kommunerna skall kompenseras med ett belopp motsvarande den minskade momsersättningen. Vi har redan en ekonomisk svår situation och en förändring kommer att skapa problem både på kort såväl som lång sikt.

Nacka kommun
9 maj 2016

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Eva Olin
Ekonomidirektör

Sammanfattning

Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag är att se över den ersättning som kommuner och landsting får för dold mervärdesskatt vid upphandling av eller vid bidragsgivning till verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg, utbildning och vid hyra av lokaler för vissa boendeformer i enlighet med bestämmelserna i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund, förkortad LEMK. Ersättningen utgörs av en schablon och uppgår som huvudregel till 6 procent av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet.

Utredningens uppdrag i den del som redovisas i detta betänkande är att undersöka den ingående skattens andel av den totala kostnaden inom verksamhet med ambulansflyg och att bedöma behovet av en särskild förfatningsreglering som avser ersättning för dold mervärdesskatt vid upphandling av sådan verksamhet.

Luftburen ambulanssjukvård

Den 1 januari 2014 trädde en ändring i mervärdesskattelagen (1994:200), förkortad ML, i kraft som innebär att undantaget i 3 kap. 21 § första stycket 3 ML begränsas till att omfatta sådana luftfartyg som ska användas av flygbolag som huvudsakligen bedriver internationell flygtrafik mot betalning.¹ Ändringen genomfördes i syfte att anpassa ML till vad som gäller enligt Rådets direktiv (2006/112/EG) av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattdirektivet).² Före

¹ SFS 2013:1105, prop. 2013/14:27.

² EUT L 347, 11.12.2006, s. 1 (Celex 32006L0112).

ändringen omfattade undantaget från skatteplikt omsättning av luftfartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran, dvs. utan begränsningen avseende internationell flygtrafik.

I de fall luftfartygen används inom en från mervärdesskatteplikt undantagen verksamhet såsom sjukvård, är den genom lagändringen tillkommande ingående skatt som belöper på inköp av luftfartyg, tjänster avseende luftfartyg samt delar, tillbehör och utrustning inte avdragsgill. Sistnämnda situation kan uppkomma bl.a. för aktörer inom luftburen ambulanssjukvård. Det innebär att ytterligare dold mervärdesskatt i vissa fall ingår i priset när kommuner och landsting upphandlar tjänster från privata utförare inom luftburen ambulanssjukvård.

Enligt hemställningar från Sveriges Kommuner och Landsting, flera landsting och Styrgruppen för luftburen ambulanssjukvård innebär ändringen i 3 kap. 21 § ML ökade kostnader vid upphandling i form av dold mervärdesskatt. Ersättningsnivån bör därför enligt hemställningarna höjas från nuvarande 6 procent till 15 procent.

Utredningens arbete

Utredningens kartläggning visar att de landsting som upphandlar luftburen ambulanssjukvård i dagsläget upphandlar från tre olika privata utförare. Ett landsting bedriver verksamhet i egen regi.

Under utredningens arbete har framkommit att landstingens upphandling från privata utförare inom luftburen ambulanssjukvård ser olika ut med avseende på vad som upphandlas. Det har också visat sig vara svårt att bedöma om samtliga upphandlade tjänster omfattas av undantaget från skatteplikt för sjukvård enligt 3 kap. 4 och 5 §§ ML.

Beräkningar och resultat

Vid beräkningen av mervärdesskattekostnadens andel av den totala kostnaden inom ambulanssjukvård, har en separat beräkning gjorts av den enda upphandling av verksamhet som avser såväl ambulansflygtjänst som sjukvårdsbemanning samt inköp och underhåll av medicinsk utrustning vilken utifrån tillgänglig information kan antas helt omfattas av undantag från skatteplikt. Beräkningen visar

att andelen ingående skatt för denna verksamhet, med hänsyn tagen till ändringen i 3 kap. 21 § ML per den 1 januari 2014, uppgår till 6 procent vilket således överensstämmer med nuvarande schablonersättning för dold mervärdesskatt.

För den luftburna ambulanssjukvård som bedrivs av ett landsting i egen regi beräknas andelen ingående skatt uppgå till 7 procent med hänsyn tagen till ändringen i ML vilket således inte skiljer sig nämnvärt från nuvarande schablonersättning om 6 procent.

För övriga privata utförare inom den luftburna ambulanssjukvården har utredningen beräknat den ingående skattens andel utan att ta ställning till om den är att anse som dold eller avdragsgill. Med hänsyn tagen till ändringen i ML beräknas andelen ingående skatt uppgå till mellan 2 och 5 procentenheter över schablonersättningen om 6 procent.

Överväganden

För de exempel som utredningen funnit på verksamhet med avseende på luftburen ambulanssjukvård som kan antas helt falla inom undantag från skatteplikt, kan konstateras att schablonersättningen om 6 procent av upphandlingskostnaden täcker in andelen ingående skatt vid upphandling och även motsvarar den ingående skattens andel av totala kostnader för att bedriva luftburen ambulanssjukvård i landstingets egen regi.

När det gäller övriga upphandlingar från privata utförare inom den luftburna ambulanssjukvården, som helt eller delvis bedriver från skatteplikt undantagen sjukvård, täcker inte schablonen på 6 procent lika väl in andelen ingående skatt. Detta beror framförallt på skillnader i avtalsstrukturen mellan landstingen och de privata utförarna och således på vilka tjänster som tillhandahålls. En justering av schablonersättningen inom ramen för nuvarande system för samtliga verksamheter inom luftburen ambulanssjukvård skulle enligt utredningens uppfattning inte öka träffsäkerheten av gällande schablonersättning nämnvärt.

En ändrad schablon för luftburen ambulanssjukvård förutsätter också att definitionen av verksamheten luftburen ambulanssjukvård är tydlig och klar och kan avgränsas till att avse enbart från skatteplikt undantagen verksamhet. Detta har visat sig förenat

med svårigheter på grund av att upphandlingarna med avseende på ambulanssjukvård ser olika ut och i vissa fall kan antas innefatta tjänster som inte är undantagna från skatteplikt.

Mot denna bakgrund bedömer utredningen att det varken finns behov av eller är lämpligt att införa en särskild författningsreglering av ersättningsnivån för dold mervärdeskatt med avseende på verksamhet inom luftburen ambulanssjukvård.

Sammanfattning

Utredningsuppdraget

I verksamhet som är undantagen från mervärdesskatteplikt eller faller utanför tillämpningsområdet för mervärdesskattelagen (1994:200), ML, saknas som regel avdragsrätt för ingående skatt. Kommuner får emellertid med stöd av 2 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund (förkortad LEMK) ersättning för den ingående skatt som inte kan dras av eller återbetalas enligt ML. När en kommun upphandlar verksamhet från en privat utförare, för vilken verksamheten är undantagen från skatteplikt, blir den ingående skatten som inte kan dras av eller återbetalas enligt ML en kostnad för utföraren. Denna merkostnad utgör en del av kostnaderna som ska kompenseras vid bestämmendet av priset för upphandlingen, s.k. dold mervärdesskatt.

Utredningens uppdrag är att se över den ersättning som kommuner och landsting får för dold mervärdesskatt vid upphandling av eller vid bidragsgivning till verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg, utbildning och vid hyra av lokaler för vissa boendeformer i enlighet med bestämmelserna i 5 § LEMK.

Ersättningen för dold mervärdesskatt utgår enligt schablon och uppgår som huvudregel till 6 procent av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet (huvudregeln). Om det framgår att en viss andel av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet avser lokal kostnad kan ersättning ges med 18 procent för denna del och med 5 procent för resterande del (18/5-regeln). I de fall kommunen eller landstinget hyr lokaler för att användas som sådana boendeformer som anges i 5 kap. 5 § andra stycket och 5 kap. 7 § tredje stycket socialtjänstlagen, SoL, (2001:453) och 9 § 8 och 9 lagen (1993:387)

om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, kan ersättning ges med 18 procent av hyresbeloppet (18-regeln).

Utredningen ska undersöka den ingående skattens andel av den totala kostnaden för verksamhet som bedrivs inom de olika huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning. En analys ska göras av för- och nackdelar med en ersättning som baseras på de privata utförarnas faktiska kostnader för icke avdragsgill ingående skatt samt av för- och nackdelar med en schablonersättning baserad på antingen kommunernas mervärdesskattekostnader för verksamhet i egen regi eller de privata utförarnas mervärdesskattekostnader.

Utredningens arbete och metod för beräkning av andel ingående skatt

Beräkningar med avseende på offentlig verksamhet har gjorts genom att använda offentliga uppgifter om ekonomisk statistik för kommuner respektive landsting, det s.k. räkenskapssammandraget. Uppgifterna har kompletterats med enkäter som skickats till ett urval av kommuner och landsting där det efterfrågats mer detaljerade uppgifter.

Beräkningar av ingående skatt hos privata utförare har gjorts utifrån inhämtade resultatrapporter och kompletterande information som de privata utförarna har fått lämna i en enkät. Möjligheten att dra generella slutsatser på grundval av beräkningarna av de privata utförarnas andel ingående skatt har begränsats inom vissa delområden p.g.a. alltför få enkätsvar. Även andra faktorer, t.ex. att de privata utförarna bedriver blandad verksamhet eller flera olika verksamheter samt olika koncernförhållanden, försvårar möjligheten att få fram ett beräkningsunderlag som kan ligga till grund för generella slutsatser. I stället har de värden som tagits fram för privata utförare fått indikera om den verksamhet som bedrivs av privata utförare skiljer sig i mervärdesskattehänseende från den verksamhet kommuner och landsting bedriver inom sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning.

Svarsfrekvensen för de enkäter utredningen har skickat ut för att kunna beräkna den ingående skattens andel av de totala kostnaderna har varit 50 procent för kommunenkäten, 69 procent för landstingsenkäten och 27 procent för enkäten till privata utförare.

För att kunna bedöma konsekvenserna av och få synpunkter på olika alternativa lösningar samt få en bättre bild av tillämpningen av nuvarande system har intervjuer genomförts med tjänstemän vid fem kommuner och tre landsting samt handläggare vid Skatteverket. Vidare har en enkät med frågor rörande tillämpning av nuvarande system, konsekvenser och synpunkter avseende de olika, tänkbara alternativen för ersättning för dold mervärdesskatt skickats ut till ekonomicheferna vid 40 kommuner och 10 landsting. Svar har lämnats av sammanlagt 22 kommuner. Därutöver har utredningen haft kontakter med en referensgrupp med företrädare för de privata utförarna.

Utredningen har även gjort en jämförelse mellan olika länders kompensationssystem och har då särskilt undersökt de system som innehåller regler om kompensation för dold mervärdesskatt i Finland och i Danmark.

Beräkningar och resultat

Resultatet av beräkningarna visar att det finns en variation i andelen ingående skatt både mellan olika huvudområden och mellan olika delområdena inom huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning. Skillnaderna beror framför allt på kostnadsstrukturen, t.ex. hur stor andel personalkostnad verksamheten har i förhållande till övriga kostnader. Det har också visat sig att det finns skillnader mellan olika kommuntyper. Den genomsnittliga andelen ingående skatt för de fyra huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning tillsammans beräknas uppgå till 4,7 procent av kommunernas totala kostnader inom respektive område.

Beräknad andel ingående skatt inom huvudområdet sjukvård uppgår till 4,7 procent för landstingen. Andelen ingående skatt bland landstingens delområden inom sjukvårdsområdet uppgår enligt utredningens beräkningar till 5,0 procent för den specialiserade somatiska vården, 4,9 procent för området ambulans/sjuktransporter, 4,5 procent för primärvården och 3,4 procent för den specialiserade psykiatriska vården.

Beräknad andel ingående skatt inom tandvård uppgår till 5,3 procent för landstingen.

Inom huvudområdet social omsorg uppgår andelen beräknad ingående skatt till 3,9 procent för kommunerna. Vad gäller andelen ingående skatt inom de olika delområdena inom social omsorg så beräknas LSS-området med 2,7 procent ha den längsta andelen ingående skatt medan missbruksvården för vuxna har den högsta andelen med 5,5 procent. Däremellan ligger delområdena insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS) med 3,6 procent, äldreomsorg med 4,2 procent och barn- och ungdomsvård med 4,6 procent.

För utbildningsområdet visar utredningens beräkningar en andel ingående skatt på totalt 5,2 procent för kommunerna. Inom respektive delområde uppgår den beräknade genomsnittliga andelen ingående skatt till 3,8 procent för förskola, 5,8 procent för grundskola och 7,3 procent för gymnasieskola. Delområden för vuxenutbildning beräknas vara i nivå med gymnasieskolan. Den beräknade genomsnittliga andelen ingående skatt för gymnasiesärskolan på 5,4 procent är i nivå med förskoleklassen på 5,3 procent medan andelen för grundsärskola är något lägre, 4,6 procent och fritidshem 4,1 procent.

För att beräkna den andel ingående skatt som hänpförs till lokaler och som utgör grund för den s.k. 18/5-regeln respektive 18-regeln har utredningen utgått från kommunala fastighetsbolag. Beräknad andel ingående skatt av hyresinkomsterna inklusive ingående skatt (dvs. marginalprocent) uppgår i snitt till 16 procent hos de fastighetsbolag som studerats.

Utredningen bedömer att resultaten av beräkningarna utgör ett tillräckligt underlag för att kunna dra slutsatser om andel ingående skatt i verksamhet inom såväl huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning, som delområdena inom huvudområdena när verksamheten bedrivs av kommuner och landsting. För motsvarande verksamhet som bedrivs av privata utförare är underlaget emellertid alltför tunt för att resultaten ska kunna utgöra grund för annat än indikationer beträffande andel ingående skatt.

Utgångspunkter för utredningens överväganden och förslag

Dagens system med ersättning enligt schablon innehåller ett förutsägbart och administrativt enkelt system. Nackdelen är att schabloner har dålig träffsäkerhet och att de inte är flexibla vid förändringar. Nivån på den procentsats som ges enligt huvudregeln med 6 procent har varit densamma sedan 1991 och baseras på en mervärdesskattesats på 25 procent och ett antagande om att 30 procent av aktörernas kostnader uppkommer på grund av inköp av mervärdesskattepliktiga varor och tjänster.

Utdredningen har efterfrågat synpunkter från de olika aktörer som berörs av och tillämpar kompensationssystemet med avseende på dels nu gällande system, dels tänkbara framtida alternativ till nu gällande system. Sådana alternativ är bl.a. att det införs fler schablonnivåer än i dag eller ett system som baseras helt eller delvis på de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt. Utifrån synpunkterna kan slutsatsen dras att både kommuner och privata utförare i huvudsak är nöjda med befintligt system. Vad avser alternativa framtida kompensationssystem kan konstateras att ett system med flera schablonnivåer skulle öka den administrativa bördan och behovet av kontroll, samtidigt som det kan finnas svårigheter med att separera olika delområden från varandra i de fall den privata utföraren tillhandahåller tjänster inom flera huvud- eller delområden. Ett system där kommunerna ersätts utifrån de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt skulle bl.a. innebära en hög administrativ börd för kommunerna vad gäller att inhämta och hantera underlag från de privata utförarna.

Vad gäller gränsdragningen mellan olika verksamhetsområden konstaterar utredningen att det kan finnas problem med att definiera och separera olika verksamheter vid kommuner och landstings redovisning och rapportering till det s.k. räkenskapssammandraget. En annan komplicerande faktor är att det förekommer avtal med privata utförare som omfattar olika typer av verksamhet där t.ex. social omsorg och sjukvård kan upphandlas samtidigt i form av hemtjänst och hemsjukvård.

Utdredningen har analyserat för- och nackdelar med en ersättning för de privata utförarnas faktiska ingående skatt i stället för schablonersättning. Under förutsättning att kommunen kan få ersättning för de privata utförarnas kostnader för ingående skatt

bör systemet enligt utredningens uppfattning vara neutralt i mervärdesskattehänseende eftersom kommunens ersättning i så fall bör motsvara den dolda mervärdesskatt som övervältras i priset från de privata utförarna.

De slutsatser utredningen drar är dock att det i många fall inte är möjligt för kommunen att få ersättning för de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt. Det kan vara svårt att beräkna ett korrekt underlag, t.ex. när den privata utföraren har kostnader som kan hänföras till flera olika verksamheter eller har flera uppdragsgivare. Det saknas vidare möjlighet till ersättning när de privata utförarna inte har debiterats ingående skatt för sina inköp, men har dolda mervärdesskattekostnader vid t.ex. lokalhyra och anlitande av underentreprenörer. Skatteverkets kontroll kan vidare försvåras av att underlaget för kontroll av kommunernas ansökan finns hos de privata utförare som anlitas.

Överväganden och förslag

Utredningens beräkningar indikerar att andelen ingående skatt generellt är lägre än nuvarande schablonnivå. Beräkningarna visar också att det finns en viss variation mellan olika huvudområden och delområden.

Utredningen gör bedömningen att ersättning till kommuner för dold mervärdesskatt även fortsättningsvis bör ske med en schablonersättning och inte genom ersättning för de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt. Vidare bör schablonersättningens nivåer grundas på beräkningarna av kommunernas andel ingående skatt inom sjukvård, tandvård, social omsorg samt utbildning och inte på beräkningarna med avseende på de privata utförarnas andel ingående skatt.

Enligt utredningens uppfattning bör en differentiering av schablonnivåer endast ske när detta är möjligt ur gränsdragningsynpunkt och inte medför en alltför stor administrativ börd.

Utifrån dessa utgångspunkter bedömer utredningen att det inte är lämpligt med differentierade schablonnivåer vare sig för de olika huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning eller för delområden inom dessa huvudområden. Ersättning för dold mervärdesskatt bör därför även fortsättningsvis ges med en

gemensam schablon för samtliga huvudområden. Mot bakgrund av att den genomsnittliga nivån beräknas till 4,7 procent finner utredningen att en lämplig nivå för ersättning enligt huvudregeln är 5 procent. Det innebär att nivån ska sänkas från 6 procent till 5 procent. Nivån på den schablonersättning som ges för andelen lokalkostnad enligt 18/5-regeln föreslås sänkas från 18 procent till 16 procent för den andel som avser lokalkostnad och från 5 procent till 3 procent för resterande del. Nivån för den schablonersättning som ges för lokalhyra för vissa boendeformer enligt 18-regeln föreslås sänkas från 18 procent till 16 procent.

Konsekvensanalys

Om utredningens förslag genomförs kommer den ersättning för dold mervärdesskatt som kommunerna ansöker om att minska.

Minskade statliga utbetalningar förstärker statens budget samtidigt som kommunernas intäkter minskar. Den offentliga sektorns budget påverkas genom att det sker en omfördelning av intäkter från kommunerna till staten. Statens budget beräknas årligen förstärkas med 1,27 miljarder kronor samtidigt som kommunernas intäkter årligen minskar med samma belopp.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De nya schablonnivåerna i 1 § ersättningsförordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Ändringen ska endast gälla sådana ansökningar som kommer in till Skatteverket efter den 1 januari 2017 och som avser ersättningsperioder som påbörjats efter detta datum.

Remiss

2016-01-28

Fi2015/05012/K

Finansdepartementet

*Avdelningen för offentlig förvaltning
 Kommunenheten
 Maria Antonsson
 Telefon 08/405 30 63*

Betänkandena Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78) och Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt (SOU 2015:93)

Remissinstanser:

1. Konkurrensverket
2. Skatteverket
3. Arvidsjaurs kommun
4. Askersunds kommun
5. Bodens kommun
6. Bollnäs kommun
7. Danderyds kommun
8. Enköpings kommun
9. Fagersta kommun
10. Falkenbergs kommun
11. Gnesta kommun
12. Gotlands kommun
13. Grums kommun
14. Göteborgs kommun
15. Götene kommun
16. Hallsbergs kommun
17. Heby kommun
18. Helsingborgs kommun
19. Höörs kommun
20. Karlsborgs kommun
21. Knivsta kommun
22. Laholms kommun
23. Laxå kommun
24. Linköpings kommun
25. Ljusnarsbergs kommun
26. Malmö kommun
27. Nacka kommun
28. Norbergs kommun

29. Nordmalings kommun
30. Norrtälje kommun
31. Oxelösunds kommun
32. Sigtuna kommun
33. Simrishamns kommun
34. Sollentuna kommun
35. Solna kommun
36. Stockholms kommun
37. Strängnäs kommun
38. Söderköpings kommun
39. Södertälje kommun
40. Tomelilla kommun
41. Täby kommun
42. Töreboda kommun
43. Upplands Väsby kommun
44. Uppsala kommun
45. Valdemarsviks kommun
46. Vellinge kommun
47. Vänersborgs kommun
48. Västerås kommun
49. Ystads kommun
50. Årjängs kommun
51. Åsele kommun
52. Östra Göinge kommun
53. Gävleborgs läns landsting
54. Norrbottens läns landsting
55. Skåne läns landsting
56. Stockholms läns landsting
57. Uppsala läns landsting
58. Värmlands läns landsting
59. Västra Götalands läns landsting
60. AcadeMedia AB
61. Almega
62. FSO Fria förskolor
63. Friskolornas Riksförbund
64. Företagarförbundet
65. Företagarna
66. Idéburna skolors riksförbund
67. Landsorganisationen i Sverige
68. Norrlandsflyg Ambulans AB
69. Privattandläkarna
70. Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan
71. Scandinavian MediCopter AB
72. Scandinavian AirAmbulance AB
73. Svenskt Näringsliv
74. Svenska Vård

75. Sveriges akademikers centralorganisation
76. Sveriges Kommuner och Landsting
77. Tjänstemännens Centralorganisation
78. Vårdföretagarna

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast **den 2 maj 2016**. Svaren bör helst skickas i elektronisk form, gärna i både word- och pdf- format, till följande e-postadress: fi.registerator@regeringskansliet.se. I svaren ska Finansdepartementets diarienummer Fi2015/05012/K anges.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Rikard Jermsten
Expeditions- och rättschef

Kommunstyrelsen

Erbjudande om förmånscykel till kommunens anställda

Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen som ett led i att erbjuda attraktiva förmåner till medarbetarna under våren 2016 kommer att ta ställning till ett förslag att upphandla en samarbetspartner som erbjuder kostnadsfri förmånsportal för en effektiv administration av exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Sammanfattning

Motionären Sidney Holm (MP) vill att kommunen erbjuder alla anställda en förmånscykel genom bruttolöneavdrag. Motionärens förslag bygger på mängdrabatt, att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Stadsledningskontoret har därför initierat att kommunens anställda ska erbjudas än fler attraktiva förmåner. De förmåner som utreds under våren är exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag och SL-års kort med nettolöneavdrag för alla anställda i kommunen, som ett led i att inspirera till smart hållbart resande.

Förslagen i motionen

Sidney Holm (MP) har i motionen föreslagit att kommunen som ett led i att bli bäst på att vara kommun erbjuder alla sina anställda en förmånscykel enligt en kostnadsneutral grön löneväxlingsmodell. Enligt förslaget skulle en el-cykel som i handeln kostar 15 000 kr med rätt upplägg inte behöva kosta den anställda mer än 100 kr per månad efter skatt. Motionsärens förslag bygger på mängdrabatt att kommunen via gemensam upphandling kan teckna

avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Enligt Skatteverkets regler om förmånsbeskattning av cykelförmån kan sedan kommunens anställda enkelt kvittera ut en cykel med ett mindre löneavdrag varje månad. Motionären framhåller att med rätt upplägg kan både kommunen och den anställda tjäna ekonomiskt på affären. Vidare framhåller motionären att kommunen också kan beroende på ambitionsnivå trimma upplägget för att än mer premiera den som väljer att cykla till jobbet. Miljöpartiet vill genom motionären att kommunen i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Förslaget att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik har utretts av andra arbetsgivare, såsom Region Skåne och Eskilstuna kommun. De avråder från att införa cykel som möjlig löneväxling då det inte innebär någon ekonomisk fördel för medarbetarna. Cyklar förmånsbeskattas utifrån marknadsvärde. Bruttolöneavdrag och förmånsbeskattning medför att det inte torde bli billigare att löneväxla till cykel jämfört med att köpa den privat.

Intentionen att erbjuda kommunens medarbetare förmåns cykel är möjligt via en kostnadsfri förmånsportal som kommunen kan upphandla som ett led i att erbjuda fler attraktiva förmåner med bruttolöneavdrag. Stadsledningskontoret utreder möjligheten att upphandla en riskfri tjänst som avlastar arbetsgivaren maximalt utan att kommunen behöver köpa cyklar. Det finns exempel på kommuner som valt att köpa in cyklar och modellen bedöms inte som kostnadseffektiv och ligger inte i linje med att kommunen ska vara bäst på att vara kommun genom att göra det en kommun ska göra. Det finns framgångsrika exempel på andra kommuner som nyligen upphandlat förmånsportaler för att erbjuda anställda förmåns cykel med bruttolöneavdrag såsom Västerås stad, Linköpings kommun och Katrineholms kommun.

Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Kommunens ambition är att erbjuda fler attraktiva förmåner och stadsledningskontoret har därför för avsikt att upphandla förmånsportal för effektiv kostnadsneutral administration av exempelvis förmåns cykel.

Initiativet att erbjuda förmåns cykel och SL-kort med nettolöneavdrag för alla medarbetare är ett led i att inspirera till smart hållbart resande och för att stimulera det förhållningssätt som slås fast i medarbetarpolicyn att kommunens medarbetare ska bidra till hållbar utveckling och göra miljösmarta val i arbete och resande. Genom upphandling av kostnadsfri förmånsportal med attraktiva förmåner som erbjuds genom bruttolöneavdrag kan kommunen även få en samarbetspartner för effektiv administration av andra förmåner med bruttolöneavdrag. Det möjliggör att fler attraktiva förmåner som främjar hälsa och välbefinnande kan införas.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik bedöms inte som totalekonomiskt kostnadseffektivt. Motionens syfte att nå de lokala miljömålen och en förbättrad hälsa hos kommunens anställda kan uppnås genom att förmåns cykel erbjuds med bruttolöneavdrag genom val i kostnadsfri förmånsportalen. Genom att låta företag som är specialiserade på upphandling av cyklar och administration av förmånshantering av cyklar sköta hanteringen uppstår ingen ekonomisk konsekvens av att på försök införa personalförmånen förmåns cykel med bruttolöneavdrag.

Konsekvenser för barn

Genom erbjudande om förmåns cykel till kommunens anställda skulle barn få fler förebilder med än mer hälsosam livsstil som bidrar till hållbar utveckling och gör miljösmarta val.

Elisabeth Carle
Personaldirektör
Stadsledningskontoret

Förmåns cykel - Kostnadsneutral grön löneväxling

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2015-10-19

Sidney Holm

Miljöpartiet de gröna i Nacka

Generationsmålet - Nacka kommun har antagit lokala miljömål och vill bl.a. minska klimatutsläppen och den skadliga miljöpåverkan från bilen. Kommunen vill också skapa en god bebyggd miljö med en miljö-anpassad resurseffektiv bebyggelsestruktur och en mer demokratisk fördelning av gaturummet. Det övergripande miljömålet är generationsmålet om att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta.

Nacka ska vara bäst på att vara kommun - Miljöpartiet vill att Nacka ska vara bäst även när det gäller hållbar samhällsbyggnad. Vi vill också att kommunen i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna.

Grön löneväxling - Miljöpartiet vill att kommunen via en kostnadsneutral grön löneväxling ska erbjuda sina anställda en förmåns cykel liknande upplägget för "hemdator". Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Mängdrabatt - Via gemensam upphandling kan kommunen teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Enligt skatteverkets regler om förmånsbeskattnings [cykelförmåan](#) kan sedan kommunens anställda enkelt kvittera ut en cykel med ett mindre löneavdrag varje månad. Med rätt upplägg kan både kommunen och den anställda tjäna ekonomiskt på affären. Kommunen kan också beroende på ambitionsnivå trimma upplägget för att än mer premiera den som väljer att cykla till jobbet.

En el-cykel som i handeln kostar 15 000 kr skulle med rätt upplägg inte behöva kosta den anställda mer än 100 kr per månad efter skatt.

Som ett led i att bli bäst på att vara kommun föreslår Miljöpartiet därför:

- ❖ att kommunen erbjuder alla sina anställda en förmåns cykel enligt en kostnadsneutral grön löneväxlingsmodell som i förslaget ovan.

.....
Sidney Holm (MP)

§ 19

AFN 2015/133-618

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V), Camilla Carlberg (V) med flera.

Beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Ärendet

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbeta också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Handlingar i ärendet

Arbets- och företagsenhetens tjänsteskrivelse den 15 februari 2016

Bilaga: Motion Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Yrkanden

Maria Raner (S) yrkade bifall till motionen.

Vidare yrkade Maria Raner (S) att för 2016 ska kommunen ha som målsättning att tillgodose minst 75 % av behovet av feriearbeten som ett delmål till 100 %.

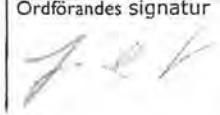
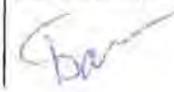
I detta yrkande instämde Louise Ollivier (MP) och Shahin Malak (NL).

Ylva Sandström (M), Joakim Olofsson (L) och Jan-Eric Jansson (KD) yrkade bifall till enhetens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande Jan-Eric Jansson ställde Maria Raners (S) bifallsyrkande mot det utsända förslaget till beslut och fann att nämnden biföll det utsända förslaget till beslut.

Vidare ställde ordföranden Maria Raners (S) yrkande om målsättning mot avslag och fann att nämnden avslog Maria Raners (S) yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 19 forts

Reservationer

Maria Raner (S) och Shahin Malak (NL) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Maria Raner (S) lät anteckna följande till protokollet.

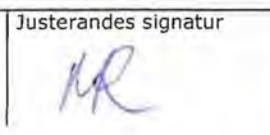
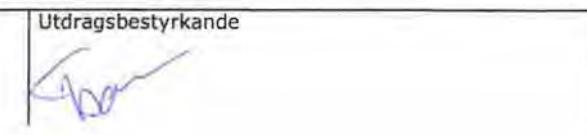
"Det är beklagligt att majoriteten i Nacka inte vill höja ambitionsnivån med avseende på sommarjobb. Det är oerhört viktigt för individer att komma in på arbetsmarknaden. Viktigt att belysa är även att tjänsteskrivelsen sorterar bort de som hade sommarjobb förra året (ca 350 personer) samt de barn som är asylsökande (ca 300 personer). Det är viktigt att alla får en meningsfull sommar."

Ylva Sandström (M) lät anteckna följande till protokollet.

"Sommarjobb under skollov ger en fantastisk erfarenhet för unga på väg ut i vuxenlivet. Man lär sig söka jobb, passa tider, ta ansvar, utföra ett arbete. Dessutom tjänar ungdomen egna pengar. Självklart vill moderaterna att alla som kan och vill arbeta på sommaren, ska få möjlighet att göra det. Där är vi ene med vänsterpartiet. Men vi anser inte att sommarjobb sköts eller finansieras bäst av kommunen. Precis som på den reguljära arbetsmarknaden "skapas" inte jobb av det allmänna, utan uppkommer i företag som är villiga att betala för att få ett visst arbete utfört. Kommunen har förstås också behov av arbetskraft på sommaren, men behovet är inte så stort att det räcker för att anställa alla gymnasieungdomar.

Nämndens ansvar att stödja ungdomars inträde på arbetsmarknaden sker i första hand på andra sätt, genom Jobbpeng, och till prioriterade grupper, dvs ungdomar som inte längre går i skolan och är arbetslösa.

Huruvida kommunala feriearbeten har ngn reell påverkan på möjligheten att i framtiden få arbete vet vi mkt lite om. Om kommunen också ensam skulle erbjuda alla ungdomar jobb, skulle detta negativt påverka möjligheten att rekrytera för de övriga arbetsgivare som är i behov av feriearbetare. Nacka föredrar "riktiga" jobb, det är ju därför vi samarbetar med företagen i feriejobbsmässan. Att lära ungdomar att alla "får jobb av kommunen" är inte att förbereda dem för den riktiga arbetsmarknaden. Det är också anmärkningsvärt att det är många fler söker kommunala sommarjobb än som besöker feriemässan, vilket är helt bakvänt - kanske borde alla ansökningar komma in på feriemässan, för den som inte ens orkar besöka denna har inte gjort en reell ansträngning att söka jobb, vilket ju är en av de viktigaste lärdomarna med feriejobb."

Ordförandes Signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 19 forts

Shahin Malak (NL) lät anteckna följande till protokollet.

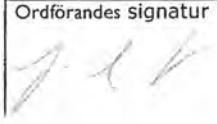
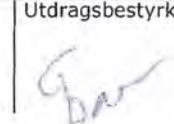
”Det finns glädjande nog ett stort intresse för feriearbete bland Nackas ungdomar. Av de 1.261 ungdomar som år 2015 sökte feriearbete fick ca 44% jobb. Av denna andel sommarjobb gick ca 71% till kommunens egna verksamheter. Resten gick till det privata näringslivet.

Det är nu hög tid att öka samarbetet med det privata näringslivet för att kunna erbjuda en större mängd feriearbeten och få en större variation i innehåll av arbete. Ett alternativ till att öka mängden feriearbete vore att också kunna erbjuda arbeten via de många frivilliga organisationerna och via föreningslivet. En önskan vore att då också kunna erbjuda en ersättning för detta. Även om ersättningsnivån är uttömd så vore det ett värdefullt tillskott för många ungdomar att komma in i ett sammanhang, få nya erfarenheter, få fler kontakter och få ett värdefullt tillskott till sina cv:n. Nackalistan vill att ansträngningarna att hitta fler ferieplatser för att möta ungdomarnas behov ska öka och gärna att medel till detta också ökar.”

Joakim Olofsson (L) lät anteckna följande till protokollet.

”Liberalerna anser inte att kommunen ska erbjuda feriejobb till alla ungdomar. Men, det vore bra ifall en större andel ungdomar kunde få ett sommarjobb. Nacka borde titta på alternativ med t ex en feriejobbs-check som kan finansiera en del av ett feriejobb. Rätt upplagt, skulle kommunen då kunna hjälpa fler ungdomar till sommarjobb, inte bara i kommunens regi. Många småföretagare tvekar att ta in personal under sommaren då de har en pressad ekonomi. Värmdö kommuns modell borde utvärderas.”

Ordförandes Signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Arbets- och företagsnämnden

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år.

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V) Camilla Carlberg (V) med flera.

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Sammanfattning

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbeta också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Förslaget i motionen

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt.

Enhetens utredning och bedömning

Bakgrund

Arbets- och företagsnämnden har tidigare fattat beslut om följande riktlinjer för arbetet med de kommunala feriejobben (§ 46 AFN 2015/57-618)

”Arbets- och företagsnämnden beslutar att urvalet avseende de kommunala ferieplatserna fördelar enligt följande:

- Åldersgruppen 16-18 år.
- Ferieplats erbjuds inte den som föregående år hade kommunalt feriearbete.
- I den mån fler sökande än platser finns prioriteras ungdomar som av olika anledningar har särskilt svårt att få sommarjobb på egen hand.
- Övriga platser fördelas genom lottning och matchning i enlighet med personens intresse och lämplighet.”

I samband med arbets- och företagsnämndens yttrande över budgetramen har nämnden möjlighet att föra fram synpunkter på den ekonomiska ramen och hur många ferieplatser som kommunen kan finansiera. Inom ramen för budget 2016 har nämnden tilldelats 3 miljoner kronor som beräknas täcka kostnader för 340 platser. Inför sommaren 2015 sökte 1 261 ungdomar sommarjobb i Nacka med en varaktighet om tre veckor. Totalt erbjöds 546 ungdomar sommarjobb, varav kommunen erbjöd 394. Varje kommunalt sommarjobb kostade drygt 7 600 kr.

Antalet kommunfinansierade feriearbeten

Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Ett led i detta uppdrag är att kommunen erbjuder feriearbete. Arbets- och företagsenheten arbetar också för att engagera andra arbetsgivare att erbjuda, och därmed även täcka kostnader, för feriearbete. Av den anledningen planerar enheten en feriejobbmässa under våren 2016 (mässan ”Jobb-ett”). I sammanhanget ska också noteras att antalet ungdomar som ges inträde till arbetslivet utökas genom arbets- och företagsnämndens riktlinje om att ferieplats erbjuds inte den som föregående år hade kommunalt feriearbete.

Det är rimligt att anta att efterfrågan på sommarjobb 2016 kan vara cirka 1 500 ungdomar, om ensamkommande barn även inkluderas. Vidare kan man utgå ifrån att kostnaden per plats ligger på samma nivå som 2015. Då blir kommunens kostnader cirka 11,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram 2016 för feriearbeten anger hur många platser som kommunen kan erbjuda.

Arbets- och företagsnämnden har i samband med beslut om internbudgeten i december 2015 bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens uppdrag och budget. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriearbeten kommande år. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb som bekostas av externa arbetsgivare.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Kommunfullmäktiges budgetram för arbets- och företagsnämnden anger de ekonomiska ramarna för arbetet med feriearbeten för ungdomar. Om motions förslag genomförs kan det leda till årliga merkostnader på 8,5 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Det är givetvis positivt att kunna erbjuda samtliga ungdomar feriearbeten. Erfarenheterna från kommunens tidigare arbete med ungdomar visar att vägen till arbetslivet och det första jobbet har stor betydelse för ungdomens fortsatta utveckling. Det finns många arbetsgivare, såväl offentliga som privata, som på olika sätt vill stödja ungdomarnas inträde till arbetslivet. Feriearbeten är ett viktigt inslag i detta arbete.

Bilaga

1. Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Staffan Ström
Rektor
Arbets- och företagsenheten

2015-11-12

Motion till Nacka Kommunfullmäktige

Feriearbeten för alla ungdomar 16 – 18 år

Feriearbete för ungdomar har många positiva effekter. Nacka kommun har en modell för detta. Vänsterpartiet anser att det går att utveckla den på fler områden så att alla ungdomar som så önskar ska kunna få ett feriearbete.

Feriearbetet kan, förutom att det utgör ett första självklart steg in på arbetsmarknaden ge så mycket annat.

Kommunen kan, genom att anställa ungdomar, visa upp de egna verksamheterna, och på så sätt underlätta sin rekrytering framöver. Möjlighet finns också för kommunen att ge en bild av sin egen roll i samhället.

Att låta ungdomar vara med och hålla parker, grönområden, bostadsområden mm välsköcta kan innehåra att de redan tidigt får en känsla för miljö. Samarbete med hyresgästföreningar, bostadsrättsförening och villaföreningar kan vara en väg.

För många ungdomar från familjer som inte är så välbeställda, kan ett feriearbete innehåra att de kan skaffa sin egen månadspeng och att de har något att berätta, när sommarlovet är slut.

Satsningen kan ingå i en satsning på flyktingvälvkommandet och ska också erbjudas ungdomar med funktionsvariation.

Vänsterpartiet yrkar

att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 o framåt

Vänsterpartiet Nacka

Rolf Wasteson

Camilla Carlberg

Birgit Hansson

Kommunstyrelsen

Utveckla fritidsgårdarna

Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom
  - a. antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
  - b. fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet
2. Kommunfullmäktige avslår förslaget om att införa fältassistenter och noterar att funktionen finns i verksamheten ”Polarna Nacka”.

Sammanfattning

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har lämnat ett förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från riktlinjer som fritidsnämnden har fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Fritidsnämnden har i sin beredning av motionen bedömt att det beslutade öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård ändå vill HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del har utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Kommunfullmäktige avslag i behandlingen av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett förslag om att införa fältassistenter. Med hänvisning till detta och till att funktionen finns genom verksamheten ”Polarna Nacka” föreslås att förslaget avslås.

Förslagen i motionen

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 december 2015 en motion med förslag om att

- fritidsgårdarna får utökade öppettider
- fritidsgårdarna HBT-certifieras
- fältassistenter återinförs i kommunen

Fritidsnämndens utredning och bedömning av förslagen om öppettider och HBT-certifiering

Fritidsnämnden behandlade förslagen om öppettider och HBT-certifiering vid sitt sammanträde den 18 februari 2016, § 6. Nämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom bedömningen är

- att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
- att fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet

Som underlag för nämndens beslut förelåg nedan följande utredning.

Riktlinjer för fritidsgårdar i sammanfattning

Fritidsnämnden har fastställt riktlinjer för fritidsgårdarna. I dessa riktlinjer anges att det är den främjande öppna verksamheten som ska vara central i fritidsgårdens verksamhet.

Verksamhetens huvudsakliga syfte är att under fria former underlätta och ge utrymme för ungdomars umgänge och aktiviteter på deras fritid. Fritidsgården ska upplevas som en attraktiv mötesplats av ungdomar, där alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor.

Utbudet skall präglas av öppenhet och tillgänglighet och ska vara utan krav på prestation eller konsumtion. Under fria former ska ungdomar stimuleras att förverkliga sina fritidsintressen, på ett sätt som stärker och berikar deras utveckling och välbefinnande. På fritidsgården ska det vara en trygg stämning och ett positivt umgängesklimat som är fritt från mobbning och trakasserier. Verksamheten är frivillig och ungdomarna ska kunna komma när de själva vill.

I riktlinjerna anges även det antal timmar som fritidsgårdarna ska vara öppna och när öppettider ska förläggas. Fritidsgårdarna har även i uppdrag att förlägga viss verksamhetstid på uppsökande arbete och öppen fritidsverksamhet utanför fritidsgårdslokalerna, till exempel vid platser utomhus där många ungdomar samlas eller i anslutning till skolorna och skoldagens slut. Varje fritidsgård har idag öppet fem vardagseftermåndagar i anslutning till skoldagens slut och fyra kvällar per vecka. Öppethållandet ska i viss

mån anpassas efter de behov som de unga har i kommundelen. En av fritidsgårdarna, Fisksätra, har i uppdrag att ha öppet ytterligare en vardagskväll i veckan. I Orminge är fritidsgården öppen fem vardagskvällar och därfor istället endast fyra eftermiddagar. I Orminge bedrivs även fritidsgårdsverksamhet förlagd till Orminge sporthall under ett antal lördagskvällar per år.

Främjande fritid och förebyggande socialt arbete

Enligt fritidsnämndens reglemente ansvarar fritidsnämndens för fritidsverksamhet. Kultur- och fritidsenheten menar att detta innebär att den verksamhet som fritidsnämnden finansierar ska ha ett tydligt främjande perspektiv, där utgångspunkten inte först och främst är att förebygga sociala problem bland ungdomar med någon form av problembeteende. Att arbeta med en främjande fritid innebär att man utgår från ett salutorienterat perspektiv. Det betyder att man utgår från det som fungerar, att man erbjuder en mötesplats och ett utbud av möjligheter till fritidsaktiviteter, där en positiv livsstil och ett gott livsmönster är i fokus. Alla ungdomar som vill besöka och delta i en öppen verksamhet, utan krav på regelbunden närvaro eller prestation, ska känna sig välkomna och trygga i en fritidsgårdsverksamhet. Därfor är det angeläget att fritidsgårdarna inte uppfattas som en verksamhet som först och främst vändar sig till ungdomar med problembeteenden. Fritidsgårdarna ska vara en del av ett positivt fritidsutbud, på samma vis som andra verksamheter och anläggningar som fritidsnämnden ansvarar för.

Detta betyder inte att det inte finns behov av ett socialt förebyggande arbete bland ungdomar med olika problembeteenden. I Nacka är det socialnämnden som ansvarar för det förebyggande ungdomsarbetet. Socialnämnden har organiserat det förebyggande ungdomsarbetet bland annat genom verksamheten Polarna Nacka. Polarna Nacka består av fem vuxna ungdomssamordnare och drygt 20 Nackaungdomar i åldrarna 17-19 år. Denna verksamhet kan ses som likvärdig med det arbete som fältarbetare utför i andra kommuner.

Enhetens bedömning

Kultur- och fritidsenheten bedömer att antalet timmar som varje fritidsgård har öppet idag är en rimlig nivå på öppethållande som väl stämmer överens med behoven. Just nu pågår ett gemensamt utvecklingsarbete mellan enheten och utförarna av verksamheten, där bland annat frågan om öppettidernas förläggande är ett område som ses över. Enheten har en kontinuerlig dialog med utförarna om behoven av öppethållandet.

I riktlinjerna för fritidsgårdsverksamheten anges, att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Enheten menar att detta även innefattar att ungdomar oavsett sexuell läggning ska kunna mötas på lika villkor. Enheten följer regelbundet upp verksamheten, där även frågan om ungdomar, med olika stilar och identiteter eller sociala förutsättningar, upplever sig välkomna på fritidsgårdarna. Varje utförare av verksamheten har sedan en egen möjlighet att utveckla sina arbetsmetoder inom ramen för uppdraget. Om en utförare vill HBTQ-certifiera sig på egen hand, som en del av sina val hur uppdraget ska utföras, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare. Enheten bedömer inte att det finns skäl att kräva av utförare att de ska genomföra en HBTQ-certifiering, då riktlinjerna för verksamheten följs upp regelbundet.

Stadsledningskontorets utredning och förslag om att införa en funktion med fältassistenter

Motionen omfattar även förslag om att återinföra fältassistenter. Kommunfullmäktige avslog vid sin behandling av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett sådant förslag¹. Det saknar därmed grund för att utreda det förslaget i motionen vidare.

Nacka kommun har genom verksamheten ”Polarna Nacka” en funktion där fem socialarbetare tillsammans med ungdomar är ute och ”fältar” och som samarbetar bland annat med fritidsledare på fritidsgårdarna.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget om att införa fältassistenter avslås med en notering om verksamheten med ”Polarna Nacka”.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innehåller inga ökade kostnader för fritidsnämnden eller socialnämnden. Av underlaget för fritidsnämndens beredning av ärendet framgår att nämnden saknar ekonomiskt utrymme för att öka öppethållandet på fritidsgårdarna.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut inte innehåller några förändringar av befintlig fritidsgårdsverksamhet eller verksamheten med Polarna Nacka. Barn och unga i Nacka har tillgång till en bra verksamhet genom den fritidsgårdsverksamhet som fritidsnämnden ansvarar för. Samma bedömning görs för Polarna Nacka.

Bilagor

Bilaga 1. Motion

Bilaga 2. Protokollsutdrag fritidsnämnden den 18 februari 2016, § 6

Susanne Nord

Utbildningsdirektör, tf kultur- och fritidsdirektör

Anders Fredriksson

Socialdirektör

¹ Utdrag ur kommunfullmäktiges protokoll den 16 november 2015, § 288:

- Camilla Carlberg yrkade bifall till Vänsterpartiets förslag. Hon yrkade därvid att punkten 75 (återinföra fältassistenter) skulle ställas under särskild proposition.
- Ordföranden ställde proposition på Camilla Carlbergs särskilda yrkande om punkten 75 och fann att det hade avslagits. Votering begärdes och verkställdes. Vid voteringen avgavs 36 röster mot Camilla Carlbergs yrkande och 18 röster för det. Yrkandet hade således avslagits. Sju ledamöter avstod. Vid voteringen avgavs röster enligt följande.
  - Voteringslista punkten 75 i Vänsterpartiets förslag

§ 6

FRN 2016/17-816

Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter

Motion den 12 november 2015 av Rolf Wastesson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande eftersom bedömningen är att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga.

Fritidsnämnden beslutar att inte ta ställning i frågan om fältassistenter då nämnden anser att denna fråga inte ingår i fritidsnämndens kompetensområde.

Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterar fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ärendet

Rolf Wastesson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) i en motion lämnat förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

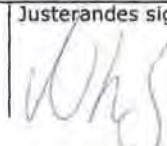
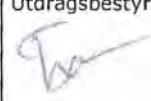
Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från de riktlinjer som fritidsnämnden fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Kultur- och fritidsenheten bedömer att öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Enheten menar att detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård menar att det trots detta finns skäl för att HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del hur utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Enheten har inte utrett om det behövs fältarbetare i Nacka då det är socialnämnden som ansvarar för kommunens sociala förebyggande ungdomsarbete.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 2 februari 2016

Bilaga 1. Motion Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

18 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Fritidsnämnden

§ 6 forts.

Bilaga 2. Protokollsutdrag från KSAU

Yrkanden

Ordförande Richard Wendt (M), Louise Granath (L), Martin Gunnesson (KD) och Ingemar Sahlgren (C) yrkade gemensamt på en följande ändring i den del av förslag till beslut som avser HBTQ-certifiering:

- Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterar fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ninni Lindberg (MP) yrkade bifall till motionen.

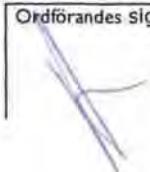
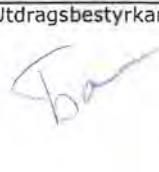
Beslutsgång

Ordförande Richard Wendt (M) ställde Alliansens yrkande mot Ninni Lindbergs (MP) bifallsyrkande och fann att nämnden bifallit Alliansens yrkande.

Fritidsnämnden beslutade således i enlighet med enhetens förslag till beslut och Alliansens ändringsyrkande.

Bosse Ståldal (NL) deltog inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-11-12

Motion till Nacka kommunfullmäktige

Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter!

Kommunens fritidsgårdar har låg besöksfrekvens. Det betyder inte att de inte fyller en mycket viktig funktion för kommunens unga invånare. Vi vill att fritidsgårdar ska fortsätta att finnas i varje kommundel och ha generösa öppettider. Inte minst är det viktigt på helger och lov.

Samtliga fritidsgårdar ska ha ett inkluderande normkritiskt arbetssätt vilket innehåller att personalen är utbildad i dessa frågor. Vi vill att fritidsgårdarna hbt-certifieras utifrån den certifiering med utbildning som RFSL tillhandahåller.

Som ett komplement till Polarna ska fältassistenter återinföras. Dessa ska vara knutna till fritidsgårdarna i de olika kommundelarna. Det är viktigt att fritidsgårdspersonal och fältassistenter får ha sina olika roller på gården och ute bland ungdomarna. Vi vet att alkohol och droganvändning är hög bland Nackas ungdomar varför det är särskilt viktigt att jobba förebyggande och i samverkan.

Vänsterpartiet yrkar

- att fritidsgårdarna får utökade öppettider
- att fritidsgårdarna HBT-certifieras
- att fältassistenter återinförs i kommunen

Vänsterpartiet Nacka

Rolf Wasteson

Camilla Carlberg

Birgit Hansson

§ 16

FRN 2016/25-822

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innehåller att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Handlingar i ärendet

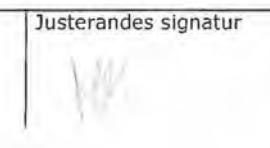
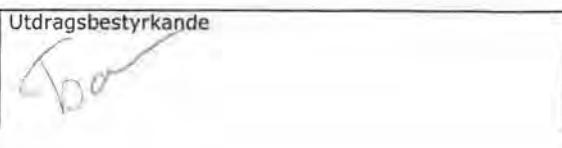
Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 29 februari 2016

Bilaga: Motion

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Fritidsnämnden

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Förslag till beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innebär att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Enhetens utredning och bedömning

Fritidsnämnden beslöt den 18 februari 2016 att inriktningen för en ny simhall i Saltsjöbaden ska planeras enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, daterad 25 januari 2016.

Av bilagan framgår att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk. I bilagan anges även att det ska finnas omklädningsytor med dusch och bastu, där det även finns ytor för personer med funktionsnedsättning, förskole- och skolgrupper, föreningsgrupper, familjer samt personer med annan könsidentitet än kvinna eller man, där olika målgrupper kan vistas var för sig.

Utifrån detta beslut ska den aktör som kommer att få i uppdrag att bygga den nya simhallen i Saltsjöbaden få möjlighet att utforma omklädningsrum för funktionsnedsatta där det även finns utrymme för ledsagare. Aktören ska även utforma bassänger och hjälpredskap så att det är möjligt för personer med funktionsnedsättning att ta sig ner i bassänger på en tillfredsställande vis. Hur detta ska utformas överläts till aktören att avgöra. Aktören ska ha den kunskap som krävs för att utforma en simhall i enlighet med beslutade riktlinjer och vedertagna krav på tillgänglighet. Utformningen av tillgänglighetsanpassade funktioner ska enligt gällande regelverk och den erfarenhet som finns inom branschen.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Därför föreslår kultur- och fritidsenheten att fritidsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att besluta följande. Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innehåller inga kostnader för fritidsnämnden.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut får inga direkta konsekvenser för barn.

Bilaga

1. Motion – Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden
2. Protokollsutdrag från KSAU daterat 15 december 2015

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Thomas Sass
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion till kommunfullmäktige

I Saltsjöbaden ska det byggas ett nytt badhus. Det är bra, men det är viktigt att tillgängligheten för funktionshindrade inte glöms bort. Det finns många funktionshindrade som klarar sig bra utan hjälp. Men det finns också många som inte gör det. För dessa människor behövs det gemensamt omklädningsrum. Om en manlig funktionshindrad har kvinnlig assistent så finns det ingenstans där hon kan hjälpa honom med omklädningsrum och duschning. Hon kan inte följa med in på herrarnas och han kan inte följa med in på damavdelningen. Det behövs därför ett gemensamt omklädningsrum med dusch och toalett.

Om man ska ta sig ner i bassängen via stege kan det vara nog så svårt även för en icke funktionshindrad. För en person som till exempel har svårt att se och svårt att röra sig blir det omöjligt. Därför behövs det ett sluttande golv på den grunda delen av simbassängen som gör det möjligt att gå ner i vattnet.

Socialdemokraterna föreslår att

- det i det nya badhuset i Saltsjöbaden inryms ett gemensamt omklädningsrum med dusch och toalett för funktionshindrade samt
- det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Nacka den 12 november 2015

Erik Svanfeldt (S) Zakia Mirza (S) Majvie Swärd (S) Ella Tegsten (S)

Kommunstyrelsen

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fatta följande förslag.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom förebyggande miljöarbete regleras av förskolans läroplan. En modell med certifiering kan medföra en för förskolorna begränsande styrning av hur de uppfyller det uppdraget.

Sammanfattning

Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i sin motion att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Utbildningsnämnden har bedömt att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås, då ett arbete att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Stadsledningskontoret bedömer att arbetet med certifiering riskerar att begränsa förskolornas ansvarstagande för det förebyggande miljöarbetet och medföra en administration som inte tillför det arbetet ett värde motsvarande insatserna.

Kommunfullmäktige har antagit ett miljöprogram som anger kommunens övergripande inriktning på allt miljöarbete, så även förskolornas.

Förslagen i motionen

Sidney Holm och Lisskulla Zayane, Miljöpartiet de gröna i Nacka, föreslår i en motion till Nacka kommunfullmäktige 14 december 2015 att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

Utbildningsnämnden utredning och förslag

Utbildningsnämnden behandlade förslagen i motionen vid sitt sammanträde den 11 februari 2016, § 9. Utbildningsnämnden fattade följande beslut.

”Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen ”Miljöcertifiering av Nackas förskolor” av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP). ”

Som underlag för utbildningsnämndens beslut låg följande underlag.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan (...) Det är förskolorna som utifrån sina förutsättningar ansvarar för att utveckla och organisera verksamheten så att den uppfyller läroplanens krav.

Alla delar i läroplanen ska ha samma dignitet och omfattas av det pedagogiska arbetet i förskolan. Att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete.

En särskild miljöcertifiering skulle även behöva dokumenteras av den verksamhet som söker en sådan. Det kan leda till att verksamheten får ännu en administrativ arbetsbörda, som tar tid från arbetet med barnen.

Utbildningsenheten konstaterar också att utbildningsnämnden tidigare föreslagit kommunfullmäktige att avslå liknande förslag, till exempel motionen om att införa en barnrättscertifiering i Nacka kommun.

Av dessa skäl gör utbildningsenheten bedömningen att förslaget i motionen att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig bör avslås.

Stadsledningskontorets utredning och förslag

Som utbildningsnämnden har lyft fram i sin beredning av motionen innehåller läroplanen för förskolan bestämmelser om förebyggande miljöarbete.

Grundläggande värden förskolans läroplan, sidan 4

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktytningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.”

Förskolan uppdrag Förskolans läroplan, sidan 7

”Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska präglia förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp.

Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och framtid.”

Utveckling och lärande mål läroplanen sidan 10

”utvecklar sin förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.”

Arbetslaget ska:

”Ge barn möjlighet att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön...”

Stadsledningskontoret ser i och för sig inte att olika sätt att stödja förskolornas arbete genom arrangemang som det är valfritt att delta i, medförl att förskolans olika ansvar enligt läroplanen värderas olika. Däremot innehåller utformandet av certifieringar en styrning av hur förskolorna tar sig an miljöarbetet och behov av en hel del administration.

Stadsledningskontoret bedömer att en certifiering inte tillför förskolarnas miljöarbete värde motsvarande insatserna med att jobba med certifieringsmodeller och att de medförl en begränsande styrning av arbetet. Det är kommunfullmäktige antagna miljöprogrammet anger Nacka kommunens övergripande inriktning på miljöarbetet och är i sig styrande för förskolarnas verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Att avslå motionen innehåller inga ekonomiska konsekvenser för förskolor eller för Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Förskolan har ett uppdrag enligt läroplanen att arbeta med ett förebyggande miljöarbete. Det har inga negativa konsekvenser för barn att inte styra det genom certifieringsmodeller.

Bilagor

1. Motion
2. Protokollsutdrag utbildningsnämnden den 11 februari 2016, § 9
3. Utdrag ur läroplan för förskolan (Lpfö-10)

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Susanne Nord
Utbildningsdirektör

§ 9

Dnr UBN 2016/12

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP)

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen ”Miljöcertifiering av Nackas förskolor” av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP).

Ärendet

Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i en motion Nacka kommunfullmäktige att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig. Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Utbildningsenheten bedömer att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås.

Handlingar i ärendet

Utbildningsenhetens tjänsteskrivelse 2016-01-30

Motionen

Bilaga 2 Utdrag ur förskolans läroplan (Lpfö-10)

Yrkanden

Ordförande Tobias Nässén (M) yrkar bifall till utbildningsenhetens förslag.

Magnus Söderström (MP) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Tobias Nässén ställer sitt bifall till utbildningsenhetens förslag mot Söderströms bifall till motionen och finner att nämnden beslutat i enlighet med sitt förslag.

Votering begärs. Den som röstar för Tobias Nässéns förslag att bifalla utbildningsenhetens förslag röstar ja. Den som röstar för Magnus Söderströms bifall till motionen röstar nej.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 9 forts

Votering genomförs

	Ja	Nej
Tobias Nässén (M)	X	
Lena Linnerborg (L)	X	
Espen Bjordal (S)		X
David Erixon (M)	X	
Christina Rinman (M)	X	
Håkan Ekegren (C)	X	
Karolina Johansson (KD)	X	
Ulrika Bjare (S)		X
Magnus Söderström (MP)		X
Margareta Jonsson (NL)		X
Summa	6	4

Utbildningsnämnden har därmed med 6 ja-röster mot 4 nej-röster beslutat att bifalla Tobias Nässéns förslag.

Reservationer

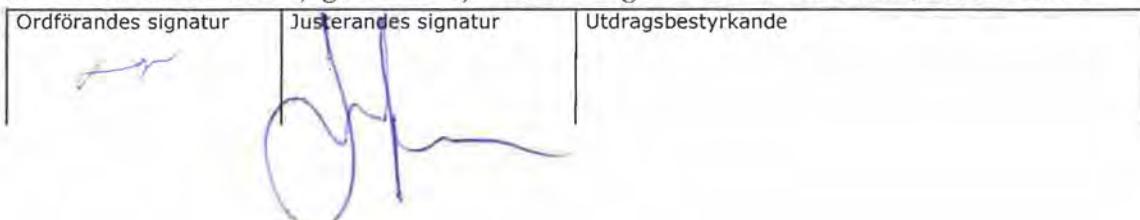
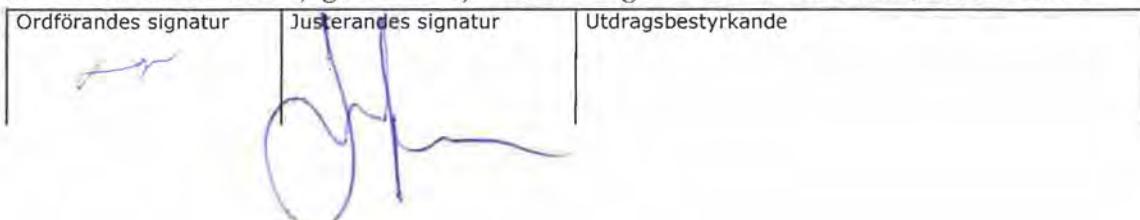
Magnus Söderström (MP) och Espen Bjordal (S) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Magnus Söderström antecknar för Miljöpartiet:

Beredningen av den här motionen signalerar något väldigt allvarligt: ett totalt ointresse för politiska idéer som går ut på att underlätta för förskolor som vill genomföra konkreta satsningar på sin verksamhet utifrån aspekter av läroplansuppdraget. Det är dessutom väldigt allvarligt att det i beredningen av denna motion signaleras att om vi som politiker beslutade om att ge incitament för att förskolor ska kunna miljöcertifiera sig så skulle inte förskolan klara av att jobba med de andra delarna av läroplanen. Vi vet att förskolorna i Nacka är professionella nog att kunna tolka uppdraget som det är beskrivet i läroplanen på ett sätt som gör att man inte ställer de olika perspektiven emot varandra: bara för att man som kommun signalerar att det är positivt att förskolor miljöcertifierar sig och på så sätt jobbar konkret med hållbar utveckling betyder det alltså inte att man prioriterar ner de andra delarna av uppdraget. Beslutet att en förskola ska miljöcertifiera sig ligger alltid hos den enskilda huvudmannen (förhoppningsvis i samråd med personalen) och även om tjänsteskrivelsen är skriven som om motionen går ut på att tvinga verksamheter att certifiera sig så är det inte det som motionen föreslår!

Vi tror och hoppas att kommunfullmäktige är kloka nog att sympatisera med visionen om att fler förskolor får möjlighet att miljöcertifiera sig och bifaller motionen, det är också

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

tråkigt att beredningen av motionen inte har föranlett några konkreta förslag på hur
incitament ska kunna skapas.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 10

Dnr UBN 2015/32-610

Svar på politikerinitiativ om en satsning på reellt elevinflytande av Magnus Söderström (MP)

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att lämna politikerinitiativet av Magnus Söderström (MP) om en satsning på reellt elevinflytande utan åtgärd. Därmed är politikerinitiativet färdigbehandlat.

Ärendet

I ett politikerinitiativ av Magnus Söderström (MP) till utbildningsnämnden föreslås att elevers reella inflytande i skolan ska främjas genom att utbildningsenheten får i uppdrag att anordna ett utvecklingsprojekt samt genomföra exempelvis djupintervjuer av elever.

Utbildningsnämnden föreslås också årligen uppmärksamma en skola som jobbar på ett bra sätt med elevernas reella inflytande. Mot bakgrund av den rådande ansvarsfördelningen och att utbildningsenheten på flera olika sätt redan uppmärksammar och främjar goda resultat vad gäller elevernas reella inflytande så föreslås att utbildningsnämnden lämnar politikerinitiativet utan åtgärd.

Handlingar i ärendet

Utbildningsenhetens tjänsteskrivelse 2016-01-25

Politikerinitiativet

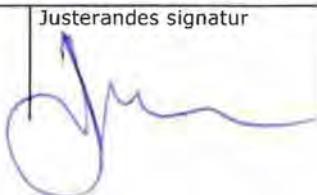
Yrkanden

Magnus Söderström (MP) yrkar bifall till politikerinitiativet. I detta yrkande instämmer Espen Bjordal (S).

Ordförande Tobias Nässén (M) yrkar bifall till utbildningsenhetens förslag samt avslag på Magnus Söderströms yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Tobias Nässén ställer sitt bifall till utbildningsenhetens förslag mot Söderströms bifall till politikerinitiativet och finner att nämnden beslutat i enlighet med sitt förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 10 forts

Votering begärs. Den som röstar för Tobias Nässéns förslag att bifalla utbildningsenhetens förslag röstar ja. Den som röstar för Magnus Söderströms bifall till politikerinitiativet röstar nej.

Votering genomförs

	Ja	Nej
Tobias Nässén (M)	X	
Lena Linnerborg (L)	X	
Espen Bjordal (S)		X
David Erixon (M)	X	
Christina Rinman (M)	X	
Håkan Ekegren (C)	X	
Karolina Johansson (KD)	X	
Ulrika Bjare (S)		X
Magnus Söderström (MP)		X
Margareta Jonsson (NL)		X
Summa	6	4

Utbildningsnämnden har därmed med 6 ja-röster mot 4 nej-röster beslutat att bifalla Tobias Nässéns förslag.

Reservationer

Magnus Söderström (MP), Espen Bjordal (S) och Margareta Jonsson (NL) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Margareta Jonsson antecknar för Nackalistan följande:

Bakgrund:

Endast 48% av gymnasieleverna i Nacka anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna.

Endast 65% av gymnasieleverna anser att de är med och planerar arbetet i skolan.

Andelen gymnasielever som är motiverade att lära sig mer har sjunkit och är långt från uppställt mål.

Dessa upplysningar talar sitt tydliga språk. Insatser måste till.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Utbildningsenheten menar att man på olika sätt uppmärksammat problemet. Både elever och skola känner säkert också redan till hur situationen ser ut. Uppmärksamhet är inte nog.

Här behövs insatser. Annars är det lätt att det går ytterligare år utan förändring.

- Att vara aktiv aktör i sitt eget arbete, på sin egen arbetsplats, läs sin egen gymnasieskola innebär ett aktivare ansvarstagande för sitt eget lärande.

En ökad delaktighet innebär också att motiveringen att lära sig mer ökar.

Utbildningsnämnden har som en av sina uppgifter att följa upp resultat. Om nu utbildningsnämnden inte har att initiera utvecklingsprojekt så skulle utbildningsnämnden i sitt agerande på ett *indirekt* sätt kunna *stödja* och *entusiasmera* till att det anordnas olika utvecklingsprojekt vad gäller *elevers reella inflytande*.

Förslagsvis genom att

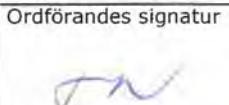
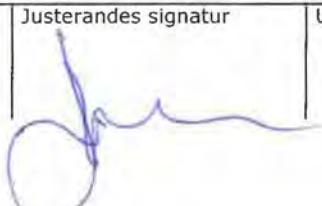
Utbildningsnämnden årligen uppmärksammar en skola som på ett förtjänstfullt sätt visat att de ger eleverna stora möjligheter till ett reellt inflytande

Magnus Söderström antecknar för Miljöpartiet:

Trots att utbildningsnämnden är efter år misslyckas med att nå de uppsatta målen gällande reellt elevinflytande så bemöts konkreta förslag för att förbättra möjligheterna att nå dessa mål med ointresse. Vi i Miljöpartiet tror på att ett tydligt politiskt ledarskap är viktigt i dessa frågor och för att komma vidare måste rektorer, lärare och elever få delge sina tankar kring utmaningen med reellt elevinflytande. Det räcker inte med enkäter eller enskilda samtal med endast huvudmän. Det är uppenbart att det saknas en politisk vision att nå dessa mål så frågan blir: under hur många år framöver är det okej att fortsätta misslyckas med detta mål? Under hur många år ska elever i Nackas skolor fortsätta att uppleva att de inte inges möjlighet till reellt inflytande?

Under samma nämndssammanträde som det här politikerinitiativet röstades ner presenterades förslag på hur utbildningsenheten genom samtal med huvudmännen ska lyfta upp utmaningar som är kopplade till de mål och nyckeltal som nämnden har satt upp. Detta är en snarlik åtgärd som presenteras som förslag i politikerinitiativet med en viktig skillnad: vi i Miljöpartiet efterfrågar mer kvalitativt underlag där elever och lärare kommer till tals gällande elever möjligheter till reellt inflytande. Samtal mellan tjänstemän på utbildningsenheten och huvudmännen kan föras i all oändlighet men vi kommer aldrig problemet närmre om inte lärare och elever utfrågas om hur det faktiskt ser ut i faktiska undervisningssituationer.

Vi reserverar oss självfallet mot ett beslut som i praktiken innebär status quo: inga nya riktade åtgärder genomförs och vi kommer förmodligen inte nå nämndens uppställda mål nästa år heller.

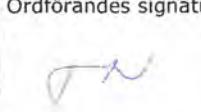
Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 10 forts

Espen Bjordal antecknar för Socialdemokraterna följande:

Socialdemokraterna stödjer miljöpartiets politikerinitiativ gällande reellt inflytande. Nacka skolor fungerar bra på många sett. Dock finns det utmaningar. Vi har under flera år kunna se röda siffror på bl.a. reellt inflytande och att skolorna i Nacka här inte når upp till utbildningsnämndens nyckeltal. För att kunna vända dessa siffror krävs handling från oss politiker. När det gäller frågan om reellt inflytande handlar det om att elever ska utveckla sin demokratiska kompetens och finna det meningsfullt att delta i demokratiska processer. Det handlar med andra ord om att ge eleverna demokratins verktyg, reellt inflytande samt väcka deras vilja och engagemang att använda dessa verktyg. Att skolorna i Nacka är efter år inte uppfyller nämndens nyckeltal är allvarligt och vi måste gå till handling. Att majoriteten i Nacka väljer att inte ta denna fråga på allvar tycker vi är anmärkningsvärt. Vi har förståelse för att det är svårt att förstå vad som är orsaken till de röda siffrorna och för det tror vi likt miljöpartiet att en vi kvalitativt behöver undersöka samt också ge pedagoger verktyg och förutsättningar att arbeta med dessa frågor.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Bilaga 2

Bilaga 2 Utdrag ur förskolans läroplan (Lpfö-10)

Grundläggande värden förskolans läroplan s 4

"Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktytningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö."

Förskolan uppdrag Förskolans läroplan s 7

"Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska präglia förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och framtid."

Utveckling och lärande mål läroplanen sid 10:

"utvecklar sin förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra."

Arbetslaget ska:

"Ge barn möjlighet att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön..."

miljöpartiet de gröna

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2015-12-14

Sidney Holm och Lisskulla Zayane

Miljöpartiet de gröna i Nacka

Det är svårt att lära gamla hundar att sitta – Förebyggande arbete hos barn och unga tror vi i Miljöpartiet är bästa vägen att gå när det gäller att uppmuntra till ett hållbart beteende hos våra medborgare. Dessutom påverkar barn ofta sina föräldrars beslut så att gå via barnen för att också förändra vuxnas beteende är ofta en effektiv väg. Det krävs både handlingskraft och framtidstro hos nästa generation för att kunna anta de stora utmaningar vi står inför och det är någonting vi måste ingjuta hos våra barn.

Barnen måste få känna att de kan påverka - Miljöpartiet vill använda en certifiering i kommunens förskolor som ett verktyg i ett aktivt och långsiktigt arbete med hållbar utveckling. En miljöcertifiering som t.ex. "[Grön Flagg](#)" skulle ge Nackas förskolor ett konkret verktyg att med ett lösningssinriktat fokus arbeta för att förbättra miljön. Barnen skulle då bli delaktiga i ett positivt förändringsarbete för att nå både kommunens och de globala miljömålen.

Barn vill göra rätt och få uppmärksamhet för det – Miljöpartiet vill att alla förskolor i Nacka som miljöcertifierar sig får någon form av morot. Det kan vara allt från att bara ta emot ett diplom vid en årlig ceremoni i Nacka stadshus, en valfri kulturupplevelse eller en mindre kappsäck med pengar att fritt förfoga över. Vi skulle också kunna införa ett tävlingsmoment för att sporra andra, dels Nackas förskolor sinsemellan men även Nacka kommun vs andra kommuner.

För att engagera alla Nackas medborgare i omställningen mot ett hållbart samhälle och även uppmärksamma unga miljöhjältar föreslår vi:

- ❖ att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

*****
Sidney Holm (MP)

*****
Lisskulla Zayane (MP)

Kommunstyrelsen

Information om giftfria produkter

Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen redan bedriver ett arbete i linje med motionens intention och motionen föranleder därmed inte några ytterligare åtgärder. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Desha Svenneborg och Sidney Holm föreslår i en motion att kommunen informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte, via webben, en digital broschyr och en ”talong” som medborgarna kan skriva ut och använda sig av. Detta för att bidra till kommunens mål om en Giftfri miljö.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmakt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner. Stadsledningskontorets utredning visar att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention och föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Förslagen i motionen

Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP) beskriver i motionen att alla konsumenter har rätt att få reda på om en vara innehåller mer än 0,1 procent av något ämne som finns upptaget på den så kallade ”kandidatförteckningen”, europeiska kemikaliemyndighetens lista över särskilt farliga ämnen. Inom 45 dagar från att frågan har ställts ska den som säljer varan svara på frågan. Detta är ett sätt att sätta press på butiker och tillverkare för att få bort de giftigaste produkterna från butikshyllorna.

Motionärerna föreslår att

1. Kommunen på sin hemsida tydligt informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte.
2. En digital broschyr med information om kandidatförteckningen tas fram och publiceras för nedladdning på Nacka kommunens hemsida.
3. En "talong" tas fram och finns tillgänglig på hemsidan så att medborgarna enkelt kan skriva ut och lämna till den butik som säljer en vara kring vilken information önskas.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Kemikalieproduktionen i världen har ökat i snabb takt och kemikalier finns idag i de flesta varor. Många kemikalier har bra och värdefulla egenskaper men många har också negativa effekter på hälsa och miljö. I många fall är kunskapen om kemikaliers hälsoeffekter inte undersökta. Nya kemikalier framställs fortare än lagstiftningen hinner fasa ut farliga ämnen, och farliga kemiska ämnen kan läcka från varor och material och påverka växter, djur och människor. Barn är känsligare än vuxna eftersom de fortfarande växer.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Kommunens egen verksamhet har redan startat ett arbete med att inventera och åtgärda förskolor, skolor, lekplatser och idrottsanläggningar vad gäller de särskilt farliga ämnen som finns upptagna på kandidatförteckningen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmäkt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner.

I maj 2016 lanseras kommunens nya webb och i arbetet med den nya webbstrukturen ingår omarbetsning av flera informationsområden, däribland kemikalieområdet. En ny sida som vändar sig till medborgare och konsumenter och handlar om kemikalier i hemmet är just nu under uppbyggnad, och där kommer bl.a. information om rätten att få veta om en vara innehåller ämnen på EU:s kandidatförteckning att finnas med.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Av stadsledningskontorets utredning framgår att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention. Stadsledningskontoret föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut ger inga ekonomiska konsekvenser.

Bilaga

Motion – information om giftfria produkter

Klara Palmberg Broryd
Strategi- och förnyelsedirektör
Stadsledningskontoret

Sabina Nilsson
Biträdande miljöchef
Miljöenheten

*Motion till Nacka kommunfullmäktige 2016-03-14
 Desha Svenneborg & Sidney Holm
 Miljöpartiet de gröna i Nacka*

En giftfri vardag – Medborgarnas rätt till information.

Giftfri förskola - I kommunens satsning på en giftfri förskola ingår det att göra en inventering av farliga ämnen barn kan komma i kontakt med på förskolan. "Som en del av Nackas miljöarbete avsätts två miljoner kronor för att byta ut leksaker och annat material på förskolorna och inomhusmiljöerna ska inventeras" proklameras det på hemsidan.

Giftfri miljö – En giftfri miljö där varken människor eller miljö påverkas negativt är ett av kommunens sex lokala miljömål. Ett av de strategiska målen är minskade gifter i barns vardag – ett mål som enligt information på kommunens hemsida uppvisar "dåligt läge" och "är särskilt angeläget att prioritera".

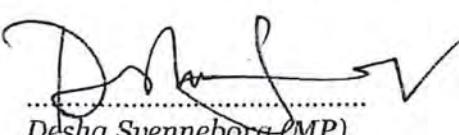
Alla känner inte till sina rättigheter - Alla Nackabor har som konsumenter rätt att få reda på om en vara innehåller mer än 0,1 procent av något ämne som finns upptaget på den så kallade "kandidatförteckningen", europeiska kemikaliermyndighetens lista över särskilt farliga ämnen. Om vi frågar i den butik där vi tänkt köpa en vara, har vi rätt att kostnadsfritt, inom 45 dagar få ett skriftligt svar på skadliga ämnens närväro eller frånväro i en produkt. Detta ska hjälpa oss att göra miljömässigt bättre val och på sikt få bort de giftigaste produkterna från butikshyllorna.

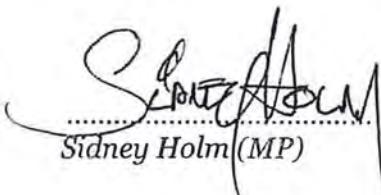
Utan information, ingen demokrati - Miljöpartiet vill att kommunen på sin hemsida informerar sina medborgare om sina rättigheter och ger dem den hjälp som behövs för att kunna välja bort giftiga produkter även utanför förskolans lokaler. Ju fler som frågar, desto större press sätts på butiker och tillverkare av varor, och ju färre gifter kommer därmed ut i vår närmiljö.

Tänk globalt, agera lokalt - Färre gifter i vår närmiljö betyder också färre gifter i närmiljön för de som producerar varorna åt oss här i Nacka. På så sätt kan vi med en liten insats här i Nacka, ta ett steg mot en giftfri vardag även för de som tillverkar det vi köper någon annanstans.

Miljöpartiet yrkar på att:

- ❖ kommunen på sin hemsida tydligt informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte.
- ❖ en digital broschyr med information om kandidatförteckningen tas fram och publiceras för nedladdning på Nacka kommuns hemsida
- ❖ en "talong" tas fram och finns tillgänglig på hemsidan så att medborgarna enkelt kan skriva ut och lämna till den butik som säljer en vara kring vilken information önskas

 Desha Svenneborg (MP)

 Sidney Holm (MP)

§ 27

ÄLN 2015/275-739

Motion – Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädsor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samtidigt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

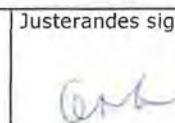
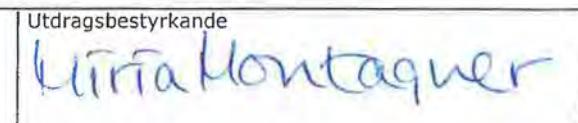
Sociala kvalitetsenheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från äldreenheten, 2016-02-25
2. Motion
3. Protokollsutdrag 209 §, kommunstyrelsens arbetsutskott den 14 december 2015

Yrkanden

Monica Brohede Tellström (L) yrkade bifall till förslaget.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Beslutsgång

Äldrenämnden beslutade i enlighet med Monica Brohede Tellströms (L) yrkande.

Protokollsanteckningar

Ninni Lindberg lät anteckna följande för Miljöpartiet de gröna

Miljöpartiet i de gröna säger JA till motionen med motivering att det är på individnivå som förebyggande åtgärder kan sättas in för att förhindra att de äldre blir deprimerade eller får ångest och oro. Att ge generella åtgärder ger ingen effekt eftersom det är individen som behöver hjälp, inte gruppen. Dessutom ser vi att detta är ett ökande problem i samhället eftersom de äldre blir allt fler.

Ordförandes signatur

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Äldrenämnden

Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädsor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

Sociala kvalitetsheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Förslagen i motionen

I en motion från Ninni Lindberg, Miljöpartiet de gröna i kommunstyrelsen den 14 december 2015 föreslås att Nacka kommun:

- Ska starta en utredning om den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i kommunen. Förslag på metoder som ges i motionen är intervjuer och en vetenskaplig genomgång av befintlig nationell och internationell forskning.
- Ska sätta in förebyggande åtgärder för att hindra depression och rädsor.

Enhetens utredning och bedömning

Enligt Stockholms läns folkhälsorapport 2015 är depression och ångest de folkhälso-problem som stadigt ökar sedan år 2006. Psykisk ohälsa är något vanligare bland kvinnor än bland män. I länet har 11 procent av de vuxna kvinnorna och 5,5 procent av männen en sådan diagnos år 2014. Förekomsten är lägst bland de äldsta.

Självmorden i Stockholms län och i Sverige har sjunkit kraftigt. Självmord är vanligare bland äldre personer än yngre men åldersskillnaden har krympt över tid. Det är dubbelt så vanligt att män begår självmord, en något mindre könsskillnad än i riket som helhet. Självmordsförsök, självskador och självmordstankar är tvärtom vanligare bland kvinnor, framför allt i yngre åldersgrupper.

Utlösande faktorer till psykisk ohälsa kan vara kroppsliga sjukdomar som cancer, hjärtproblem och stroke. Negativ stress och sömnproblem, fetma och alkoholkonsumtion samt bristande fysisk aktivitet kan ha ett samband med psykisk ohälsa. Enligt rapporten behövs insatser i samband med kroppsliga sjukdomar öka liksom tidiga symptom uppmärksammades mer (Stockholms läns folkhälsorapport 2015)¹. Resultatet av Folkhälsorapporten för äldre presenteras på ett sammanträde med äldrenämnden våren 2016.

Depressioner drabbar 10-15 procent av alla som är 65 år och äldre. I de högsta åldrarna ökar denna andel till det dubbla. Ångestsjukdomar drabbar 5-10 procent av de äldre och förekommer ofta tillsammans med depression (Socialstyrelsen 2014²). Tillgänglighet hos biståndshandläggare och personal inom hemtjänst och på boenden, kontinuitet och samverkan samt stöd till anhöriga är faktorer som särskilt påtalas för äldre personer med psykiskt ohälsa behöver uppmärksammades. Kompetensutveckling för att personal tidigare ska uppmärksamma tecken på psykisk ohälsa anses också viktigt (ibid).

Sociala kvalitetsenheten anser att det i dagsläget inte finns behov av ytterligare en kartläggning av äldres psykiska hälsa. Orsaken är att det nyligen har genomförts kartläggningar på nationell nivå som både beskriver orsaker till och andel av psykisk ohälsa hos äldre samt att socialstyrelsen år 2014 gav ut en vägledning ”Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa” för verksamhetsansvariga inom socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård samt primärvård (ibid). Resurser kommer däremot att läggas på hur psykisk ohälsa hos äldre personer med hemtjänst och hos personer som bor på särskilda boenden tidigare ska uppmärksammades. Enheten för äldre är medvetna om behovet av kompetensutveckling hos

¹ http://dok.slso.sll.se/CES/FHG/Folkhalsoarbete/Halsa%20Stockholm/Folkhalsorapport_2015.pdf

² Socialstyrelsen (2014) Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa.

biståndshandläggare och vård- och omsorgspersonal. Flera insatser har genomförts och planeras:

- Kompetensutveckling med temat ”Psykisk sjukdom och psykisk ohälsa hos äldre” genomfördes 2013. Den bestod av föreläsningar, flera workshops och möten om samverkan mellan primärvård och biståndshandläggare.
- Ett projekt ”Stödprogram för äldre som lever med psykisk ohälsa ” för att ta fram en modell för ett förebyggande program i grupp för äldre med psykisk ohälsa startade i januari 2015. Programmet ska bygga forskning och evidens kring äldre Där ingår samverkan med landstinget. Resultatet av projektet ska ligga som underlag till beställning av förebyggande insatser. Medarbetaren som driver projektet ingår i Nacka kommunens utvecklingsakademi. En projektgrupp med biståndshandläggare ingår i projektet. Vägledningen ”Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa” från socialstyrelsen ingår i detta.
- Enheten för äldre deltar i ett nätverk kring äldre med psykisk ohälsa i Stockholms landsting sydost (SLSO).
- Många medarbetare hos våra anordnade har deltagit i en webbutbildning om psykisk ohälsa för äldre: ”Våga fråga, våga se ” som gjorts av Nestor Forskning och utveckling för äldre. Utbildningen består av sex områden kring psykisk ohälsa som vardera tar mellan 40 - 60 minuter. Nestor genomför även en halv utbildningsdag med samma tema i höst både för biståndshandläggare och för anordnare.
- Anhörigkonsulnten erbjuder årligen flera föreläsningar för anhöriga varav demens och schizofreni är två teman. Syftet med anhörigstöd är att anhöriga ska ha möjlighet att både få information om temana, om stöd och erfarenhetsutbyte med andra anhöriga.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Motion
2. Protokollsutdrag 209 §, kommunstyrelsens arbetsutskott den 14 december 2015

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Anna-Lena Möllstam
Enhetschef
Äldrecentralen

Eva Britt Lönnback Yilma
Kvalitetsutvecklare
Sociala kvalitetsetaten

Motion till kommunfullmäktige 2015-12-14

Ninni Lindberg

Miljöpartiet de gröna

Vi blir allt äldre i Sverige. Forskning¹ visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar. Depressionerna ökar med åldern samtidigt som det ej verkar vara åldersrelaterat utan relaterat till livssituationen. För att höja livskvaliteten för de äldre så behöver den psykiska ohälsan minska. Den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i Nacka är viktig.

Miljöpartiet föreslår att:

- Nacka kommun startar en utredning om den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i kommunen och att förebyggande åtgärder sätts in för att förhindra depression och rädsor.

En möjlig metod att använda sig av är intervjuer men även en vetenskaplig genomgång av den forskning som redan har gjorts i landet och internationellt, skulle kunna komma i fråga.

.....
Ninni Lindberg, MP

---

¹ <http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj//majoriteten-av-svenskar-mellan-70-och-80-ar-har-nagon-fobi.cid1325544>

Kommunstyrelsen

Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka

Motion den 1 februari 2016 av Khashayar Farmanbar, Espen Bjordal, Maria Raner, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen om att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun, då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem. Kommunen har ett samverkansavtal med personalorganisationerna som definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Sammanfattning

Motionärerna Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) och Ella Tegsten (S) vill inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/ Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget då det inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där ett samverkansavtal med facken definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar.

Förslagen i motionen

Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) Ella Tegsten (S) har i motionen yrkat att kommunfullmäktige ger i uppdrag åt kommunstyrelsen att

inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för de anställda i Nacka kommun. Motionen inleds med att ”Varje arbetsgivare som erbjuder god arbetsmiljö ökar förutsättningarna för att arbetsmarknaden fungerar. Det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem.”

Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö. Motionärerna vill därför inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Rådet skulle vara ett komplement i det ordinarie arbetsmiljöarbetet i kommunen och bör årligen redovisa sina iakttagelser i ett arbetsmiljöbokslut framhåller motionärerna.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Förslaget att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för kommunens anställda där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar och följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen är inte förenligt med samverkanssystemet och kommunstyrelsens instruktion KSKF 2016/163-003. Samverkanssystemet innebär att arbetsmiljöfrågor ska vara levande och ingå i såväl enhetens arbetsplatsträffar, i alla samverkansgrupper där arbetsgivaren samverkar med fackliga organisationer (SAMK) samt i utvecklingssamtal och andra medarbetarsamtal. Medbestämmelagen och arbetsmiljölagen utgör den rättsliga grunden för samverkan.

Kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar genom kommunstyrelsens instruktion för verksamhets-, personal- och arbetsmiljöansvar där kommunstyrelsens delegering av beslutanderätt framgår. Nacka kommunens grundläggande värdering om förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar och styrprincipen att delegera ansvar och befogenheter till lägsta effektiva nivå är utgångspunkter för hur kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar. Den som är enhetschef/ verksamhetschef/rektor har inom ramen för gällande lagar, förordningar, föreskrifter, avtal, kommunala mål, beslutade budgetramar och styrdokument antagna inom Nacka kommun fullständigt ansvar för enhetens/verksamhetsområdets inriktning, mål, organisation, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling enligt kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning.

Stadsledningskontoret har tagit fram riktlinjer och rutiner för hur chefer medvetandegörs om det ansvar för arbetsmiljöuppgifter som följer av chefsuppdraget, allt i syfte att säkerställa att ansvar för arbetsmiljöuppgifter delegeras enligt arbetsmiljölagens krav.

I Nacka kommun drivs ett systematiskt arbete för att skapa goda arbetsförutsättningar utifrån medarbetarpolicyn som även är arbetsmiljöpolicy. Medarbetarpolicyn beskriver vårt förhållningssätt som arbetsgivare, chefer och medarbetare för att skapa attraktiva arbetsplatser som kännetecknas av arbetsglädje, effektivitet och kontinuerlig utveckling. Stadsledningskontoret genomför uppföljningar via exempelvis regelbundna medarbetarundersökningar för att ge chefer underlag för det systematiska arbetsmiljöarbetet och för att följa och följa upp arbetsmiljöaspekterna. Varje år genomförs en medarbetarundersökning där medarbetarpolicyns förhållningssätt följs upp. Olika kartläggningar och analyser presenterats och diskuterats vid ledningsgrupper och i samverkan med fackliga företrädare. Chefer och medarbetare arbetar i samverkan fram handlingsplaner för de områden som prioriteras för utveckling vid varje arbetsplats. Ledningsgruppen med kommunens direktörer gör också en särskild analys av styrkor och förbättringsområden i kommunens olika verksamheter och enheter. Detta som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet och kvalitetsutvecklingen.

Samverkan i Nacka kommun

Kommunens samverkansavtal ligger till grund för hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare ska samverka för att skapa goda arbetsförutsättningar. Motionärerna lyfter fram att det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem. Stadsledningskontoret instämmer i denna vägledande princip för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska drivas, följs upp och utvecklas i kommunen – dvs. inom ramen för kommunens samverkanssystem där chefer, skyddsombud och medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Samverkansavtalets utgångspunkt är att arbetsmiljöfrågor ska vara levande och ingå i såväl enhetens arbetsplatsträffar (APT), i alla samverkansgrupper (SAMK) samt i utvecklings samtal och andra medarbetarsamtal. Medbestämmelagen (MBL) och arbetsmiljölagen (AML) utgör den rättsliga grunden för samverkan.

Stadsledningskontoret föreslår således att förslaget i motionen då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där samverkansavtalet definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar.

Samverkansavtalet genomsyrar alla beslutsnivåer i kommunen och reglerar samverkan mellan chefer/arbetsgivarföreträdare och fackliga företrädare.

Kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar genom att följa läget i tertialbokslut och årsredovisningen. Redovisningen av vad som görs och analyser av arbetsmiljöområdet kommer att utvecklas undre året. Stadsledningskontoret från och med i år nya utbildningssatsningar med ett tydligt fokus på att främja hälsa och motverka ohälsa utifrån de intentioner som ligger bakom den nya arbetsmiljöföreskriften om organisorisk

och social miljö samt kommunens nya övergripande mål. Från och med hösten 2016 intensifieras arbetsmiljösatsningen genom att stadsledningskontoret initierar utbildning som planeras och genomförs i samverkan med kommunens större arbetsgivarorganisationer. Det utbildningsupplägg som genomförs av arbetsgivarföreträdare och fackliga företrädare utgår från det upplägg som arbetsmarknadens parter har arbetat fram för kommuner och landsting.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget att kommunstyrelsen skulle inrätta ett samrådsorgan Arbetsmiljöråd / Arbetsmiljö-kommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna skulle utgöra ett komplement till det ordinarie arbetsmiljöarbetet skulle medföra ökad administration och ökade politiska kostnader.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut att avslå förslaget i motionen att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun medför inga konsekvenser för barn. Det är genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete för utveckling av den organizatoriska och sociala miljön på varje arbetsplats som ett hållbart medarbetarengagemang och en god arbetsmiljö skapas i dialog mellan chefer, medarbetare och skyddsombud.

Elisabeth Carle
Personaldirektör
Stadsledningskontoret

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka

Motion till kommunfullmäktige

Varje arbetsgivare som erbjuder god arbetsmiljö ökar förutsättningarna för att arbetsmarknaden fungerar. Det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem.

Vi vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö. Därför vill vi inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/Arbetsmiljökommitté, där politiker och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Rådet ska vara ett komplement i det ordinarie arbetsmiljöarbetet i kommunen och bör årligen redovisa sina iakttagelser i ett arbetsmiljöbokslut.

Vi yrkar därför att kommunfullmäktige

- Ger i uppdrag åt kommunstyrelsen att inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för de anställda i Nacka kommun

Nacka den 28 januari 2016

Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) Ella Tegsten (S)